

ספר

אוצר החנפה

והוא לקוטי קונטרסים יקרים מפז ומפנינים,
שנדפסו ונתפשטו כבר בעולם, המגלים את
יקרת ימי חנפה הקדושים, ואילו אורות
רוחניים יכולים להרגיש אז, אם רק יטה את
לבבו אליו יתברך.

בנוי ומסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון הקדוש
אור נפלא, אשר כל רו לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לרפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way,
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewald LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיווק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

נדפסע ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

אוֹצֵר הַתְּנִכָּה

ג	א) אוֹר הַנֵּר
יט	ב) הַנְּרוֹת הַלָּלוּ
לט	ג) תְּנִכָּה מְאִיר
נא	ד) יְמֵי תְּנִכָּה
עא	ה) יְמֵי תְּנִכָּה הַקְּדוּשִׁים
פה	ו) יְמֵי הוֹדָאָה
קט	ז) יְמֵי נְסִים
קכט	ח) תְּנִכָּה שְׂמֵחַ
קנא	ט) מְאִי תְּנִכָּה
קעז	י) חַג הָאוֹרָה
קצט	יא) טְמֵאת יוֹן
רכג	יב) זֹאת תְּנִכַת הַמִּזְבֵּחַ
רמה	יג) זֹאת תְּנִכָּה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יואל בן ריצא רעכיל נ"י

וונגתו

אסתר גיטל בת חיי שרה האדיא תחי'

וילדיהם

שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל,

שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד.

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם

לטובה, ויתברכו מפני אל עליון בבני חיי ומזוני

רוויחא, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי

חלציהם, אמן כן יהי רצון.

קונטרס
אור הַנֶּר

גלוּיִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים בְּסוּד אֹר גַּר חֲנֻכָּה,
וְאֵל מָה שְׂיֻכּוֹלִים לְזָכוֹת אֲז.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עַלְאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלְא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וּמִשְׁלָב בְּפִסְוֵקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים זוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַעַת הַדְּלָקָת
גְּרוֹת חֲנֻכָּה, אֵז הוּא עַת רְצוֹן גְּדוֹל
בְּשָׂמִים, וַיְכוּלִים לַפְעַל אֵז אֶצְלוֹ
יְתִבְרֵךְ הַרְבֵּה דְבָרִים, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי
שֶׁמְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר כָּל זְמַן
שֶׁהַגְּרוֹת הִלְלוּ מְאִירִים, וַיֵּאִיר עַל נַפְשׁוֹ
אוֹר הַגְּנוּז מִשֶּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וַיֵּאִיר
עַל נַפְשׁוֹ זֵיו וְחַיִּית וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא
יְתִבְרֵךְ שְׁמוֹ.

(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תְּקַנֵּד)

קוונטרס

אור הַנֵּר

מבאר בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים, שער חנכה, פרק ד'), סוד שמונת ימי חנכה, אז השכינה מקבלת אור ההוד בעצמו, כי הנה פתיב (דניאל י, ח): "ויהודי נהפף עלי למשחית", ומתתיהו בן יוחנן פהן גדול תקן את ההוד באלו השמונה ימים לבד, לכן השכינה מקבלת אור מן ההוד אז, ולכן אנו אומרים: "על הנסים" בכרפת מודים, שהוא כנגד ההוד. והענין הוא — שאדם צריך להרגיל את עצמו להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא בכל יום ובכל שעה על כל החסד חנם שהוא עושה אתנו בכל יום ויום, כמו שאנו אומרים: "ועל גפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים, הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך"; כי באמת מי שזוכה להתבונן על גדל חסדיו המרבים שהקדוש-ברוך-הוא עושה עם האדם, על אף כל

רבוי הדעת שממשיכים בהם, לגלות ולפרסם להם את אמתת מציאותו יתברך. ועל-כן דיקא בימי החנכה הקדושים, שאז מאיר "אור הנר" שהדליקו הכהנים, אז נמשכת האמת בעולם, כי עקר האמת הוא הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (ירמיה י, י): "והויה אלקים אמת", ועל-כן צריכים להמשיך בכל יום צרוף אחד של שם 'אהיה' פעם 'אהיה' שהיא בגימטריה 'אמת'; כי עקר האמת הוא כשזוכים לקרב את נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהוציאם מהבוץ והלכלוך שנפלו לשם, וזה בעצמו האמת, כי אין אמת אחרת, כי אם אין רוצים להוציא את נשמות ישראל מהבוץ והלכלוך שנפלו לשם, אין זו האמת, כי עקר האמת הוא רק להוציא את נשמות ישראל מהלכלוך הזה, ולהביאם אל הקדוש-ברוך-הוא, שהוא עצם האמת, שזה עקר הרחמנות, כי הרחמנות האמתית היא להוציא את ישראל מעוונות, ועל זה מוסרים את נפשם הצדיקים האמתיים, כדי להוציא את נשמות ישראל מחטאים, והם סובלים כל מיני בזיונות ושפיכות דמים, צרות ומכאובים ויסורים גדולים מבית ומבחוץ, הכל כדי להוציא את כלל נשמות ישראל מהדמיונות ומהשקרים, ולהביאם אל האמת שהיא

הקדוש-ברוך-הוא, ומורידים את עצמם לכל אחד ואחד כפי דמיונו ושטותו וכו', העקר להעלותו ולהגביהו ולדבוקו אל האמת.

ולכן דיקא בימי חנכה הקדושים, שאז מדליקים את "אור הנר" שהדליקו הכהנים בבית-המקדש, שהכניעו את מלכות יון, שהם כלל הכפירות והאפיקורסות, דיקא אז נתגלה סוד ההוד שהוא ההודאה — להודות ולהלל ולשבח להקדוש-ברוך-הוא; כי כל זמן שאדם מנח בתוך טנוף מעשיו ועוונותיו המרים, ומלא חטאים ועוונות ופשעים, עדין הוא מנח בשקר גדול, כי אין לה עוד שקר מזה שאדם מנח ביאוש, ויש לו טענות וקשיות וספקות כנגדו יתברך, שזה סוד: "והודי גהפך עלי למשחית", במקום ההודאה שאני צריך להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שעשה עמי — "גהפך עלי למשחית", כי דרכם של בני-אדם ברגע שנופלים מהאמונה הקדושה על-ידי החטאים, העוונות והפשעים, אזי הם כבר שוכחים ממנו יתברך, ומטיחים דברים כלפי מעלה, ונתערבבה דעתם ונתעקם לבבם בקשיות ובספקות עליו יתברך, אשר אין לה עוד שקר גדול מזה, כי אם הנה לאדם רק נצוץ אחד

מני אֶלֶף אֶלֶף אֶלֶפִים וְרַב רַבִּי רַבּוֹת חֲלָקֵי הַדַּעַת, הָיָה תָמִיד מוֹדָה וּמְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְאֵף פֶּעַם לֹא הָיָה מְטִיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה, וְלֹא מַעְלָה שׁוֹם קְשׁוּיֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲלֵא תָמִיד רוֹאֶה אֶת גְּדֹל הַחֲסָדִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ וְעַם נַפְשׁוֹת אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁנִּכְנָסֶת בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְשׁוֹכַח לְגַמְרֵי מַמְנוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ "וְהוֹדִי נְהַפֵּךְ עָלַי לְמִשְׁחִית", הַהוֹדָאָה שְׁלִי נְהַפְכָה לְמִשְׁחִית; וְלִכֵּן עָקַר כְּפוֹנֵת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה וְהָאֲרַת "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה הִיא, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַהוֹד, הַיְנִנּוּ לַהֲוֹדוֹת וְלַהֲלֵל וְלִשְׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵה עָקַר הָאֲמֶת.

וְעַל-כֵּן מְכוֹנְנִים אֹז בְּכָל לַיְלָה מְדָה אַחֲרַת מִי"ג מֵדוֹת הַרְחָמִים, שְׁכָלוּלָה בְּמֵדַת הָאֲמֶת, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאֲמֶת עַל הָאָדָם. וְעָקַר הָאֲמֶת הוּא לְהַפִּיר בְּחֲסָדָיו וּבְרַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ עַל הָאָדָם, וְתַכְּף-וּמְדֵד כְּשֶׁאָדָם מִפִּיר בְּחֲסָדָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים חֲנָם שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ. וְלִכֵּן יָמִים אֵלֶּה שֶׁל חֲנֻכָּה הֵם יָמִים קְדוֹשִׁים מְאֹד, וְאוֹמְרִים אֹז בְּכָל יוֹם יוֹם אֶת כָּל הַהֲלֵל, כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל הָאֲמֶת נִתְגַּלָּה רַחֲמָנוּתוֹ

יתְבַרֵךְ, שְׁמֵרְחֵם עַל גְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן מוֹדִים
 וּמְהַלְלִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חַנּוּם
 שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ, שְׁזֶה הִיָּה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁל מִתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, שֶׁלְחַמּוּ נֶגֶד הַיּוֹנִים;
 הֵינּוּ שֶׁכֵּל הַצְּדִיקִים לוֹחֲמִים נֶגֶד הַסֵּטְרָא אַחְרָא
 הַמַּחְשִׁיכִים עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמְסִתְרִים אֶמְתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יתְבַרֵךְ, שְׁמֵשׁ בָּאִים כָּל הַחֲטָאִים
 וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, וְהַצְּדִיקִים מְחַדִּירִים אֶת אֶמְתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יתְבַרֵךְ בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא כָּלֵל הָאֱמֶת. וְעַל-כֵּן
 מְכַוְּנִים בְּכָל לַיְלָה שֵׁם 'אַהֲיָה' אֲשֶׁר 'אַהֲיָה' הָעוֹלָה
 'אַמֶּת', הֵינּוּ 'אַהֲיָה' פֶּעַם 'אַהֲיָה' עוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה
 'אַמֶּת'; כִּי זֶה עֵקֶר הָאֱמֶת, שֶׁאָדָם יַעֲשֶׂה בְּכָל פֶּעַם
 הַתְחֵלָה חֲדָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן ו'), אֲשֶׁר עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּסוּד
 'אַהֲיָה', הֵינּוּ שֶׁאֵנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת, כִּי קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה
 עֲדִין אֵין לוֹ שׁוּם הִנְיָה בְּנֵה הָעוֹלָם, בְּאֵלוֹ עֲדִין לֹא
 נִתְהַוָּה בְּעוֹלָם, כִּי טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא,
 וְכִשְׁבָּא לְטַהַר אֶת עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֲזַי הוּא
 מְגִיעַ לְסוּד 'אַהֲיָה', הֵינּוּ שֶׁתְּהִיָּה לוֹ הִנְיָה בְּעוֹלָם;
 וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה תְּלוּי בַשֵּׁם 'אַהֲיָה', שֶׁהוּא
 יְסוּד הַרְצוֹן — שֶׁרְצוֹנוֹ לְחַזֵּר אֵלָיו יתְבַרֵךְ, הֵינּוּ
 אֲהִיָּה מֵהַיּוֹם אִישׁ בְּפִשְׁרֵוֹ. וְעֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לְהִגִּיעַ
 אֶל רְצוֹן שֶׁבְּרַצּוֹנוֹת, הֵינּוּ לֹא לְהַגִּיחַ אֶת הַרְצוֹן

פעם אחת, אלא לרצות בכל פעם מחדש, שזה סוד
 רצון שברצונות, אהיה אשר אהיה, שזה עקר
 האמת, שאינו מניח את עצמו לפל בשום פנים
 ואפן, על אף כל הצרות והיסורים והמרירות
 והקטנות וחלישות הדעת שסובל, חרופין וגדופין
 מבני-אדם, ועוברים עליו צרות ויסורים ומכאובים
 רעים מכל מיני טפוסים, עם כל זאת אינו מניח
 עצמו לפל, אלא מתחיל בכל פעם התחלה חדשה,
 בסוד 'אהיה אשר אהיה', שבכל פעם מתחדש
 בהתחדשות חדשה, שזה סוד 'אהיה' פעם 'אהיה'
 העולה בגימטריה 'אמת'. פי עקר אור האמת,
 שאינו מניח את עצמו לפל בשום פנים ואפן,
 ואפלו שכלם עומדים עליו ומתחזקים כנגדו,
 ורוצים להפילו ולבלבלו ולהחליש דעתו, עם כל
 זאת מחזיק מעמד ואינו עוזב את רצונו — זה
 עקר האמת. פי האדם צריך להחזיק מעמד בזה
 העולם בכל מה שעובר עליו — בין בגשמיות
 ובין ברוחניות, וצריך לדעת, כשרוצה לחזר
 בתשובה אליו יתברך, שאז יתעורר כנגדו הסטרא
 אחרא, ויעמד כנגדו כחומות ברזל, וירצה
 להטביעו, עד שלא יחזיק מעמד, חס ושלום, שזה
 סוד (תהלים סט, ג): "טבעתי בין מצולה ואין
 מעמד", מי שטבע בחקמות חיצוניות, חקמות

יְנִיּוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, עַל־יְדִי־זָה
 "וְאִין מְעַמְד" — אִין לֹא כְּבָר כַּח לְהַחְזִיק מְעַמְד,
 אֲלֵא נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, שְׁזֵה הַפֶּן הָאֲמַת.

עַל־כֵּן בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים מְקַבְּלִים אֶת אֹר
 הָאֲמַת, שֶׁהוּא סוּד 'אֶהִי' אֲשֶׁר 'אֶהִי' הָעוֹלָה
 בְּגִימְטְרִיָּה 'אֲמַת', לְהִרְאוֹת לְאָדָם שְׁעַקֵּר הָאֲמַת
 הוּא לְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל
 שׁוּם בְּרִיָּה הַמוֹנֵעַת אוֹתוֹ מִלְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֵה
 סוּד הָאֲמַת; וְעַל־כֵּן דִּיקָא בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים אִם
 הָאָדָם זֹכֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יִהְיֶה מֵה שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה
 אִיךְ שִׁיְהִיָּה מְעַכְשׂוֹ לֹא יִפְרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 אֲפִלּוֹ שִׁיתְחַזְּקוּ עָלָיו כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וְעַכּוּבִים,
 וְיִסְבֵּל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְשִׁפְיִכוֹת דְּמִים, אֲזִי יְכוּל
 לְהִצְלִיחַ מְאֹד. וְזֵה סוּד "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה,
 שְׁמוֹרִידִים אֶת הָאֹר לְמַטָּה מְעַשְׂרָה טְפָחִים,
 שְׁאֲפִלוֹ אֵלּוֹ שְׁנָפְלוֹ בְּעַשְׂרָה כֶּתֶרִין דְּמִסְאָבוּתָא,
 שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְשָׁעִים, עַדִּין
 יֵשׁ לָהֶם תְּקֻנָּה לְתַקֵּן הַכֵּל, אִם רַק יֵאִירוּ עַל עֲצָמָם
 "אֹר הַנֵּר" שֶׁהוּא הָאֹר שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמַת, שְׁמֵאִיר
 לְכָל הִירוּדִים וְהַנְּפוּלִים, שְׁעַדִּין יֵשׁ לָהֶם תְּקֻנָּה
 לְתַקֵּן הַכֵּל, וְהָעֵקֶר שֶׁלֹּא יַעֲזְבוּ אֶת עֲצָמָם אֲלֵא
 יַעֲשׂוּ בְּכָל פְּעַם הִתְחִלָּה חֲדָשָׁה, בְּסוּד: 'אֶהִי'

אֲשֶׁר 'אֶהְיֶה' הָעוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה 'אֶמֶת'; כִּי עֵקֶר
הָאֶמֶת הוּא לֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְאִפְּלוּ
שָׁכַל הָעוֹלָם כִּלּוֹ יַעֲמֵדוּ כִּנְגִדּוֹ כְּחֻמּוֹת בְּרֻזֵל וְיִרְצוּ
לְבַלְבֵּלוּ, הוּא יַחֲזִיק בְּאֶמֶת וַיִּתְחִיל בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ, וְאָז דִּיקָא יִמְשֵׁךְ גַּם עָלָיו "אור הנר" שֶׁל
חֲנֻכָּה לְכָל הַשָּׁנָה; אֲשֶׁר־י מִי שֶׁמְכַנִּים אֶת כָּל זֶה
לְתוֹךְ לְכָבוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי יָדִיעוֹת אֵלוֹ, כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כָּל הָעוֹלָם כִּלּוֹ נִתְמַלֵּא עִם
שָׂקָרִים וְהֶבְלִים וְדַמְיוֹנוֹת, שֶׁהֵם כִּלְל חֲכָמוֹת יוֹן
הָעוֹקְרוֹת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ,
שֶׁהָאָדָם מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי עַד שְׁנוּפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְנִדְמָה
לוֹ כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם תְּקוּהָ לְתַקֵּן, וְלִכֵּן נִקְרָא
'חֲנֻכָּה', מִלְּשׁוֹן 'חֲנוּךְ', עַל שֵׁם "אור הנר" שֶׁל
חֲנֻכָּה שֶׁהִדְלִיקוּ הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים מִתְתִּיבֵהוּ וּבְנָיו,
וְכֵן כִּלְל הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הַמְדַלִּיקִים
וּמְאִירִים אֶת "אור הנר" הַזֶּה בְּכָלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
לְהָאִיר עֵינֵיהֶם בְּחִשְׁכוֹת הַגְּלוּת, כְּדִי שִׁיזְכּוּ לְרֵאוֹת
אוֹר הָאֶמֶת שֶׁהוּא אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, רְצוֹן
שֶׁבְּרִצּוֹנוֹת, שִׁיתְחַזֵּק אָדָם בְּהִתְחַזְּקוֹת כְּזוֹ, שֶׁשׁוּם
דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם
עֹקֵשׁן גְּדוֹל, וַיַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּאֶמֶת הַזֶּה שֶׁשׁוּם
דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, אֵלָּא תָּמִיד

יעשה התחלה חדשה — אהיה אשר אהיה, רצון שברצונות, הינו שבכל פעם יחדש עצמו ברצונות חדשים, אז דיקא תאיר בו האמת, ויזכה לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד והרחמים שעושה עמו בכל יום ויום, ויראה רק את אמתת מציאותו יתברך בעולם.

אבל אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי שמחזקים ומאמצים את עצמם להחזיק בגדולי מבחרי הצדיקים, אשר יש בכם להוריד עצמם אל כל הירודים והנפולים, ולשחק אתם בכל מיני משחקים, ולהתלבש עצמם בכל מיני לבושים, ולהסתיר עצמם בכל מיני הסתרות, העקר שיכנס בהם אור האמת, שהוא 'אהיה אשר אהיה', רצון שברצונות, שיתחילו בכל פעם מחדש, שכל זה הוא סוד שמונת ימי חנכה, שהשכינה מקבלת אור ההוד, כי אז כשמאיר "אור הנר", נתקנת מדת ההוד, שהיא ההודאה שמודים ומהללים ומפארים את הקדוש-ברוך-הוא; ועל-בן צריכים להזהר מאד מאד לנצל את הימים הקדושים האלה, ימי חנכה הקדושים, ולתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסדים והרחמים שעושה עמו, וכן צריכים לעסק הרבה בעבודת הצדקה והחסד,

לעשות צדקה וחסד עם כל בר ישראל, שזה סוד
 מה שמסבבים על הבתים בימי חנכה הקדושים
 לגבות צדקה, כדי לעשות צדקה וחסד עם עני,
 שזה בכלל הודאה — להודות ולהלל להקדוש-
 ברוך-הוא, שזה סוד (ישעיה לב, יז): "והיה מעשה
 הצדקה שלום", כי הצדקה מכנסת שלום בין ישראל
 לאביהם שבשמים, כי העני מתרעם עליו יתברך,
 ויש לו טענות תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא, מדוע
 אני צריך לסבל עניות ודחקות וסבל, וכשאדם נותן
 לו צדקה, אז משלים עמו יתברך, ונותן תודה
 והודאה להקדוש-ברוך-הוא. וכמו-כן כשאחד מנח
 ביאוש עצום, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה
 ממנו, וכאלו אין לו שום תכלית בזה העולם,
 ומתרעם תמיד עליו יתברך, ולבו ודעתו מעקמים
 בקשיות ובספקות ובלבולים וכפירות, וכשבאים
 להחזיר בו אמתת מציאותו יתברך, שלא יתיאש
 אלא יתחיל בכל פעם מחדש, זה עקר הצדקה,
 שעושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים;
 ועל-כן זוהי מעלה נוראה ונפלאה מאד להרבות
 בצדקה בימי חנכה הקדושים, וכן לעזר לעניים
 ולאמללים, לחזקם ולאמץם בכל מיני דבורים
 המשיבים את הנפש, כדי שיעשה שלום ביניהם
 לבין אביהם שבשמים. וכל זה סוד "אור הנר" של

חֲנֻכָּה. וְעַל-כֵּן 'נר' גִּימְטְרִיָּה: הוֹי"ה אדנ"י, הוֹי"ה אלהי"ם, הוֹי"ה אהי"ה, שְׁהֵם הַשְּׁמוֹת מְכַלְלֵי הָעוֹלָמוֹת, עֵתִיק "כְּתָר", זְעִיר אֲנַפִּין "תַּפְּאֲרֹת", נוֹקְבָא "מְלָכוֹת", וְאִז כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ אֶת הַהֶאֱרָה הַזֹּה, אִז מֵאִיר עָלָיו אֹר כָּל הָעוֹלָמוֹת, שְׁנֵה סוּד "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס בְּלִבּוֹ דְבוּרִים אֱלוֹ, שְׁאֵז יִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק תָּמִיד בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וְהוּא יַעֲמֵד תָּמִיד אִיתָן וְחֻזַּק כְּנֶגֶד כָּל הַרוּחוֹת הַזָּרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הַרוּצִים לְשַׁבְּרוֹ וּלְבַטְלוֹ, וְיִזְכֶּה לְהַפְּלִל בְּחֵי הַחַיִּים; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֵה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבָא.

תּוֹם וְנִשְׁלַם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שָׂאם הָיוּ בְנֵי-אָדָם יוֹדְעִים
אֶת מַעֲלַת הַדִּלְקַת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל חֲנֻכָּה,
אִז הָיוּ שׂוֹשִׂים וּשְׂמַחִים, כִּי מִצְנָה זֹאת אֵף שֶׁהִיא
מְדַרְבְּנֵן, עִם כָּל זֹאת אִז מֵאִיר אֹר כְּנֶה כְּמוֹ
שֶׁהֵאִיר לַכֹּהֵן בַּעַת שֶׁהַדְּלִיק אֶת הַנְּרוֹת בְּבֵית-
הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל-כֵּן בַּעַת שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִדְּלִיק הַנְּרוֹת
הֵלְלוּ שֶׁל חֲנֻכָּה, רָאוּי לוֹ לְהִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד, כִּי
הוּא כְּדָגְמַת הַכֹּהֵן שֶׁמְדִלֵק אֶת הַנְּרוֹת שֶׁל
הַמְנוּרָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד
צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר אִז מִכַּעַס וּמְרִיבוֹת וּדְבָרִים
בְּטָלִים, כִּי אִז הוּא זְמַן וְעַת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׂמִים;
אֲשֶׁרֵי מִי שִׂישִׁים לְבוֹ אֵל כָּל זֶה.

(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תַּקנ"ה)

קונטרס

הַנְרוֹת הַלָּלוּ

יגלה מעלת הדלקת נרות חנוכה, ואיך שאז נמשך אור הגאולה, אורו ותברך, בגלוי עצום עד מאד, כי אז נתגלה אור הגנוז מששת ימי בראשית, שהאיר לאדם הראשון קדם החטא.

בנוי ומיסוד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבונו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור גפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂרָאוּי לִישָׁב זְמַן רַב
עַל-יַד הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, וּלְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹר
הַנֵּר אֵיךְ שְׂמַאִיר, וְזֶה מְסַגֵּל לְטַהֲרַת
הַנְּשִׁמָּה, כִּי אוֹר הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה מֵאִיר אֶת
הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן קִדְּם
הַחֲטָא, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמְתַבּוֹנֵן וּמְסַתַּכֵּל בְּאוֹר
הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה זוֹכֵה לְזִכּוּךְ הַנְּשִׁמָּה,
וּמִתְחִיל לְהָאִיר גַּם בּוֹ אוֹר הַנֵּר שֶׁל הָאוֹר
הַגָּנוּז; אֲשֶׁר י ל ו.

(אמרי מוהר"ש, חלק ב', סימן תקנ"ג)

קוֹנְטָרַס הַנְּרוֹת הַלָּלוּ

א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְחַקֵּק בְּדַעַתְכֶם, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת מִבְּלַעַדְיוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהֵנָּה וּמִקָּיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ בָּהֶם, שְׂזָה סוּד אֹרֶךְ הַגְּנוּז; כִּי עֲכָשׁוּ גִעְלָם וְנִסְתָּר אֹרֹךְ יִתְבָּרֵךְ בְּלִבוֹשִׁים גְּשָׁמִיִּים וְחִמְרִיִּים, עַד שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת הַבְּחִירָה, עַד שְׁיִכּוּלִים לִפְלֵ בְּחֻמּוֹת הַטְּבַע, שֶׁהֵם כָּלֵל חֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, חֻמּוֹת יְוֹן הַרְשָׁעָה, כִּי כָּל חֻמַּת יְוֹן הִיא לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְגַלּוֹת אֵיךְ שֶׁהַכֵּל רַק טְבַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר — צְרוּת וִיסוּרִים וּמְרִירוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת, מֵאַחַר שֶׁנִּעְלַמְתָּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַטְּבַע, שְׂזָה חֻמַּת הַטְּבַע, שֶׁהֵם כָּלֵל מִלְכוּת יְוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁכָּל כּוֹנְנֵתֶם

לַהֲלַבִּישׁ הַכֹּל בְּטֹבַע וּבַמְזֹל וּבַמְקָרָה, וּמִשֵּׁם
 נִמְשְׁכוֹת כָּל הַצְּרוֹת וְהַמְרִירוֹת, לֹא־כֵן הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים שְׂמוֹסְרִים נִפְשָׁם לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, הֵם
 מְגַלִּים תְּמִיד אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וּמִפְּשִׁיטִים אֶת הַלְבוּשׁ הַגָּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, שֶׁהוּא
 דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה אֲמִתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִהְפֹךְ זֶה לְעִמַּת זֶה הַיּוֹנִים
 מְלַבִּישִׁים אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּטֹבַע וּבַמְקָרָה וּבַמְזֹל, וְזֶה
 עֵקֶר הַמְּלַחֲמָה שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכֹל דוֹר וְדוֹר, זֶה
 לְעִמַּת זֶה הַמְּלָכוֹת הַרְשָׁעָה וְחֲכָמוֹת יָנוּן. וְכֹל זֶה
 סוּד גְּרוֹת חֲנֻכָּה, שְׂאֵז מִתְגַּלָּה אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי
 הַצְּדִיקִים — מִתְתִּיהוּ וּבְנֵי, שֶׁהֵם הָאִירוֹ אֶת אוֹרוֹ
 יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵז הָיָה מֵר מְאֹד לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ב, ד): וְחֻשָּׁף
 — זֶה מְלָכוֹת יָנוּן, שֶׁהַחֲשִׁיכוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּגִזְרוֹתֵיהֶם, שֶׁהֵיטָה אוֹמְרַת לָהֶם, כְּתָבוּ עַל קַרְן
 הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל; כִּי עַל־יְדֵי
 חֲכָמַת הַטֹּבַע, חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, נִחְשְׁכוֹת עֵינֵיהֶם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִשֵּׁם נִמְשְׁכִים כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת
 וְהַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי
 בְּאֲמַת אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֲלָקוֹת גְּמוּר, הָיָה נִתְגַּלָּה
 אֵלָיו שְׁכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא רַק לְבוּשִׁים לְגַבִּי גְלוּי

האין סוף ברוך הוא, והכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואז היה מאיר עליו אורו יתברך, שזה הגאולה, פי עקר הגאולה הוא רק כשמאיר לאדם אורו יתברך, ומרגיש תמיד את אמתת מציאותו יתברך על פניו, עד שבכל מחשבה ומחשבה והרהור והסתכלות ושמיעה ונשימה אינו מרגיש משום דבר רק אמתת מציאותו יתברך, וזה עקר הגאולה, ואז נגאלים מכל הצרות והיסורים והמרירות, לא-כן כשנעלמות ונסתרות מהאדם ידיעות אלו, אז דיקא שורה בחשך ובדמיונות, וצר ומר לו, ונופל בקלפת גון, שהוא טיט הגון, בסוד (תהלים סט, ג): "טבעתי בין מצולה ואין מעמד"; כי היגנים הם עקר השקר, מאחר שכופרים בהשגחתו הפרטית ונמשכים רק בטבע, ועל-ידי-זה נמשך על האדם כח המדמה, שזה סוד טיט הגון, כמו שאחד נופל בתוך טיט עב ואינו יכול לצאת מזה, שכל זה קלפת היגנים, שמי שנמשך אחר חכמתם המדמה, הינו כפירות ואפיקורסות, על-ידי-זה נופל לתוך טיט עב, ואי אפשר לו לצאת מזה, שזה כלל מרירות הגלות של כל אחד ואחד. והצדיקים הקדושים והנוראים, שהם בחינת מתתיהו ובניו הקדושים, שהם כלל הצדיקים שבכל דור ודור עם תלמידיהם, הם לוחמים פגוד

טיט הינון, חכמות חיצוניות, ומדליקים את "הגרות הללו", שהם נשמות ישראל, כמו שכתוב (משלי כ, כז): "נר הנר"ה נשמת אדם", שגם הם יאירו באמתת מציאותו ותברך, וינגישו תמיד את אורו ותברך על פניהם, שכל זה סוד 'חנכה' לשון 'חנוך', שמחנכים את עצמם מחדש, כי עקר הגלות המרה שעוברת על האדם, זהו רק שנמצא בקטנות ובחלישות הדעת ובדמיונות, עד שנדמה לו פאלו אבד מנוס ותקוה ממנו. וכל זה מחמת שקלפת הינונים, שהיא כפירות ואפיקורסות, נדבקות בו, וזהו טיט הינון, ואי אפשר לו לצאת מזה, כי אם על ידי התקרבות אל צדיקים אמתיים. ועל-כן מה טוב ומה נעים, בני ובנותי היקרים, אם תמסרו את נפשכם להיות דבוקים בצדיקים אמתיים ובתלמידיהם הקדושים, המאירים תמיד את אמתת מציאותו ותברך, שהם סוד "הגרות הללו", דהינו נשמות ישראל שנקראות גרות, וכל מה שמתקרב יותר לצדיקים האמתיים ולתלמידיהם, וזוכים להצטרף עמם, על-ידי-זה נמשך גם עליהם אור זיו שכנתו ותברך, ונדלקים להאיר על עצמם את אמתת מציאותו ותברך. ולכן עכשו בימי חנכה הקדושים ראוי לבוא לצדיקים אמתיים ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם, ולקבל מהם

אור אמתת מציאותו, כי עכשו דיקא נתגלה אורו הגנוז שנתגלה בלבושים שונים ונסתר בהסתרות שבתוך הסתרות, ובימי חנכה הקדושים האלה שמדליקים את הנרות לזכר הנס שקרה לישראל על-ידי מתתיהו ובניו, אז נתגלה האור הגנוז הזה, שהוא יתברך מתלבש עצמו בתוך הטבע, וטבע הוא לבוש לגבי עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ועל-פן אשרי ואשרי מי שנוהר מאד להדליק בתמימות ובפשטות את "הנרות הללו", שהם נרות חנכה, ומשתדל שיהיה נר לכל אחד ואחד מאנשי ביתו, ומחנך את ילדיו הקטנים שגם הם ידליקו נרות חנכה, שיאיר עליהם גם-כן אמתת מציאותו יתברך, עד שגם הם יראו ויבינו וישפילו שאין בלעדיו יתברך כלל. ולכל זה זוכים דיקא על-ידי שמקרבם אל צדיקים אמתיים ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם ההולכים בדרךיהם, וימשך גם עליהם אור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

ב.

בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ומכל מה שעובר עליכם ברוחניות ובגשמיות — אל תשברו, כי הכל נסיונות

מלמעלה, כי באמת הוא יתברך נמצא ואין מלבדו נמצא, וכל מה שעובר על האדם צרות ויסורים ומרירות — הכל, כדי להעלים ולהחשיף מהאדם את אמתת מציאותו יתברך, וכשאדם זוכה לחפש ולבקש ולגלות את אמתת מציאותו יתברך, על-ידי זה נהפכים כל הנפילות והירידות וההשלקות אל עליות גדולות, כי כך ברא הקדוש-ברוך-הוא את העולם, שמצד אחד לא יראו שום דבר אלא להפך שיהיה נעלם ונסתר אלקותו יתברך, עד שיראו בדיוק ההפך שהוא טבע גמור, ולהפך כשזוכה האדם להתעקש ואינו מניח את עצמו מפל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ומחזק עצמו בכל מיני התחזקות, דיקא אז נתגלה עליו אור זיו שכנית עזו יתברך, עד שמאיר אור כזה, שהוא יכול להאיר גם לאחרים, שכל זה הוא סוד גר חנפה, שהוא סמוך לפתח דיקא, להאיר גם בחוץ לאותם שנמצאים בחוץ, כי כשאדם עקשן גדול ואינו מניח עצמו בשום פנים ואפן, ואף שמר וחשף לו מפל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות — הן מעצמו והן מאחרים, ומבלבלים אותו בכל מיני בלבולים, ונופל בכל מיני דמיונות, עם כל זאת הוא מתעקש בעקשנות גדולה, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם

אלקותו יתברך, ואף שאינו רואה מנוס לצאת מצרותיו ויסורים, עם כל זאת הוא מחזק את עצמו ומחזיק מעמד בעקשנות גדולה בלי שום טעם ושכל, דיקא על-ידי-זה נתגלה עליו אור הגנוז, שהוא אור שכינת עזו יתברך, שזהו סוד "הנרות הללו" של חנכה, שאז מאיר האור הגנוז שהאיר לאדם הראשון קדם החטא ל"ו שעות, ועל-כן הם ל"ו נרות בח' ימי חנכה להראות, שאז נתגלה האור הגנוז לכל בר ישראל, אם רק יתבונן היטב ב"נרות הללו", ואז דיקא יתגלה אליו אור פנה שלא רק שיאיר לעצמו אלא יאיר גם לאחרים, לאותם שנמצאים בחוץ; על-כן מצות גר חנכה היא בפתח דיקא, שיאיר לאלו שהם בחוץ, שגם הם יראו וישפילו ויבינו אמתת מציאותו יתברך, כי על-ידי שאדם עקשן גדול, ואפלו שמר וחשך לו ואינו רואה שום תקנה לצאת מהבוץ שלו, עם כל זאת הוא מתעקש שהוא לא יעזב את הקדוש-ברוך-הוא בשום פנים ואפן, אז דיקא נתגלים אליו אורות פאלו, שהוא יכול להאיר גם לכל אלו שיצאו לחוץ. ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה לקיים את המצוה הקדושה והנוראה הזו של הדלקת הנרות של חנכה, וצופה ומביט ומתבונן בנרות, איך שהם אורות בתוך כלים, כי הכלי שמחזיק את

השמן והפתילה שמאירה הם סוד אורות וכלים, שנה סוד הבריאה, שהקדוש-ברוך-הוא ברא את העולם בצורה כזו, שיהיה הכל מלבש בלבושים חיצוניים, שהם בחינת כלים, אבל באמת בתוכם גנוז אור אמת מציאותו יתברך, וזה אורות וכלים דיקא, חיצוניות ופנימיות; על-כן עקר מצות גר חנכה, הדלקת "הגרות הללו" היא דיקא בפתיחת ביתו, בסוד חיצוניות ופנימיות, כי הבית הוא בחינת פנימיות והחוץ הוא בחינת חיצוניות, שהוא סוד אורות וכלים, בית וחוץ, ועל-כן דיקא בימי חנכה הקדושים יכולים לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ולכן אשרי ואשרי מי שמקיים את המצוה הזאת בתמימות ובפשיטות, ומאיר אז את הגרות הקדושים, שעל-ידיה יתגלה לו פת להמשיך את האור בחוץ, ויזכה לקרב רחוקים אליו יתברך, אשרי לו בזה ואשרי לו בכא!

ג.

בני ובנותי הנקרים! עליכם לדעת כי בימי חנכה הקדושים נתגלה אורו יתברך בגלוי בזה שלא נתגלה מאז בריאת האדם הראשון קדם החטא, ולא נתגלה עד ביאת משיח צדקנו; ועל-כן דיקא בימי חנכה הקדושים צריכים לשמח מאד

מֵאֵד, וְלָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה לָנוּ, שֶׁהִנְחִילָנוּ מִצְוֵה קְדוּשָׁה כְּזוֹ בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת גְּלוּתֵנוּ, וְאָנוּ זוֹכִים גַּם עִכְשָׁו בְּתוֹךְ עִמְק הַחֲשֵׁף וְהַגְּלוּת לְהֵאִיר עַל עֲצָמֵנוּ הָאוּר שֶׁנִּתְגַּלָּה לְאָדָם הָרִאשׁוֹן קִדְּם הַחֲטָא, וְשִׁתְּגַלָּה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְעַל-כֵּן דִּיקָא בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, אִזּוּ הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְלָכֵן נוֹהֲגִים אִזּוּ בְּעֵת הַדְּלָקַת "הַנְּרוֹת הַלְלוּ" שֶׁל יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים לְהוֹדוֹת וְלְהַלֵּל וְלְשַׁבַּח לְבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְקֹשׁ וְלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל מֵה שֶׁצָּרִיךְ. וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא רַק כְּשִׁזּוֹכִים לְהַרְגִישׁ אֵת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּמְרַגֵּשׁ תָּמִיד אֵת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בָּא רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִבְקֹשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שֶׁצָּרִיךְ, וְאִזּוּ נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, שְׁנֵה סוּד "הַנְּרוֹת הַלְלוּ" שֶׁל יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים; וְעַל-כֵּן רְאוּי לְקַבֵּץ אִזּוּ אֵת אֲשֶׁתוֹ וְאֵת יִלְדָיו, שֶׁיַּעֲמְדוּ בְּעֵת שֶׁמְדַלִּיק אֵת "הַנְּרוֹת הַלְלוּ", וְיִסְבִּיר לָהֶם שֶׁעַקֵּר הָאוֹרוֹת הָאֵלוּ הֵם אוֹרוֹת רוּחַנִיִּים הַמְתְּלַבְּשִׁים בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְעַקֵּר כְּפִנֵּת הַדְּלָקַת "הַנְּרוֹת הַלְלוּ" הוּא כְּדִי לְהֵאִיר עַל נַפְשֵׁנוּ אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה שֶׁעֲדִין לֹא נִתְגַּלָּה מֵאִזּוּ בְּרִיאַת אָדָם

הראשון קדם החטא, ולא תגלה עד ביאת משיח צדקנו, ולכן צריכים אז לשמח מאד מאד הוא ובני ביתו, ויבדק שכל אחד ואחד מאנשי ביתו ידליק נר בפני עצמו, כמו "המהדרין מן המהדרין" — שכל אחד מאיר לעצמו אורו יתברך, וידבר אז משבחו יתברך, שעל-ידי-זה ימשיך על עצמו אור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך, ואין לתאר ואין לשער את גדל הזכות, כשאדם זוכה לקבץ יחד את ילדיו ובני ביתו בשעת הדלקת הנרות, ומדליק את "הנרות הללו", ומסביר להם תכלית הדלקת "הנרות הללו", שהיא על שם הנסים שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא בעת שהתפשטה מלכות יון הרשעה על ישראל, ורצתה להשפית את תורתו יתברך, ולהכניס כפירות ואפיקורסות וחקמות חיצוניות בנשמות ישראל, והתגברו עליהם גדולי מבחרי הצדיקים, מתתיהו ובניו הקדושים, והקדוש-ברוך-הוא עזר שגפלו רבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים, וכמו שהיה אז, כן נמשך בכל דור דור, שמתפשטים כל מיני קלפות וחיצונים, שהם היונים והערכ"ב, המעלימים ומסתירים ומחשיכים את עיניהם של ישראל, ועל-ידי שהצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה מאד, הדבקים תמיד רק בו יתברך, הם

ממשיכים ומאירים את האור הזה לכל נשמות ישראל, על-ידי-זה דיקא נתגלה י"ג מדות הרחמים. ועל-פן אז בשעה שמדליקים את "הנרות הללו", נתבערים כל הקלפות והחיצונים, ונתגלה פנימיות העולמות, ומאירים מאין סוף עד אין תכלית, שזה כלל היחודים והזווגים שנעשים בעת הדלקת הנרות; כי אז בעת הדלקת "הנרות הללו", נתגלים יחודים עליונים, ועל-פן 'נר' עולה בגימטריה: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י, כי אז דיקא נתגלה פנימיות העולמות עד לחוץ דיקא; כי בשעה שמתגברים על האדם כל מיני קלפות וחיצונים, ורוצים להפילו ולהכניסו ביאוש ויבדכאון, והוא מתחזק כנגדם ואינו מניח עצמו לפל, דיקא אז נתגלה האור הגנוז הזה שהיה מאיר לאדם הראשון קדם החטא, ושיתגלה על-ידי משיח צדקנו; ועל-פן אשרי ואשרי מי שיש ושמת בשעת הדלקת "הנרות הללו", ומספר לבניו ולבני ביתו את גדל הנסים שעשה הקדוש-ברוך-הוא עם ישראל, שזה כלל ההודאות שמודים ומהללים ומשבחים ומפארים את הקדוש-ברוך-הוא, וגורם שיהיה נעשה זיווג עליון על-ידי הדלקת "הנרות הללו", ועל-ידי השבחים וההתפארות שמשבח ומפאר את הבורא יתברך

שמו; אשרי לו.

ד.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שעקר התכלית בזה העולם הוא להיות דבוק רק בתי החיים בו יתברך, כי אין תכלית אחרת בזה העולם, אלא לברח אליו יתברך, ולהמשיך על עצמו אמתת מציאותו יתברך, שזהו סוד 'מאורי אור', שמאיר אז אורו יתברך, שזה הפאר והיפי של כלל נשמות ישראל, כי עקר תפארת ישראל הוא בשעה שאנו מתפארים באלקותו יתברך שמו, והיונים שהם כלל החכמים להרע, הכופרים והאפיקורסים, הם מגבירים את 'מאורי האש' של התאוות, להעלים ולהחשיף את עיניהם של ישראל, שלא יראו ולא ישפילו את הפאר והיפי של נשמות ישראל, שזוהי העלמת 'מאורי האור', וזה שטמאו כל השמנים של בית-המקדש, הינו כי בבית-המקדש היו מאירים תמיד את אמתת מציאותו יתברך בסוד 'מאורי האור', וכשהחריבו את בית-המקדש, נעלם ונסתר 'מאורי האור', ונתגלה רק 'מאורי האש', שהם כלל אש התאוות והפעס והרציחה, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, עשאוים יום טוב וקבעום בהלל והודאה, להודות ולהלל לשמך

הגדול, להגדיל ולקדש שמו הגדול יתברך, כי אז נתגדל שמו יתברך, כמו שאומרים: "ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך", שנה סוד "הנרות הללו" של חנכה, שהוא נר של שמן, מאורי האור, להדליק ולהאיר מאורי האור, וזה סוד הנס הגדול והנורא שנאָרע אז לנשמות ישראל, שהנה דולק מעט שמן, שלא הנה בו להדליק פי אם יום אחד, והנה דולק שמונה ימים, פי הקדוש-ברוך-הוא הראה בנה, שהשכינה שורה תמיד בין ישראל, פי אף שלא הנה בו להדליק אלא יום אחד, הנה צריך להשרף בבחינת 'מאורי האש', ולא די שגשרף ונעלם ונסתר, אלא שהאיר גם לשמונה ימים, שנה התגלות 'מאורי האור', הינו אור הבינה שהוא סוד שמונה, פי ממדת המלכות ולמעלה הספירה השמינית היא בינה, להתבונן באמתת מציאותו יתברך, ועל-כן דיקא על-ידי "הנרות הללו" שהם גרות חנכה, נתגלה אמתת מציאותו יתברך בחינת 'מאורי האור', שאי אפשר לבטל כלל מנשמות ישראל את אמונתם הדבוקה בהם מדור דור, ואף שהסמ"ך-מ"ם מגביר את 'מאורי האש', הינו הפעם והרציחה והתאוות והמדות רעות, ורוצה להעלים ולהסתיר את מאורי האור ולהגביר את מאורי האש, אף-על-פי-כן על-ידי גדל הנס של

"הגרות הללו" של חנכה, נתגלה מאורי האור
 דיקא בתוך מאורי האש. וזה סוד מה שנגלה
 הקדוש-ברוך-הוא למשה רבנו בתוך הסנה, כמו
 שכתוב (שמות ג, א): "וירא מלאך הנו"ה אליו בלבת
 אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה
 איננו אכל", כי משה רבנו שהוא הצדיק האמת,
 ראה איהו שהקדוש-ברוך-הוא נתגלה דיקא מתוך
 הסנה, שהם אלו הנשמות הפגומות והירודות
 והנפולות שהם בחינת סנה — קוצים ודרדרים,
 ונדמה כאלו אין להם כבר שום תקנה ותוחלת
 כלל, ומאורי האש בוער בהם, אף-על-פי-כן
 הקדוש-ברוך-הוא נתגלה אליו בלבת אש מתוך
 הסנה דיקא, "ויאמר משה אסרה נא ואראה את
 המראה הגדל הזה, מדוע לא יבער הסנה", כי
 משה רבנו הצדיק האמת, הוא הרחמן האמתי,
 המרחם על נשמות ישראל ומוריד את עצמו
 אליהם, ורוצה להוציאם מהחשך והבוץ והשיט
 שנקלו לשם ונדבקו בהם, ולהאיר גם עליהם את
 אמתת מציאותו יתברך, ועל-כן משה רבנו בעצמו
 התפלא מדוע לא יבער הסנה, הינו שיש נשמות
 פגומות כאלו שהם בחינת 'מאורי האש', שבוערת
 בהם אש התאוות והמדות רעות, עד שהם שרויים
 ביאוש גדול, עם כל זאת על-ידי גדל כח הצדיקים

האמתיים שהם בחינת משה, גם בהם יכול להאיר אור השכינה על-ידי גדל רחמנותם של הצדיקים, ועל-כן דיקא משה רבנו אמר "אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה", כי יש נשמות שאפלו שמדברים אליהם ומגלים להם את אמתת מציאותו יתברך, לא די שאינם נדלקים ובווערים גם-כן אליו יתברך, אלא עוד נעשים קוצים ודרדרים לדקר את גדולי הצדיקים הרוצים להושיע להם; כי הצדיקים מרחמים מאד מאד על נשמות ישראל, ורוצים להביאם אל התכלית האמתית, שהיא הדבקות האמת להתבטל בעצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והם כל-כך מצטערים כשאינם זוכים להאיר בנשמות ישראל את אמתת מציאותו יתברך, ועל-כן דיקא משה רבנו שהוא ראש כל הצדיקים אמר: "אסרה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה", מדוע אינו יכול להדליק את הנשמות שהם בחינת סנה, ולא עוד אלא שהם נעשים קוצים ודרדרים לצער את הצדיקים; כי באמת הצדיקים רוצים לקרב את כלל נשמות ישראל, אך במקום שאלו שהם בחינת סנה יהיו פלים לקבל את האור הזה, הם נעשים קוצים ודרדרים לדקר את הצדיקים, ומחרפים ומגדפים אותם ושופקים דמם

כמים, ועל-כן לא הבין משה רבנו מדוע לא יבער הסנה, "וירא ה' כי סר לראות" הקדוש-ברוך-הוא רואה איך שהצדיקים מתבוננים מאד בנשמות ישראל, "ויקרא אליו 'אלהים'" שהוא גימטריה 'הטבע', שמגלה להם אשר דיקא מתוך הסנה צועק קולו יתברך, "ויאמר משה משה, ויאמר הנני", הינו שהוא מורה לגדולי מבחרי הצדיקים, שאסור להם להתיאש מנשמות ישראל, ואפלו שדוקרים אותם קוצים ודרדרים ומחרפים אותם, אסור להתיאש מהם, אלא צריכים לדעת, כי דיקא מהם ובהם גנוז סוד משה שהוא הצדיק, והוא צריך לומר "הנני", ולעזר לנשמות ישראל; ועל-כן אשרי ואשרי מי שמכניס את הלמוד העמק הזה לתוך לבבו, וזוכה להחזיק את עצמו בגדולי הצדיקים, ואף שמדברים עליהם כל דבר אסור, ומדברים עליהם בכל מיני לשונות של גנאי, ומחרפים ומגדפים אותם בחרופין וגדופין, הוא אינו שם לב לכל זה אלא מחזיק את עצמו בכל הכחות אצל הצדיקים, אז דיקא נתגלה גם עליו "הגרות הללו", ואפלו שהוא בחינת סנה, שהוא למטה מעשרה טפחים, גם בו מאיר אורו יתברך; אשרי מי ששם דבורים אלו לתוך לבו, ואינו מטעה את עצמו כלל, שאז דיקא נתגלה אליו אור

לה

הַנְּרוֹת הַלָּלוּ

הַגָּנוּז, וַיִּזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּהְיֶה דְּבוּק
בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצְחַת נְצַחִים.

תָּם וְנִשְׁלַם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

מוהר"א ש"נ"י אָמַר: בַּחֲנֻכָּה מְקַבְּלִים יְשׁוּב
 הַדַּעַת, וְעַקֵּר יְשׁוּב הַדַּעַת הוּא (דְּבָרִים ד'):
 "אַתָּה הִרְאָתָּ לְדַעַת כִּי הַיּוֹנִי"ה הוּא הָאֱלֹקִים,
 אֵין עוֹד מִלְבָּדוֹ", לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדַע,
 אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵת זֹאת רָצוּ הַיּוֹנִים לְעַקֵּר
 מֵאֵתְנֵנוּ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה יח:), שְׁגִזְרָה מַלְכוּת יוֹן גְּזִרָה, שְׁלֹא
 יִזְכִּירוּ שָׁם שְׁמַיִם עַל פִּיהֶם. וְכֵן אָמְרוּ
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): וְחִשְׁבֵּן זֶה מַלְכוּת יוֹן,
 שֶׁהַחֲשִׁיבָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֶיהָ,
 שֶׁהִיְתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם: כִּתְּבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן
 הַשּׁוֹר, שְׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בְּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן
 עֲכָשׂוּ בַיָּמֵי חֲנֻכָּה מְקַבְּלִים אֵת הַדַּעַת הַזֶּה,
 שְׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְרַגַע שְׁאֵדָם רַק
 חוֹשֵׁב מִזֶּה, כֹּל חֲזִיו הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרֵת,
 כִּי הוּא יוֹדַע, שֶׁהַעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק מַעֲבָר,
 וּמָה שְׁעוֹשִׂים בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה
 יִשְׁאָר לְנִצְחָה נְצָחִים.

(אמרי-מוהר"א ש"נ, חלק ג' סימן י')

קונטרס

חֲנֻכַּה מְאִיר

יְגִלָּה מַעֲלַת הָאוֹר שֶׁל חֲנֻכַּה הַמְּאִיר בְּכָל
הָעוֹלָם עִם הָאוֹר מְשֻׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

בְּנוֵי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנֵנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנֵנוּ

הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמָרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַחֲנָהּ מֵאִיר
אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּמִי שֶׁרָק
מִתְבוּנָן בְּאוֹר הַזֶּה יָכוֹל לִרְאוֹת
נִפְלְאוֹת, וְלִכְן הָיוּ צְדִיקִים יוֹשְׁבִים
הַרְבֵּה זְמַן לִפְנֵי גְרוֹת חֲנֻכָּה, וְהִסְתַּכְּלוּ
עַל הַגְּרוֹת, וְהִחִיו אֶת עַצְמָם מְאֹד,
וְרָאוּ עַל פְּנֵיהֶם אֶת גְּדֹל הַחַיּוֹת
שֶׁקָּבְלוּ מֵהַגְּרוֹת.

(אמרי־מוהרא"ש, חלק ב' סימן תתקצח)

קונטרס

חֲנֻכַּה מְאִיר

אָנוּ נִמְצָאִים בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים. בְּחֲנֻכַּה מְאִיר
לָנוּ הָאור הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרָאוּשׁוֹן קִדְּם הַחֲטָא.
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה), שֶׁהָאור הַגָּנוּז
הָאִיר לְאָדָם הָרָאוּשׁוֹן שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁעוֹת, וְלִזְכֹּר זֶה אָנוּ
מְדַלִּיקִים שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ גֵּרוֹת חֲנֻכָּה. הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא
בְּרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה רַק בְּשָׁבִיל תְּכֵלֶת אַחַת — כְּדֵי
שְׁנַזְנֹכָה לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרְךָ, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר (בֵּא מ.ב.): בְּגִין
דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיה; כֹּל תְּכֵלֶת הַבְּרִיאָה הִיְתָה כְּדֵי שְׂאָנוּ
עִם יִשְׂרָאֵל גְּכִיר אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא פָּנִים בְּפָנִים.
וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּעֲנִית ג.): כָּשֶׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְעוֹלָם בְּלֹא רוּחוֹת, כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא יִשְׂרָאֵל.
עִם יִשְׂרָאֵל זֶה הַתְּכֵלֶת שֶׁל הַבְּרִיאָה. וּבְשָׁבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיּוֹן בְּרָא הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא אֶת הַסֵּמ"ף־מ"ם,
הַשֵּׁטֶן, שֶׁיְכוּל לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂגוּה מַעֲקָרֵי הַבְּחִירָה, שֶׁהִנֵּה הָאור
הַגָּנוּז מְאִיר, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ

כָּלֵל, וְהַכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֵּל, וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר — זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אָבֵל אָדָם צָרִיף לִיגַע עֲצָמוֹ בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּדִי שְׂיִתְגַּלֶּה לוֹ הָאֹר הַגָּנוּז. הַמְצוּוֹת הֵן הַפְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הָאֹר הַגָּנוּז, מְכַל שְׁכֵן כְּשִׂיְהוּדֵי מְקִיּוּם אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד): אֶפְלוּ שְׁנַמְצָא אָדָם בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, אִם יִקְיִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, יֵשׁ כַּח בְּמִצְוָה לְהַעֲלוֹתוֹ מֵעוֹלָם הַעֲשִׂיָה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי אֶל עוֹלָם הַיְצִירָה, וּמֵעוֹלָם הַיְצִירָה לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וּמֵעוֹלָם הַבְּרִיאָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁשֶּׁם מִתְגַּלֶּה הָאֹר אֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּגִלְוֵי רַב מְאֹד, וְיִכּוֹל לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַרֵּךְ. וְהֵנָּה יִרְדְּנוּ לְגִלוֹת, שְׁגֻלֵינוּ מְאֻרְצָנוּ וְחֶרֶב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְנַעֲלָם וְנִסְתָּר הָאֹר מֵעֵינֵינוּ, וְכִמְאֻמָּרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ג'): מֵהֵיכָן נִבְרָאת הָאוֹרָה? מִמְּקוֹם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ; וְשׂוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יִמָּא ט:): מִדּוּעַ חֶרֶב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ? מִפְּנֵי שְׁנֵאת חֲנָם, מִחֲמַת שְׁאָנוּ שׂוֹנְאִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן (שָׁם טו:); וְאָנוּ סוֹבְלִים אֲלֵפִים שָׁנָה סָבָל וְחֶרְפָּה. וְהֵנָּה אָנוּ רוֹצִים לְהַגְּאֵל וְלַצָּאת מֵהַצָּרוֹת וְהַחֲשָׁף. וּמֵהוּ הַחֲשָׁף שְׁאָנוּ סוֹבְלִים מִמֶּנּוּ אֲלֵפִים שָׁנָה? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): וְחֲשָׁף זֶה יוֹן, שֶׁהַחֲשִׁיכוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז.), שְׁגֻזְרוּ

הַיּוֹנִים שֶׁלֹּא יִזְכִּירוּ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בָרַע
 שִׁיהוּדֵי מְדַבֵּר בְּגִלּוֹי מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יְהוּדֵי מְדַבֵּר
 בְּגִלּוֹי מֵאֲמוּנָה, מִתְבַּטְּלוֹת כָּל הַהֶעֱלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת; כִּי
 כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁאֵנוּ סוֹבְלִים, זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁאֵנוּ
 מְדַבְּרִים לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְשׁוֹכְחִים
 מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק
 א', סִימָן יד), שֶׁלֶכֶן הַמְּצָנָה שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה — לְהַנִּיחָה עַל
 פֶּתַח בֵּיתוֹ, שֶׁמֵרְמֵז עַל פֶּתַחֵי פִּי, לְהַזְכִּיר לָנוּ, שֶׁהָאוֹר
 הַגָּנוּז תְּלוּי בְּפֶתַחֵי פִּינוּ — כְּפִי הַדְּבוּר שֶׁלָּנוּ. אִם אָדָם
 מְדַבֵּר רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶפְלוּ בְּתַקְּףָהּ הַגְּלוּת
 הַמְּרָה, מְדַבֵּר רַק מֵאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר לוֹ הַמַּחַ, שְׁזֶה
 מֵה שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד):
 עֶקֶר הָאֲמוּנָה תְּלוּי בְּפֶה הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט,
 ב): "אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי", צְרִיכִים הַרְבֵּה לְדַבֵּר
 מֵאֲמוּנָה. וְלֶכֶן בְּ"חֲנֻכַּה מְאִיר" הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁאֵז
 מְדַבְּרִים מְנַסִּים וְהַנְּפִלְאוֹת, שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שֶׁנִּפְלוּ רַבִּים בְּיַד מְעֻטִּים, טְמָאִים בְּיַד טְהוֹרִים,
 גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים. תְּרַבּוֹת יָנֹן זֶה כְּפִירוֹת
 וְאִפְיֻקוּסוֹת, זֶה טְבַע, מְקַרָּה וּמְזַל, בָּרַע שֶׁתּוֹלִים הַכֹּל
 בְּטְבַע, אֵז סוֹבְלִים אֶת הַחֲשֵׁף, אֲבָל בָּרַע שֶׁמְדַלִּיקִים
 אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלִים.

וְלֶכֶן לֹא בַחֲנָם שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים לָנוּ,

כְּשֶׁהִתְגַּבְּרוּ מִתְתִּיחֵהוּ וּבְנֵי־וַיִּגְדַּד תְּרַבּוּת יוֹן, שְׁנֵה הַצַּדִּיק
 הָאֵמֶת וְתִלְמִידָיו, שְׁמַגְלִים וּמְפָרְסָמִים אֶת הַקְּדוּשָׁ-
 בְּרוּךְ־הוּא, רְאוּ שְׁטֵמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, מֵהוּ שָׁמֵן? אֹמֵר
 רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), הַמַּחֲ שֶׁל הָאָדָם
 הוּא כְּפִי הַשְּׂמָנוּנִיּוֹת שֶׁבְּמַחוּ, וְאִם מְאִיר לוֹ הַמַּח, מְאִיר
 לוֹ הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁמִּתְיַבֶּשֶׁת הַשְּׂמָנוּנִיּוֹת,
 מִזֶּה בָּאָה תַּאֲוַת נְאוּף, וְאָדָם נוֹפֵל וּמִתְיַאֵשׁ מִחַיָּו, כְּמוֹ
 שְׂאוּמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שְׂכָל
 הַתַּאֲוֹת בָּאוֹת כְּשֶׁמִּתְיַבֵּשׁ הַשְּׁמֵן שֶׁבְּמַח הָאָדָם. וְזוֹ
 הִיְתָה תְּרַבּוּת יוֹן, שְׁטֵמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, זֶהְמוּ אֶת כָּל
 הַמַּחוֹת בְּכָל מִינֵי זָבָל וְשִׁטוֹת, בְּכָל מִינֵי כְּפִירוֹת
 וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְלֹא מְצָאוּ כִּי אִם פֶּה שָׁמֵן קָטָן, שֶׁהִיָּה
 חָתוּם בְּחֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, וּמֵהוּ הַפֶּה שֶׁמְצָאוּ אֲשֶׁר
 יְדֵי הַטְּמָאִים לֹא נִגְעוּ בוֹ? אֶלֶּא פֶּה עוֹלָה גִימְטְרִיָּה
 ס"מ, הַסֵּמ"ף־מ"ם שָׁרוּ שֶׁל עֵשׂוּ לְקַח עֲצָמוֹ עַל יַעֲקֹב,
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ב, כ"ד): "וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאֲבֹק
 אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", אֹמֵר רַש"י, שֶׁהִיָּה זֶה שָׁרוּ
 שֶׁל עֵשׂוֹ. "וַיֵּאֲבֹק" לְשׁוֹן חוֹבְקוֹ וְאוֹבְקוֹ בְּזֵרוּעוֹתָיו, כִּי
 זוֹ דְרָכּוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ף־מ"ם, שֶׁבָּא לְאָדָם בְּאֵהָבָה וּבְשִׁפְהָ
 חֲלָקְלָקָה, מִתְבָּקוֹ וְנִעְשֶׂה לוֹ יְדִיד, אֲשֶׁר זֶה הַדְּבָר
 הַמְּסַכֵּן בְּיוֹתֵר, וְזֶה כֹחַ הָעֲרֵב־רֵב, תְּרַבּוּת יוֹן, שֶׁבָּאִים
 אֵלֵינוּ בְּטוֹב וּבְנֵעַם: "בָּאוּ תִלְמֵדוֹ תְּרַבּוּת יוֹן" וְכוּ' וְכוּ',
 וְכִּי פּוֹרְשִׁים רִשְׁתָּם הַטְּמָאָה לְלַכֵּד אֶת הַפְּתָאִים, וְאִין

לך סִפְנָה גְדוּלָה מְזוּ, כִּי אִם הֵם בָּאִים וְאוֹמְרִים בְּאֶפֶן
 גְּלוּי מֵה פּוֹנְתָם וּרְצוֹנָם, אֲזַי גְּזַהְרִים מֵהֶם מְאֹד,
 וּמוֹסְרִים נֶפֶשׁ לֹא לִילָךְ שׁוֹלֵל אַחֲרֵיהֶם וְלֹא לְהַכְשִׁיל
 בְּדַרְכָּם הַרְעָה. וְעַם יִשְׂרָאֵל לְמוֹדֵי סֶבֶל, קְדוּשִׁים
 וַיְהוּדִים, מְסֻרוֹ נֶפֶשׁם מִשֶּׁף כָּל הַדּוֹרוֹת עַל קְדוּשׁ ה',
 וְכַמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתְבֵּרֵין, חֶלֶק א', סִימָן פ'),
 שְׁאֶפְלוּ הָכִי גְרוּעַ בְּעַם יִשְׂרָאֵל, רְחוּק מְאֹד וְרָשָׁע, בְּרַגַּע
 שְׂרָצוּ שְׂמִיר דָּתוֹ, קַפֵּץ לְתוֹךְ הָאֵשׁ עַל קְדוּשׁ שְׁמוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ. אָבֵל תְּרַבּוֹת יוֹן, שְׁזָה כָּלֵל הָעֶרְב־רַב, בָּאִים
 בְּמִתְק לְשׁוֹנָם, בְּאַהֲבָה: "בָּאוּ לְמִדּוֹ תְּרַבּוֹת יוֹן, לְמָה
 לָכֶם לְלַמֵּד תִּלְמוּד? ! לְמָה לָכֶם לְלַמֵּד תּוֹרָה שְׁבַע־
 פָּה? !" וַיַּעֲקֹב, אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, לֹא הֵנִיחַ עֲצָמוֹ, וְהֵשִׁיב
 לוֹ מְנָה אַחַת אֶפְסִים, כִּי יָדַע פּוֹנְתוֹ הַטְּמְאָה שֶׁל הַס"מ
 — שָׂרוּ שֶׁל עֲשׂוֹ, שְׂרָצָה רַק פְּרוּדִים, אֲשֶׁר זֶה כָּל כַּחוֹ
 — הַפֶּרֶד וּמִשְׁל', וְאֶפְלוּ שְׂמִדְבָר בְּמִתְק שְׁפִתַּיִם
 וּבַחֲבִיבוֹת, כָּאֵלוֹ הוּא חֶבֶר וְרַע לְאָדָם, אָבֵל הַטְּמְאָה
 גְּלוּיָהּ, שְׂרוּצָה לְהַעֲבִירוֹ עַל הַדֵּת. "וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ,
 וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ" וְגו', כ"ף אוֹתִיּוֹת פ"ף, שְׁנַתֵּן לַיַּעֲקֹב
 מִכָּה עַל כ"ף יָרְכוֹ, זֶהוּ הַפֶּף שְׁמֵן שְׁנוּתָהּ, פ"ף —
 גִּימְטְרִיָּה ס"מ, פ"ף — אוֹתִיּוֹת כ"ף, וְרָאָה שְׂאִינוֹ יָכוֹל
 לְנַצֵּחַ אֶת יַעֲקֹב. יַעֲקֹב הוּא הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁהַקְּדוּשָׁה
 בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלֵחַ לָנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבֵּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתְבֵּרֵין, חֶלֶק א', סִימָן א'), שְׁעָקֵר עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל

יַעֲקֹב, לְהִסְתַּכֵּל עַל חַיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׁיֵשׁ בְּכָל דְּבַר, שְׁנֵה
גְלוּי הָאֹר הַגָּנוּז. אִם נִתְבַּוְּנָן בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מֵהֶבְרִיאָה
רַק עַל פְּנִימִיּוֹת שְׁיֵשׁ בּוֹ, יֵאִיר לָנוּ הַמַּחַ, וְנִזְכָּה לְצֵאת
מֵהַגְּלוּת.

וְהִנֵּה מָה אָנוּ רוֹאִים? תָּמִיד חָל חֲנֻכַּה בְּפִרְשִׁיּוֹת
וַיִּשְׁבַּח־מִקֶּץ, שְׁשָׁם מְדַבֵּר מִמְכִּירַת יוֹסֵף, שְׁהָאֲחִים
מְכֻרְהוּ מִחֲמַת שְׁנֵאָה, וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ לְשָׁלוֹם, עַד
שְׁהִחְלִיטוּ לְהַשְׁלִיכוֹ לְבוֹר, וּמֵהַבוֹר הִחְלִיטוּ לְמַכְרוֹ
לְעַבְד. וְכָל סִפּוּר מְכִירַת יוֹסֵף חָל תָּמִיד בְּחֻנְכָּה, מָה
הַקָּשֶׁר בָּזֶה? אֵלֶּא כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַיְּוֹנִים לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ,
וּפְרָצוּ שְׁלֹשֶׁה־עָשָׂר פְּרָצוֹת, כְּנֶגֶד י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים,
מֵהֵיכָן לָקְחוּ אֶת הַכֶּחַ לְשֹׁבֵר אֶת חוֹמַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
לְהַפִּיל אֶת י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ט): מִחֲמַת שְׁנֵאֵת חָנָם, וְעַדִּין מְרַקֵּד
בֵּינָן; וְלִכְּן בְּ"חֲנֻכַּה מְאִיר" הָאֹר הַגָּנוּז, וּבְיָמִים
קְדוּשִׁים אֵלּוּ יָמֵי הַחֲנֻכָּה, אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת הַשְּׁנֵאֵת
חָנָם, שְׁהֵיָה בְּעַת חֲרַבְּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן,
וְעַדִּין יִשְׁנֵה בֵּינֵינוּ. כָּל יוֹם וְיוֹם אָנוּ שׁוֹמְעִים שְׁפִיכוֹת
דְּמִים, כָּל יוֹם וְיוֹם אָנוּ שׁוֹמְעִים פְּגוּעִים, וְנִכְנְסוֹת בְּנוֹ
קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת מָה זֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת, עַל מָה וְלָמָּה?!
וְעַד מְתִי?! וְאֵינָנו קוֹלְטִים, שְׁעַדִּין נִמְצָאת בֵּינָנו גְּזַעֲנוֹת
אֲרוּרָה, עֵדוֹת עֵדוֹת, בְּמָקוֹם לְהִכְנִיס אֶת כָּל יְלָדֵי

יִשְׂרָאֵל בַּחֲנוּךְ תּוֹרְנִי, "כִּלְנוּ בְּנֵי אָב אֶחָד נַחְנוּ" —
אָמְרוּ הַשְּׂבָטִים לְיוֹסֵף, בְּרַגַע שָׁבְאוּ לְיַדֵי הַחֻלְטָה
(בְּרֵאשִׁית מֵב, כֵּא): "אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אֲחִינוּ וְגו' וְלֹא
שָׁמְעֵנוּ בְּהִתְחַנְנוּ אֵלֵינוּ", אִזּוֹ נִתְגַּלְהָ אֵלֵיהֶם יוֹסֵף. כִּי כָּל
זְמַן שֶׁלֹּא נִתְקַן אֶת הָעוֹלוֹת שֶׁאֵנוּ עוֹשִׂים, שְׁנַמְצָאת
בֵּינֵינוּ שְׂנָאָה כְּבוֹשָׁה, פְּלוּגִים, פְּלַג פְּלַג, שְׂזָה כָּלֵל
הַמְּפֻלְגוֹת, שְׁכָלֵן שֶׁקָּר אֶחָד גְּדוֹל, שֶׁכָּל אֶחָד רֵץ אַחֵר
כְּבוֹד, כְּסֵף וְשֵׁם, וּמְפֻלְגִים אֶת הָעַם, אֲשֶׁר זֶה כַּחַ
הַס'מ: 'הַפְּרָד וּמִשְׁל', לֹא נוֹכַל לְהִגָּאֵל. מֵהִי גְּאֵלֶת
חֲנֻכָּה, שְׁמֵאִיר אִזּוֹ הָאוֹר הַגָּנוּז? שְׁמַצָּאוּ פֶּה שְׁמֵן חֲתוּם
בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן גְּדוֹל, שְׂזָה הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שְׁמַגְלָה
לָנוּ אֶת הַגְּלוּי הַזֶּה, שְׁעֵלֵינוּ לְדַבֵּק עֲצֻמְנוּ בּוֹ יְתַבְרֶךְ,
וְנִפְסִיק אַחַת וּלְתַמִּיד אֶת הַהֶסְתוֹת הַפְּרוּעוֹת שֶׁל הָעַרְב־
רֵב, הַיְּנֻנִים, הַמְּתִינֻנִים, וְשֶׁאֵר מִיְּנֵי שְׁמוֹת, בְּרַגַע
שְׁמִסִּיתִים וּמִדִּיחִים נִגְדָּ עִם יִשְׂרָאֵל, נִגְדָּ כָּל הַקְּדוּשׁ
לְעַם יִשְׂרָאֵל, נִגְדָּ שְׁבַת, נִגְדָּ מִיֵּלָה, נִגְדָּ חֹדֶשׁ, נִגְדָּ
אֲמוּנַת חֻכְמִים, נִגְדָּ תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְהָ, זוֹ הַגְּלוּת! אֲבָל
אִם אֲנַחְנוּ נִשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ עַל מַלְכוּת שְׁמִים,
אִזּוֹ יֵאִיר עֵלֵינוּ אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׁמַתְגַּלָּה בְּיָמִים אֵלוּ,
יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, כִּי בְּ"חֲנֻכָּה מְאִיר" הָאוֹר הַגָּנוּז.

וְלָכֵן יִשְׁנֵם שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה צְדִיקִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר,
שְׁמַקְבְּלִים פְּנֵי הַשְּׂכִינָה (סְפָה מֵה:), שְׂזָה ל"ו צְדִיקִים

הַמְקַבְּלִים אֲנֹפִי שְׂכִינְתָא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּנֶגֶד ל"ו גִּירוֹת
 שְׂמִדְלִיקִים בְּחֻנְכָּה, שְׂאֵז מְקַבְּלִים עַל עֲצָמֵנו עַל מְלָכוֹת
 שְׁמַיִם, שְׁזֵה בְּגִימְטְרִיָּה בְּאוּרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהוּא
 הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן ל"ו שָׁעוֹת, וְזֵה יַחֲזֵר
 וַיֵּאִיר לָנוּ בְּעֵת בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, אֲבָל עֲכָשׁוּ בְּגִלוֹת, הָאוֹר
 הַגָּנוּז מֵאִיר בְּחֻנְכָּה בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת, כִּי הָא בְּהָא
 תְּלִיא. וְלָכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנו בְּיָמִים אֵלּוּ אַחַת
 וּלְתַמִּיד לְשָׂרֵשׁ מֵאֲתָנוּ וְלַעֲקֹר מִקְרַבְנוּ אֶת הַגְּזֻעֹנוֹת
 הַנוֹרָאָה, אֶת הַפְּלוּגִים וְהַפְּרוּדִים, וְנִכְנְסִים אֶת כָּל יְלָדֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּמוֹסְדוֹת הַלְמוּד הַטְּהוֹרִים, שִׁיקְבְּלוּ חֲנוּךְ
 תּוֹרְנִי, וּבְזֵה נִרְאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנַּעֲשֵׂנוּ כְּלִים
 לְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ע"א), שְׂבֻכָּל יוֹם וַיּוֹם יוֹרֵד הַנֶּעֱם הַעֲלִיּוֹן, נְעִימוֹת
 יְדִידוֹת עֲרֻבוֹת זֵיו חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּכָל יוֹם
 מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, וְלָמָּה אֵינְנוּ זוֹכִים לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר
 הַגָּנוּז הַזֶּה, שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שָׁעוֹת?
 כִּי אֵין לָנוּ כְּלֵי לְזֵה, וּמַהוּ הַכְּלֵי? צְדָקָה, הֵינּוּ שְׂאִישׁ
 אֶת רַעְהוּ יַעֲזוּרוּ, וְנִמְסֹר נַפְשׁ בְּעִבּוּר כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 נִפְלָה בֵּין אֶחָד לַשְּׁנִי, אֲלֵא אִם אֲנִי יְהוּדִי, עָלִי לַעֲזֹר
 לְאַחֵר, כִּי כָּלְנוּ בְּנֵי עַם אֶחָד נַחְנוּ, וּבְזֵה מִתְקַנְּנִים אֶת
 חֻטְא מְכִירַת יוֹסֵף. וְלָכֵן כְּתוּב בְּפוֹסְקִים, שְׂבִימִי חֻנְכָּה,
 אֲזוּ הוּא זְמַן שֶׁל צְדָקָה, שְׁעֲנִיִּים מִחֲזָרִים עַל הַפְּתָחִים
 וּמִבְּקָשִׁים צְדָקָה, וְצָרִיכִים לְתַן לָהֶם בְּעֵין יָפָה, וְאִם עָנִי

בָּא עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ — תִּקְבְּלוּ בְסֵבֶר פָּנִים יְפוֹת, כִּי כָּף
 אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה לֵד, סִימָן ט'): אִם
 אַתָּה נוֹתֵן לוֹ, אַתָּה נוֹתֵן לְזֶה שְׁעוֹמֵד עַל יְמִינוֹ, וּמִי־הוּ?
 הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קט, לא): "כִּי יַעֲמֵד
 לִימִין אֲבִיוֹן", וְאִם אַתָּה מְבַזֶּה וּמְרַחֵק אוֹתוֹ, אֵת מִי
 שְׁעוֹמֵד לִימִינוֹ אַתָּה מְבַזֶּה; וְלָכֵן עָלִינוּ לְהִזְהַר בְּמֵאֵד
 מְאֹד כְּשֶׁעָנִי מִתְדַפֵּק עַל פֶּתַח בֵּיתֵנוּ, אֲסוּר לְשַׁלַּח אֶת
 הַיְלָדִים לֹמֵר לוֹ: "אֲבָא אוֹ אֲמָא אֵינָם בְּבֵית", כִּי חֵס
 וְשְׁלוֹם, בְּבֵית שְׁמֹגְרָשִׁים עָנִיִּים, בַּר מִיָּנָן, הָאֲבָא לֹא
 יִהְיֶה כְּבָר בְּבֵית, אוֹ הָאֲמָא, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא תִהְיֶה בְּבֵית.
 וְכָתוּב בַּזֶּהַר (חֵלֵק א' קד): אֵת מִי שֶׁהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא
 אוֹהֵב — שׁוֹלַח לוֹ מִתְּנָה עָנִי לְזָכוֹת בּוֹ. וְלָכֵן עָלִינוּ
 בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְדוּשִׁים לְהִרְבּוֹת בְּצַדָּקָה, לְעֹזֵר לְעָנִיִּים,
 לְאֶלְמָנוֹת וְלִיתוּמִים, שְׁלֻצְעָרְנוּ הַרְבֵּי, בְּמִשְׁפַּח הַשָּׁנִים
 הָאֲחֵרוֹנוֹת לְקִינוֹ בְּמִכּוֹת קָשׁוֹת, הַרוּגִים וּפְצוּעִים לְרַב,
 דָּם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ כַּמַּיִם, שְׁכוֹל וַיִּתְמוֹת נִתְרַבּוּ, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, אֲבוֹת וְאִמָּהוֹת שְׁכוּלִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צֶעַר כְּצֶעַר
 הַזֶּה, שְׁלֹאֲבָא אוֹ אֲמָא נִהְרְגוּ בֵּין אוֹ בֵּת, וְאֵין צַדָּקָה
 גְּדוּלָּה מְלַעְזָרָם וְלַעוֹדָדָם; זֹה מַעֲלַת הַחֲנֻכָּה, שְׂאֵז מֵאִיר
 הָאוֹר הַגָּנוּז, שְׂאֵנוּ שְׂכִים בְּתִשׁוּבָה עַל מְכִירַת יוֹסֵף,
 אֲשֶׁר דָּבָר זֶה שִׁיף אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ — אִם
 שׁוֹנְאִים יְהוּדֵי אַחַר, זֶה נִקְרָא בְּבַחֲיַיִת 'מְכִירַת יוֹסֵף',
 אִם אֶחָד גּוֹנֵב וְגוֹזֵל וְעוֹשֵׂק אֶת הַשָּׁנִי, זֶה נִקְרָא 'מְכִירַת

יוֹסֵף וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכְּן בְּיָמִים אֵלֹה עָלִינוּ לְבוֹא לְהַקְדֹּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְלוֹמַר לוֹ: "הַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנַחְנוּ
אוֹהָבִים אוֹתְךָ, וְרוֹצִים לָשׁוּב אֵלֶיךָ, לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ,
וּלְקַרֵּב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ", וּבְזָכוֹת זֶה נִזְכָּה
לְבִיאַת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא וַיִּגְאָלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם,
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

קוֹנְטְרָס

יְמֵי חֲנֻכָּה

יְגֵלָה נִוְרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַת יָמִים אֱלוֹ, שְׁבָהּם מִתְגַּלָּה
הָאוֹר הַגְּנוּז, גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ כְּהַתְגַּלּוֹת נִוְרָאָה
וְנִפְלְאָה מְאֹד. וּבִכְחַץ הָאוֹר הַגְּדוֹל הַזֶּה, יְכוּלִים לְהַכְנִיעַ
אֶת קִלְפַת הַיְוִנִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמֵּינִים וְהַזָּדִים, הַכּוֹפְרִים
וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, וְלִבְטָלָם מִן הָעוֹלָם לְגַמְרֵי.

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבִּי נְחֻמָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תְלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נְחֻמָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בַּפְּסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, קְתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻמְיָנוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר בִּימֵי חֲנֻכָּה
מְרַגְּשִׁים הָאֶרֶץ גְּדוּלָה וְנִפְלְאוֹת מְאֹד,
כִּי הֵם יְמֵי חַל, עִם כָּל זֹאת אוֹמְרִים
בְּכָל יוֹם הַלֵּל שְׁלֹם, וְכָל יוֹם וַיּוֹם
מְאִיר בְּהֶאֱרָה נִוְרָאָה וְנִפְלְאוֹת מְאֹד,
וַיֵּשׁ לְזַכֵּי הַרְאוֹת הַתְּעֵלוֹת מִיְחָדָת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב' סימן תתקצט)

קונטרס

ימי חַנּוּכָּה

.א

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי "יְמֵי חַנּוּכָּה" הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ אוֹמְרִים: "וְקַבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חַנּוּכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל", לְפָאֵר וּלְרוֹמֵם אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם עַם יִשְׂרָאֵל בְּיָמֵים הָהֵם בְּזְמַן הַזֶּה. לְכֹן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְנַצֵּל אֶת "יְמֵי חַנּוּכָּה" אֵלּוּ לְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְאַנּוּ רוֹאִים, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שְׁאֵדָם סוֹבֵל בְּחַיִּים, הֵן רַק מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ מְכִיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַהִשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית, אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִזֶּה הָעוֹלָם. שְׂזוֹ הֵיִתָּה קְלַפֵּת הַיּוֹנִים, שְׂרָצוֹ לְהַכְנִיס אֶת הַטֹּבֵעַ בְּעוֹלָם, כְּאֵלּוּ אֵין הַשְּׁגָחָה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר, בְּזָכוֹת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים

— מתתִּיהוּ ובְּנֵי הַחֲשׂמוֹנָאִים, אֲשֶׁר הֵם הַכְּנִיעוּ אֶת קִלְפַת יוֹן הָאֲרוּרָה, שָׂזוּ הַהִשְׁפָּלָה, הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן. וְהַצְדִּיקִים הָאֵלוּ הַחֲדִירוּ בְּעַם יִשְׂרָאֵל הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, שִׁיסְתַּכְּלוּ עַל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! כָּכֵל שְׂאָדָם מַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, בְּזֵה מִתְקָרֵב יוֹתֵר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ יוֹ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שְׂיָמִי חַנּוּכָּה — אֲז מֵאִיר הָאֶרֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְמָה? כִּי נוֹתְנִים תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלָאוֹת שֶׁעָשָׂה אִתָּנוּ. וּבְאֵמַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד נְסִים, אִף כְּבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נִדָּה לֵא): אֵין בַּעַל הַנֵּס מְכִיר בְּנִסּוֹ; אָדָם אֵינוֹ מְכִיר בְּנִסִּים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טָבֵעַ וּמִקְרָה וּמִזָּל, אֲשֶׁר זֶה בָּא מִהַגְּאוֹת וְהַיְשׁוֹת; כִּי אִם אָדָם הֵיזָה מְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, אֲז הֵיזָה רוֹאֶה אֶת הַנְּסִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמּוֹ. וְכַף אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה כד, סִימָן א'): בָּא וּרְאֵה כְּמָה נְסִים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ, שְׂאֵלוּלָא הֵיזָה אוֹכֵל פֶּת כְּשֶׁהִיא חִיָּה, הֵיזָה יוֹרְדֵת לְתוֹף מַעְיָו וּמְשַׁרְטֵת אוֹתוֹ, אֲלָא בְּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעְיָן בְּתוֹף גְּרַגְרָתוֹ, שְׂמוֹרִיד הַפֶּת בְּשָׁלוֹם; וְכַף

האכל יכול לרדת. אנחנו רואים שבגני-אדם אוכלים בכל יום את האכל שלהם, וחושבים שזהו דבר טבעי, "אני שם אכל בפיו ולועס, והאכל צריך לרדת בבית הבליעה שלי", אומרים חכמינו הקדושים, שהקדוש-ברוך-הוא ברא לכל אחד פעין מעין, שהוא מלחלח לחלוטיות בגרון, וכך אדם יכול לבלע את המאכל. ומי שם לב אל דברים כאלו?! אדם חושב שהכל טבעי, שגופו — רמ"ח איברים ושס"ה גידים צריך לפעל כדבעי. ובאמת אלו הנפלאות של הקדוש-ברוך-הוא, שהוא מפליא לעשות עם האדם, כמו שאנו אומרים: "ומפליא לעשות", כל האדם הוא פלא גדול, כי אם יפתח מה שסתום ואם יסתם מה שפתוח, אין לאדם קיום אפלו רגע אחד. ואף אחד לא שם לב על הנסים והנפלאות שהבורא יתברך שמו עושה עמו, וחושב שהכל טבע ומקרה. וכל זה בא מגאות וישות, אשר נדמה לו שהכל טבע. ולכן, בני ובנותי היקרים! הרגילו עצמכם לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל אשר עובר עליכם, ועל-ידי-זה יתגלה לכם שהכל נס, כל הקיום של כל יהודי, זהו נס אחד גדול. ובפרט כלל נשמות ישראל הם תמיד עומדים תחת השגחתו הפרטית; כבשה אחת בין שבעים זאבים. אמות העולם רשעים ארורים ורוצחים, אשר כבר אלפים שנה הורגים, שורפים,

שוחטים, תולים, חונקים את נשמות ישראל בכל מיני מיתות משנות, מיתות אכזריות, ואף-על-פי-כן עם ישראל חי וקיים, ודבקים בקונם, אינם עוזבים את בוראם, איזו תודה והודאה אנו צריכים לתת להשם יתברך, שהבדילנו מן התועים ונתן לנו את תורתו הקדושה, ואין לנו שום חלק ונחלה עם הגויים! עלינו לשמח בזה מאד מאד, שזכינו להברא מזרע ישראל! וזו התודה הכי גדולה, שעלינו לתת להקדוש-ברוך-הוא בימי חנכה האלו — שזכינו לקבל את התורה, ללמד את התורה ולקיים את מצוותיה, ואנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, אשר אין עוד תודה יותר גדולה מזו! ועל-ידי שאדם מרגיל עצמו לתת תודה והודאה למקום ברוך הוא, על-ידי-זה נעשים חיו קלים יותר. כי למה בני-אדם ממרמרים ומדכאים? מחמת שנדמה להם שהכל מקרה, אשר זה מחשיף עיניהם. וזו היתה קלפת יון, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה ב, ד): וחשף — זו יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם; בכל יום ויום גזרו גזרות חדשות נגד עם ישראל, התלוצצו מכל הקדוש לעם ישראל. והקדוש-ברוך-הוא עזר לישראל שנצחו את היננים, זו התודה והודאה הכי גדולה שעלינו לתת לו יתברך. וכמו שהיה אז בן עתה — שמתגברים היננים, ורוצים

להחשיף את עיני ישראל בכל יום בגזרות חדשות,
 בדיוק כפי שהיה לפני אלפים שנה, שהיונים גזרו
 שיחללו שבת, ובמים אלו באים הערב רב, שאינם
 מעם ישראל, רק נתערבו בין נשמות ישראל, והם
 יונים מתיונים, רוצים לעקר את השבת מעם ישראל,
 אך לא יועיל להם, כי עם ישראל מוסרים נפשם
 בשביל הקדוש-ברוך-הוא, ולא יתנו שיחללו את
 השבת. לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם לתת תודה
 והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזכיתם להאמין בו
 יתברך, וזכיתם להתקרב אל הצדיקים האמתיים, שהם
 בחינת מתתיהו ובניו הפהנים הגדולים, החשמונאים,
 שהדליקו את המנורה באור אין סוף ברוך הוא. וכך
 הולך מדור דור; שבכל דור ודור קמים עלינו כל מיני
 יונים ומתיונים, ורוצים לעקר מאתנו את התורה
 והמצוות — היה לא תהיה, אבל לא יצליחו. אבל
 עליכם, בני ובנותי היקרים, להתחזק מאד, לשמר
 שבת בשמחה עצומה, לראות ששבת תהיה שבת, כי
 על חלול שבת באה מיתת סקילה, רחמנא לישזבן.
 אנחנו ידים בכל יום לתאנות דרכים ומיתות משנות,
 הכל בא מחמת חלול שבת. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! זכרו היטב, שהיונים רצו לעקר מנשמות
 ישראל את השבת ולחללה, וזכינו להתגבר עליהם.
 כמו־כן עתה, בני ובנותי היקרים! אל תתנו שיסיתו

אֲתֶכֶם נֶגֶד הַשַּׁבָּת — לְחַלְלָהּ, כִּי כָל הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת
 הֵיא רַק מִחַמַּת חֲלוּל שַׁבָּת, כָּל הַצָּרוֹת הָעוֹבְרוֹת
 עֲלֵיכֶם, זֶה רַק מִחַמַּת שְׁאֲתֶם רְחוּקִים מֵהַשַּׁבָּת, כִּי אִם
 תִּזְכּוּ לָקִים שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יִשְׁפַע עֲלֵיכֶם שְׁפַע
 עֲצוּם בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כַּמּוֹבָא בְּזֵהר (זֵהר יִתְרוֹ פח:),
 שְׁפַל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת עַל הָאָדָם בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל, הֵן
 רַק בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבָּת כְּהַלְכָתָהּ; וְרַבְּנּוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שְׁשַׁבָּת הֵיא הָאֲרַת הָעוֹלָם
 הַבָּא; בְּשַׁבָּת מְרַגִּישִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּמוֹ
 שְׁמַרְגִּישִׁים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת
 — לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל,
 שְׁגַם אִזּוֹ נִזְכָּה לְהַרְגִּישׁוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל לְזִכּוֹת לְזֶה אֵי
 אֶפְשָׁר רַק עַל־יָדֵי שְׁאָדָם מְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְתַת תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, כִּי אָדָם
 צָרִיךְ לְשַׂמַּח בְּשַׁבָּת וּלְהַמְשִׁיכָה עַל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל,
 וּבְזֶה מְגַלֶּה אֶת טֵהַר לְבוֹ, שְׁבִאָמַת מֵאֲמִין בְּהַקְּדוּשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא; כִּי בְּזֶה שְׁאָדָם תָּמִיד נוֹתֵן תּוֹדָה לְיּוֹצְרוֹ,
 נַעֲשִׂים חַיָּו קָלִים מְאֹד, כִּי מְדוּעַ בְּנֵי־אָדָם מְמַרְמְרִים,
 בְּדַפְאוּן, בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְירוֹת? מִפְּנֵי שְׂאִינָם מְפִירִים אֶת
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵינָם יְכוֹלִים לְהַשִּׁיג שְׁהַקְּדוּשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֶה אֶתְנוּ, עַמְּנוּ וְאֶצְלָנוּ, כִּי דוֹמָם,
 צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הָאָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין

סוף בְּרוּךְ הוּא, לְבַטֵּל יִשׁוּתוֹ, לְדַעַת שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ כְּלוּם, וְצָרִיךְ רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יְכוּלִים לְהַשִּׁיג רַק בַּשַּׁבָּת; כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה וְשׁוֹמֵר שַׁבָּת, זוֹכֵה לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל כְּזֶה, שֶׁנִּתְבַּטַּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִירָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה בְּאוֹר גָּדוֹל. אָבֵל הַיּוֹנִים, יִמַּח שָׁמַם, מֵאֵז עַד יָמִים אֵלּוּ רוֹצִים לַעֲקֹר רַק אֶת הַשַּׁבָּת מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וּבְכַפּוּמֵי רוֹצִים לְהַבְיֵאֵם לְחִלּוּל שַׁבָּת. וְלִכֵּן אֵל תִּתְּנוּ שֶׁהַמַּתְיוֹנִים וְהַעֲרַב־רַב יִגְרְמוּ שֶׁתִּחַלְּלוּ אֶת הַשַּׁבָּת, כִּי בְּזֶה תְּלוּי הָאֲשֶׁר שְׁלָכֶם וְהַעֲשִׂירוֹת שְׁלָכֶם, וּכְמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת, פָּרָק ב', הַלְכָה ח'): "בְּרַכַּת הַיּוֹנִי" הִיא תַעֲשִׂיר" (מִשְׁלֵי י, כב) — זֶה בְּרַכַּת שַׁבָּת; וְלִכֵּן הִרְגִּילוּ עֲצָמְכֶם לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיכֶם, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ט:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רָגִיל לֹמֵר: 'כָּל מֵה דְעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד'; כָּל מֵה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה — זֶה לְטוֹבָה. וְלִכֵּן לְמָה לָכֶם לְהִיֹּת בְּדַכָּאוֹן וְלִשְׁבֹּר אֶת רוּחְכֶם?! אֲדַרְבֵּה! תִּתְחַזְּקוּ וְתִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, שְׂזִכִּיתֶם לְהַבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם זוֹכִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין מְדַרְגָּה גְדוֹלָה מִזּוֹ. וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיכֶם תִּהְיוּ מַצְדִּיקִים אֶת הַדִּין, וְתֹאמְרוּ, שֶׁזֶה לְכַפֵּרֶת עוֹנוֹת. וּכְמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּעֲנִית ח'): כָּל הַמַּצְדִּיק עֲצָמוֹ מִלְּמַטָּה מַצְדִּיקִין עָלָיו

הדין מלמעלה; אם אדם יודע, אשר "צדיק הווי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), אזי כל חזיו הולכים בקלות רבה יותר. ולכן, בני ובנותי היקרים! אל תתנו, שהיננים, המתיונים והערב-רב ישברו אתכם, הם עושים תעמולה נגד הקדוש-ברוך-הוא, נגד התורה ולומדיה, נגד כל הקדוש לעם ישראל, ונדמה כאלו הם כבשו כבר את כל העולם, תדעו לכם, שהכל שקר וכזב, פי הקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתיה ומקים את כל הבריאה כלה, רק תתקרבו אל הצדיקים האמתיים שבדור הזה, שהם בחינת מתתיהו ובניו, החשמונאים, הכהנים, אז תראו את החסד של הקדוש-ברוך-הוא, שאפלו שעובר עליכם משברים וגלים, תדעו שהכל לטובה, וכן אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיח.): "הודו לה' פי טוב" — הודו לה', שגובה חובתו של אדם בטובתו; עשיר בשורו, עני בשיו, יתום בביצתו, אלמנה בתרנגולתה; לכל אחד משלמים בחזרה כפי מה שיש לו. ולכן אל תהיו שבורים בזה שעובר עליכם איזה משבר וגל, אדרבה תדעו שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אתכם, לכן שלח לכם את הצער והיסורים האלו, ורוצה שתפתחו את הפה, ותדברו אליו, ותתחילו לפאר ולהודות ולשבח להקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה תנצלו מכל מיני צרות שיכולות לבוא עליכם בפתע פתאום, חס

וְשָׁלוֹם. וְאַנְחָנוּ עֲדִים, שְׁמֵי שְׁהוֹלֵךְ לוֹ טוֹב, לֹא יִקַּח
 אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וַיִּבְקֶשׂ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 וַיִּבְכֶּה לְפָנָיו, כִּי מֵרַב גָּאוֹת וַיִּישׁוּת שָׁבוּ, אֵינּוּ צְרִיךְ אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל, אָבֵל בְּרָגַע שְׂאָדָם מִקְּבֵל
 אִיזוֹ מִכָּה, וְעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר, לוֹקַח אֶת
 הַתְּהִלִּים, וּמִתְחִיל לְכַפּוֹת לְפָנָיו יְתִבְרַךְ וְצוֹעֵק: "אָבָא,
 אָבָא! תִּשְׁלַח לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה! אָבָא, אָבָא! תּוֹצִיא
 אוֹתִי מִהַצָּרָה שְׂאֵלֶיךָ נִקְלַעְתִּי!" וְלִכְזֶן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְיָקָרִים! לָמָּה לָכֶם לְחַפּוֹת עַד שֶׁתִּקְבְּלוּ מִכּוֹת, וְאִזּוֹ
 תִּחְזְרוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹתֵר טוֹב עֲכָשׁוּ לְהוֹדוֹת
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֵׁישׁ לָכֶם כָּל טוֹב, וְנִדְיָקָא בֵּימֵי
 חַנּוּכָּה הַקְּדוֹשִׁים, שְׂבֵהֶם אַנְחָנוּ מוֹדִים וּמִשְׁבָּחִים
 וּמְהַלְלִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת,
 הַתְּשׁוּעוֹת וְהַנְּחֻמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבּוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הֵּם
 בְּזִמְן הַזֶּה. כִּי גַם עֵתָה יֵשׁ לָנוּ אוֹתָם נְסִים, שְׂבָאִים
 יוֹנִים, עֶרְב־רַב, וְרוֹצִים לַעֲקֹר מִנְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
 הָאֱמוּנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ הַיּוֹנִים, אָבֵל
 לֹא יוֹעִיל לָהֶם, כִּי הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר, הֵם בְּחִינַת מִתְּהִיּוֹ וּבְנָיו; הַחֲשָׁמוּנָאִים הַכֹּהֲנִים
 לוֹחֲמִים עִם הַיּוֹנִים וְהַמְּתִיּוֹנִים וְהַעֶרְב־רַב הָאֱלוֹ,
 וּמַחְדִּירִים אֱמוּנָה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְיָקָרִים! עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנַת חַכְמִים, שְׁזֵה עֲנִין
 קְדוֹשׁ הַחֲדָשׁ, שֶׁמְקַדְּשִׁים בְּכָל חֲדָשׁ אֶת הַלְּבָנָה. וְזֵה

תלוי רק בחכמי הדור, חכמי ישראל. וגם את הגזרה הזו גזרו הייננים, פי רצו להוציא מעם ישראל, שלא יחדשו את החדש, פי זה תלוי כפי האמונת חכמים שיש באדם. לזאת הערב־רב, הייננים, מתלבשים מאד על חכמי הדור, צדיקי אמת, ומתלוצצים מהם, מדברים עליהם כל דבר אסור, פי הם מאד מפתדים מהצדיקים האמתיים — מתתיהו ובניו, החשמונאים הפהגנים, פי רק הם יכולים לעקר אותם ולבטלם כליל מהעולם, בשביל זה עשו ליצנות מחכמי ישראל; וכן הדבר בדור הזה, אלו הרשעים הארורים, ערב־רב, המתיונים למיניהם, עושים צחוק כל הזמן מהחכמים האמתיים, מחכמי הדור, ומתלבשים בכל מיני לבושים ללעג על חכמי ישראל, חכמי התורה, שמסרו להם את ענין קדוש החדש, והם מלמדים את נשמות ישראל להתחדש תמיד, ושלא יזאשו עצמם, חס ושלום בשום פנים ואפן. לזאת, בני ובנותי היקרים! תתחזקו באמונת חכמים, ודיקא על־ידי־זה תכניעו את הייננים, שמחשיכים את עינינו. וכמו־כן גזרו הייננים על מצות מילה, ואנחנו עדים, שיש גם היום יוננים ומתיונים, המתלוצצים ממצות מילה, ורוצים לעקרה מנשמות ישראל הִיה לא תהיה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם, עד היכן הגיעה החצפה של הערב־רב, המתיונים והייננים, שמחציפים

פְּנִיָּהֶם נִגְדַּד מִצְּוֹת מִילָה, בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהָיָה לִפְנֵי אֲלֵפִים שָׁנָה, כֵּן גַּם עַתָּה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכֹרוּ הֵיטֵב מַה שֶּׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים, שֶׁעַל מִצְּוֹת מִילָה מָסְרוּ עֲצָמָם עִם יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (שִׁבְתָּ קֵל): כֹּל מִצְּוָה שֶׁמָּסְרוּ יִשְׂרָאֵל עֲצָמָן עָלֶיהָ לְמִיתָה, כְּגוֹן עֲבוּדָה זָרָה וּמִילָה — עֲדִין הִיא מְחֻזָּקֶת בְּיָדָם; מִצְּוֹת מִילָה, שֶׁעִם יִשְׂרָאֵל מָסְרוּ נַפְשָׁם עָלֶיהָ בְּשַׁעַת גְּזָרָה — יִחְזִיקוּ בָּהּ לְעַד, כִּי בָּא לָהֶם בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה. וְאִיךָ יַעֲזֹז מִתְיוֹנָנִים, עַרְב־רַב אֲרוּרִים, לְהִתְלוּצֵץ מִמִּצְּוֹת מִילָה וְיִרְצוּ לְעַקְרָהּ?! וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְתָּ קֵל): כֹּל מִצְּוָה שֶׁקָּבְלוּ עָלֶיהֶם בְּשִׁמְחָה, כְּגוֹן מִילָה, כְּדַכְתִּיב (תְּהִלִּים קִיט): "שֵׁשׁ אֲנָכִי עַל אֲמַרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב", עֲדִין עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה. לְזֹאת רְאוּ מַה לִּפְנֵיכֶם? אוֹתָן גְּזֵרוֹת שֶׁהֵינְנִים גְּזָרוּ לִפְנֵי אֲלֵפִים שָׁנָה עַל עִם יִשְׂרָאֵל, אוֹתָן גְּזֵרוֹת יֵשׁ גַּם הַיּוֹם, רוֹצִים לְעַקֵּר אֶת הַשִּׁבְתָּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, רוֹצִים לְעַקֵּר אֶת קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ שֶׁתְּלוּי בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְכֵן אֶת מִצְּוֹת מִילָה וְכוּ', אֵל תִּתְּנוּ שֶׁיַּעֲבֹדוּ עֲלֵיכֶם, אֶלֶּא תִתְחַזְּקוּ מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹה אֲתָנוּ, עִמָּנוּ וְאֶצְלָנוּ, וְעֲדִין יֵשׁ לָנוּ חֲכָמֵי הַדּוֹר, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו, הַחֲשִׁמוּנָאִים, הַכְּהֵנִים, שְׁלוּחָמִים נִגְדַּד אֵלֵינוּ הַרְשָׁעִים. בְּשִׁבִיל זֶה

אומרים חכמינו הקדושים (בבא קמא פב:), שתקנו
 ואמרו: ארור האיש שיגדל חזירים, וארור אדם
 שילמד את בנו חכמה יגנית; מה קשור זה לזה? אלא
 אנו עדים שמפיצים היום בכל הארץ בשר חזירים,
 להכשיל בני ישראל לאכל בשר החזיר, החמור
 והגמל, אשר נפתחות בכל יום חניות המוכרות את
 הדבר אחר, אשר זה בא מהיגנים, הערב-רב. לכן
 אמרו חכמינו הקדושים: ארור האיש שיגדל חזירים,
 וארור אדם שיגדל בנו חכמה יגנית; כי זה תלוי בזה,
 כפי שאדם לומד חכמה יגנית, חכמה חיצונית, אזי
 מגיע לגדול חזירים ומוכרם. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! אל תחשבו שימי חנכה האלה היו לפני
 אלפים שנה, אלא נמצאים אתנו בכל שנה ושנה, כי
 מאז היגנים הראשונים עד עכשו, הם אותם היגנים,
 אותן קלפות, אותה סטרא אחרא, אותם רשעים
 הרוצים להעלים ולהסתיר ולכסות את אמתת
 מציאותו יתברך. ותכמינו הקדושים אומרים (ראש השנה
 יח:), שמלכות יון גזרה גזרה לא להזכיר שם שמים
 על פיהם, וזאת גוזרים גם היום, הכל יתנו לדבר אבל
 לא מהקדוש-ברוך-הוא, יתנו לפרסם את הכל, אבל
 לא את הקדוש-ברוך-הוא, כי ברגע שמתגלה הקדוש-
 ברוך-הוא, אין לקלפות האלו שום כח. עקר כחם —
 רק כשאינם מגלים את הקדוש-ברוך-הוא, כשנדמה

שֶׁהַכֹּל טָבַע וּמִקְרָה וּמִזֶּל, אִזְ הֵם קָמִים עָלֵינוּ, אֲבָל
 בְּרָגַע שֶׁנִּחְדָּר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וּנְבַטֵּל עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, עַל-יַד־זֶה
 לֹא יִהְיֶה שׁוּם קִיּוּם לְקַלְפוֹת וְלִסְטָרָא אַחְרָא, לַיּוֹנִים
 וְלְעַרְב־רַב. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהוֹצִיא
 מִבֵּיתְכֶם כָּל אֲשֶׁר קָשׁוּר לְקַלְפוֹת הַיּוֹנִים. אָנוּ רוֹאִים
 עֵתָה תּוֹפְעָה מְצוּיָה וּמְגַנָּה מְאֹד, שֶׁבְכָל בַּיִת וּבֵית
 שׁוֹמְעִים מוֹסִיקָה שֶׁל יוֹנִים, שֶׁל חִילוּנִים, שֶׁל כּוֹפְרִים
 וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁזֶה גּוֹרֵם לְכָל הַצְּרוֹת. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁעַל-יַד־יָשָׁאָדָם שׁוֹמֵעַ זְמַר
 מִרְשָׁע, זֶה מִרְחִיקוֹ מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְפֹךְ —
 אִם שׁוֹמֵעַ זְמַר מִצְדִּיק זֶה מְקַשְׁרוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ. וְלִכְן
 אֵל תִּשְׁמָעוּ אֶת הַשִּׁירִים שֶׁל גְּבוּל פֶּה וּכְפִירוֹת
 וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, כִּי זוֹ הִיְתָה קְלַפַּת הַיּוֹנִים. וְכֵן אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה טו:): אַחַר — מֵה קָרָה שְׁמֵרַד
 בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָא תְּמִיד שָׁר שִׁירֵי יוֹנִים.
 וּכְשֶׁהִיָּה קָם מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ סִפְרֵי מִינִין הָיוּ נוֹשְׁרִין
 מִחִיקוֹ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), כִּי
 זֶה תְּלוּי בְּזֶה, אִם אָדָם שָׁר שִׁירֵי עֲגָבִים, שִׁירֵי תּוֹעֵבָה,
 שֶׁל רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁל גּוֹיִים, זֶה מְבִיא, שְׂאֵח־כֶּף
 בְּחֻשָּׁאֵי מִסְתַּכֵּל בְּסִפְרֵי מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁאִז
 נִעְקַרְת מִמֶּנּוּ הָאֲמוּנָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 תִּשְׁמְרוּ מְאֹד שְׁלֹא תִהְיֶה בְּבֵיתְכֶם שׁוּם קְלָטָת, שׁוּם

שִׁיר שֶׁל זְמַר יוֹנִי, זְמַר חִילוֹנִי, זְמַר שֶׁל רָשָׁע, שְׁמֵלָא כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, מָלֵא נְאוּף, כִּי זֶה יְגֵרֵם לָכֶם כְּפִירוֹת בְּבֵית, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ בִּ"ימֵי חַנּוּכָּה" הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ, תִּרְאוּ לְטַהֵר אֶת בֵּיתְכֶם מִכָּל מִינֵי עֲבוּדָה זָרָה, מִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת יוֹנִיּוֹת, מִכָּל מִינֵי סִפְרֵי יוֹנִים, וְאֵל תִּתְּנוּ שְׂיִלְדֵיכֶם יִמְשְׁכוּ אַחַר יוֹנִים אֵלוּ, וְזָכְרוּ הֵיטֵב, שְׂיִמֵי חַנּוּכָּה" הַקְּדוּשִׁים הֵם יְמֵי חֲנוּךְ, שְׂצָרִיכִים לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים, לְהַאִיר בָּהֶם אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. לְזֹאת הַמְצָוָה לְהַדְלִיק נֵר חַנּוּכָּה — בְּשַׁעֲהַ שְׁמַתְקַבְּצִים יַחַד הָאֲבָא וְהָאֵמָא, הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת, וּבְצוּתָא מְדַלִּיקִים אֶת הַנְּרוֹת, מִבְּעִירִים אֶת הָאֶמוּנָה, מְלַהֲבִים אֶת הָאֵשׁ קֹדֶשׁ הַבוֹעֶרֶת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְשָׂרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאוֹמְרִים: "הַנְּרוֹת הֵלְלוּ אֲנוּ מְדַלִּיקִים" נֵרוֹת קְדוּשִׁים, אִוְרוֹת רוּחַנִיּוֹת, גְּלוּי אֱלֹקִיּוֹת. וּבְזֶה שְׂאֲנוּ מוֹדִים וּמְהַלְלִים לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנְּחָמוֹת, שְׁעָשָׂה עִם אֲבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הֵהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה, עַל־יְדִי־זֶה מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמֵנוּ אִוֵּר וְזִיו וְחִיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. לְזֹאת רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לֹא לְהַתְּפַעֵל מֵאֵף אֶחָד, אֲלֵא תִהְיוּ חֲזָקִים בְּאֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, וְתִתְּנוּ תוֹדָה לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוּ,

ועל-ידי-זה תראו שיתחיל להאיר מחכם, ויתרחב
לכם הדעת, והלב לא יהיה מעקם בעקמומיות
ובספקות. כי למה אתם סובלים כל-כף הרבה צרות,
כל-כף הרבה סבל?! למה אתם מדכאים בדכאון?!
רק מחמת חסרון אמונה, כי אם הייתם יודעים
שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתכם, עמכם ואצלכם,
הייתם מהללים ומשבחים, מקלסים ומפארים אותו
יתברך, אלא היונים מחשיכים עיניכם, ונדמה לכם,
שהכל מקרה ומזל, בשביל זה אנו סובלים כל-כף
הרבה צרות ויסורים ומרירות. לזאת, בני ובנותי
היקרים! ראו לשמח שנפל חלקכם בחלק ישראל,
שאתם מאמינים בני מאמינים. ואל תתנו שהיונים
יכנסו בכם, ויעקרו מכם את הדת. אדרבה תחנכו את
בניכם ובנותיכם בחנוף כשר, חנוף תורני, חנוף של
קיום המצוות, תמסרו נפשכם להוציא ילדיכם
מהחנוף הכפרני, החנוף היגני, ותכניסו אותם בחנוף
תורני, חנוף שבו מלמדים את האמונה הקדושה,
להאמין באין סוף ברוך הוא, והוא ידיעת הקדוש-
ברוך-הוא ותורתו תברך, ומחנכים את הילדים לקיים
מצוותיו תברך; בני ובנותי היקרים! זכרו היטב
שאתת מהגזרות המרות שהיתה לעם ישראל מהיונים
ועדין ישנה — שלא יתחנתו בגיל צעיר, אלא יטמאו
את עצמם בכל מיני פגמים של פגם הברית, רחמנא

לצלן, רצו שכלם יהיו פגומים בברית, לזאת מלאו את
 הארץ עם שקוץ, תעוב, זהום ונאוף. ומה אנו רואים?
 כל הארץ מלאה זחמה, פורנוגרפיה, עד שבקשי
 יכולים לחצות כביש, מרב ערום וזהום שיש
 ברחובות. יש כל מיני תמונות תועבות, שמוכרים
 בריש גלי. לזאת, עלינו למסר נפשנו לחתן ילדינו
 בגיל צעיר, שיהיו שמורים מהחטא, ורק בזה אנו
 יכולים ללחם נגד הזחמה של היונים. לזאת, בני
 ובנותי היקרים! ראו לשמר מאד על טהרת המשפחה,
 אשר גם זו היתה גזרה מהערב-רב והיונים, לסגור את
 המקנאות, שלא יוכלו לטבל, ועלינו למסר נפשנו
 להזהר מאד בקדשת ישראל, על-ידי טהרת המשפחה,
 אשר אין עוד מצנה יותר גדולה מזו, כי אוי לו למי
 שאינו שומר טהרת המשפחה, אשר אז נכשל באסור
 פרישות החמור. לזאת, בני ובנותי היקרים! עתה
 ב"ימי חנכה" הקדושים, שהם ימי רצון, תתחילו
 לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ותבטיחו לו יתברך,
 שמהיום והלאה תשמרו על שבת, על אמונת חכמים,
 שנהו קדוש החדש, תשמרו על ברייתכם, שזו מצות
 מילה, לא לפגם בברית, חס ושלום, לא להפשל
 באסורי פרישות ומיתות בית-דין, חס ושלום, ותשמרו
 טהרת המשפחה. ובזכות זה שתתחזקו באמונה
 פשוטה בו יתברך, ותמיד תתנו תודה והודאה

להקדוש-ברוך-הוא, תזכו שיתגלה עליכם הקדוש-
 ברוך-הוא בהתגלות כזו, שתרגישו ערכות, נעימות,
 זיו, ידידות, חיות אלקותו יתברך בגלוי כזה, שלא
 תארתם ולא שערתם כלל. לזאת, בני ובנותי היקרים!
 אל תתיאשו מכל אשר עבר עליכם, אלא תתחילו
 התחלה חדשה, אשר זו מצות "ימי חנכה", להתחיל
 בכל יום מחדש, בכל יום לעשות התחלה חדשה,
 ודיקא על-ידי-זה תזכו לחזר בתשובה שלמה, בזכות
 זה שלא תתיאשו, אלא תחזיקו מעמד בתקף הגלות
 המרה הזו, ותדליקו את הנרות הקדושים. ובשעה
 שאתם מדליקים את הנרות עתה ב"ימי חנכה"
 הקדושים, תתנו תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא
 על החסד חנם שעשה אתכם, שנבראתם מזרע
 ישראל, ולא עשני גוי. השמחה הזו תשפיע עליכם
 שפע ברכה והצלחה, ויאיר לכם האור בתוך ביתכם,
 ותהיו הכי מאשרים בחייכם; כי אין עוד אשר גדול
 מזה, שאדם מרגיל עצמו להודות ולהלל ולשבח
 לבורא יתברך, ומבקש ממנו כל צרכיו, כי רק הוא
 יתברך הפתכת לבקש הכל. ואף אחד לא ירמה אתכם,
 כאלו יש לו איזה מקל קסמים וכו', אלא עקר ההצלה
 להציל עצמנו בימים ההם ובזמן הזה, הוא רק על-ידי
 מתתיהו ובניו, שהם הפהנים הצדיקים שבכל דור
 ודור. אשר שולח לנו הקדוש-ברוך-הוא צדיקי הדור,

חכמי ישראל, המגלים לעם ישראל את קיום התורה והמצוות, ומשמחים ומעודדים את נשמות ישראל. אשרי מי ששם דברי אלה בתוך לבו, ואז טוב לו בזה ובבא כל הימים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

ימי חַנּוּכָּה הַקְּדוּשִׁים

יגלה נוראות נפלאות ממעלת הימים
הקדושים האלו, שמאיר בהם האור הגנוז
מששת ימי בראשית, למי שיתבונן בהם.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוציגא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי **נחמן מברסלב**, זכותו גגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי **נתן מברסלב**, זכותו גגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: רְאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל
לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּיָמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז
הוּא חָג שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ, כִּי הַיּוֹנִים
רָצוּ לְהִשְׁפִּיחַ אֶת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי גִזְרוּ
גְזֵרוֹת רְעוֹת נֶגֶד תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ, וְלִכֵּן
כְּשֶׁנִּצְחָה אוֹתָם וְהִשְׁפִּילוּם, מִזֶּה יִצְאָה
שְׂמֻחָה גְדוֹלָה, וְלִכֵּן רְאוּי לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ
בְּיָמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים לְהִתְחִיל לְלַמֵּד
וְלְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן א')

קוֹנְטָרַס

יְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ עוֹמְדִים עִכְשָׁו בְּיְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), שְׂיָמִי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, שְׁעָלֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּיָמִים קָהִים בְּזְמַן הַזֶּה. וְאוֹמֵר הָאֲר"י ז"ל, שְׁפֹל מֵה שְׁקָרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּהַתְחַלָּה, נִמְשָׁךְ וְעוֹבֵר עַל עַם יִשְׂרָאֵל עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, בְּכָל חַג מְאִיר אוֹר חֲדָשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן: פֶּסַח — בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁבֻעוֹת — בְּחַג מִתַּן תּוֹרָה, סֻכּוֹת — בְּהִיוֹתָנוּ מְסַבְּבִים בְּעַנְיֵי כְּבוֹד וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן חֲנֻכָּה — שְׁעַמְדוֹ עָלֵינוּ אֶז הַיְיָנִים, וְגִזְרוֹ גְּזֵרוֹת רְעוֹת, וְעַם יִשְׂרָאֵל נִצְלוּ מֵהֶם, וְכֵן פּוֹרִים — שְׁעַמַּד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע מִזְרַע עַמְלֶק, וְרָצָה לְהַכְחִיד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, נִתְהַפֵּךְ עָלָיו וְהוּא נִפֵּל, אוֹתָהּ הָאָרֶז יֵשׁ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מִחֲדָשׁ, כְּשֶׁבֶא חַג מַחְגֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹתָהּ הָאָרֶז שֶׁהָאִירָה עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — מְאִירָה שׁוֹב. וְלִכֵּן אִם אָנוּ עוֹמְדִים עִכְשָׁו בְּיְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, לְצַעֲרָנוּ הַרֵב,

אָנוּ נִמְצְאִים עֵתָה בְּאוֹתָהּ צָרָה, אוֹתָם הַיּוֹנִים שֶׁל אָז, יִשָּׁנּוּ גַם הַיּוֹם, רַק יֵשׁ לָהֶם שֵׁם אַחֵר: עֶרְב־רַב, שֶׁהִתְעַרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל גּוֹיִים שְׂאִינָם מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְגוֹזְרִים גְּזֵרוֹת רָעוֹת לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ עוֹזֵב אוֹתָנוּ, שׁוֹלַח לָנוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, צַדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁמְחַדִּירִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנֵּת פֶּח הַשֶּׁמֶן שֶׁלֹּא טִמְאוּ, הֵם מְאִירִים לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אוֹר הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בֵּימֵי הַיּוֹנִים, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): חֲשׂוֹף זֶה יוֹן, שֶׁהִחֲשִׁיכוּ עֵינֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֶיהֶם, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לָהֶם: פְּתוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, נִשְׁאַלְתֶּם הַשְּׂאֵלָה: מַהִי הַמְּשַׁמְעוֹת שֶׁגִּזְרוּ גְּזֵרָה כְּזוֹ, שֶׁעַל קֶרֶן הַשּׁוֹר יִהְיֶה חֲקוּק, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שִׁבְתָּ לֵה:): קֶרֶן — לְמָה הִיא מְשַׁמֶּשֶׁת? וְהֵאֵם מִתֵּר לְטִלְטְלָה בְּשִׁבְתָּ? וּמְשִׁיבִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה לְבִקְבוּק חֶלֶב שֶׁל תֵּינּוֹק, שֶׁשׁוֹפְכִים אֶת הַחֶלֶב לְמִקּוֹם הַרְחָב, וְהוּא שׁוֹתֵה מִהַמִּקּוֹם הַצָּר, וְלִכֵּן מִתֵּר לְטִלְטְלָה בְּשִׁבְתָּ, וְאִם־כֵּן זֶה הֵיטֵה פְּנֵת הַיּוֹנִים, שֶׁרָצוּ לְחַקֵּק אֶפְלוּ עַל בִּקְבוּק הַחֶלֶב שֶׁל הַתֵּינּוֹק, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ שְׂאֶפְלוּ תֵינּוֹק יוֹנֵק, פְּעוּט כָּל־כֶּף, כְּבֹר יִרְאֶה חֲקִיקָה שֶׁל כְּפִירָה וּמִינּוֹת, חַס וְשְׁלוֹם. מַה אָנוּ

רואים היום? אותו דבר. לצערנו הרב, מליון וחצי ילדים אינם יודעים מה זה "שמע ישראל הני"ה אלקינו הני"ה אחד" (דברים ו, ד), ואין איש יודע מה לעשות, זו גזרת יון, גזרת שמד.

ואף-על-פי-כן כמו שהיה בימי החשמונאים, שעשה הקדוש-ברוך-הוא גס, ורבים נפלו ביד מעטים, טמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך, כמו-כן יש לנו בדור הזה צדיקים תלמידי חכמים, המוסרים נפשם בעבורו? תברך, ורואים בחוש, אשר לא אלמן ישראל, ישנם תלמידי תורה, שמלמדים תינוקות של בית רבן תורה, על אף כל הקשיים שישנם, שאין רוצים לסייע להם כספית, ומתרצים כאלו התלמודי תורה הם סוחטי כספי צבור, בשעה שלכל התרבות יון, לכל השטיות והדמיונות, הסמים והאלימות, הספינים והרצח, להם יש ממון רב, וסיוע כספי אדיר, ואלו לתינוקות של בית רבן וכו', שלומדים תורה על טהרת הקדש, להם לא מגיע מאומה, ואף-על-פי-כן עם ישראל בונים תלמודי תורה ובתי ספר תורניים, שמלמדים בהם חנוף יהודי טהור על טהרת האמונה והקדשה, ומקימים ישיבות וכוללים שמתנגעים בהם בתורה, זה האור שמאיר לנו בגלות! ועל זה עלינו להודות ולהלל ולשבח לפניו יתברך, על כל הנסים והנפלאות שעושה עמנו, אף

שְׁתַּרְבּוּת יוֹן הַעֲרַב־רַב רוֹצִים לַעֲקֹר אֶת הַקְּדוּשָׁה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אֶת הַשִּׁבְתַּת רוֹצִים לַמַּחֲקֵי לְגַמְרֵי, אֶף־עַל־פִּי־כֵן נִמְצְאִים אֲלֵפֵי אֲלֵפִים יְהוּדִים שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, מוֹסְרִים נִפְשָׁם בַּעֲבוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ, זֶה הַתּוֹדָה הַכִּי גְדוּלָה שָׂאֵנוּ יְכוּלִים לַתַּת לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ, שְׁנוֹתָר לָנוּ הַפֶּה שְׁמֵן שְׁקִבְלָנוּ מִהַצְדִּיקִים, מִחֲמַמֵי הַתּוֹרָה, שְׁזָהוּ פֶה שְׁמֵן שְׁלֹא נִגְעוּ בּוֹ הַיְוֹנִים, וְזֶה מֵה שְׁמַחֲזֵק וּמְחַיֶּה אוֹתָנוּ. אֲבָל כְּמוֹ שֶׁהִיא אֲז, שְׁמַתְתִּיהוּ כִּהֵן גְּדוּל עִם בְּנֵי, יֵצְאוּ לַחוּץ, וְגָלוּ וּפְרָסְמוּ לְכָל: "מִי כְּמוֹךָ בְּאֵלִים הַיְוֹנִי"ה", כְּמוֹ־כֵן עֲלִינוּ לְגַלוּת וּלְפָרְסָם לְכָל־עַם, הַיְנוּ לְכָל אֵלוּ שְׁנִתְפָּסוּ בְּרִשְׁתַּת הַעֲרַב־רַב: בְּאוֹ חֲזָרָה הַבִּיתָה, בְּאוֹ תִכְנִיסוּ יְלִדֵיכֶם בְּתַלְמוּדֵי תוֹרָה, שְׁיִקְבְּלוּ בָהֶם חֲנוּךְ תּוֹרָנִי, וַיְהִיָה לָכֶם נַחַת יְהוּדִית, שְׁיִלְמְדוּ אֶת הַיְלָדִים מֵה זֶה "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְוֹנִי"ה אֲלֵקִינוּ הַיְוֹנִי"ה אֶחָד", וַיְחַדְדוּ אֶת הָאֱמוּנָה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן זֶה נִקְרָא חַג הָאוּרִים, חַג שְׁמַאִיר בּוֹ הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְזֶהוּ שְׁכָתוּב בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "בְּנֵי יִשְׂשַׁכָּר", שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, נִפְתַּח הָאוֹר הַגָּנוּז שְׁהָאִיר לְאֶדָם הָרַאשׁוֹן, וּמִי שְׁמַתְבוֹנֵן בִּנְרוֹת, מְאִיר לוֹ גַם־כֵּן הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְזֹאת אָנוּ רוֹאִים, שְׁלֹא אֲלֵמֵן יִשְׂרָאֵל, וּבְכַתִּי יִשְׂרָאֵל מְדַלִּיקִים גִּירוֹת חֲנֻכָּה,

מאירים את האור אין סוף ברוך הוא בתוך הבית, בבחינת (משלי ו, כג): "כי גר מצוה ותורה אור", ובפח הזה יש לנו כחות עליונים להחזיר עוד אלפי אלפים ורכבות רכבות נשמות ישראל, ולכן צריכה להיות העבודה של כל יהודי בעתים הללו — לגלות ולפרסם יותר ויותר את הקדוש-ברוך-הוא, ולהחזיר בנשמות ישראל מה זה חנוף תורני. פי הרי חגגה זהו חג של חנוף, שאנו מחנכים את עצמנו, מתחילים בכל פעם התחלה חדשה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), שתמיד צריכים לעשות התחלה חדשה, ואין זה מספיק שאני יודע כבר מהקדוש-ברוך-הוא, ואני מאמין בו, שזה מה שכתוב (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך", באפן שאדם יזהה לאמונה ברוחה ומזככת, צריך להתחדש בכל יום ויום מחדש; פי באמת על כל אחד עוברים צרות ויסורים, דינים ומכאובים וסבל רב מאוד, עם כל זאת אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), שאדם צריך להתבונן — "בצר הרחבת לי" (תהלים ד, ב), בתוך הצרות יכולים לראות הרחבות, פיצד הקדוש-ברוך-הוא מרחיב לנו, שכל זה סוד "ימי חגגה הקדושים", שנתנו לנו חג כזה, להודות ולהלל ולשבח לבורא יתברך שמו, על הנסים והנפלאות שעשה עמנו בימים ההם בזמן הזה, וגם עכשו יש לנו נסים ונפלאות; כל אחד ואחד אם יתבונן — יראה את הנסים

שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (נדה לא.):
 אֵין בְּעַל הַנֶּס מִכִּיר בְּנִסּוֹ; אָדָם חוֹשֵׁב שֵׁישׁ פֶּה טֹבֵעַ
 וּמְקַרְהָ וּמְזַל, וְעַל-כֵּן נִשְׁבַּר לְגַמְרִי, אָבֵל כִּיּוֹן שְׂאָדָם דְּבַק
 בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיּוֹדַע שֶׁכָּל הַנֶּאֱרָע עִמּוֹ — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין
 בְּרוּחִנִּי — הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי מִכִּיר בְּנִסִּים
 וּבִנְפִלְאוֹת, וּמוֹדָה וּמְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן יְמֵי חַנּוּכָּה
 הֵם הַיָּמִים שֶׁצָּרִיכִים לְהַלֵּל וּלְקַלֵּס לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, אַף
 שֶׁהַיּוֹנִים בָּאוּ עִם תְּרֻבוֹת יוֹן, וְרָצוּ לְעַקֵּר אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אָבֵל לֹא הִצְלִיחוּ, כִּי לְבִסּוּף הַכֹּל
 הִתְהַפֵּף עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ-כֵן גַּם עֲכָשׁוּ הָעַרְב־רַב אֵינָם
 מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר נֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצִים רַק
 לְסַגֵּר יְשִׁיבוֹת, בְּתֵי סֵפֶר שְׁלוֹמֵדִים שֶׁם אֲמוּנָה, תְּלֻמוּדֵי
 תוֹרָה שְׁלוֹמֵדִים תוֹרָה עִם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, כּוֹלְלִים
 וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת, שְׂאֵבְרָכִים יְקָרִים מוֹסְרִים נִפְשָׁם לְלִמּוֹד
 תוֹרָה וְהוֹרָאָה, אָבֵל אֵינָם מִצְלִיחִים וְלֹא יִצְלִיחוּ לְסַגֵּר
 וּלְמַנַּע אוֹתָם, אֲלֵא אֲדַרְבָּה, אֲלֵפִי אֲלֵפִים וְרַב רַבּוֹת
 נִשְׁמוֹת חוֹזְרוֹת חוֹזְרָה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 שְׂבִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. לְמֵדִים מִכָּאן, שְׁנַצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא
 יִשְׁקַר (שְׁמוּאֵל-א' טו, כט), לֹא יוֹכְלוּ — לֹא הָעַרְב־רַב
 לְמִינִיָּהֶם, וְלֹא כָּל הַיּוֹנִים שֶׁבָּאוּ מִשָּׁף כָּל הַדּוֹרוֹת לְעַקֵּר
 אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, לֹא הִצְלִיחוּ וְלֹא יִצְלִיחוּ,
 וּמָה שֶׁאָנוּ מְבַקְשִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "הִנֵּה רַבּוֹנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, בּוֹא וְהִסְתַּפֵּל בְּבֵתִי יִשְׂרָאֵל, אֲלֵפִי אֲלֵפִים

ורכבות רכבות נשמות ישראל, כן ירבו, מחנכים בניהם
 ובנותיהם להדלקת נרות חנכה, מספרים להם את הנסים
 והנפלאות שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמנו משך אלפים
 שנה "וכו' וכו', שעם ישראל בגלות, (בראשית א, ב):
 "וחשך על פני תהום" — זו יון, שהחשיכה עיניהן של
 ישראל בגזרותיהן, שהיתה אומרת להם: כתבו לכם על
 קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל (בראשית רבה,
 פרשה ב); שמלכות יון גזרה גזרה, שאסור להזכיר שם
 ה', ואף-על-פי-כן מה אנו רואים? כלל נשמות ישראל
 חוזרים בתשובה שלמה, זה צריך להיות לנו החזוק
 והעדות להמשיך הלאה, להחדיר בנשמות ישראל את
 האמונה הפשוטה, שכל אשר עובר עלינו — כל
 השפיכות דמים, הצרות והיסורים, זה לא מפני
 שהקדוש-ברוך-הוא שונא אותנו, אלא רוצה שנשוב
 אליו בתשובה, וכמאמרם ז"ל (מנחות ג): מה זית אינו
 מוציא שמנו אלא על-ידי כתית, אף ישראל אינם חוזרים
 למוטב, אלא על-ידי יסורים; כשרוצים להוציא שמן זית
 זך מזיתים — כותשים אותם היטב, כמו-כן כשרוצים
 שעם ישראל ישובו בתשובה, שולחים אליהם ענשים
 קשים ומרים, ולכן עלינו לשוב בתשובה שלמה לפני
 שנקבל מכות. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ה):
 כל שהקדוש-ברוך-הוא תפץ בו — מדכאו ביסורים,
 ואם קבלם באהבה — יראה זרע יאריך ימים.

וְכֵן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עַיֵן שִׁיר הַשִּׁירִים רבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ד'): מַה יְפִית בְּמִזְוָה, וּמַה נַּעֲמַת בְּנֵר חַנּוּכָּה. מַה הַקָּשֶׁר בֵּין מִזְוָה לְנֵר חַנּוּכָּה? אֵלָּא מוּבָא בְּשִׂאלְתוֹת דְּרַב אַחָאִי: מִזְוָה בְּיָמִין, חַנּוּכָּה בְּשְׂמָאל, וּבַעַל־הַבַּיִת עִם צִיצִיּוֹתָיו בְּאַמְצַע, שְׁעָקֵר הַמְצָוָה הוּא לְהַדְלִיק גַּר חַנּוּכָּה בְּפֶתַח בֵּיתוֹ, שְׁכַל אֶחָד יֵרְאֶה אֶת זֹאת, כְּמוֹ הַמִּזְוָה שֶׁהִיא מְנַחַת עַל פֶּתַח הַבַּיִת, וּמִי שֶׁעוֹבֵר בְּפֶתַח מְנַשֵּׁק אוֹתָהּ, וּמַהִי מִזְוָה? כְּתוּב בְּדֹהַר (חֶלֶק ג' ש'): זְז־מֹת, בְּבֵית שֵׁשׁ מִזְוָה, מִשֵּׁם זְז מֹת, וּמַהוּ מֹת? אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת יח'): רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים; אָדָם שֶׁאִינוּ מַכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁאִינוּ מְקַיֵּם מִצְוֹת, שֶׁאֲצַלּוּ אֵין שֶׁבֶת, בַּר מִיָּנָן, אֵין טְהַרְת הַמְשַׁפְּחָה, בַּר מִיָּנָן, אֵין מִצְוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, זֶה נִקְרָא רָשָׁע, רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים, מְסִתּוּבְכִים בְּזֶה הָעוֹלָם בְּלִי שׁוּם תְּכֵלִית, אֵין לָהֶם שׁוּם מְטָרָה בְּחַיִּים, כְּסוּס, אוֹכֵל וְעוֹבֵד, עוֹבֵד וְאוֹכֵל, לֹא־כֵן יְהוּדֵי שֶׁעָמְדוּ רַגְלָיו עַל הַר סִינִי, הוּא כְּפוּף לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, אֲשֶׁר זֶה סוּד הַמִּזְוָה, כְּשִׁיּוֹצְאִים מִפֶּתַח הַבַּיִת, צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ: "אֲנָא רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַרְנִי כְּשֶׁאֲנִי יוֹצֵא עֲכָשׁוֹ לְדֶרֶךְ, שְׁלֹא אֶפְגַּע מִפְּגוּעִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְאַחֲזֹר בְּרִיא וְשָׁלֵם", וּכְשֶׁחֲזָר לְפֶתַח בֵּיתוֹ, נוֹתֵן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ עַל שֶׁשָּׁב בְּשָׁלוֹם. כִּף גַּר חַנּוּכָּה צְרִיף לְהִיּוֹת מוּל הַמִּזְוָה, לְהֵאִיר לְעֲצָמוֹ

ולאנשים שחוץ לבית, שהאור הגנוז עדין מאיר, הקדוש-ברוך-הוא נמצא אתנו, עמנו ואצלנו, ומה שאיננו זוכים לראות את זאת, כי חטאנו, עוינו ופשענו, ולכן מחנו מבלבל ומטמטם, ואיננו זוכים לישוב הדעת. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן פד), שבכל יום ויום מתגלה האור הגנוז, יכולים לראות את הקדוש-ברוך-הוא ולהרגישו יתברך, פשיהודי לומד תורה, מתפלל אליו יתברך, מאיר עליו האור הגנוז, ולמה איננו מרגישים זאת? כי יש נחשים ועקרבים, שהם המחשבות זרות, המבלבלות את האדם, שלא יזכה להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא המחיה ומחיה ומקיים אותנו. כי בלי הקדוש-ברוך-הוא אנו כלום! הקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא. ואיך זוכים להרגיש את הבורא יתברך שמו? אומר רבנו ז"ל, שזה מה ששאלו התלמידים את רבי נחוניא בן הקנה (עין מגלה כח): במה הארכת ימים? איך זכית להאריך כל יום ויום, שתזכה לראות את האור הגנוז? ענה ואמר: ותן הייתי בממוני, אם אדם רוצה להתקיים בזה העולם, צריך לותר, ולא לילך ראש בראש. בבית — אם אדם רוצה שלום-בית, צריך להיות ותן ולא להתעקש, לתת את הצדק לזולת, ועל-ידי-זה עובר ומדלג על כל המהמורות. כמו-כן ישנם אנשים קשים מאד, ואם הולכים עמהם בכח ובעזות, לא משיגים מאומה, שזו הגלות המרה שלנו,

שֶׁהַשְּׂנֵאת חָנּוּם אוֹכֵלֶת בָּנוּ בְּכָל פֶּה, וְצָרִיכִים לְרֹאוֹת
 לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה וְלִהְיוֹת וּתְרוּן, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים
 לְהַרְגִישׁ אֹרֹר יִתְבָּרֵךְ. וְזוֹ מִצְוֹת גַּר חַנּוּכָּה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ
 דִּיקָא, כְּמוֹ הַמְּזוּזָה, שְׂמֵאִירָה לְאָדָם כְּשִׁיּוּצָא וְנִכְנָס, לִידַע
 שִׁישׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן מִצְוֹת גַּר חַנּוּכָּה
 צָרִיכָה לְהֵאִיר לָנוּ, כְּשֶׁאֲנוּ יוֹצְאִים וְנִכְנָסִים, תָּמִיד נִרְאֶה
 אֶת הָאוֹר הַזֶּה. וְזֶה יִהְיֶה בְּשִׁלְמוֹת כְּשֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ, שְׂאֹז
 יִגְלֶה לָנוּ אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂכֵלִם יִשְׁלִימוּ
 זֶה עִם זֶה, לֹא יִהְיֶה יוֹתֵר מִחֲלוּקוֹת וּפְרוּדִים, לֹא תִהְיֶינָה
 יוֹתֵר אֵי הַבְּנוֹת. וְלִכֵּן מְשִׁיחַ רֵאשִׁי תְבוּת: מְזוּזָה יְמִין
 חַנּוּכָּה שִׂמְאַל. עַל-יְדֵי מִצְוֹת מְזוּזָה וּמִצְוֹת גַּר חַנּוּכָּה —
 נִזְכָּה לְהַגְאֵל, שְׂזֶה מַה שְּׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: מַה
 יִפִּית — בְּמְזוּזָה, וּמַה נְעֻמָּת — בְּגַר חַנּוּכָּה, שְׂזֶה תְלוּי
 בְּזֶה.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְרֹאוֹת עֵתָה לְהַצִּיל זֶה אֶת זֶה, וְכִיצַד?
 לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה בְּנַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְהַתְּבַיֵּשׁ כָּלֵל
 וְכָלֵל, וּלְפָרְסֵם אֶת שֵׁם הַשֵּׁם, לְהַחְדִּיר חֲנוּךְ בְּבִתִּי
 יִשְׂרָאֵל, וְלִהְכַנִּיס אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל לְחֲנוּךְ טָהוֹר וְקְדוּשׁ,
 וְלִהְבְּהִיר אֶת מַעֲלַת הַיְּשִׁיבוֹת וְהַכּוֹלָלִים שְׁלוּמֵדִים שֵׁם
 תּוֹרָה, מַעֲלַת תְּלַמוּדֵי הַתּוֹרָה, מַעֲלַת בְּתִי כְּנִסְיוֹת וּבְתִי
 מְדַרְשׁוֹת שְׂמַגְדִּילִים שֵׁם תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּמְרַבִּיעִים תּוֹרָה
 בְּרַבִּים, וְלִהְרַבּוֹת בְּכָבוֹד תְּלַמִּדֵי הַחֲכָמִים, שְׂהֵרֵי חַנּוּכָּה

מִרְמֹז עַל תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ, שְׁהִינּוּנִים רָצוּ לַעֲקוֹר מַעַם
 יִשְׂרָאֵל, וְלִכְן עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק עִכְשׁוּ בִּיתֵר שְׂאֵת וְעַז
 בְּאִמוּנַת חֻמְמִים בְּצַדִּיקֵי הַדּוֹר, אֲשֶׁר לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל,
 וְגַם עֲתָה יֵשׁ צַדִּיקִים הַמְּקַבְּצִים נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמַגְלִים
 לָהֶם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ רֵאשִׁי יִשְׁבּוֹת
 הַמְּרַבֵּצִים תּוֹרָה, וְכֵן רֵאשִׁי כּוֹלְלִים הַמְּנַחִילִים אֶת
 הַמְּסֻרֵת לַעַם יִשְׂרָאֵל, וְלִכְן עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק. אוֹמְרִים
 חֻמְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ פְּלִיאָה): הַדּוֹדָאִים נְתַנּוּ רֵיחַ (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ז, יד) — זֶה רֵאוּבֵן, שֶׁהֲצִיל אֶת יוֹסֵף, וְעַל פֶּתַח־נוֹ
 כָּל מַגְדִּים — זֶה גֵר חַנּוּכָּה; מַה הַקָּשֶׁר? אֵלֶּא יוֹסֵף
 הַצַּדִּיק קָמוּ עָלָיו הָאֲחִים וְרָצוּ לְהַרְגוֹ, (בְּרֵאשִׁית לו, כב):
 "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רֵאוּבֵן, אַל תִּשְׁפְּכוּ דָם, הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל
 הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר, וַיֵּד אֶל תִּשְׁלַחוּ בּוֹ", רֵאוּבֵן מְסַר
 נַפְשׁוֹ וְרָצָה לְהַצִּיל אֶת יוֹסֵף, אוֹמְרִים חֻמְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (וַיִּקְרָא רַבְּהַ, פְּרָשָׁה לד, סִימָן ח'): אִם רֵאוּבֵן הִנֵּה יוֹדֵעַ שְׂיִהְיֶה
 כְּתוּב בַּתּוֹרָה: "לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבוֹ אֶל
 אָבִיו", הִנֵּה רֵץ עָמוּ בְּשִׂמְחָה וּמְחִזִּירוֹ לְאָבִיו. וּמַה מְצִינוּ
 (בְּרֵאשִׁית לו, כט): "וַיֵּשֶׁב רֵאוּבֵן אֶל הַבּוֹר וַהֲגִה אֵין יוֹסֵף
 בַּבּוֹר, וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו וְכוּ', וַיֹּאמֶר הַיֵּלֵד אֵינְנוּ, וְאֲנִי אָנֹכִי
 אֲנִי בָּא". זֶה גַם-כֵּן כָּל הָעֻנִּין שֶׁל חַנּוּכָּה, תְּרַבּוֹת יוֹן
 מִתְּגַבְּרַת וּמִתְּפַשְׁטָת, עוֹקְרִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוּ
 יִתְבַּרֵךְ, מְלִיזוֹן וְחֻצֵי יְלָדִים אֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה "שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל הַנִּי"ה יִשְׂרָאֵל הַנִּי"ה אַחַד", לוֹמְדִים עִמָּהֶם

שְׁטִיּוֹת, תְּרַבּוֹת יוֹן, וְאִם-כֵּן עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כְּרֵאוּכָן וְלַצָּעֵק
 — "הִלֵּד אֵינָנוּ, וְאֵנִי אָנֹכִי אֲנִי בָּא, הֵיכָן יִלְדֵי
 יִשְׂרָאֵל?! " וְלִכֵּן הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ
 יִרְתֵּם עֲצָמוֹ לַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וַיִּכְנִיס כַּמָּה שְׂיֹתֵר יְלָדִים
 לַחֲנוּךְ תּוֹרְנִי, חֲנוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי יִלְדֵי
 יִשְׂרָאֵל נִזְכָּה לְהִגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, כִּי בִשְׁעָה שְׁנַתָּן לָנוּ
 הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַתּוֹרָה רְצָה עֲרֹבוֹת מֵאַתָּנוּ, וְלֹא
 רְצָה לְקַבֵּל שׁוּם עֲרֹבוֹת, עַד שֶׁאַמְרָנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה
 א', סִימָן כג): בְּגִינֵנוּ עֲרָבִים, אֲזַנְתָּן לָנוּ הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אֶת הַתּוֹרָה — בְּזִכּוֹת הַיְלָדִים, יִלְדֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּחַנְּךָ
 אוֹתָם בְּחֲנוּךְ תּוֹרְנִי, וְנִלְמַד עִמָּהֶם הַתּוֹרָה הַקֹּדֶשׁ. וְלִכֵּן
 חֲנֻכָּה זֶהוּ חֵג שֶׁל חֲנוּךְ יִלְדֵי יִשְׂרָאֵל.

הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁכֻלָּם יַחֲדִירוּ בְּכִנְיָהֶם
 וּבְכִנּוּתֵיהֶם אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאוֹר
 הַחֲנֻכָּה יֵאִיר לָנוּ אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז, וְנִזְכָּה לְהִגָּאֵל בְּגְאֻלַּת
 עוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

קוֹנְטְרָס

יְמֵי הַוָּדָאָה

יְגִלָּה מַעֲלֵת יְמֵי חֲנֻכָּה, אֲשֶׁר הֵם יְמֵי הַוָּדָאָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גְּדֹל הַחֶסֶד הַנֶּחֱמָה שֶׁעָשָׂה
וְעוֹשָׂה וַיַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ, וַיְמַיֵּם אֱלֹהֵינוּ עַקֵּר
שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וַיְצַרִּיכֵם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַיָּמִים
הָאֵלֶּה עַל כָּל הַשָּׁנָה.

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלֵאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵינוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוֹן הַקְּדוּשׁ, אֹרֵחַ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
תַּכְמִּינֵי הַקְּדוּשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוּשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עֵיהָ"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂמִי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים,
אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן ב'), הֵם
יְמֵי הַוְדָאָה, שֶׁהֵם שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ
שְׂמִי חֲנֻכָּה יְכוּל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְקַחַת עַל
עַצְמוֹ הַנְּהַגָּה לְכָל הַשָּׁנָה, לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עַצְמוֹ שְׁעֵשׂוּעַ
עוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּל מָה שְׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק
מִחֲמַת שְׂאִינוֹ מוֹדָה וּמְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל
הַחֲסָדִים וְהַנְּסִים שְׁעָשָׂה עִמּוֹ.

(אמרי-מוהרא"ש חלק ג' סימן ב')

קונטרס

ימי הודאה

בני ובנותי היקרים! הימים האלו ימי חנפה, נקראים "ימי הודאה", כמו שאנחנו אומרים בתפלה: "רקבעו שמונת ימי חנפה אלו להודות ולהלל", אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'): ימי הודאה זה שעשוע עולם הבא; פי עקר שעשוע עולם הבא הוא להודות ולהלל ולשבח את שמו הגדול יתברך; וככל שאדם מרגיל עצמו להודות לבורא יתברך שמו, כך הוא נעשה יותר מקרב אליו יתברך; פי בעולם הבא שם אין שום דבר, פי אם תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שהנשמה נותנת תודה לו יתברך. פי מה התכלית של הבריאה? למה הקדוש-ברוך-הוא הוריד נשמה מעולמות העליונים אל גשמיות וחקריות העולם הזה, שהיא מלא יסורים, מלא צרות, ואין אדם שלא יעבר עליו איזה משבר בחיים, לכל אחד יש

עליות וירידות, שנופל בנקבא דתהומא רבא, מתלכלך בַּעֲוֹנוֹת, יש לו מריבות עם בני-אדם, יש לו עניות ודחקות, או שסובל חלאים ומחוששים, השם ירחם; למה היתה צריכה הנשמה לרדת לזה העולם, לסבל את הסבל הזה? אלא כשהנשמה למעלה בשמים, ורואה רוחניות אלקות — אין זו תכלית, פי שם מקבלת הכל בחנם; אך רחם הקדוש-ברוך-הוא על הנשמה, כדי שתקבל שכר על יגיעתה וטרחתה, ולכן הורידה לעולם הזה, הפלא העלמות והסתרות וכסויים, אין רואים רוחניות חיות אלקות, רואים רק גשמיות וחקריות, וממילא יש לכל אחד תלונות; זה מתלונן על עצמו, שאין הולך לו כפי שרצה, זה מתלונן על מזלו וגורלו, שיש לו מזל רע, גורל רע, וזה קובל על הזולת וכו', וכלם מתלוננים על הקדוש-ברוך-הוא, ויש להם קשיות וספקות עליו יתברך, עד שיש בני-אדם, שלגמרי שוכחים ממנו יתברך. עם כל זאת יש נשמה בזה העולם, שהיא עוברת ומדלגת על הכל, וזוכה להפיר את הבורא יתברך שמו, ואינה מתלוננת, רק נותנת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, אשר אלו הן נשמות ישראל, שהקדוש-ברוך-הוא הוריד אותן מעולם האצילות אל העולם הגשמי והחקרי הזה, כדי שתזפינה להפירו יתברך. וכיצד

מִקְבָּלִים עֲלֵיהֶם בְּנֵי-אָדָם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם? עַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבַב אֶצֶל כָּל אַמּוֹת
הָעוֹלָם, הַגּוֹיִים, וּשְׁאֵלָם — אִם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת
הַתּוֹרָה, וְאִךְ אֶחָד לֹא אָבָה, עַד שֶׁבֶּא לְעַם יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ: "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע"! אֲנַחְנוּ מוֹכְנִים! צַעֲקוּ כְּאִישׁ
אֶחָד בְּלֵב אֶחָד; וּמֵאֲזוּ שִׁקְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה,
יְרֵדָה שְׂנֵאָה מְאֻמּוֹת הָעוֹלָם לְעַם יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל
(שַׁבַּת פ.ט): לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ סִינַי? שְׁמִשָּׁם יֵצְאָה שְׂנֵאָה
לְעוֹלָם; וּמֵהִי הַתּוֹרָה? מוֹבֵא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ (מְצַרֵּעַ נג):
אַמֵּי אֲקָרִי תוֹרָה? דְּאוּרֵי וּגְלִי מַה דִּהְוָה סְתוּם דְּלֹא
אַתְיָדְעִי; אָדָם מְסֻתוֹבֵב בְּזֵה הָעוֹלָם, וְאִינוּ יוֹדֵעַ מַה
קוֹרָה כָּאֵן, רוֹאֶה רַק טֹבֵעַ, מְקַרָּה וּמְזֹל, דוּמָם, צוּמָח,
חַי, מְדַבֵּר וְכוּ', רוֹאֶה שָׁמַיִם וְאַרְצָן, שְׁמֶשׁ, יָרַח
וְכוֹכָבִים, עֲנָנִים וְכוּ', אֵינְנוּ רוֹאֶה כְּלוּם — רַק
גְּשָׁמִיּוֹת. אִךְ הַתּוֹרָה הִיא חֲכָמְתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַתּוֹרָה הִיא
עֵצָם אֱלֻקוֹת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה;
אִךְ הַתּוֹרָה מְלַבֶּשֶׁת בְּדָבָרִים גְּשָׁמִיִּים וְחֲמָרִיִּים, לְהוֹרוֹת
וּלְגַלוֹת, שֶׁכָּל הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחֲמָרִיּוֹת זֶה גַם-כֵּן אֱלֻקוֹת.
בְּעֵבוֹר זֶה מִי שֶׁזוֹכֶה וְלוֹמֵד תּוֹרָה לְשָׂמָה, לְשֵׁם אֵל
עוֹלָם, בְּדַבְּקוֹת עֲצוּמָה, וּמִתְמִיד בָּהּ וּמִתְבוֹנֵן
בְּפָנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, אֲזִי רוֹאֶה גַם אֶת פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה.
וְזוֹ הַתְּכֵלִית, שֶׁלְשָׂמָה הַנְּשָׂמָה יְרֵדָה לְזֵה הָעוֹלָם

הגשמי והחמרי, המלא כסויים והעלמות, שאין רואים בו רוחניות אלקות, רק עול, שקר, אלימות ורצח, חשך, ענן וערפל, אפל ושחר, צבועים, רמאים ושקרנים, ואף-על-פי-כן אדם בעל גשמה קדושה, שלומד תורה, מתבונן בתוך התורה, ורואה וצופה ומביט, ומישב עצמו, ושואל ואומר לעצמו: "רגע! הלא הכל דמיון אחד גדול, כי באמת כל הבריאה היא לבוש לגבי גלוי אין סוף ברוך הוא, הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה, ומתלבש פה בזה העולם". אזי מתחילות להאיר לו העינים, ונוכח, שכל מה שרואה מבחוץ, זוהי קלפה בלבד, כמו פרי ערב לחך, שאי אפשר לטעם ממנו, אלא כשמקלפים את הקלפה, וככל שהפרי מתק וערב, כן יש לו קלפה יותר עבה, וככל שאדם מסיר את הקלפה, מתגלה לפניו פרי טעים וערב לחך. כן עם הבריאה כלה, מבחוץ רואים רק רשעים ארורים, רוצחים, נואפים, שקרנים, צבועים, רצח, מלחמות, אחד הורג את השני, אחד עושה עול לזולתו וכו' וכו', אבל אם אדם זוכה, ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, במסירות נפש גדולה, ומתבונן בתוכה, אזי רואה לעצמו בריאה חדשה, שהכל לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, אזי נמתקים ממנו כל הדינים, וזוכה להרגיש רוחניות

חיות אלקות עוד בזה העולם, ומרגיל עצמו לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, וכל אשר עובר עליו ממלא פיו בהודאה, ואומר תודה, ויודע, שאף שעוברים עליו צרות ויסורים, עם כל זאת: "בכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, ט), כביכול גם להקדוש-ברוך-הוא יש צער שאינו יכול להתגלות לאדם בגלוי; כי אם כן — אין בריאה. על-כן זו עבודת כל בר ישראל — שצריך לעבד על עצמו בזה העולם, ללמד הרבה תורה ולקיים את מצוותיו ותברך בשמחה עצומה, ולאט לאט מזדככת הנפש שלו, עד שזוכה לראות רוחניות חיות אלקות. וזה אשר מחזירו בתשובה אליו ותברך. לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שימים אלו — ימי החנכה, הם ימי תודה והודאה, היננים גזרו גזרה שלא ילמדו תורה, רצו להשפית את שם השם מנשמות ישראל, עד שאומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה יח:), שמלכות יון גזרה, שלא יזכירו את שם שמים על פיהם, ומלאו את כל ארץ ישראל עם תרבות יון, כפירות ואפיקורסות. והקדוש-ברוך-הוא חמל על עם ישראל, ושלח לנו את מתתיהו ובניו הפנהנים, שהם קדשו שם שמים ברבים, והכריזו קבל עם ועדה: מה לנו לפחד מיננים אלו, הרוצים לעקר מאתנו שם שמים? וחרתו על דגלם: "מי כמוך באלים הוה"ה!

גלו לכלם: תדעו, ש"להוי"ה הארץ ומלוואה, תבל ויושבי בה" (תהלים כד, א). אין מה לפחד מאף אחד; ברגע שיש לאדם אמונה ברוחה ומזככת בהקדוש-ברוך-הוא, ויודע שהוא יתברך נמצא פה אתו, אזי איננו חושש מאף אחד, כי יודע שיש לו כתבת אל מי לפנות בעת צרתו, ונותן תודה לבורא יתברך שמו, ומבקש ממנו כל צרכיו, ובזה מכניע את קלפת יון; כי מהי הקלפה הזו? כבר אמר דוד המלך (תהלים סט, ג): "טבעתי בין מצולה ואין מעמד". אדם גבלע בטיט היון, טיט עמק, שאיננו יכול לצאת ממנו. מהי העצה? לא להתיאש, אלא לפתח את הפה ולדבר אליו יתברך. פי אימתי יש לינונים כח? בשעה שפוסקים ישראל מללמד תורה. אימתי יש לקלפת יון עצמה ושלטון? כשמתרשלים ישראל מקיום המצוות, אזי מתגברים הינונים, אף כל זמן שהקול קול יעקב, אין ידי עשו שולטות בו; אם עם ישראל אינם מתפעלים מכל אלו הינונים והמתינונים שהיו לנו בימים ההם ובזמן הזה — אזי נוצחים ומתגברים עליהם, ומפילים אותם. וצריך שתדעו, בני ובנותי היקרים, אשר אותם הינונים שהיו לפני אלפים שנה, אותם ינונים נמצאים גם היום, אז רצו לבטל מעם ישראל את התורה, להשבית את הישיבות, שלא

יִלְמְדוּ אֶת הַיְלָדִים — הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת תּוֹרָה, וְאֲמוּנָה
 וְקִיּוּם הַמְצֻוֹת, בְּפֶן הַמְתִּינְיָנִים שֶׁל יָמֵינוּ רוֹצִים לְגָזֹר —
 לְסַגֵּר אֶת הַיְשִׁיבוֹת, לְהוֹצִיא אֶת הַבְּחוּרִים מִהַיְשִׁיבוֹת,
 לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה, לֹא לְתַת לַיְלָדִים חֲנוּפָה תּוֹרָנִי, חֲנוּפָה
 שֶׁל קִיּוּם הַמְצֻוֹת, וְכָל חֲפָצָם לְהַשְׁפִּיחַ מֵהֶם אֶת שֵׁם
 הַשֵּׁם. וְכֵן נִמְשָׁךְ אֲלֵפִים שָׁנָה. וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ לָהֶם
 שֵׁם אַחֵר, אוֹתָם יְנַגִּים הֵם, רַק שְׁמָם מִתְחַלֵּף! אֲבָל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹלַח לָנוּ
 בְּכָל דּוֹר וְדוֹר אֶת מַתְתִּיהוּ וּבְנָיו הַכֹּהֲנִים, שֶׁהֵם הַצַּדִּיק
 הַאֲמֵת וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, הַמְּגַלִּים וּמְפַרְסְמִים אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, מְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים
 וּמְשַׁמְּחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל: "אֵל תִּתְיַאֲשׁוּ, אֲלֵא כָּל
 מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, תִּדְעוּ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה". יֵשׁ הַרְבֵּה
 דְּבָרִים שֶׁאֵינָנו מְבִינִים בְּשִׁכְלָנוּ, אֲךָ הַרְגִּילוּ עֲצַמְכֶם
 לומר: "גַּם זֶה לְטוֹבָה" (תַּעֲנִית כ.א. סִנְהֶדְרִין כח:). 'כָּל מָה
 דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד' (בְּרַכּוֹת ס:), כָּל מָה שֶׁעוֹשֶׂה
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הַכֹּל לְטוֹבָה. וּבִזְהָ שְׂאֲדָם
 מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְתַת תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 מִמִּילָא יוֹצֵא מִהַצָּרוֹת שֶׁלוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! עֲלֵינוּ לְלַמֵּד מִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוּ,
 הַנְּהַגָּה אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג כָּל הַשָּׁנָה, הַיָּמִים הָאֵלוּ נִקְרָאִים
 "יְמֵי הַוָּדָאָה", שְׂאֲנַחְנוּ נוֹתְנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה

להקדוש-ברוך-הוא, שחמל עלינו בתקף הצרות, בתקף החשך, בתקף גלות היננים, ושלח לנו את הצדיקים שיאירו לנו את המנורה, אור גדול ונורא; ועל זה אנו מהללים ומקלסים לבורא יתברך שמו, שבתקף חשכות יון, כמאמרם ו"ל (בראשית רבה ב, ד): "וחשך על פני תהום" (בראשית א, ב) — זו מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם; אשר גזרו גזרות למיניהן על עם ישראל, לעקר את השבת, שלא תהיה שמירת שבת כהלכתה, ותהינה פתוחות החניות ושאר מקומות בלוי וכו', וכן התחבורה לא תשבת ביום הקדוש, כי כל מגמתם — להשפית את השבת מנשמות ישראל, וחשבו שבזה יוכלו למחק את זכר ישראל, אבל לא יועיל להם, כי באו מתתיהו ויבניו הפלגנים, צדיקי האמת, ולחמו נגדם, על-ידי שפרסמו את האור של המקום ברוך הוא בתוך הבריאה; גלו לכלם, שכל אלו הרוצים לעקר את השבת, הם רק טיט עבה, פסלת וקלפות, באו נקלף את הקלפות, נסיר את ההסתרות, אזי נראה שהכל גלוי אלקות. כי מתי יש לטמאה כח? כשאין מזפירים שם השם, אבל כשנשמות ישראל מזפירים שם הנו"ה ברוך הוא, אין הטמאה יכולה להם. ואדרבה! זו גדלתנו וזה חלקנו — שאנחנו מזפירים שם ה',

ומוסרים נפשנו לשמר את השבת, שהיא אות בין עם ישראל לקונם. לא יועיל למתיינים ולערכי רב לפתח את החניות בשבת, לפתח את התיאטראות בשבת, אשר כל זה בכלל תרבות יון, וכן שהתחבורה העבורית תעבד בשבת-קדש, היה לא תהיה, כי עם ישראל מאמינים בני מאמינים, מוכנים למסור נפשם בשביל הבורא ותברך שמו, ולא רק שלא נתרחק ממנו ותברך, ונמסר נפשנו על שמירת שבת, אלא נגלה את פרצופם הטמא והמלכלך של הערכי-רב, היינים, שאינם מזרע ישראל; ונחנף את בנינו ובנותינו חנוף תורני על טהרת הקדש, חנוף של אמונה בבורא עולם, חנוף של מצוות, ובזה בעצמו תתבטל מלכות יון הרשעה, שגוזרת גזרות על גשמות ישראל. לכן, בני ובנותי היקרים! אסור לכם לפל בדעתכם, ואסור לשאל קשיות על הקדוש-ברוך-הוא מה ולמה זה קרה, ולמה יש לנו נסיונות קשים כאלו?! אלא זכרו היטב, שזה עקר גדלתנו ותפארתנו — שעל אף גדל הגזרות המשנות שגוזרים על עם ישראל מאז מלכות יון שעברה עד מלכות יון הזו, אף-על-פי-כן עם ישראל מחזיק מעמד, ואין יכולים להזיזו מהאמונה! אין יכולים לעקר ממנו את השבת! אין יכולים לבטל ממנו מצות מילה! אין עולה בידם לשרש מהם טהרת

המשפחה! וכאשר עוברים על כל אחד קשיות
 וספקות: היתכן שהיו מיתות אכזריות ורציחות
 כאלו? צריכים לזכר היטב את מאמר רבנו ז"ל
 (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן נב), שההכרח שהיו קשיות; כי
 האדם מאד מצמצם בדעתו, ואינו יכול להבין דברים
 שלמעלה מהשגתו ודעתו, על-כן עולות לו קשיות על
 הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיקים, אבל, סיים רבנו ז"ל:
 אשרי האדם שאין לו שום קשיה עליו יתברך, ויודע,
 ש"צדיק הו"ה בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו" (תהלים
 קמה, יז), וכל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא, בנדאי יש
 בזה פונה עמקה שאיננו מבינים, והוא מצדיק עליו
 את הדין, ואומר (דברים לב, ד): "הצור תמים פועלו, כל
 דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא";
 אם אדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שום
 תרבות יון לא יכולה לו!

מה ראינו במשך אלפים שנות גלות? כמה מליוני
 נשמות ישראל התבוללו בין אמות העולם, בין
 הגויים, אבל עם כל זאת עדין נשארו יהודים מאמינים
 בו יתברך בתמימות ובפשיטות גדולה, כי עם ישראל
 חי וקיים! מצד אחד — אבדנו מליוני נשמות ישראל,
 שתרבות יון אכלה בם בכל פה, בלעה אותם, ומצד

שני — עם ישראל מאמינים בני מאמינים, ומחזיקים מעמד, נותנים תודה להקדוש-ברוך-הוא, באים ערב ובקר וצהרים לבית-הכנסת ומתפללים אליו יתברך, באים בכל יום לבית-המדרש ולומדים תורה, שומעים את החכמים, חכמי ישראל, חכמי הדור, ומתחזקים בכל מה שעובר עליהם, איזה נעם, איזו ערבות, איזו מתקנות, שאדם זוכה להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא. לזאת, בני ובנותי היקרים! ימים אלו ימי החנכה, הם "ימי הודאה", ועליכם להזכיר לעצמכם, אשר בדיוק מה שקרה לפני אלפים שנה, כן ארע משך כל השנים, כל שנה ושנה חוזר הספור על עצמו, אותם ימים, אותן גזרות, אותן הריגות, אותן מיתות משנות עד דורותינו אלו! אבל אל תשכחו, שאותו מתתיהו, אותם הכהנים החשמונאים, נמצאים אתנו במשך כל הגלות. לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם להתחזק באמונת חכמים, לבוא אל צדיקי האמת, המגלים ומפרסמים את הקדוש-ברוך-הוא, המקבצים קבוצים של נשמות ישראל, ומלמדים אותם תורה, מחזקים אותם לקיים את המצוות, מעודדים אותם על שמירת שבת, על קיום מצות מילה, מצות טהרת המשפחה, ועל כל המצוות לקיימן בשמחה ורק בזכות מתתיהו — שהוא הצדיק האמת, ובניו —

שָׁהם תִּלְמִידֵי הַצַּדִּיק, אֲנַחְנוּ מַחְזִיקִים מֵעֶמֶד. וּבְחֻמֵּינוּ
 הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יומא סט): לָמָּה נִקְרָא שְׁמֵן אֲנָשִׁי
 כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה? שֶׁהַחֲזִירוּ עֵטְרָה לַיְשָׁנָה. אַתָּא מִשָּׁה,
 וְאָמַר (דְּבָרִים י, יז): "הָאֵל הַגְּדוֹל, הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא"; אַתָּא
 יִרְמְיָהוּ וְאָמַר: נְכָרִים מְקַרְקְרִין בְּהִיכְלוֹ, אֵיזָה
 נּוֹרְאוֹתָיו? לֹא אָמַר נּוֹרָא. אַתָּא דְּנִיָּאל וְאָמַר: נְכָרִים
 מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנָיו, אֵיזָה גְבוּרוֹתָיו? לֹא אָמַר גְּבוּר. אַתּוּ
 אֵינְהוּ וְאָמְרוּ: אֲדַרְבָּהּ, זֹו הִיא גְבוּרָתוֹ, שְׁכּוֹבֵשׁ יִצְרוֹ
 וְנוֹתֵן אֶרֶץ אֲפִים לְרַשְׁעִים, וְאֵלוֹ הֵן נּוֹרְאוֹתָיו,
 שְׁאֵלְמָלָא מוֹרְאוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵיךְ אָמָה אַחַת
 יְכוּלָה לְהִתְקַיֵּם בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם?! לָכֵן הַצַּדִּיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים — מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו, חֻכְמֵי הַדּוֹר שְׁכָכְלוּ דוֹר
 וְדוֹר, נִקְרְאִים עַל שֵׁם אֲנָשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה; כִּי מִשָּׁה
 רַבְּנוּ קָרָא אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הָאֵל הַגְּדוֹל, הַגָּבֹר
 וְהַנּוֹרָא, בָּא יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא וְאָמַר: אֵיךְ יְכוּלִים לִקְרֹא
 אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַנּוֹרָא? הַגּוֹיִים מְקַרְקְרִין
 בְּהִיכְלוֹ! אַתְּ מִי אָנוּ רוֹאִים מְסֻתּוֹבְבִים בְּהַר הַבַּיִת?
 אֵלוֹ הַטְּמֵאִים הַמְּלַכְלָכִים, יְדִיהֶם מְזֻהָמוֹת בְּדָם
 יִשְׂרָאֵל, וְצַעֲקוּ: אֵיזָה נּוֹרְאוֹתָיו?! וְלֹא אָמַר יוֹתֵר נּוֹרָא.
 בָּא דְּנִיָּאל וְאָמַר: הַגּוֹיִים מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנֵי הַמְּקוֹם
 בְּרוּךְ הוּא, הוֹרְגִים וְרוֹצְחִים בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת
 אֲכַזְרִיּוֹת אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵיזָה גְבוּרוֹתָיו יִתְבָּרַךְ!

ולא אָמר יוֹתֵר גְבוּר. בָּאוּ אַנְשֵׁי כְנָסֶת הַגְּדוּלָה וְאָמְרוּ:
הֵן הֵן גְבוּרוֹתַי, הֵן הֵן נוֹרְאוֹתַי! אַתֶּם מַחְפְּשִׁים אֶת
גְבוּרוֹתַי וְתַבְרַךְ וְנוֹרְאוֹתַי? הֲלֹא הִנֵּה כִבְשָׁה אַחַת יֵשׁ
לָהּ קִיּוּם בֵּין שִׁבְעִים זְאֵבִים — זֹו גְדַלְתּוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵלֹוּ נוֹרְאוֹתַי שֶׁל הַבוֹרָא וְתַבְרַךְ
שְׁמוֹ, וְזֹו גְבוּרְתּוֹ! וְאָנוּ עֲדִים לָזֶה, שְׁאַלְפִים שָׁנָה
הוֹרְגִים וְרוֹצְחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת
מְשֻׁנוֹת וְאֶכְזָרִיּוֹת, וּמִי? הַגּוֹיִים הַרוֹצְחִים! אֲבָל עִם
יִשְׂרָאֵל אֵינָם עוֹזְבִים אוֹתוֹ וְתַבְרַךְ, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם
נוֹתְנִים מִחֶדֶשׁ תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל יוֹם
וְיוֹם בָּאִים לְבִתִּי כְנִסְיוֹת וּבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת, אֶף שֶׁחֶרֶב
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵינָם מַתְיַצְּשִׁים מֵהַיּוֹם הַגְּדוֹל וְהַנוֹרָא,
שֶׁיָּבֹאוּ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְיִכְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ. אֵיךְ וּמָה וְאֵימַת — אֵינָנו יוֹדְעִים, אֲבָל אָנוּ
מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים, שֶׁהוּא וְתַבְרַךְ יִכְנֶה לָנוּ אֶת
בֵּית-הַבְּחִירָה, וְהִרְאָהָ, שְׁיֵשׁ לָנוּ עֲכָשׁוּ בִּתְּי-כְנִסְיוֹת
וּבִתְּי-מִדְרָשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בֵּית-מִקְדָּשׁ מְעֻט,
כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (מְגִלָּה ט.ז): "וְנֹאֲהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט"
(יחזקאל יא, יז) — אֵלֹוּ בִּתְּי כְנִסְיוֹת וּבִתְּי מִדְרָשׁוֹת;
שְׁעֵדִין אָנוּ רוֹאִים, אֶף שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל פְּזוּרִים וְזָרוּעִים
בֵּין כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, אֲבָל בּוֹנִים בִּתְּי-כְנִסְיוֹת
וּמִדְרָשׁוֹת, בּוֹנִים מִקְנְאוֹת, שְׁתִּהְיֶה טְהֻרַת הַמְשַׁפָּחָה,

שְׁנֵה יסוד קיום האִמָּה, בּוֹנִים תּלְמוּדֵי תוֹרָה בְּעִבּוֹר
 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, שִׁילְמָדוֹ תוֹרָה וְאַמוּנָה, בּוֹנִים
 בְּתֵי סֵפֶר חֲרָדִיִּים לְבָנוֹת, שֶׁתּלְמִדָּה קִיּוֹם הַמְצָוֹת
 בְּשִׂמְחָה, צְנִיעוֹת וְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
 וְאַף שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם הוֹרְגִים וְשׁוֹחֲטִים, חוֹנְקִים
 וְשׁוֹרְפִים בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל,
 אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵינָם מַפְסִיקִים לְהוֹדוֹת וּלְהֵלֵל אֶת
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאוֹמְרִים: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנַחְנוּ
 לֹא זְזִים מִמֶּךָ, אֲנַחְנוּ מֵאַמִּינִים בְּךָ!" וּמִתְאֵי הַגִּז
 צוֹעֲקִים: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ־הָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ־הָ אֶחָד!"
 "בְּרוּךְ שֶׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד!" זֶה עַם יִשְׂרָאֵל.
 וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מָה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם? שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם
 אֵינָם מִתְבַּיְשִׁים, בָּאִים בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִתְחַפְּשִׁים
 בְּכָל מִינֵי תַחֲפוּשׁוֹת, וּבְצַבִּיעוֹת מַעֲשֵׂה אוֹמְרִים: אָנוּ
 אוֹהֲבִים אֶתְכֶם, הִתְקַרְבוּ אֵלֵינוּ, הִנֵּה מְשִׁיחַ בָּא, הִנֵּה
 יְגָאֲלְכֶם! הַמְסִיוֹן וְחֶכֶר מְרַעִיו, יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם, אֵינָם
 מִתְבַּיְשִׁים לְבּוֹא אֶל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהִסִּיתָם וּלְהִדִּיחָם
 מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הָעַרְב־רַב אֵינָם מִתְבַּיְשִׁים
 לְהִתְעַרֵב בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהִרְחִיקָם וּלְפַתּוֹתָם
 לְעִבּוֹר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר
 וּלְהִתְלוּצֵץ נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וּנְגִיד כָּל הַקְּדוֹשׁ
 לְעַם יִשְׂרָאֵל. וּלְצַעֲרָנוּ הַרֵב, שְׁכָל בְּנֵי־אָדָם קָצָר מְאֹד,

ואינם קולטים, שאלו המסיון הרגו את נשמות ישראל
 כּבּר אלפים שנה, ועתה רוצים למכר לנו אהבה,
 שלום, משיח?! בשעה שהם מלאים דם, ידיהם דמים
 מלאו, ידיהם מזהמות בדם ישראל. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! תפקחו את העינים, וראו מה קורה פה?!
 האם אינכם רואים, שהכל נסיון, שמנסים אותנו
 מהשמים, לראות אל מי נפנה בעת צרה זו?! הנה
 כּבּר אומרים לכלם: תכינו את מסכות הגז, מי יודע
 מה יהיה, הנה מפתחים שיבואו אמות העולם והמסיון
 לבלע אותנו, אבל שוכחים שנה היה חלום פרעה,
 אשר חלם (בראשית מא, ב): "והנה שבע פרות יפות
 מראה ובריאת בשר, והנה שבע שבלים עולים בקנה
 אחד בריאות וטובות", חוששים שמא אמות העולם
 — שנראים עכשו בריאים ושלמים כאותן פרות
 ושבלים יפות וטובות ומלאות, יבואו ויעשו לנו
 משהו, אבל שכחו את החלק השני של החלום: "והנה
 שבע פרות עולות אחריהן מן היאור, רעות מראה
 ונדקות בשר, ותאכלנה הפרות רעות המראה ונדקות
 הבשר, את שבע הפרות יפות המראה והבריאות, והנה
 שבע שבלים נקות ושרפות קדים צומחות אחריהן,
 ותבלענה שבע השבלים הנקות את שבע השבלים
 הבריאות" וכו'; פרעה היה בפחד — מה יקרה פה,

אבל יוסף הצדיק פתר את החלום; הצדיקים שבכל דור ודור פותרים לנו את החלום; בכל דור ודור יש חלום שחור, שרואים והנה אמות העולם, אשר הם בחינת בריאים וטובים, עומדים כשבלים חסונות, ועם ישראל נראים דקי בשר, רזים ושדופים, אבל לא יארף זמן רב, ויתקיים: "ותאכלנה הפרות רעות המראה את שבע הפרות יפות המראה, ותבלענה שבע השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות"; עם ישראל בגלות אלפים שנה, אבל לא יארף זמן רב, ויתהפף הכל לטובה, וכיצד? על-ידי יוסף הצדיק; הצדיק שבכל דור ודור נקרא יוסף, שהוא מגלה ומפרסם את הקדוש-ברוך-הוא. ברגע שיתגלה ויתפרסם שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא בעולם, אזי הכל יתבטל, יראו שהכל קלפות, כל אמות העולם אינם שוים כלום, אלא כקלפת השום; כי ברגע שמתגלה אלקות בעולם, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, אין לאף אחד שליטה על עם ישראל. לזאת, בני ובנותי היקרים! אל תפחדו ואל תתיאשו משום דבר, ובל יפחידו אתכם עם מסכות גז וכז', כאלו מי יודע מה יהיה?! לא יהיה כלום! רק דבר אחד יהיה — יתגלה שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא. אם אנחנו נקח עצמנו בידינו, ונתחיל לחזר

בתשובה שלמה אליו יתברך, ונקבל על עצמנו לאהב את כל יהודי, להשתדל לעזר לכל יהודי, בזה תלויה הגאולה. כי למה נחרב בית המקדש השני? אומרים חכמינו הקדושים (יומא ט:): מפני שנאת חנם, ועדין מרקד בינן; ברגע שתפסק השנאת חנם, ויפסיקו לשנא אחד את השני, אז תהיה הגאולה. אך מה עלינו לעשות — שבכל דור ודור קמים יונים המתחזים כרפנים, כראשי עדה, ומסיתים ומדיחים אחד נגד השני, אשר זו הגלות הכי גדולה; כי אם נמצאים בני־אדם שמסיתים ומדיחים אחד נגד זולתו, תדעו לכם, שזה בא מצד הקלפה. ואפלו יאמר על עצמו, שהוא חכם ורב ומנהיג, אבל אם מסית ומדיח יומם ולילה נגד הקדוש־ברוך־הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, וזה נגד זה, תדעו לכם, שזה הסמ"ך־מ"ם בכבודו ובעצמו, וכך הוא נראה כמו שאתם רואים אותו. לזאת, בני ובנותי היקרים! זכרו היטב, אם אתם רוצים שיתגלה לכם האור אין סוף ברוך הוא, האור של הקדוש־ברוך־הוא המאיר גם עכשו בתוך צרותינו, בתוך גלותנו, ראו להתקרב אל הצדיק האמת שבדור הזה, המגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך, הפותח את פיכם לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, לתת תודה והודאה לו יתברך. בדיוק כפי שהיה אז

לפני אלפים שנה, שבאו היננים, ופרצו את חומת
 בית-המקדש, וטמאו את כל השמנים, עד שבאו
 מתתיהו ובניו הכהנים, ומצאו פך שמן טהור,
 והדליקו ממנו את המנורה. אותו מאורע סובב וחוזר
 על עצמו כל שנה ושנה, עד היום הזה; שבכל שנה
 ושנה הצדיקים וחסדי הדור מוצאים פך שמן טהור,
 אמונה טהורה, ומדליקים את נשמות ישראל
 שנקראות גרות, כמו שפיתוב (משלי כ, כו): "גר הוי"ה
 נשמת אדם"; ומדליקים אותן, כדי שלבן יבער אל
 הקדוש-ברוך-הוא. ולכן, בני ובנותי היקרים! אם
 אתם רוצים שיתגלה לכם האור הגנוז, תתחילו לתת
 תודה והודאה לבורא יתברך שמו על החסד חנם
 שעשה עמכם, שזכיתם להברא מזרע ישראל, ואתם
 מברכים בכל יום "שלא עשני גוי", ועלינו לשבח
 לאדון הכל, על כל החסד חנם שעשה אתנו, שבראנו
 מזרע ישראל, ועלינו לילך בגאון בלי בושה, שאנחנו
 יהודים מאמינים בני מאמינים, ואנו שומרים תורה
 ומצוות, ולא נתן שיגרמו לנו לחלל את השבת, לא
 יעבירו אותנו על הדת, לא יוציאו את הבחורים
 מהשיבות, לא יבטלו את תלמודי התורה ובתי-הספר
 שלומדים שם תורה, ונותנים שם חנוף תורני, לא
 יועיל לערב-רב המתיונים לעקר את דרך התורה וקיום

המצוות מאתנו, כי עם ישראל חזקים מאד, אם תרגילו עצמכם בזה — לתת תודה להקדוש-ברוך הוא על כל אשר עובר עליכם, אף שיש דברים שאינכם מבינים, בזה אתם ממשיכים את מסרת עם ישראל, ואתם תצילו את כל הדור הזה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק ולא להשבר בשום פנים ואופן. הרגילו עצמכם להלל ולקלס לבורא יתברך שמו. ואומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיח.): "הודו לה' פי טוב", הודו לה', שגובה חובתו של אדם בטובתו; עשיר בשורו והעני בשיו, יתום בכיצתו, אלמנה בתרגלתה; הקדוש-ברוך-הוא גובה מכל אחד כפי מה שמגיע לו, איננו מבינים דברים רבים, כואב לנו מאד, רואים בני-אדם שכולים, בני-אדם חולים, בני-אדם בעלי חובות ונושים לוחצים אותם; אדם אינו מבין מה קורה פה, אבל עליו להתגבר על כל הקשיות, ולבוא אליו יתברך, ולתת לו תודה והודאה, כי עוד מעט ממילא חוזרים אליו יתברך, אזי בזה שאנו ממשיכים את הקדוש-ברוך-הוא אצלנו, אין לנו מה לפחד; כי ברגע שחזקים באמונה, שהבורא יתברך שמו נמצא אתנו, עמנו ואצלנו, ומדברים בשפת האם אליו יתברך, וכל צרכינו מבקשים מקוננו, זו הארת העולם הבא בעולם הזה. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,

חלק א', סימן סב): מי שרק מרגיל עצמו לדבר אליו
 יתברך, לבסוף הקדוש-ברוך-הוא חומל עליו, ופוקח
 עיניו, ומתחיל לראות רוחניות חיות אלקות, ואיננו
 חושש משום בריה שבְעוֹלָם, ושום מלחמה אינה
 יכולה להפחידו. לזאת, בני ובנות היקרים! באו
 נתחזק ביחד, להתחיל עוד מהרגע הזה לכבד וליקר
 את זולתנו, באו נכבד זה את זה, נפסיק את הקנאה
 והשנאה, את הגזענות הנמצאת בינינו, נעקר את
 הרשעות המשרשת בנו, כי כל אחד ואחד מלא
 רשעות, אל נטעה את עצמנו, כל אחד ואחד מאתנו
 מלא אנוכיות, רק 'אני' ושוב 'אני', רק לי והכל לי,
 באו נוציא את המדה הרעה הזו, באו ונתחלק עם
 הזולת. לזאת כתוב בשלחן ערוך, שבימי חנכה, אז
 הוא זמן של צדקה, שעניינים הבאים על פתח הבית,
 צריכים לתת להם צדקה. מה זה מרמז? על אהבת
 ישראל, שצריכים לאהב את כל בר ישראל, צריכים
 לעזור לזולת. ובזה אנחנו מגלים שאנו בני אברהם,
 יצחק ויעקב; כי כל המרחם על הבריות, מרחמים
 עליו מהשמים (שבת קנא:). ואומרים חכמינו הקדושים
 (בבמות עט): שלשה סימנים יש באמה זו — עם
 ישראל: הרחמנים, הבישנים וגומלי חסדים. יהודי
 הוא רחמן, יהודי הוא בישן, יהודי הוא גומל חסד.

אך לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, נִתְקִים אֶצְלָנוּ (תהלים קו, לה): "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם"; אָנוּ בְּגִלוֹת אֲלֵפִים שָׁנָה, הַיּוֹנִים הַמִּתְיַוָּנִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, יֵשׁ לָהֶם שֵׁם אַחֵר, אֲבָל הֵם אוֹתָהּ קִלְפָּה, אוֹתָהּ סִטְרָא אַחֲרָא, אוֹתוֹ שְׁקָר, אוֹתָהּ צְבִיעוֹת, עַל-כֵּן בָּאוּ וַנַּעֲקֵר מֵאַתָּנוּ אֶת רִגְשׁוֹת הַגְּלוֹת, אֶת הַשְּׁקָר, אֶת הַשְּׁנָאָה, הִבָּה נִתְחִיל לְהַתְּבַיֵּשׁ זֶה מִזֶּה, וַיִּתְגַּלֶּה שְׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים טְהוֹרִים. בָּאוּ נִפְסִיק אֶת הַגּוֹזְעוֹת, אֶת הַרְשָׁעוֹת הַזֹּז, שְׁאָדָם אוֹמֵר: רַק אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמִי, רַק הַחֲבָרִים וְהַיְדִידִים שְׁלִי, רַק לָהֶם אֲנִי צְרִיף לְעֹזֵר, רַק לְאֵלוֹ שְׁעוֹזְרִים לִי — עָלֵי לְעֹזְרִים וְכוּ'. בָּאוּ נִחְדַל מִדְּבוּרֵי הַבָּל וּשְׁחִיתוֹת אֵלֹהֵי הַבָּה וְנִתְחִיל לְכַרְחַח חֲזָרָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יִהְיֶה הַסִּימָן אִם חֲזָרְנוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְאִם נִתְקַבְּלָה תְּשׁוּבַתָּנוּ — אִם נִתְחִיל לְעֹזֵר לְזוּלַת! אִם נִתְחִיל לְדַאֵג לְזוּלַת בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת! זֶה יִהְיֶה הַסִּימָן שֶׁשָּׁבְנוּ בַתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית; כִּי כָל זְמַן, שְׁאִין אָדָם עוֹזֵר לְשֵׁנִי, כָּל זְמַן שְׁאִין אָדָם מְרַחֵם עַל זוּלַתוֹ, בְּסִימָן שְׁעֵדִין תְּשׁוּבַתוֹ לְקוּיָהּ בְּחֶסֶד, וְלֹא נִתְקַבְּלָה עֲדִין אֶצְלוֹ יִתְבַּרַךְ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים, בְּלִי עֵין הַרַע כֵּן יִרְבוּ, יִשָּׁנֶם הַרְּבִיבָה חוֹזְרִים בַתְּשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, אֲבָל מֵאִין יוֹדְעִים שְׁחוֹזְרִים בַתְּשׁוּבָה בְּאֵמֶת, וּבְאֵמֶת נִתְקַבְּלָה תְּשׁוּבַתָּם? אִם אָנוּ רוֹאִים שְׁאֲחֵר הַחֲזָרָה בַתְּשׁוּבָה

נפסקה שנאת חנם, ואין מדברים אחד על זולתו וכו', זה סימן שהתשובה מקבלת ומרצה בשמים, אבל אם עושים שוב מפלגות ומפלגות, קבוצות קבוצות, סימן שהפל שקר וכזב, ותרבות יון עדין אצלנו. לזאת, דיקא עתה בימי חנכה, שהם "ימי הודאה", באו נתחיל להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, באו נפסיק את הקנאה והשנאה, את הלשון-הרע והרכילות זה על זה; מספיק גלות, מספיק צרות, שרק אני אמת וזולתי שקר, כי כל עם ישראל אמת; כל עם ישראל בני הקדוש-ברוך-הוא, פדכתיב (דברים יד, א): "בנים אתם להנני"ה אלקיכם"; כל עם ישראל בני המקום ברוך הוא, אף שאיננו מחזיק כמוני, עדין הוא בנו יתברך, ועל-כן עלינו לכבד את כל אחד. ואם נזכה לעקר מאתנו עכשו את השנאה והקנאה שיש לנו זה על זה, על-ידי-זה יתגלה עלינו האור הגנוז, אור הקדוש-ברוך-הוא הגנוז בתוך הבריאה, ונזכה להשתעשע בשעשוע עולם הבא, ולהתענג בתענוגי עולם הבא בעולם הזה; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

ימי נסים

יגלה נוראות נפלאות מימי חנכה הקדושים,
אשר הם ימי נסים, ומי שזוכה לשפף נפשו
ותחנתו אליו יתברך בימים אלו, יזכה שיאיר
עליו אור הגנוז, ויהיו נעשים גם לו נסים
ונפלאות.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוֹגְנוּ, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: מְצִינּוּ שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר
(לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׂאֲמוּנָה, תְּפִלָּה
וְנִסִּים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְלִכֵּן בִּימֵי חֲנֻכָּה
הַקְּדוּשִׁים, שְׂגָזְרוּ הַיּוֹנִים גְּזֵרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל:
כִּתְבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק
בְּאֵלְקֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂבִיזָה רְצוּ לְעִקֹר מֵעַם יִשְׂרָאֵל
אֶת הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, וְעַל־יְדִי־זֶה לֹא
יֵרְאוּ נִסִּים, אֲלֹא רְצוּ לְהַחְדִּיר כְּאֵלוֹ הַכֹּל טַבַּע,
מִקְרָה וּמִזֶּל. וְלִכֵּן תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁהִכְנִיעוּ אוֹתָם,
אֲזַנְתְּגִלוּ הַנִּסִּים שְׁעוֹשֵׂה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִם
כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שָׁעָה וּבְכֹל רִגְעַ.

(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ג' סִימָן ג')

קוֹנְטָרַס

יְמֵי נְסִים

.א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שְׂיֵמִי חֲנֻכָּה
הַקְדוּשִׁים הֵם "יְמֵי נְסִים", שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה
נְסִים וְנִפְלְאוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל. כִּי הַיְוֹנִים הִרְשָׁעִים
הָאֲרוּרִים רָצוּ לְהִשְׁפִּיחַ אֶת שֵׁם הַשֵּׁם מֵעַם יִשְׂרָאֵל,
וְכִף אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ראש השנה יח:), שֶׁמְלַכּוֹת
יְוֹן גְּזְרָה, שְׁלֹא לְהִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם; וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה לְעַם יִשְׂרָאֵל נְסִים וְנִפְלְאוֹת, עַל-יְדֵי
מַתְתָּהוּ וּבְנֵי הַכְּהֻנִּים, וְהַכְּנִיעוּ וְהִשְׁפִּילוּ אֶת מְלַכּוֹת
יְוֹן לְגַמְרִי, וְנִתְגַּדַּל וְנִתְקַדַּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּעוֹלָם. וּמֵאֵז
וְעַד עַתָּה נִמְשָׁךְ הַנֶּס הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלְא הַזֶּה. וְלִכֵּן בְּכָל
שָׁנָה וְשָׁנָה בְּהִגִּיעַ יְמֵי חֲנֻכָּה, אֶז מְאִירִים הַנְּסִים
וְהַנִּפְלְאוֹת בְּגִלּוֹי נּוֹרָא וְנִפְלְא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל בֶּרֶךְ
יִשְׂרָאֵל יְכוּל לִפְעֹל אֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל אֲשֶׁר
הוּא רוֹצֵה — אִם לֹא יִהְיֶה בְּטָלָן, וְיִמְסַר נַפְשׁוֹ

בשבילו יתברך, ויבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, על-ידי-זה ישפיע עליו הקדוש-ברוך-הוא נסים ונפלאות. כי עקר הנס נעשה לאדם רק כשזוכה להיות בטל ומבטל לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא; כי באמת גם הטבע הוא נס אחד גדול, ואף שבני-אדם מפרידים בין השגחה לטבע, שזה כפירות ואפיקורסות, עם כל זאת כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שדבר זה בלתי אפשרי להבין, איך הטבע הוא גם-כן השגחתו יתברך, כי הם שני הפכים בנושא אחד. כי הטבע באמת הוא השגחתו יתברך, ושכל האדם קצר מלהבין דברים אלו, רק מי שזוכה למסור את נפשו על קדוש שמו יתברך, והוא מוכן ומזמן בכל יום ובכל שעה ובכל רגע להשרף על קדוש השם, והוא בא אל בטול אמת אל האין סוף ברוך הוא, לפניו מתגלה גלוי השגחתו יתברך בפרטי פרטיות, וצופה ומביט איך שדומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי הטבע הוא לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, אבל לזכות להגיע להכיר את זאת — אי אפשר, רק על-ידי מסירות נפש על קדוש השם. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.): מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא, קמאי הוו קא מסרי

נפשייהו על קדשת השם, אָנן לָא מסרינן נפשונו על קדוש השם; כי רק מי שזוכה למסור את נפשו לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא, ונכלל לגמרי בו יתברך, לו מתגלים הנסים והנפלאות שעושה הקדוש-ברוך-הוא בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, כי כל הבריאה כלה היא גם אחד, כי אלמלא הקדוש-ברוך-הוא מחיה וממהה ומקים את הבריאה, לא היזה לעולם קיום כלל, ועל-כן כל הבריאה כלה, זהו גם אחד גדול. ומי שמוסר נפשו יותר אליו יתברך, הוא זוכה לראות ולהרגיש את הנסים והנפלאות שהקדוש-ברוך-הוא עושה לעם ישראל בפרטי פרטיות בכל עת ובכל שעה; וחכמינו הקדושים אמרו (יומא טו): למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו עטרה לישנה. אתא משה ואמר (דברים י, יז): "האל הגדל הגבור והנורא", אתא ירמיה ואמר: "נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו?" לא אמר נורא. אתא דניאל ואמר: "נכרים משתעבדים בבניו, איה גבורותיו?" לא אמר גבור. אתו אינהו ואמרו: "אדרבה, זו היא גבורת גבורתו, שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים, ואלו הם נוראותיו, שאלמלא נוראו של הקדוש-ברוך-הוא, איך אמה אחת יכולה להתקיים בין האמות?!" ואנחנו עדים, איך שאמות העולם הורגים

ורוצחים, שוחטים ושורפים, חונקים וממיתים בכל
 מיני מיתות משנות זה אלפים שנה את נשמות
 ישראל, וכל אמות העולם שונאים את עם ישראל
 בתכלית השנאה, ואף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא
 עושה נס בתוך נס, שיש קיום לעם ישראל, והם תמיד
 מתחדשים ומודים ומהללים ומשבחים ומפארים את
 הבורא ותברך שמו. לזאת, בני ובנותי היקרים! עכשו
 בימי חנכה הקדושים, שהם "ימי נסים", עליכם
 להודות ולהלל ולשבח ולפאר את הבורא ותברך
 שמו, על גדל החסד חנם שעשה אתכם, שזכיתם
 להברא מזרע ישראל, ולא עשנו כגויי הארצות, אשר
 זה בעצמו נס בתוך נס, איך יש לנו קיום בין רשעי
 אמות העולם. ואם אין די בכל הצרות והסבל שעם
 ישראל סובלים זה אלפים שנה, עוד נתחדשים בכל
 דור ודור היונים והמתיונים בכל מיני שמות וכנויים:
 קראים, צדוקים, ביתוסים, רפורמים, קונסרבטיבים,
 ושאר מיני מינים ממינים שונים, ערב-רב, פסלת
 בני-אדם, רשעים אוררים, זדים, מינים, פופרים
 ואפיקורסים, שאינם מאמינים בתורה מן השמים,
 והם נועצים צפריניהם הטמאות בין נשמות ישראל,
 ורוצים להעבירם על הדת, בדיוק פשם שהיונים רצו
 בימי בית שני. ואף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא

שולח לנו בכל דור ודור צדיקים קדושים, שהם בבחינת מתתיהו ובניו הכהנים, המחזירים אמונה בעם ישראל, מגלים ומפרסמים לכלם את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, ומדליקים את נשמותיהם באור האורות צח הצחצחות, ומתגלה לכלם, איך שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל. שזה בעצמו סוד הנסים, שהקדוש-ברוך-הוא עושה נסים ונפלאות לעם ישראל. וזה כל הענין של ימי חנכה הקדושים, שבהם מתגלים הנסים בגלוי, ובכח הנרות של חנכה, יש לעם ישראל כח להתגבר על היונים והמתיונים בכל מיני פנוייהם, שבאים לעקר מנשמות ישראל את המצוות, ובפרט: שבת, שעל זה הרשעים הארורים, הערב-רב והיונים, מתלבשים ביותר — לעקר את השבת, ורחמנא לישזבן. כי משבת הם מפחדים עד מאד, כי יום השבת, אז הוא גלוי אלקות בגלוי רב ונורא מאד. ואם היו עם ישראל שומרים את השבת — מייד היו נגאלים, כמאמרם ו"ל (ירושלמי מענית, פרק א', הלכה א'): אלו היו ישראל משמרים שבת אחת כתקונה, מייד היתה בן-דוד בא; כי השבת היא גלוי אלקות, שאז מתגלה עצם אלקותו בעולם, איך שהכל לכל אלקות גמור הוא, ולכן לא בתנם שהרשעים הארורים, הערב-רב, היונים והמתיונים

שְׁבִדוֹר הַזֶּה, הָעֵקֶר רוֹצִים לַעֲקֹר מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשַּׁבָּת, כִּי הֵם יוֹדְעִים, שְׁאֵם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ
אֶת הַשַּׁבָּת וַיִּשְׁמְחוּ עִמָּה, עַל-יַד־יְזֶה הֵם מִתְּבַטְּלִים
לְגַמְרִי. לְזֹאת הֵם מְאֹד מִתְּפַשְּׁטִים לַעֲקֹר אֶת הַשַּׁבָּת
מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ מַה
לְפָנֵיכֶם! אֵל תִּתְּנוּ שְׁהִינֹנִים וְהַמְתִּינֹנִים, הָעַרְב־רַב,
רֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יַעֲקֹרוּ מִכֶּם אֶת הַשַּׁבָּת, אֲלֵא תִמְסְרוּ אֶת
נַפְשְׁכֶם בְּעִבּוֹר שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְאִז תִּהְיוּ בְּטוֹחִים
שֶׁתִּהְיוּ בְּחֻלְקוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְהוּא יִתְּבַרֵךְ יַעֲשֶׂה לָכֶם נִסִּים
וְנִפְלְאוֹת. כִּי כָל הַבְּרִכוֹת בָּאוֹת לְאָדָם רַק בְּזְכוּת שַׁבָּת,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ב', הִלְכָה ח'): "בְּרִפְת
הַיּוֹ"ה הִיא תַעֲשִׂיר" (משלי י, כב) — זֹו בְּרִפְת שַׁבָּת.
וּבְזֶה שֶׁתִּשְׁמְרוּ שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, עַל-יַד־יְזֶה יֵאִיר עֲלֵיכֶם
הָאוֹר אֵין סוּף בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְתִרְאוּ אֵיךְ
שְׁכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה הִיא גַם אַחַד לְגַמְרִי, וַיִּתְּבַטְּלוּ
מִלְּפָנֵיכֶם כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא; כִּי בְּגִלּוֹי הָאוֹר
אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, נִתְּבַטְּלוֹת הַקְּלָפוֹת, כִּי עֵקֶר כַּחַן
הוּא רַק מִצַּד הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה, שֶׁנִּעְלַמְת וְנִסְתָּרַת
הָאֱלֻקוֹת, כִּי אִם מִתְּגַלֶּה לְכֻלָּם, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו
יִתְּבַרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֻלָּא אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אִז
מִתְּבַטְּלִים הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת לְגַמְרִי, וְאֵין
לִינִינִים שׁוֹם כַּח לְהִתְאַחַז בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֹו הִיִּתָּה

גבורתם של מתתיהו ובניו הכהנים, שמסרו את נפשם על קדשת השם, והכניעו את היננים לגמרי, והדליקו נרות בחצרות קדש; הינו שהאירו את האור אין סוף ברוך הוא, שהאיר בנשמות ישראל, שזה ימי חנכה הקדושים, שאז אנו מדליקים את הנרות, שיאיר לנו האור אין סוף ברוך הוא, שנדע שדבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. אשר אי אפשר להגיע אל ידיעות אלו, אלא כשאדם מבטל את ישותו לגמרי. לכן, בני ובנותי היקרים! ראו להודות ולהלל, לשבח ולפאר את הבורא יתברך שמו בימים אלו — ימי חנכה, על הנסים והנפלאות, על התשועות והמלחמות שעשה הקדוש-ברוך-הוא בימים ההם בזמן הזה, ועל-ידי שתרגילו עצמכם תמיד לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, אז תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא. וכמוכא בתקוני-זהר (תקון ע'): בכל אתר דבעי קדשא בריך הוא למעבד גס, שכינתא אקדמת להוא אתר; בזה שמגלים את אמתת מציאותו יתברך, זוהי השראת השכינה, שאדם שמסתובב בגשמיות, בחמריות הכלי העולם הזה, ואף-על-פי-כן מדבק את עצמו בו יתברך — זה בעצמו השראת השכינה. ואז כשאדם ממשיך על עצמו אלקותו יתברך, אז הקדוש-

בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת, וְכָל אֲשֶׁר מִבְּקֶשׁ
 — הוּא יִתְבַּרְךְ נוֹתֵן לוֹ. לְכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂזוּכָה
 לְשִׁבְחָ וּלְפָאֵר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ, וְאוֹמֵר לְפָנָיו
 שִׁירָה, שְׂאֵז מוֹחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתָיו, וְאֶפְלוּ אִם כָּבֹד עָשָׂה וְעֵבֶר, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן,
 עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, עִם כָּל זֹאת אִם יִחְזֹר בַּתְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וְיִדְבִּיק אֶת נַפְשׁוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְיִשִּׁיר
 שִׁירָה לְפָנָיו יִתְבַּרְךְ, יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו. כְּמֵאמָרָם ז"ל (שׁוֹחַר טוֹב, תְּהִלִּים יח): לֹא כָל
 מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר שִׁירָה, אוֹמֵר, אֲלֵא כָל מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ
 גֵּס, וְאוֹמֵר שִׁירָה, בְּיָדוֹעַ שֶׁנִּמְחַלוּ לוֹ עֲוֹנוֹתָיו; כִּי זֶה
 שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ גֵּס, וְהוּא מִפִּיר בְּבַעַל הַגֵּס, הֵינּוּ בּוֹ יִתְבַּרְךְ
 שְׁעוֹשֶׂה נִסִּים, וְשֵׁר לְפָנָיו שִׁירָה, דִּיקָא לוֹ מוֹחֵלִים עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו, מֵאַחַר שֶׁהוּא מִפִּיר בּוֹ יִתְבַּרְךְ שְׁעוֹשֶׂה
 נִסִּים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר. וְעַקֵּר הַגֵּס
 הַנִּפְלָא שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שְׁשׁוֹלַח אֲלֵיהֶם צְדִיקִים קְדוֹשִׁים
 וְנוֹרָאִים עַד מְאֹד, שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מִתְתִּיהוּ וּבְנָיו
 הַכֹּהֲנִים, הַמְדַּלִּיקִים אֶת הַנְּרוֹת שֶׁהֵם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כ, כז): "נֵר הַיְיָ" הַ נְשָׁמַת אָדָם";
 וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל זוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק
 הָאֵמֵת וְאֵל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְאִינוּ

נפרד מהם, זה בעצמו גם גדול; כי כנגד כל צדיק
אמת ותלמידיו הקדושים, עומדים רשעים ארורים,
נואפים ככלבים, יונים, קראים, צדוקים וביתוסים,
ריפורמים וקונסרבטיבים, ופושעי ישראל פסולים,
האסורים לבא בקהל ה', ושאר שמות וכנויים,
וחולקים עליהם, כי הם מאד מפחדים מהצדיק האמת
ותלמידיו הקדושים, שיש בכם להחזיר את כלל
נשמות ישראל בתשובה שלמה. ולכן, בני ובנותי
היקרים! מאחר שזכיתם להתנדע מהצדיק האמת
שבדור הזה ומתלמידיו הקדושים, עליכם לזכור, שזה
בעצמו גם בתוך גס, ותשירו שירות ותשבחות
להקדוש-ברוך-הוא על גדל החסד חנם שעשה
עמכם, ועל-ידי-זה בעצמו ימחל לכם הקדוש-ברוך-
הוא על הכל. העקר ראו לבטל את עצמכם לגמרי אל
האין סוף ברוך הוא. ואז תראו את הנסים נגלים
שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט עכשו בימי
חנכה הקדושים, שהם "ימי נסים", עליכם להודות
ולהלל, לשבח ולפאר את הבורא יתברך שמו על כל
החסד חנם שעשה אתכם, שנבראתם מזרע ישראל,
וזה בעצמו יביא לכם עוד נסים; כי בזה שאדם
משבח ומפאר ומהלל את הבורא יתברך שמו, נתקרב
אליו יתברך יותר ויותר, כמובא בדברי רבנו ז"ל

(לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), שְׁעַל-יְדֵי שְׁאָדָם מוֹדָה וּמְהַלֵּל וּמְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סְמוּךְ אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, שְׁנִמְשַׁכְתָּ עָלָיו הָאֲרֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָבֵל עַל זֶה צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד — לֹא לַעֲבֹר עַל שׁוּם עֲבָרָה. וְזֶה הָיוּ הַיּוֹנִים, שְׁטֵמָאוֹ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים, הֵינּוּ שְׁטֵמָאוֹ אֶת כָּל הַשְּׂכָלִיּוֹת עַל-יְדֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת; כִּי הַשְּׂכָל הוּא בְּחִינַת שְׂמָן (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שֶׁהֵם מְלֹאוֹ אֶת כָּל הַמַּחֹת עִם זְהֻמַּת תְּאֻנַּת נְאוּף, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲלָמָה וְנִסְתַּרְהָ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ; כִּי כָּכָל שְׁאָדָם נִפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית, וּמְטַמֵּא עֲצֻמוֹ בַּעֲרִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, נְטַמְטֵם מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְאֵינּוּ זוֹכֶה לְהַשִּׁיג אֶת הָאֱלֻקוֹת הַטְּמוּנָה וְהַגְּנוּזָה בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וְאֵינּוּ יְכוּל לְקַלֵּט אִיךָ שֶׁהֵטְבַע כִּסָּא לְאֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, שֶׁזֶּה בְּעֲצֻמוֹ סוּד הַנְּסִים, אִיךָ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, שֶׁהִיא טְבַע גְּמוּר, כִּי הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים — רוּחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַבְּרֵם יַחַד. וְלָכֵן לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְרֹאוֹת נְסִים, אֲלֵא אֵלּוֹ הַצְּדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבִטְלוּ אֶת עֲצָמָם וְאֶת יְשׁוּתָם לְגַמְרֵי, וְהֵם נַעֲשׂוּ בְּעֵינֵיהֶם כְּלֵא מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַבְּרָה אֲצֻלָּם הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהַרוּחַנִיּוֹת גַּם יַחַד, וּמֵאִיר עֲלֵיהֶם

גלוי השגחתו הפּרטי, שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ סוּד הַנְּסִים. וְזֶה שָׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רָבָה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן יב): כָּל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, לֹא עָשָׂה אֶלָּא עַל שֶׁשָׁמְרוּ עֶצְמָם מִן הָעֲרוּהָ. וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! רְאוּ לְשֹׁמֵר עֶצְמָכֶם מֵעֲבֻרוֹת, וּבִפְרֹט מִנְאוּף, שְׁזֶה מַה שֶׁעוֹשִׂים עִכְשָׁו הָעֲרֵב-רֵב, הַמְתִּיּוֹנִים, הַרְשָׁעִים אַרְוִירִים שְׂבִדוּרוֹתֵינוּ, שֶׁמְמַלְאִים אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת לְעֲרֹבָבָם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְמַלְאִים אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם שְׂקוּץ, תְּעוּבָה, זְהוּם, עֲרוּם, תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, פְּרוּצִים וּפְרוּצוֹת, וּמְפַקִּירִים אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, לְזָנוּת וּלְנֹאוּף, וְהַכֵּל כְּדֵי לְטַמֵּא אֶת בְּרִיתָם שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה מַה שֶׁעָשׂוּ הַיּוֹנִים, שֶׁרְצוּ לְבַטֵּל אֶת מִצְוֹת מִילָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ לְטַמֵּא אֶת בְּרִיתָם. וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מֵהֶם, אֶלָּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת מַתְתִּיהוּ וּבְנֵי הַפְּהִנִים, הַמְגַלִּים אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבְרָךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי בְשַׁעֲהָ שֶׁמַּתְגַּלָּה אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבְרָךְ, אֲזַי אֵין לָהֶם שׁוּם קִיּוּם כָּלָל. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁמַּתְגַּבְּרֶת עָלָיו תְּאַוֶּת נֹאוּף, וּבוֹעֶרֶת בּוֹ תְּאַוֶּה זֹו כְּתָנוּר, עָלָיו לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יְתָבְרָךְ, שְׁזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, שָׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַב"ן, חֵלֶק

א', סימן לו): אם נתגברת על האדם תאנת נאוף, עליו לומר "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ועל-ידי שני פסוקים אלו יזכה לבטל ממנו את תאנת נאוף הבווערת בו פתנור. כי שני פסוקים אלו הם בסוד יחודא עלאה ויחודא תתאה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהב"ן, חלק א', סימן יא), כי בשעה שאדם מגלה איה שפכל לכל אין סוף ברוך הוא, והוא מבטל את עצמו לגמרי, אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, נעשה יחוד עליון ויחוד תחתון ביחד; הינו יחודא עלאה ויחודא תתאה. שפכל העולם הזה הגשמי והחמרי מתיחד אל כלל העולמות העליונים, שזה בעצמו נס — שמתחברת גשמיות ברוחניות ורוחניות בגשמיות. שזה סוד הנסים, ולכן אשרי מי שזוכה להכניס בעצמו ידיעות אלו, ואז יזכה לראות נסים ונפלאות שעושה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ולא יהיה כח לשום קלפות וסטרך אחרך להתפס בו. ולזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק בעתים הללו, שהחשך נתפשט על העולם, ורואים שאלו הרשעים הארורים עושים חיל, ומתגברים בכל פעם על נשמות ישראל יותר ויותר, וגוזרים גזרות נגד הדת, ורוצים לבטל את הישיבות הקדושות, כי רוצים להשכיח את התורה

מכלל נשמות ישראל, עליכם להתחזק ביתר שאת
וביתר עז במסירות נפש, לשלח את בניכם ובנותיכם
לישיבות קדושות, שמלמדים בהם אמונה פשוטה בו
יתברך וקיום המצוות המעשיות, והתורה הקדושה,
שהיא חכמתו יתברך, ודיקא על-ידי-זה תהיו
בטוחים, שהיגנים והמתיוגים שבדור הזה, שהם
הערב-רב, רשעי ישראל, לא ישלטו עליכם, כי כל
זמן שילדיכם יתחנכו בחנוף תורני, חנוף קדוש
וטהור, חנוף שמחנכים בו אמונה פשוטה בו יתברך,
תהיו בטוחים, שאלו המתיוגים הרשעים לא יוכלו
להם. ולכן אנחנו רואים בחוש, איך שביותר רוצים
אלו הרשעים האוררים, הערב-רב, היגנים והמתיוגים
לנעץ את צפרניהם הטמאות דיקא על בתי החנוף
החרדים לדבר הני"ה, ורוצים לבטלו, וחספצים
להוציא את בני הישיבות מהישיבות הקדושות, כי
הם יודעים מה שאמרו חכמינו הקדושים (פתיחתא דאיכה
ב' ב; פסיקתא זוטא תולדות כו, כד): כל זמן שהקולו של
יעקב [נמצא] בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין
היגים ידי עשו שולטות; ועל-כן לא בחנם שרוצים
לעקר את תלמודי-התורה ובתי-הספר, ובתי החנוף
הקשרים מנשמות ישראל. ולכן ראו, בני ובנותי
היקרים! למסר את נפשכם לשלח את ילדיכם, רק

למקומות כאלו, שמגלים בהם את האמונה הפשוטה
 בו יתברך, ולומדים אתם את התורה הקדושה, ולקיים
 את המצוות בתמימות ובפשיטות, שבזה תשארו
 יהודים נאמנים להקדוש-ברוך-הוא. ואל תחשבו שזה
 דבר קל; כי בעתים הללו צריכים מסירות נפש ממש
 למסור נפש בעבור חנוך הבנים והבנות, שיתחנכו על
 טהרת הקדש, בלי שום נגיעה של אלו הטמאים
 מטמאים, שלא יגעו בשמן הטהור, ודיקא על-ידי-זה
 נזכה להיות בנים נאמנים להקדוש-ברוך-הוא יתברך
 שמו, והוא יתברך יעשה לנו נסים ונפלאות, כי ככל
 שעם ישראל מבטלים עצמם לגמרי אל האין סוף
 ברוך הוא, כמו-כן הקדוש-ברוך-הוא משרה שכנתו
 עליהם, ועושה להם נסים ונפלאות. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! אל תיראו ואל תפחדו מאלו הערב-רב,
 רשעי ישראל, הממלאים עכשו את כל הארץ עם בשר
 החזיר, החמור, הגמלים והסוסים והשפנים, ותשמרו
 מאד לא להגעל בטרפות ונבלות המופצים עכשו בכל
 הארץ, ותזהרו מאד מה אתם אוכלים, כי דם האדם
 הוא כפי האכל שאוכל. ולכן כשאדם מתגעל באכילת
 טרפות ונבלות, נתעכרים דמיו, וקשה לו להשיג
 אלקות, ועל-כן אינו רואה את הנסים, ונדמה לו
 שהכל שחור והכל טבע. אף מי שנוזהר במה שאוכל,

אז נזדככים דמיו, ומאיר בו אור השכינה, וזוכה לראות את האור פי טוב, איך שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה; אשרי מי שבטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, שאז יראה נסים נגלים שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט בימים אלו ימי החנכה הקדושים, שהם "ימי נסים", צריכים ביותר להודות ולהלל, לשבח ולפאר את הבורא ותברך שמו, ולהמשיך את אורות הצחצחות, אורות עליונים של ימי החנכה האלו, שהם "ימי נסים" על כל השנה, ואז טוב לו כל הימים בזה ובבא לנצח נצחים.

ב.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי עקר הנסים ממשיכים בעולם הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור, ששולח הקדוש-ברוך-הוא לעם ישראל, שהם בחינת מתתיהו ובניו, אשר מצאו את פך השמן הטהור, שהוא הדעת האמת של גלוי אלקות, גלוי אמתת מציאותו ותברך. אך כנגדם עומדים תמיד אלו הינונים והמתנונים הפסולים לבוא בקהל, וחולקים עליהם, ומבטלים את דבריהם, ורוצים לעקר את נשמות

יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָשָׁם. וְלָכֵן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם
 אַתֶּם רוֹצִים לְזִכּוֹת לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים בְּחַיֵּיכֶם
 הַפְּרָטִיִּים, רָאוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְתִלְמִידוֹ
 הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הַמְּגִלִּים אֶת הַשָּׁמֶן הַטָּהוֹר,
 דַּעַת הָאֵמֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל אֵלוֹ
 הַעֲרֹב־רֵב הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצְאִים בְּכָל מְקוֹם, וְהֵם הַמִּתְלוֹצְצִים מִכָּל
 הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְדִיקָא עַל-יְדֵי שֶׁתִּתְרַחֲקוּ מֵהֶם
 וּמִהַמוֹנֵם, עַל-יְדֵי-זֶה תִזְכּוּ בְּאֵמֶת שִׁיפְתַּחֲחוּ לָכֶם שְׁעָרֵי
 הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, וְתִזְכּוּ לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
 בְּגִלּוּי רֵב וְנִפְלֵא מְאֹד; כִּי בְּאֵמֶת מִי שְׂזוּכָה לְבַטֵּל
 דַּעַתוֹ וְשִׁכְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְּדַמָּה אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, אֲזִי
 יְכוּל לְזִכּוֹת לְבֹא עַל יְדוֹ לְבִרוֹר וּלְזִכּוּף הַמְּדַמָּה
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהוּא סוֹד הַנְּבוּאָה,
 שֶׁמִּשָּׁם בָּאָה הָאֵמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיֵּשׁ בְּכַח פֶּל בַּר
 יִשְׂרָאֵל לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אִךְ עַקֵּר הַנְּסִיוֹן שֶׁל עַם
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּנְגַד אֵלוֹ הַצַּדִּיקִים, קָמִים כָּל מִינֵי
 בְּרִיוֹנִים, יוֹנִים, טְמָאִים וּמְטָמָאִים, הַמְּלַבְּשִׁים גַּם-כֵּן
 כְּמוֹ יְרָאִים וְשִׁלְמִים, וְהֵם גַּם אוֹמְרִים תּוֹרָה, אֲבָל הֵם
 שְׂדִין יְהוּדָאִין (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כח'), אֲשֶׁר מֵהֶם
 צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר יוֹתֵר מִכָּלֶם, כִּי מִבְּחוּץ נְדָמִים כְּאֵלוֹ
 הֵם עוֹבְדֵי ה', וְגַם אוֹמְרִים תּוֹרָה וּמְחַדְשֵׁי חֲדוּשִׁים,

אָבַל בְּפָנִימֵיהֶם הֵם צְבוּעִים וְשִׁקְרָנִים, לִיצְנִים, הַמְתְּלוֹצְצִים מֵאֵלֶיךָ יְרָאִי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת וּבְכַטּוּל גְּמוּר, וְכָל חֲדוּשֵׁיהֶם הֵם רַק כַּח הַמְדַמָּה, שְׁטִיּוֹת וְהֶבְלִים, כִּי הֵם שׂוֹדֵין יְהוּדָאִין, הַחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר הֵם מְמַשִּׁיכִים נְסִים בְּעוֹלָם, כִּי הֵם הַמְּגַלִּים אֶת אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֶךָ, בְּגִלּוֹי רַב, עַד אֲשֶׁר נִתְּגַלָּה אֵיךְ שְׁכַל הַבְּרִיאָה כֻּלָּה הִיא גַם אֶחָד גְּדוּל, כִּי הַכֹּל עוֹמֵד רַק עַל דְּבוּרוֹ יְתַבְּרֶךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ג, ו'): "בְּדַבַּר הַיְיָ הַשָּׁמַיִם נִעֲשׂוּ"; כִּי כָּל הַבְּרִיאָה עוֹמֵדָה עַל דְּבַר הַיְיָ יְתַבְּרֶךָ לְבַד, וְהוּא פֶּלֶא פְּלֵאוֹת נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, אֵיךְ הַכֹּל עוֹמֵד עַל בְּלִימָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב כ"ו, ז'): "תּוֹלָה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה"; מֵה שְׂאִין דַּעַת הָאָדָם מְסַגֵּלָה לְקַלֵּט אֶת זֹאת. וְעַל-פֶּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת וְאֶל תַּלְמִידוֹ הַקְּדוּשִׁים, וְהוּא בּוֹרַח מֵאֵלֶיךָ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַנוֹאֲפִים בְּכָלֵבִים, הַחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, וְאֵפְלוּ שֶׁהֵם מִתְחַזִּים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, כְּאֵלֶּיךָ הֵם גַּם מְקַרְבִּים אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, אָבַל בְּאֱמֶת הֵם הִכִּי מְסַפְּנִים, כִּי מֵהֶם בְּנֵי-אָדָם לֹא יְכוּלִים לְהִשְׁמֹר, כִּי אֵינָם קוֹלְטִים תְּכַף-וּמִידָה, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם עֵסֶק עִם צְבוּעִים וְרַמָּאִים, אֲשֶׁר פְּנִימִיּוֹת מַחֲשַׁבְתָּם מְלֹאָה

גאוף, שקוץ, תעוב וזהום. אשרי מי שבורח מהם,
 ומתקרב אל הצדיק האמת ואל תלמידיו הקדושים
 שבכל דור ודור, שעל-ידי-זה ימשך גם עליכם נסים
 ונפלאות, ותזכו לראות במו עיניכם גלוי שכינה,
 שהוא יתברך נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, אשר
 דיקא על-ידי ידיעות אלו תזכו לראות נסים נגלים על
 כל שעל ופסיעה, ותשמעו את קולו יתברך כביכול
 הקורא אתכם לשוב אליו. אשרי מי שמתחבר תמיד
 עם הצדיק האמת, שהוא בחינת מתתיהו וכניו
 הכהנים, שהם תלמידיו הקדושים שבכל דור ודור;
 אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ

יעורר ויחזק את המון העם אחינו בני ישראל, שיזהרו ויזדרזו לקיים מצוות גר חֲנֻכָּה, ועל-ידי-זה ימשיכו על עצמם אור נערב, ויאיר בביתם מזלם הטוב.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוציגא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גג עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גג עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חקמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַחֲנָהּ צְרִיכִים לְמִסֹּד
אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי אֵין עוֹד שִׁמְחָה
כְּמוֹ הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת לְרֵאוֹת בְּמַפְלֵת הַרְשָׁעִים
הָאֲרוּרִים, שָׂרְצוּ לְעַקֵּר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וַיַּעַן שְׂבִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים
נַעֲשׂוּ נִסִּים לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְנִכְנָעָה טְמֵאת
הַיְיָנִים, לְכֵן הַיָּמִים הָאֵלֶּה הֵם יְמֵי שִׁמְחָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג סימן ד')

קוֹנְטָרָס

חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ

.א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת כִּי רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא, רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אָמַר,
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי מִצְוֹת גֵּר חֲנֻכָּה, מֵאִיר כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעוֹלָם, וְנִתְעַלָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ,
וְעַל-יְדֵי שְׂמֵדֻלִיקִים גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, מְעוֹרְרִים אֶת כָּל
הַרְחוּקִים וְהִירוּדִים, הַנְּפֹלִים וְהַשְּׁבוּרִים וְכוּ', שְׂיִקוּמוּ
וַיִּחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן
עַל-יְדֵי מִצְוֹת הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה זֹכִים לִירְאָה מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁל גֵּרוֹת חֲנֻכָּה מְכַנֵּס יִרְאָה,
שֶׁהָאֲדָם יִירָא וַיִּפְחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְלֹא מִשׁוּם בְּשָׂר
וְדָם. וְכֵן מִצְוֹת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת חֲנֻכָּה מְבִיאָה שְׁלוֹם-בֵּית
לְאָדָם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ עִם אִשְׁתּוֹ, וַיִּגְוְרוּ בִּיחִד
בְּאֻהָבָה, אֲחִוָּה וְרַעוּת. וְעַל-יְדֵי מִצְוֹת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת
חֲנֻכָּה זֹכִים לְתַפְלָה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂצָרִיכִים. וְכֵן עַל-יְדֵי מִצְוֹת הַדְּלָקַת גֵּר

חנכה נתבטלת המחלקת והלשון-הרע, פי האור של גרות חנכה מאיר את אורו יתברך הגנוז, עד שעל-ידי זה נמשך השלום הכללי בכל העולמות, וכל אחד ואחד משתדל לחפש רק את הטוב אצל זולתו, פי גרות חנכה הם אור הגנוז, שיתגלה בעת ביאת משיח צדקנו. ועל-כן ראו, בני ובנותי היקרים! להזהר מאד להדליק גרות חנכה בכל לילה משמונת ימי חנכה, ועל-ידי-זה תזכו לגלות את כבוד השם יתברך בעולם, ויאיר אורו הגנוז בכל העולם, ותזכו שגם נשמות ישראל, אשר עדין רחוקות ממנו יתברך, גם-כן יוכלו לחזור בתשובה, כי על-ידי שיתפלו על גרות חנכה שיאירו בפתח ביתכם או על חלונכם, על-ידי-זה יתעוררו בתשובה גם אלו שעדין רחוקים, וגם הם יחזרו אליו יתברך. וכן תזכו על-ידי גרות חנכה לשלום אמתי. שיהיה שלום בביתכם, ועל-ידי שתסתפלו ותעינו היטב בגרות חנכה, כיצד הם מאירים, על-ידי-זה יתפשט השלום הנפלא שיביא משיח צדקנו בעולם. פי כשיבוא משיח צדקנו, יביא עמו שלום, שיהיה שלום בכל העולמות, ועל-כן על-ידי שנוהרים במצות הדלקת גרות חנכה, עוד עכשו יכולים להמשיך על עצמם אור הגנוז הזה, שמביא שלום וברכה בבית ובחוץ, ונתבטלת המחלקת והלשון-הרע, הרכילות והליצנות, וזוכים אל השלום הכללי, ועל-ידי שלום נעשים פלים לקבל בהם כל

הַבְּרָכוֹת; כִּי לֹא מִצָּא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי הַמַּחְזִיק
בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם (עֲקָצִי, פָּרָק ג'); וְעַל-כֵּן רְאוּ,
בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! לְמַסָּר אֶת נַפְשְׁכֶם לְהַדְלִיק גִּירוֹת
חֲנֻכָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! רְאוּ לְהַזְהֵר מְאֹד לְהַדְלִיק
גִּירוֹת חֲנֻכָּה, כִּי בְּזֶה שֶׁתְּהִיֹּ גִזְהָרִים בְּהַדְלַקַת הַגִּירוֹת,
יֵאִיר לָכֶם מִזְלַכְכֶם, וְתִזְכּוּ לְרוֹוֹת רַב נַחַת מֵהִילָדִים; כִּי
כְּשֶׁאַתֶּם תִּדְלִיקוּ גִירוֹת חֲנֻכָּה, אֲזִי גַם הִילָדִים יִדְלִיקוּ
גִירוֹת חֲנֻכָּה, וּכְשֶׁהִילָדִים יִדְלִיקוּ אֶת הַגִּירוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
יִמְשְׁכוּ עֲלֵיהֶם אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת קְדוּשִׁים, וְתֵאִיר
לָהֶם נִשְׁמַתָּם, עַד שֶׁיִּזְכּוּ כָּלֶם לַחֲזֹר אֵלָיו יְתִבְרַךְ. וְלִכֵּן
רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד בְּמִצְוֵה
הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שֶׁמֵּאִירָה אֶת הַבַּיִת עִם אוֹר הָאוֹרוֹת אוֹרוֹ
יְתִבְרַךְ, וְכֵן מֵאִירָה לָנוּ בְּתוֹךְ גְּלוּתֵנוּ הַמְּרָה אוֹר תִּקְוָה,
אוֹר שֶׁל גְּאֻלָּה, כִּי בְּזִכְרוֹת גִּירוֹת חֲנֻכָּה נִזְכֶּה לְהַגְאֵל
עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שֶׁיָּבֹא וְיֵאִיר אֶת אוֹרוֹ יְתִבְרַךְ לְכָל
הָעוֹלָם כָּלוּ. וְעַל-כֵּן בְּכָל בַּיִת שֶׁמִּדְלִיקִים בוֹ גִירוֹת
חֲנֻכָּה, מֵאִיר שֵׁם אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, אֲשֶׁר בּוֹא יְבֹא
וְלֹא יֵאָחַר, בְּעֵת שֶׁיַּעֲלֶה בְּרִצּוֹנוֹ יְתִבְרַךְ, וְעַלֵּיכֶם לְדַעַת,
כִּי יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי תוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁצְּרִיכִים לְהַרְגִּיל

אֶת עֲצָמָם לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חָנֹם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזְכִּינוּ לְהִבְרָא
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וּלְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה,
 וּבְחֻמְיָם וּבְצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְכָל דּוֹר וָדוֹר. וְעַל זֶה
 מְרַמְזִים גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, שֶׁבְתַקְּףָהּ הַחֲשָׁךְ וְהַגְּלוּת אָנוּ
 מְדַלִּיקִים גֵּרוֹת, לְהָאִיר לְעַצְמָנוּ וּלְבָנֵינוּ וּלְבָנוֹתֵינוּ,
 לְשַׁכְנֵינוּ וּלְקְרוֹבֵינוּ, וּלְכָל עוֹבֵר וָשָׁב, לְהָאִיר גַּם לָהֶם
 אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְגַלוּת לָהֶם אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל חֶסֶד חָנֹם, וְעַל
 אִף שֶׁעוֹבֵר מֵה שֶׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת קִטְנוֹת
 וְהַשְּׁלָכוֹת, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמָם לְתֵן
 תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהֶאֱדָם
 נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ — נִתְרַחֵב לְבוֹ
 וְדַעְתּוֹ, וְזוֹכָה לְעֵבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם; כִּי הָעֶקֶר
 תְּלוּי בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, כִּפִּי שֶׁהֶאֱדָם מוֹדָה וּמְהַלֵּל אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ-כֵן נִפְתָּח לְבוֹ לְבַקֵּשׁ גַּם עַל
 לְהִבָּא כָּל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ. וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! לְהִדְלִיק גֵּרוֹת חֲנֻכָּה וְתִסְתַּכְּלוּ וְתַעֲיָנוּ בְּתוֹךְ
 הַגֵּרוֹת, וְתִתְבּוֹנְנוּ הַיֵּטֵב עַל גְּדֵל הַחֶסְדִּים וְהַרְחָמִים
 הַגְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל אִף
 שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם עַדִּין צָרוֹת וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים, כְּאֲשֶׁר כָּל
 אֶחָד וָאֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ מֵה עוֹבֵר עָלָיו, עִם כָּל זֹאת אִם
 תַּעֲיָנוּ הַיֵּטֵב בְּגֵרוֹת הַחֲנֻכָּה, תִּנְכַּחוּ עַל גְּדֵל הַחֶסְדִּים

חֲנֻכַּה שְׂמַח

קלה

וְהַרְחַמִּים הַגְּמוּרִים שֶׁכָּבַר עָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ־הוּא, וְאִם רַק תִּרְגְּלוּ אֶת עִמָּכֶם לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, אֲזִי יִחְזַר וַיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם נְסִים נִגְלִים, וְכִמוֹ שֶׁעָשָׂה גַם בְּחֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי הַחֲשׂוֹנוֹאִים, כֵּן יַעֲשֶׂה עִמָּכֶם נְסִים גַּם הַיּוֹם, עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים וְהַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה. הָעֵקֶר לְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב בְּנִרוֹת הַקְּדוֹשִׁים, גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, וְאֲזִי יֵאִיר עֲלֵיכֶם הָאוֹר הַגָּנוּז, וְתִזְכּוּ שִׁיעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ־הוּא נְסִים נִגְלִים.

ג.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! רְאוּ לְהִנָּהַר מְאֹד לְהַדְלִיק גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, כִּי הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה הִיא הַמְּשַׁכַּת הַשְּׂגָת אֱלֹקוֹתוֹ יְתִבְרַךְ עַל-יְדֵי צְמָצוּמִים רַבִּים, הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ־הוּא מְצַמֵּם אֶת עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכֵלֵת, לְהֵאִיר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּמִצְבוֹ הַגְּשָׁמִי וְהַרוּחָנִי, שִׁיזְכֶּה לְיָחַז אֵלָיו יְתִבְרַךְ. וּמְלָכוּת יְיָ הַרְשָׁעָה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת — חֲכָמַת יְיָ הַרְשָׁעָה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים וּפּוֹרְקֵי הָעַל, הַמְתַּגְּבְּרִים לְהַשְׁפִּיחַ אֶת אֲמֵתַת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרַךְ, וְלְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵם מְדַבְּרִים נִגְדוֹ יְתִבְרַךְ, וְגוֹזְרִים גְּזוֹרוֹת חֲדָשׁוֹת עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְחוֹקְקִים חֲקֵי עֲבוּרִים וְגוֹיִים, שֶׁהֵם נִגְדֵי דַת תּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָט הַחֵק שֶׁל "זְכוּיוֹת

הָאָדָם", שְׁפָל עֵקֶר כְּוַנְתָּם הַטְּמֵאָה לְעֵקֶר אֶת חֻקֵּי
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהֵם כְּדַגְמַת הַיְּנֻנִים, שֶׁהַכְרִיזוּ אָז:
"כְּתַבּוּ לָכֶם עַל קַרְנֵי הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֵי
יִשְׂרָאֵל"; כִּי כָל אֱלֹהֵי הַמִּדְבָּרִים בְּגִלּוּי נִגְדַת הַקְּדוּשָׁה־
כְּרוּף־הוּא וְנִגְדַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כָּלֵם בְּכֹלֵל מַלְכוּת יְיָ
הַרְשָׁעָה, וְעַל־יְדֵי גֵרוּת חֲנֻפָּה שְׂמַדְלִיקִים, עַל־יְדֵי־זֶה
מְעַט מִהָאֹר דִּוְחָה הַרְבֵּה מִהַחֲשֵׁף, שְׂנֹדֶלֶק אֹרֹו יִתְבַּרֵּךְ
בְּהֶאֱרָה נֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְזוֹכִים לְהָאִיר עַל עֲצָמָם
אֹרֹו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל־יְדֵי הָאֹר נִמְשָׁכִים חֻסְדִים וְיִשׁוּעוֹת
רַבּוֹת, כִּי עֵקֶר הַיִּשׁוּעוֹת — שְׂמֵאִיר לְאָדָם אֹרֹו יִתְבַּרֵּךְ,
וְיִוֹדַע שְׂגָם בְּמִקְוֹמוֹ וּבְמִצְבוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא, גַּם שֵׁם
הַקְּדוּשָׁה־כְּרוּף־הוּא נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם זֹכֵה
לְהִדְלִיק גֵרוּת חֲנֻפָּה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכַת בּוֹ אֲמוּנָה בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ וְאֲמוּנַת חֻכְמִים בְּצַדִיקִים אֲמִתִּיִּים, וְאֲזִי נִמְשָׁכַת
עָלָיו הַשְׂכִּינָה גַּם בְּמִקְוֹמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא שֵׁם. עַל־כֵּן רָאוּ,
כִּנְי וּכְנֻתֵי הַיְקָרִים! לְהִזְהַר מְאֹד בְּמִצְוֹת הַדְּלִקַת גֵרוּת
חֲנֻפָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִזְכּוּ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
וְיִתְבַטְּלוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת שֶׁל הַיְנֻנִים שֶׁבְדוֹרְנוּ, וְתִתְגַּלֶּה
הָאֲמִת, שֶׁהִיא אֲמִתַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְיֵאִיר
לָכֶם מִזְלָכְכֶם, וְתִרְאוּ אֶת הָאֹר הַגָּנוּז שְׂמֵאִיר בְּעוֹלָם.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי כָל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲכָשׁוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל — כָּל מִינֵי חֲשָׁכוֹת שְׁמַתְגַּבְרִים וּמִתְפַּשְׁטִים חֲכָמֵי יוֹן, שֶׁהֵם כָּלֵל הָעֲרֹכ־רֵב, עַל עִם יִשְׂרָאֵל, וּמְחַשִּׁיכִים אֶת עֵינֵיהֶם בְּכָל מִינֵי גְזֵרוֹת חֲדָשׁוֹת, לְעַקֵּר אֶת דַּעַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה — כְּכֹר הָיָה לְעוֹלָמִים, כִּי בִימֵי בֵּית שְׁנֵי נוֹסְדוּ כָּל מִינֵי בְּתֵי סִפְרֵי הַרְעִים וְהַמְרִים שֶׁל חֲכָמֵי יוֹן, שֶׁשָּׁם לְמַדּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְלֹא הִנִּיחוּ לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם שָׁמַיִם, שְׁזָה הָיָה כָּלֵל הַלְמוּדִים שֶׁל הַיּוֹנִים וְהַמְתִּיּוֹנִים, שֶׁרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְחָקְקוּ חֲקוֹת נֶגֶד דַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה בְּבֵית הַמְּחֻקְקִים שְׁלֵהֶם, עַד שֶׁהַחֲשִׁיכוּ אֶת עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית בַּבָּה ב, ד): חֲשֵׁךְ זֶה מַלְכוּת יוֹן, שֶׁהַחֲשִׁיכוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶם, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לָהֶם: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֵקֵי יִשְׂרָאֵל; וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁקָּמוּ רְשָׁעִים אַרְוֵרִים, אֲשֶׁר אֵינָם בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל כָּלֵל, וְגִזְרוּ גְזֵרוֹת נֶגֶד דַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, עִם כָּל זֹאת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא הִתְפַּעְעְלוּ מֵהֶם, אֲלֹא יָסְדוּ יְשִׁיבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְקִבְּצוּ אֶת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר לְמַדּוֹ עִמָּהֶם תּוֹרָה בְּרַבִּים, וְהַצְדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים וְרֵאשֵׁי

הישיבות היו גדולים במעלה בכל הדורות, וגלו ופרסמו את דעת תורתנו הקדושה ברבים, ואספו וקבצו את כלל נערי ישראל, ולמדו עמהם התורה הקדושה בריש גלי, ולא התפעלו כלל, כמו שהיה בימי בית שני, שעמדו אז אנשי כנסת הגדולה, ובררו לנו כל הלכות התורה, ומפיהם אנו חיים עד היום. ועל אף שחכמי גון עמדו נגדם, עם כל זאת לא התפעלו כלל, רק גלו ופרסמו בריש גלי את דעת תורתנו הקדושה, ובנו ישיבות קדושות, ועל-ידי-זה סוף כל סוף "ימין ה' רוממה", ועשה השם תפארה נסים ונפלאות, וגברו החשמונאים ונצחו, והכל היה בכח הישיבות הקדושות, שלמדו תורה ברבים, על-ידי הצדיקים והחכמים האמתיים וראשי הישיבות, שגלו את דעת תורתנו הקדושה, ועל-ידי-זה נצחו במלחמותיהם. וזה סוד הדלקת נרות חנכה, אשר הוא על שם "נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג), הינו בזה שהדליקו את נר המצוות ואור התורה בישיבות הקדושות, ולמדו ברבים התורה הקדושה, וגלו ופרסמו את אמתת מציאותו יתברך לכל עם ישראל, זה סוד נרות חנכה, שבזה מכניעים את היגונים והמתיונים למיניהם בכל הדורות כלם. על-כן ראו, בני ובנותי היקרים! לא להתפעל מרוח הזמן, רק תדליקו את נרות החנכה, ובזה נאיר את אורו יתברך בעולם, ונגלה לכל, שאין אנו

חֲנֻכַּה שְׁמַח

קלט

מִתְפַּעֲלִים כָּלֵל מִחֻקּוֹת הַעֲפוּ"ם, חֻקּוֹת הַגּוּיִים, שְׁרוּצִים
לְגֹזֵר עָלֵינוּ וְלַחֻקֵּי עָלֵינוּ תָּמִיד נִגְדֵת תּוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאַדְרָבָה, בְּזֵה שְׁנֵדְלִיק גְּרוֹת חֲנֻכָּה
בְּרִישׁ גְּלִי, בְּזֵה נִבְטַל אֶת חֻכְמַת הַיּוֹנִים, חֻכְמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת, חֻכְמוֹת אֶפִּיקוֹרְסִיּוֹת הַמִּתְפַּשְׁטוֹת עֲכָשׁוּ
בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, עַל-יַדֵי הָעַרְב־רַב, וְנִזְכָּה עַל-יַדֵי גְּרוֹת
חֲנֻכָּה לְהַחְדִּיר בְּלְבוֹת בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ הַטְּהוֹרִים אֶת אוֹרוֹ
יְתָרְךָ, וְנִמְשִׁיךְ בָּהֶם חֶשֶׁק, שְׂיִכְנְסוּ לְלַמֵּד בִּישִׁיבוֹת
קְדוּשׁוֹת, כִּי גְּרוֹת חֲנֻכָּה מְאִירִים אֶת אוֹר הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ לְבוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן בְּזֵה
שְׁתַּזְהָרוּ מְאֹד לְהַדְלִיק גְּרוֹת חֲנֻכָּה, וְהַיְלָדִים הַבְּנִים
וְהַבָּנוֹת, יִשְׁאַלוּ אֶתְכֶם: "מָה הֵם הַגְּרוֹת?" וְתַסְפְּרוּ לָהֶם,
אֲשֶׁר הַיּוֹנִים רָצוּ לְהַתְגַּבֵּר עָלֵינוּ, וְלְהַחְשִׁיף אֶת עֵינֵינוּ,
וְלַעֲקֹר אוֹתְנוּ מִדַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְלְהַעֲבִירָנוּ עַל
דַּחְנוּ, וְקָמוּ נִגְדָם הַחֻכְמִים וְהַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וּבְנוּ
יִשִּׁיבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְאַסְפּוּ אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל, וְלַמְדוּ עִמָּהֶם
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-יַדֵי-יְהוָה תִּכְנֶס גַּם בָּהֶם תְּשׁוּקָה
לְהַכְנִס לִישִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה, וְתֵאִיר לָהֶם
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר עַל-יַדֵי-יְהוָה נִזְכָּה לְגַאֲלָה שְׁלָמָה,
עַל-יַדֵי בִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ.

.ה.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי בימי חנכה הקדושים, נפתחים אורות עליונים להאיר בעולם, ומי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי זוכה בעת הדלקת נרות חנכה, שנמשך עליו האור הגנוז והצפון הזה, שרואים בו מסוף העולם ועד סופו; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה וממהוה ומקים את כל הבריאה בלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, ומה שאין האדם זוכה לראות את כל זה, הוא מצד גלותנו, שחרב בית-מקדשנו, אשר שם היה האור בגלוי, וכן על-ידי שהתפשטו היונים, שהם כלל החכמות החיצוניות שלומדים בעולם, והערב-רב מושלים עלינו, והמתיונים למיניהם בודים כל מיני שטיות וכל מיני שקרים נגד דעת האמונה הקדושה, דת תורתנו הקדושה, ועל-ידי שפוערים את פיהם הטמא נגדו יתברך ונגד התורה הקדושה ונגד כל הקדוש לעם ישראל, אשר מכל זה נחשכות עיניהם של ישראל, שאינם זוכים לראות את אמתת מציאותו יתברך, וכל מה שמתגברים ומתפשטים היונים בכל דור ודור, על-ידי החכמות החיצוניות שלהם, על-ידי ספריהם

חֲנֻכַּת שְׁמַח

קמא

ועתוניהם וכלי התקשרת שלהם, על-ידי-זה נעלם ונחשף האור לגמרי. אבל בזה שנוכח להדליק בימי חנכה הקדושים את גרות החנכה, בזה נכנסת בנו תקנה עצומה להתבונן באור אין סוף שהוא יתברך מאיר לנו בימי חנכה הקדושים, והוא בא אל דלתותינו, אל חלונותינו, שאנו זוכים אז להתבונן בגרות הקדושים, באור הגנוז, איך שהכל לכל דמיון, וכל היונים והלבלרים הטמאים וכל כלי התקשרת של חכמי יון והמתיונים למיניהם, הכל הכל ורעות רוח, וכלם זקמה אחת שעושים שטיפת מח להמון העם, לעקר מהם את זיק האמונה הקדושה, ולהרחיקם מהתורה הקדושה, רחמנא לצלן, שכל זה הוא הגלות שאנו סובלים מדור דור. לולי שרחם וחסל עלינו הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי החשמונאים שהם תלמידי החכמים, והצדיקים וראשי הישיבות שבכל דור ודור, המאירים עינינו באור התורה הקדושה, לגלות ולפרסם לנו את אמתת מציאותו יתברך, היינו נאבדים לגמרי. ועל-כן, בני ובנותי היקרים! דיקא עכשו, בעת הדלקת גרות חנכה, מתבוננו היטב היטב בגרות, ואז יאיר עליכם אורו יתברך, ותראו איך שאין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, וכשצריכים איזו ישועה, עקר העצה לבוא אליו יתברך ברחמים ובתחנונים, ולהרגיל את עצמו לתן לו יתברך תודה והודאה על העבר, וזה יתן

לנו כחות עצומים לבקש ולהתפלל ולהתחנן על להבא; פי ימי חנכה הקדושים הם גם ימי תודה והודאה, שאנו נותנים תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזכינו בתוך החשך ובתוך תקף הגלות להתקיים, ואף שעבר עלינו מה שעבר — מרירות ויסורים, צרות והרפתקאות וכו', עם כל זאת החזקנו מעמד באמונה הקדושה, ואנו מחזיקים בדת תורתנו הקדושה, ועל-ידי שאנו נותנים תודה והודאה לפניו יתברך בימי חנכה הקדושים, שזו תפלת ההלל, שאנו מהללים ומשבחים אותו יתברך בימי חנכה, שזה נותן לנו כחות עצומים, לבקש ולהתחנן על להבא, שיחוס וירחם עלינו, וכבר יביא לנו את משיח צדקנו, שהוא יאיר את עינינו בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, ואז נזכה לראות בעיני הבשר שלנו, אשר הוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה בלה, והכל מתנהג רק כפי דעת תורתנו הקדושה. אשרי מי שזוכה להתבונן בעת הדלקת הנרות בגרות הקדושים, ואז יאיר עליו אור זיו השכינה!

.1

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, אשר עקר מצות גר חנכה היא גר לאיש וביתו, הינו שרק ראש

המשפחה ידליק; כי בנדאי מאחר שעקר ההדלקה היא רק לראותם בלבד, ולהסתפל על תקף הגס מרחוק, על-פן די בנר אחד לאיש וביתו, כי כל בני הבית יכולים להסתפל על גר אחד, ולהתבונן בו תקף הגס, כדי שיתעוררו ויתחזקו בעבודתו ותברך, על-ידי שרואים נפלאות אור התורה, שהשם יתברך ממשיך עלינו בכל שנה ושנה ובכל דור בכלליית. אף המהדרים במצוות, מדליקים גר לכל אחד ואחד, הינו שידליק כל אחד מהילדים בפני עצמו, כדי שישים כל אחד אל לבו, שגם עמו בפרטיות עושה השם יתברך נסים ונפלאות, ומאיר לו בטובו לתוף דעתו, שיתעורר משנתו על-ידי נפלאות החסדים והישועות שעושה עמו בפרטיות בכל עת; כי יש הרבה שטועים בזה, שאפילו אם הוא איש כשר, ומשים אל לבו להתבונן קצת בעצם החסדים, שהשם יתברך עושה עמנו בכל דור, ויש לנו קיום בגלות כזו מפל הצדדים, אבל אף-על-פי-כן הוא טועה בנפשו, ואינו מרגיש על עצמו בפרטיות תקף הגס, מחמת שיודע בנפשו מה שעובר עליו — נגיע לבבו ומכאוביו, על-פן הוא טועה בנפשו, לומר שאין אור התורה, שהיא עקר ישועתנו ועזרתנו סלה, מגיע גם אליו בפרטיות, על-פן המהדרין מדליקין גר לכל אחד ואחד, כדי שישים כל אחד אל לבו, שגם אליו בפרטיות מגיע האור, שזה בחינת הנקודות הטובות

שחוטף כל אחד בכל יום, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקי האמת, ולחכמים האמתיים שבכל דור, רק שהאור עדין בבחינת (בראשית כב, ד): "וירא את המקום מרחוק", אף-על-פי-כן בנדאי האור מאיר גם אליו בפרטיות. והמהדרין מן המהדרין מוסיפים והולכים בכל יום, כי לא די שממשיך האדם האור על עצמו בפרטיות, אף-על-פי שהוא מרחק מאד, אף גם הוא מוסיף והולך בכל יום, כי מי שהוא חזק באמונה, ומשים אף לבו להסתכל היטב על נפלאות השם שעושה עמנו בכל יום מחדש, בבחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך"; שמאמין שהחסדים מתחדשים בכל בקר, כי "חסדי ה' כי לא תמנו" (שם), הוא מוסיף והולך להמשיך האור על עצמו בתוספת אורה בכל יום; כי באמת השם יתברך מאיר עלינו בכל יום בתוספת אור החסדים והישועות והנפלאות, על-ידי כח וזכות הצדיקים, בבחינת (משלי ד, יח): "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום"; 'הולך ואור' דיקא, שבכל עת מאיר ביותר, ואף-על-פי שאנו עכשו בתקף הגלות בגוף ובנפש, אף-על-פי-כן האור הגנוז מוסיף והולך בכל יום, שמשם נמשכת התחדשות מעשה בראשית שבכל יום, "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית" וכו', "אור חדש על ציון תאיר" וכו'; כי בנדאי השם יתברך יגמר את שלו, ועל-פן

צְרִיכִים לְהֶאֱמִין, שְׁאַפְלוּ בְּתַקְיָה חֲשֻׁכַת הַגְּלוּת, אַף-עַל-פִּי-כֵן הָאֹר מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, וְיִכּוֹל כֹּל אֶחָד בְּמִקְוָמוֹ לְהִתְקַרֵּב לְאֹר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר גַּר חֲנֻכָּה, שְׁזָכוּ צְדִיקֵי הַדּוֹר לַחֲזוֹר וּלְהִמָּשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁלֹּא תִשְׁכַּח לְנִצְחָה. וְעַל-כֵּן אַף-עַל-פִּי שְׂרָחוּקִים מֵהָאֹר מְאֹד, וְאִסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרוֹ, כִּי אִם לְרִאוֹתוֹ בְּלִבָּד, אַף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיף כֹּל אֶחָד לְהַדְלִיק עַל עֲצָמוֹ הָאֹר בְּפִרְטִיּוֹת, וְגַם לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ; כִּי בְּאַמֶּת גַּם עַל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹסִיף אֹר חֲסֵדוֹ וְיִשׁוּעָתוֹ בְּכָל יוֹם. וְעַל-כֵּן רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! לְהִזְהָר מְאֹד מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַיְלָדִים יִדְלִיק לְעֲצָמוֹ גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, וְיִוָּכְלוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּעֲצָמָם גְּדוֹל הַנְּסִים הַנִּגְלִים שֶׁכָּבַד עָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַד עַכְשָׁו, וּבְיַדָּאֵי אָנוּ זְקוּקִים עַכְשָׁו לְנְסִים נִגְלִים, נְסִים חֲדָשִׁים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִרְוֹב. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר לְהַדְלִיק אֶת גֵּרוֹת חֲנֻכָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, בְּאִפְּן שֶׁיֵּאִיר גַּם לְחוּץ, שְׁגַם הַשְּׂכָנִים וְעוֹבְרֵי הַדֶּרֶךְ יִזְכּוּ לְרִאוֹת אֶת אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִיר בְּעַת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, שֶׁעַל יָדוֹ נִזְכָּה לְרִאוֹת בְּנְסִים נִגְלִים.

.ז

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עַקֵּר הַיְסוּד בִּיהָדוּת הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ

בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות של הבל. ועקר האמונה הקדושה היא להאמין בחדוש העולם, שהקדוש-ברוך-הוא מחדש את עולמו בכל יום מחדש, ואת זאת אי אפשר להשיג בשכל אנושי כלל, כי אם באמונה פשוטה כפי שקבלנו מאבותינו ורבותינו מדור דור. לא-כן אלו היננים והמתיונים, הרשעים, הכופרים והאפיקורסים, הערברב — הם לועגים ומתלוצצים מכל זה, ומתגברים ומתפשטים בעולם עם חכמותיהם והבליהם, וכופרים בו יתברך, ומחדירים את טמאת דעותיהם בתוך נשמות ישראל, על-ידי כלי התקשורת שלהם ועתונייהם המרים, ושאר מיני תכסיסים של הבל, שיש בכחם ובכשותם, ועלינו ללחם עמם, על-ידי חקי התורה הקדושה: להרבות ישיבות ובתי מדרשות קדושות, וללמד עם ילדי ישראל התורה הקדושה, אשר על זה מרמזת בחינת גר חנכה, כי חנכה הוא לשון חנוף והתחלה והתחדשות, הינו שעל-ידי מצות גרות חנכה זוכים להאמין בהתחלה ובהתחדשות הראשונה, דהינו בחדוש העולם, שהשם יתברך ברא עולמו יש מאין המחלט, שזה עקר האמונה שזוכים על-ידי גר חנכה; כי האור שברא הקדוש-ברוך-הוא בשבעת ימי בראשית, הנה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, הינו שבאור הגנוז הזה היו יכולים להסתכל ולהשיג מקצה ועד קצה, מקצה הראשון — שהוא חדוש

הָעוֹלָם בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הַזֹּאת, עַד קִצְהָ הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא
 חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֻעֲתִיד, כִּי הֵא בָּהָא תְּלִיא; אֲךָ רָאָה
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאִין הָעוֹלָם כְּדַאי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עֲמַד
 וּגְנוּזוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא; הֵינּוּ שְׁעֲכָשׁוּ אִין מִי
 שְׁיִשְׁגִי אֶת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה, כִּי אִם הַצַּדִּיקִים שְׁמַקְבְּלִים
 נְבוּאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ מִשָּׁם, מִבְּחִינַת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה,
 וְהֵם מִמְּשִׁיכִים בְּכָל הָעוֹלָם אוֹר הָאֱמוּנָה — לְהֶאֱמִין
 בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם בְּאֱמוּנָה לְבַד, כִּי עֲכָשׁוּ שְׁנַגְנוּזוֹ הָאוֹר, אִי
 אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג חֲדוּשׁ הָעוֹלָם בְּדַעַת, כִּי אִם בְּאֱמוּנָה
 בְּלִבְדוֹ, שְׁמַקְבְּלִים מִהַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁזוֹכִים לִינְקָה
 מִהָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה. וְזֶה אָנוּ זוֹכִים עַל-יְדֵי הָאוֹר הַקְּדוּשׁ
 שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה, כִּי מִשָּׁם אָנוּ מְדַלִּיקִים הַגֵּר חֲנֻכָּה, מִבְּחִינַת
 אוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ זוֹכִים לְאֱמוּנָה
 בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁנִבְרָא בְּשִׁבְעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, עַד
 שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ לְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֻעֲתִיד,
 שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁמִינִי הַנִּקְרָא 'עֲלֵמָא דְאַתִּי', שֶׁהוּא סְפִירַת
 הַבֵּינָה בְּיָדוּעַ, וְזֶה שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, שְׁמְדַלִּיקִים
 וּמְמַשִּׁיכִים הָאוֹר הַגְּנוּז, וְשֶׁהֵיוּ צוֹפִים בּוֹ מִסוּף הָעוֹלָם
 וְעַד סוּפוֹ, הֵינּוּ מִבְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל תַּחֲלַת
 הַבְּרִיאָה, שְׁפָלוּל בְּשִׁבְעַת יְמִים, שֶׁהֵם שִׁבְעַת יְמֵי הַבְּנִיָּן,
 שִׁבְעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְחֲדוּשׁ
 הָעוֹלָם שְׁלֻעֲתִיד, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁמִינִי; כִּי גַם עֲכָשׁוּ
 שְׁנַגְנוּזוֹ הָאוֹר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ זוֹכִים לְקַבֵּל מִשָּׁם,

על-ידי האמונה שממשיכים בנו צדיקי האמת בעלי רוח-הקדש אמתית, שזכו לינק מהאור הגנוז הזה, שזהו גר חנכה, ועל-פן הם ל"ו גרות בכל שמונת ימי החנכה, כנגד ל"ו צדיקים שבכל דור, שזוכים להסתפל באספקלריא המאירה, כי זהו עקר גר חנכה, כדי להמשיך אור הצדיקים האמתיים, שזוכים לבחינת נבואה ורוח-הקדש אמתית באספקלריה המאירה, כדי שנוזקה על-ידי-זה לאמונה שלמה. וזה ענין גר חנכה, שאסור להשתמש לאורו, שאסור להתקרב להצדיק בשביל שמושי חל כנהוג עכשו, בעוונותינו הרבים, רק עקר ההתקרבות תהיה בשביל השם יתברך, כדי לזכות לאמונה שלמה. ועל-פן ראו, בני ובנותי היקרים! לאחז בצדיקים האמתיים ובחכמים שבדור הזה, ותלכו אליהם תמיד, ותתפרדו מכל פועלי און, מערב-רב ומהמתיונים שבדור הזה, והחכמים האמתיים יאירו בכם את אור האמונה הקדושה, שתזכו להאמין בתדוש העולם. ואל כל זה זוכים על-ידי גר חנכה, אשרי מי שנוהר להדליק גרות חנכה!

ח.

בני ובנותי היקרים! ראו להזהר מאד בהדלקת גר חנכה, אשר הוא מתנה מהקדוש-ברוך-הוא, שנתן לנו

מִצְוַה יִקְרָה זֶה דִּיקָא בְּחֻשְׁךָ הַגְּלוּת, לְהַחְיוֹתֵנוּ עַל כָּל
 מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, כִּי בְּזֵה שְׁאַנוּ מְדַלִּיקִים אֶת גְּרוּת
 חֲנֻכָּה, אָנוּ מְגַלִּים שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא הִסְתִּיר אֶת
 פְּנֵיו מֵאַתָּנוּ, וְעַדִּין יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה גְּדוּלָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל,
 וְאַפְלוּ שְׂכָבֵר נִפְלְנוּ בְּמָקוֹם שְׁנִפְלָנוּ, וְנִכְשַׁלְנוּ בְּמֵה
 שְׁנִכְשַׁלְנוּ, וְיִרְדְּנוּ בְּמָקוֹם שְׁיִרְדְּנוּ, וְנִתְלַכְלַכְנוּ בְּמֵה
 שְׁנִתְלַכְלַכְנוּ, עַדִּין אִוְרוֹ יִתְבַּרֵךְ אֲתָנוּ, כִּי עַל זֶה מְרַמְזִים
 גְּרוּת חֲנֻכָּה, שְׁאַפְלוּ הָאָדָם נִמְצָא בְּתַכְלִית הַחֻשְׁךָ
 וְהָאֲפֵלָה, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אָבֵד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנּוּ,
 וְכֵאלוֹ אִף פֶּעַם לֹא יוֹשַׁע מֵרַב צְרוּתָיו וְיִסוּרָיו וּבְלִבּוֹלָיו
 וְהִרְפַּתְקָאוֹתָיו שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, עִם כָּל זֶה עָלָיו לְדַעַת,
 שְׁאַסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן כָּלֵל. כִּי הִרִי אָנוּ
 מְדַלִּיקִים גְּרוּת חֲנֻכָּה בְּתַקֵּן הַחֻשְׁךָ וְהָאֲפֵלָה, וְאָנוּ
 מְאִירִים עַל עֲצָמָנוּ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זִיו חֵיוֹת
 אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי עַל זֶה מְרַמְזִים גְּרוּת חֲנֻכָּה, שְׁמִצְוַה
 לְהִדְלִיקֵם דִּיקָא בְּעַת צֵאת הַכּוֹכָבִים, בְּשַׁעַה שְׁנַעֲשֶׂה
 לֵילָה. וְכֹל זֶה לְרַמֵּז לָנוּ, שְׂאִף שְׁאַנוּ נִמְצָאִים בְּתַקֵּן
 חֻשְׁךָ הַגְּלוּת, וְעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכֻלְיֹת צְרוּת וְיִסוּרִים,
 גְּזוּרוֹת מֵהֵינְנִים וְהַמְתִּינִים וּמֵהָעֵרֵב רַב, הַפּוֹעֲרִים אֶת
 פִּיָּהֶם נִגְדוּ יִתְבַּרֵךְ וְנִגְדַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִגְדַת כָּל
 הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְגוֹזְרִים עָלֵינוּ כָּל מִינֵי גְזוּרוֹת
 רְעוּת, וְכֵן בְּפִרְטוּיֹת עוֹבֵר עָלֵינוּ כָּל מִינֵי צְרוּת וְיִסוּרִים
 מִבֵּית וּמְחוּץ בְּגוּף וּנְפֶשׁ, קִטְנוֹת וְדַחְקוֹת, חוֹבוֹת

ומריבות, ירידות ובלבולים, עם כל זאת אָנוּ מְדַלִּיקִים
 אֶת גְּרוֹת הַחֲנֻכָּה בְּבֵיתֵנוּ דִּיקָא, וּמְאִירִים לְעֲצָמֵנוּ
 וְלְאַחֲרִים, לְגִלּוֹת אֲשֶׁר עֲדִין הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא אֶתְנוּ, כִּי
 הֲלֹא הָאֹר מְאִיר בְּתוֹךְ בֵּיתֵנוּ, וְעַל-כֵּן אֵין מָה לְהִתְיַאֵשׁ
 כָּלָל, כִּי בְּיָדָאֵי בָא יְבוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וַיְגַאֲלֵנוּ בְּכָל־לַיּוֹת
 וּבִפְרָטֵי־יּוֹת, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת,
 יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִזְכֶּה לְהַגְאֹל בְּגִאֲלָה
 שְׁלָמָה. עַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ בְּעַת הַדְּלָקָת
 גְּרוֹת חֲנֻכָּה, רְאוּ לְהַחֲיּוֹת אֶת עֲצָמְכֶם בְּכֹל מִיַּי אֲפָנִים
 שְׁפֻעוֹלָם, וְתִשְׁמְחוּ מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְכֶם, שֶׁנִּבְרָאתֶם
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם מְאֻמִּינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּאַלְקִים חַיִּים
 וּמְלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּיָדָאֵי כְּדָאִית זְכוּת הַמְצָוָה הַנּוֹרְאָה
 הַזֹּאת שֶׁל הַדְּלָקָת גֵּר חֲנֻכָּה לְהָאִיר מִזְלְכֶם, וְתִזְכּוּ לְצִאת
 מִן הַמַּצָּר אֶל הַהֶרְחָבָה, וְיִתְרַחֵב לְכֶם בְּרוּח־נְיּוֹת
 וּבְגִשְׁמֵי־יּוֹת, וְתִזְכּוּ לְכֹל טוֹב אֲמֵתֵי וְנִצְחֵי.

תם וּנְשִׁלָּם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוֹנְטָרַס

מַאי חֲנֻכָּה

יְגִלָּה נִוְרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת יְמֵי חֲנֻכָּה,
שֶׁהֵם יְמֵי הַיְדוּדָה, וּמֵה יְכוּלִים לַפְעֵל אֵז,
וַיְדַבֵּר מִגְדֻלַת הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל שֶׁפָּךְ הַשָּׁמֶן שְׁלוֹ נָקִי לַגְּמָרִי.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תְלָמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

תְּכַמִּינֵי הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים זֶהָר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְרַפּוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים
רְאוּי לְחַקֵּר בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ מֵאֵי חֲנֻכָּה, כְּדֵי
שְׁתַּתְּחַדֵּשׁ לוֹ הָאֲרָה חֲדָשָׁה, כִּי אִם אָדָם
חֹקֵר וְשׂוֹאֵל בְּכָל יוֹם מֵימֵי הַחֲנֻכָּה: מֵאֵי
חֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לִידֵי תְרוּצִים חֲדָשִׁים,
שְׁזֶה מֵה שְׁמָצִינוּ, שְׁכָל הַצְּדִיקִים וּגְדוּלֵי
יִשְׂרָאֵל חֲדָשׁוּ חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים עַל עֲנַן
חֲנֻכָּה יוֹתֵר מִכָּל הַחֲגִים, כִּי יַעַן שְׁהִיָּנִים
רְצוּ לְהִשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, לְכֵן
כְּשׂוֹאֲלִים בְּכָל פֶּעַם: מֵאֵי חֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי-
זֶה נִתְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, שְׁבִזֶה נִכְנִית
תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְנֵי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ה')

קונטרס

מאי חֲנֻפָּה

חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שֶׁבַת כ"א): מַאי חֲנֻפָּה?
תָּנוּ רַבָּנָן: בְּכ"ה בְּכֶסֶלּוֹ יוֹמֵי דְחֲנֻפָּה, תַּמְנֵינָא אֵינּוּן
דְּלֹא לְמַסְפַּד בְּהוּן, וּדְלֹא לְהִתְעַנּוֹת בְּהוּן, כְּשִׁנְכֻנְסוּ
יּוֹנִים לְהִיכֹל, טַמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שְׁבִהִיכֹל, וּכְשִׁנְבָרָה
מַלְכוּת בֵּית חֲשֵׁמוֹנָאֵי וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מִצְאוּ אֶלָּא
פֶּה אֶחָד שֶׁל שְׁמֵן שֶׁהָיָה מִנַּח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, נִעְשָׂה בּוֹ גִּס
וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנֶה יָמִים, לְשָׁנָה אַחֲרֵת, קָבְעוּם
וְעֲשֹׂאוּם יָמִים טוֹבִים בְּהִלֵּל וְהוֹדָאָה; מַה כָּל הָעֲנִין
שֶׁל חֲנֻפָּה? אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים, שְׂיָמִי חֲנֻפָּה הֵם
שְׁמוֹנֶה, וְאִסוּר לַעֲשׂוֹת בָּהֶם הֶסְפֵּד, וְלֹא לְהִתְעַנּוֹת
בָּהֶם, כִּי כְּשִׁנְכֻנְסוּ הַיּוֹנִים לְהִיכֹל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְטַמְאוּ
כָּל שְׂמָנֵי הַמְּנוּרָה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה שְׁמֵן טָהוֹר לְהַדְלִיק,
וּלְבַסּוֹף מִצְאוּ פֶּה שְׁמֵן אֶחָד, שֶׁהָיָה בּוֹ מֵעַט לְכַדֵּי יוֹם
אֶחָד, וְהִסְפִּיק לְשְׁמוֹנֶה, וּלְשָׁנָה הַבָּאָה קָבְעוּ אוֹתוֹ לְיוֹם

טוב והוא שמונה ימים. נשאלת השאלה, הלא ביום הראשון לא היה גס, כי הספיק השמן ליום אחד? אלא, עצם העבודה שמצאו פה שמן אחד חתום בחותמת הפהן הגדול, זה גס-בן גס. ולמה הצרכו להמתין שבעה ימים? כי עד שמביאים את השמן מהגליל, אורך שבעה ימים. אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), השמן זה המוח של האדם שמאיר כשמן, והוא אשר מחזיק את שכלו ומחו, ואם חס ושלום, השמנונית שבמוח מתבישת, אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), אדם יוצא מדעתו ומשתגע, ואז הוא עושה עוונות ופוגם, רחמנא לצלן. כמאמרם ו"ל (סוטה ג): אין אדם עובר עברה, אלא אם-בן נכנס בו רוח שטות; אומרים חכמינו הקדושים (שבת כב:): למה הצרכו להדליק את המנורה, וכי הקדוש-ברוך הוא לאורה הוא צריך?! הרי כל האור זה ממנו, הוא מאיר את כל העולם, ולמה בקש להדליק את המנורה בכל יום ויום, שהיתה מצוה לכהן להיטיב את הנרות ולהדליקה? אלא היתה זו עדות, שהקדוש-ברוך הוא נמצא בינינו, כי הנר האמצעי של המנורה דלק עשרים וארבע שעות, ובכל ערב הפהן הכין את הנרות, שם שמן, והדליקם מהנר האמצעי. ובבקר פבו הנרות, ורק הנר האמצעי נותר דולק, וזו היתה עדות, שהשם

יתברך לא עזבנו. נמצא, שהשמן זה השכל של כל אדם, וכל זמן שאדם אינו שוכח ממנו יתברך, מאיר לו המוח באין סוף ברוך הוא, ואז לא יעשה שטיות ועוונות, ולא ינתק עצמו ממנו יתברך, בו ברגע שמסכן אדם, התיבש אצלו השכל — השמנוניות שבמחו, אז יעשה שטות והבל, ויעבר עברות.

מה היתה טמאת היונים? רצו לחקק בעם ישראל, שידעו, בכיכול, שאין דבר כזה ששמו אמונה. ואמרו: כתבו לכם על גרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל (עין בראשית רבה, פרשה ב', סימן ד'); רצו לעקר לגמרי מעם ישראל את שם ה', עד כדי כף, שאחת מגזרותיהם היתה — לא לכתב על מכתב שם ה', לא לציין בראשו: בעזרת השם, בס"ד וכו', הם אסרו זאת מכל וכל, שלא יהיה בכלל נזכר שם שמים. וכן אמרו חכמינו הקדושים, שגזרה מלכות יון גזרה, שלא להזכיר שם שמים על פיהם, לא לדבר בכלל ממנו יתברך. הם רצו להחשיף את האור מעם ישראל. וכמאמרם ז"ל (שם): על הפסוק (בראשית א): "והארץ היתה תהו" — מלכות בבל, "ובהו" — מלכות יון, כי רצו להכניס תהו ובהו. וכן אמרו (שם): וחשף — זו מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם.

הם גזרו כִּלְכֵף הַרְבֵּה גְזֵרוֹת, כְּדֵי שִׁישְׁכַחוּ מִהִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְטָמְאוּ אֶת כָּל הַשָּׁמַיִם וְהַמַּחִין, עַד שֶׁאָף
 אֶחָד לֹא חָשַׁב מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה הַגְּלוּת
 הִכִּי גְדוֹלָה. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא
 הִכִּי מְאֹד, וְאֵינָנו חֹסֵר מְאוּמָה, וְאֵין עוֹד אֲשֶׁר גְּדוֹל
 יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי הֵיכָן שֶׁהוֹלֵךְ — הוֹלֵךְ עִם הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, הֵיכָן שֶׁנִּמְצָא — נִמְצָא עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, הֵיכָן שֶׁמִּסְתַּוְּבָב וּמִתְנוּעֵעַ — תָּמִיד מְרַגֵּשׁ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ, עִמוֹ וְאֶצְלוֹ, וְלִמְעַשֵּׂה הוֹלֵךְ
 תָּמִיד עִם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג), שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הַמַּחֲ-
 מִחֻשְׁבָּה שָׁלוֹ זֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל זְמַן שֶׁהוּא חוֹשֵׁב
 מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְיוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֶצְלוֹ בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ עוֹמֵד, בְּרָגַע שֶׁשׁוֹכַח, בַּר מִיָּנָן, מִהַבּוֹרָא
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֶצְלוֹ נַעֲשֶׂה חֲרַבֵּן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְלִכֵּן
 הַיּוֹנִים טָמְאוּ אֶת כָּל הַשָּׁמַיִם — כָּל הַשְּׁכָלִיּוֹת, כְּדֵי
 שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים תַּחְתָּם, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ
 אֲמוּנָה בַּבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם
 רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יוֹצֵא לְגַמְרֵי מִהַגְּלוּת. רַבֵּנוּ וְ"ל
 אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעַקֵּר הַגְּלוּת זֶה רַק
 מִחַמַּת חֲסָרוֹן אֲמוּנָה. אִם הִיְתָה לְאָדָם אֲמוּנָה,
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, לֹא

הִזָּה שִׁיף אֲצִלוּ גְלוּת, כִּי הֵיכָן שְׁאֲנוּ נִמְצָאִים — שָׁם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא !

ומיהו זה שמדליק את הנרות? הפהן גדול, שבכל יום ויום היטיב את הנרות ומלא בהם שמן והדליקם. הפהן גדול זה הצדיק שבדור, הוא מדליק בכל אחד ואחד את מחו, שגם לו ידלק המח באור אלקי, שגם הוא ירגיש את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן היונים טמאו את כל הדעות, השכליות של כלל נשמות ישראל. וזו הייתה גלות יון, זו תרבות יון, שמשם באה כל האולימפידה, כדור רגל וסל, ושאר שטיות והבלי הספורט, שמליוני אנשים נגררים אחר כל זה, הבל תרבות הגוף והכח, שעוקר את האדם מהאמונה, ומשכיח את הבורא יתברך שמו. ובני-אדם שנוכנסים בדרך הטבע, שוכחים אחר-כך לגמרי ממנו יתברך, וחושבים שהכל טבע, מקרה ומזל, ושוכחים שיש בורא עולמים, אשר הוא ברא את כל העולמות, והוא יתברך מחיה ומתנה ומקיים את כל הבריאה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מבלעדיו יתברך, אלא הכל בהשגחה פרטית מלמעלה. וכמאמרם ו"ל (חל"ו ט:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן

מכריזין עליו מלמעלה; לא שיק שיהיה פה דבר טבעי, מקרה, או מזל, כי הכל בהשגחה גמורה. ורבנו ן"ל אומר (ספר-המדות, אות אמונה, סימן ג'): בראותך שנוי מעשה, אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין כי זו השגחת השם יתברך; כשרואים שקורה אתנו איזה מארע, אסור לומר כי מקרה הוא, אלא הכל משגח בהשגחה פרטית ממנו יתברך, שהביא עלינו את הדבר הזה, כדי שנשוב בתשובה. וכוזה נבין מה שחכמינו הקדושים שואלים: מאי חנכה? בכ"ה בכסלו זה יומי דחנכה, שמונה ימים הם, אשר אין סופדים בהם, ואין מתענים בהם. ואחר-כך ממשיכים לספר חכמינו הקדושים, כשנכנסו היונים להיכל טמאו כל השמנים, וכשנכנסו בית חשמונאי, לא מצאו אלא פך שמן קטן חתום בחותמו של כהן גדול; למה מתחילה הגמרא: מאי חנכה? ימים שאסור לספד בהם ולא להתענות בהם, הלא הצרכו לומר תקף אחר 'מאי חנכה' — שנס חנכה הוא שמצאו פך שמן קטן שהיה בו ליום אחד, ולבסוף דלק לשמונה ימים? אלא כאן כבר רואים נס חנכה, שעם ישראל בצרה הגדולה ביותר שעברה עליהם, שהיה להם חשך גדול מאד, כי יון החשיכו עיניהם של ישראל, היש צער גדול יותר מזה, שאדם מסכן אינו רואה

כלום, אינו רואה אלקות, אינו מרגיש אלקות, כדגמת אדם עור, שאומרים חכמינו הקדושים (מדרש תהלים קמו): אין לה צער כצער ערוון עינים, ואף-על-פי-כן במצבים הכי קשים שעם ישראל סבלו, שחשכו עיניהם מראות, הנס הגדול הזה — שלא הספידו בהם, ולא התענוו בהם, כי היו בשמחה. ובעבור זה עשו את יומי חנוכה, ולכן הגמרא מתחילה בשאלה: מאי חנוכה? ועונה תכף-ומיד: בכ"ה בכסלו יומי חנוכה, שמונה ימים שאין מספידים ואין מתענים בהם, כי זה עקר הנס, כשעם ישראל שרויים בצרה, בית-המקדש חרב ונחרב, אין שמן, כל המחנות פגומים, מטמאים על-ידי דעות נפסדות, ואף-על-פי-כן מתחזקים, אין סופדים ומתענים, אלא שמחים ועליזים — הרי זה אחד מהנסים הגדולים ביותר. וזאת קבלנו מרבנו ז"ל, שאף במצבים הקשים ביותר שעוברים עלינו, נתן תודה לפניו יתברך על העבר, ונבקש להבא.

והגמרא ממשיכה אחר-כך, שלא היה שמן טהור, עד שמצאו פך אחד חתום בחותמו של כהן גדול; הינו כי בכל דור ודור יש לנו צדיק אמת, שהוא מטהר לנו את המח עם הפך שמן שלו, שזו הדעת של

הַאֲמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, וְהוּא מְזַכֵּךְ לָנוּ כָּל-כֹּף אֶת הַדַּעַת,
 עַד שְׁאֵינָנוּ צְרִיכִים כְּלוּם, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): יְמֵי
 חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַוְדָאָה, וְכֵמוּ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה:
 "וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל", שְׁאָנוּ
 מוֹדִים וּמְהַלְלִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּבְאֵמֶת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדָּה
 ל.א.): אֲפֹלוּ בְּעַל הַנֶּס אֵינּוּ מְכִיר בְּנֶסוֹ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים בְּכָל יְעַת וּבְכָל שְׁעָה וְרִגְעָה. וְכִפִּי
 שְׁאוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּתַפְלָה: "עַל נְסִיךְ שֶׁבְּכָל יוֹם
 עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל יְעַת עָרַב וְבִקְרָה
 וְצָהָרִים" וְגו', אִם הִיא אָדָם מִתְּבוּנָן עַל הַנְּסִים
 שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיא נוֹתֵן תְּמִיד תּוֹדָה
 וְהַלֵּל לְפָנָיו, אֵךְ דָּא עָקָא, שְׁאָדָם אֵינָנוּ מְכִיר בְּחֻסְדִּים
 הַמְּרַבִּים, חֻסְדִּים גְּדוֹלִים מְאֹד שֶׁנַּעֲשִׂים אִתּוֹ בְּכָל יוֹם,
 וְלִכֵּן הוּא מְסֻתָּבֵב עֲצוּב, שְׂבוּר וְרִצּוּץ, וּבְדַפְאוֹן
 פְּנִימִי, בְּשִׁעָה שְׁכָל רִגְעָה נַעֲשִׂים עִמּוֹ נְסִים מִחֻדָּשׁ, אֵךְ
 אָדָם חוֹשֵׁב שְׁזֶה טְבַע: "צְרִיךְ שִׁיְהִי לִי יָדִים, רַגְלִים,
 שְׁנַיִם, זֶה טְבַעִי וּבְרוּר שְׁאֵנִי רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וְנוֹשֵׁם"
 וְכו', וְכִבֵּר אָמְרוּ בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שְׁמוּאֵל):
 אֵיזְהוּ עֲשִׂי"ר? כָּל שֵׁשׁ לוֹ עֵינַיִם, שְׁנַיִם, יָדִים,
 רַגְלִים. כְּשֵׁשׁ לְאָדָם עֵינַיִם לְרִאוֹת, שְׁנַיִם לְלַעַס, יָדִים

להתנועע ולמשש, לתת ולקחת, רגלים ללכת — זהו
 העשיר הגדול ביותר. אדם אינו קולט את גדל הנסים
 שעושה עמו הבורא יתברך שמו כל יום, שעה ורגע.
 חכמינו הקדושים אומרים (במדבר רבה, פרשה ד', סימן ב'):
 בוא וראה כמה נסים עושה הקדוש-ברוך-הוא עם
 האדם והוא אינו יודע, שאולוא היה אוכל פת כשהיא
 חיה, היתה יורדת תוך מעיו ומשרטת אותו, אלא ברא
 הקדוש-ברוך-הוא מעין בתוך גרגרתו; הקדוש-ברוך-
 הוא הטביע שיהיה בגרונו של אדם לחלוחית, רוק,
 כדי שלא יחנק. והנה אדם חושב — מה תועלת יש
 ברוק וכו'?! האם שמנו לב לחסד הגדול הזה שעושה
 עמנו הבורא יתברך שמו?! אדם הולך לבית-חולים,
 ורואה שם, רחמנא לצלן, בני אדם בלי ידים, בלי
 רגלים, חרשים ועורים, או אז מתחיל לקלט את החסד
 שעשה עמו השם יתברך, או אז מתחיל להבין את גדל
 רחמנותו יתברך. ולכן למה לנו לחכות עד שגלף
 לבית-חולים, ונראה אנשים נכים, גדמים, רחמנא
 לצלן, ואז נתחיל לתן תודה והודאה לפניו יתברך
 שלא הגענו לזה, לא עלינו, נתחיל כבר עכשו להודות
 לפניו יתברך על גדל החסד חנם הזה.

אומר רבנו ז"ל, שימי חנפיה הם ימי הודאה,

שאדם צריך להלל ולתן תודה לפניו יתברך על כל
 החסד חנם שעשה עמנו. ומביא רבנו ז"ל דגמא
 מיולדת, אילו נסים עושה עמה הקדוש-ברוך-הוא!
 אשה מעברת, אינה יודעת כמה תפלות עליה לבקש
 מלפניו יתברך שהעבר יצא בריא ושלם, כמה עליה
 לבקש מאת הבורא יתברך שמו, שהכל יעבר תקין, כי
 כמה מאבדים את התינוק באמצע חדשי ההריון,
 וכמה מסתכנות בעת הלדה?! כי חכמינו הקדושים
 אומרים (שבת לא:), אשה שאינה שומרת טהרת
 המשפחה, אשה שאינה מדליקה גרות שבת, אשה
 המזלזלת במצות חלה, מקבלת עונשה בעת שכורעת
 לילד, אז זהו זמנה להענש. ולכן בעל ואשה, ברגע
 שמתבשרים שהאשה מעברת, צריכים כבר להתחיל
 לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שירחם עליהם, ויהריון
 יעבר בנקל, ושתוליד האשה בנקל עבר בריא ושלם,
 וכל אותו זמן צריכה האשה לבקש הרבה את הבורא
 יתברך שמו, ולזכור את הנסים נגלים שהקדוש-ברוך-
 הוא עושה. ובעת הלדה, מסביר רבנו ז"ל, אינה נס
 הקדוש-ברוך-הוא עושה?! ואדם אינו מסגל להבין
 את זאת! ולכן ימי חנכה הם הימים שנתנו לנו
 להודות ולהלל ולשבח את הבורא יתברך שמו. ולכן
 בשעה שחכמינו הקדושים מתחילים את סגית החנכה,

וְשׂוֹאֲלִים: מַאי חֲנֻכָּה? וְאוֹמְרִים תִּכְּף־וּמִיד שֶׁהֵם יָמִים
שְׂאֵסוּר לְסִפּוֹד בָּהֶם וּלְהִתְעַנּוֹת, זֶה כְּבָר עֲצָם הַחֲנֻכָּה,
שְׂאֵסוּר לָנוּ לְהִתְעַנּוֹת וּלְסִפּוֹד, אֲלֵא עֲלִינוּ לְשִׂמְחַת תְּמִיד.
וְאַחַר־כֵּן מְסַפְּרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁלֹּא הָיָה שְׂמֵן
טְהוֹר, עַד שֶׁמָּצְאוּ פֶּךָ קֶטֶן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל
כֹּהֵן גָּדוֹל, הִדְעַת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא שְׂמֵן זֵית
וַף, שֶׁלֹּא נִגְעוּ בּוֹ הַיּוֹנִים וְהַמְתִּינִיָּם, שֶׁהֵם כָּלֵל
הָעֶרְב־רֵב, אֲשֶׁר לְדָאֲבוּנָנוּ הָרַב, יִשָּׁנֵם הַיּוֹם שֶׁקָּרְנִים,
רִמָּאִים, צ'בוּעִים — רָאשֵׁי תְּבוּת: שֶׁר"ץ הַשְּׂרָץ עַל
הָאָרֶץ, כָּל מִינֵי פּוֹחֲזִים הַעוֹבְדִים עַל בְּנֵי אָדָם, הֵם
אוֹמְרִים שֶׁהֵם 'רַבָּנִים', וְאִינָם אֲלֵא 'רַע־בָּנִים', עֶרְב־
רֵב, רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, הַעוֹקְרִים מִבְּנֵי הָאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה. כְּפִי שֶׁאָנוּ רוֹאִים פֹּה אֲצֻלָּנוּ, שֶׁהִמְקִינָה לֹא
הָיָה כָּשֶׁר, לֹא הָיוּ מִים בְּאוּצָר, וְהָיָה זֶה כְּעֵין אִמְבִּטְיָה.
הַפְּשָׁרוֹת לֹא הָיְתָה כְּשָׁרוֹת, וּמְכָרוּ נְבִלוֹת וּטְרַפּוֹת,
הַעֲרוֹב הָיָה קָרוֹעַ, וְלֹא נָתַן לָנוּ לְתַקְּנוֹ, וְנִכְשְׁלוּ אִם־כֵּן
בְּחֻלוֹל שִׁבְתָּ. וְכֵן מָסַר אוֹתָנוּ בְּמַסִּירוֹת, וְהַעֲלִיל עֲלֵינוּ
עֲלִילוֹת, זֶה הָעֶרְב־רֵב בְּהִתְגַּלְמוֹתוֹ! אֵלּוּ הֵם הַרְשָׁעִים
אֲרוּרִים, הַמוֹלִיכִים אֶת הַבְּרִיּוֹת שׁוֹלָל, הֵם הַגּוֹרְמִים
לְכָל הַצָּרוֹת וְהַרְעוֹת הַבָּאוֹת עַל הַדּוֹר כְּלוּ, וְלִכֵּן הִגִּיעַ
הַזְּמַן שֶׁיִּפְּלֵ כָּל הָרַע וְהַרְשָׁעוֹת עַל רֹאשָׁם. וּמוֹבָא בְּזִהַר
הַקְּדוּשׁ (רַעֲיָא מְהִימָנָא כִּי תַצֵּא רַעֲט.) עַל הַפְּסוּק בְּאֵיכָּה: "הָיוּ

צָרִיחַ לְרֹאשׁ — אֵלֹהֵי הָעֶרְב־רֵב נַעֲשִׂים רֹאשֵׁי יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם מְכַבְּדִים אוֹתָם: 'כְּבוֹד הַרֵב' וְכוּ', בְּשָׁעָה שְׂאִינָם אֲלֵא 'עֶרְב־רֵב' וְלֹא 'רֵב־נִים', וְהֵם הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת מַחֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמַחֲדִירִים בָּהֶם דְּעוֹת כּוֹזְבוֹת וְנַפְסָדוֹת, וּבְשִׁבִיל זֶה אָנוּ סוֹבְלִים מֵה שְׁסוֹבְלִים.

וְלִכֵּן בְּשִׂמְחָה יְמֵי הַחֲנֻכָּה, עָלִינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאָנוּ קִבְּלָנוּ אֶת הַפֶּךָ שְׂמֵן שֶׁל הַפֶּהן גָּדוֹל, אֲשֶׁר לֹא נִגְעָה בּוֹ שׁוֹם טַמְאָה, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְגַעַת בּוֹ, כִּי הַפֶּךָ שְׂמֵן שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, הַמֵּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק כָּל-כֶּף נָקִי בְּאֵמוּנָה, שְׂמַגְלָה לָנוּ אֶת זְכוּת הָאֵמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שְׂאִפְלוּ הַכִּי רְחוּקִים, גַּם-כֵּן יְכוּלִים לְהִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ. וְרַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (שׁו"ת מוה"ר"ן, סימן תנה): רוֹאִים בְּנֵי אָדָם הַהוֹלְכִים אֲצֵל פְּלוֹנִי אוֹ אֶלְמוֹנִי לְבַקֵּשׁ יְשׁוּעָה, וְהוּא מְבָרְכֵם וְיִשְׁנָה יְשׁוּעָה, אֲזַי כָּלָם אוֹמְרִים: "הִנֵּה רוֹאִים אִתָּם, זֶהוּ בַעַל מוֹפֵת! בְּקִשְׁתֶּם מִמֶּנּוּ יְשׁוּעָה וַיְבַרֵךְ אִתְּכֶם וְנֹשַׁעְתֶּם". אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, הָרִי זֶה מִגְתָּךְ, וְנִדְמָה לְאָדָם הַהוֹלֵךְ בְּיַעַר עִם מַקֵּל, וְלִפְתָע פְּתָאם בָּא לְמוּלוֹ זָאב טוֹרֵף, הָאָדָם אוֹבֵד עֲצוֹת, יֵשׁ בְּיָדוֹ רֶק מַקֵּל, וְבוֹ אֵינוֹ יְכוּל לְגַרֵשׁ אֶת הַזָּאב, שֶׁהוּא תִּיָּה טוֹרֵף. בְּכֵן, מֵה יַעֲשֶׂה?! עוֹמֵד הוּא מוּל זָאב טוֹרֵף,

וּמַגְבִּייה אֶת הַמִּקְל כְּאִלוּ הוּא כְּדַגְמַת רוֹבָה. וּבִאֲוֹתוֹ
 רָגַע, יוֹשֵׁב אֶחָד עַל עֵץ גְּבִיהַ, וְרוֹאֶה מֵה קוֹרֶה כְּאֵן —
 זָאב עוֹמֵד לְטֹרֵף אָדָם, וְלוֹ יֵשׁ אֶקְדַח, וַיּוֹרֶה כְּדוֹר
 בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַזָּאב, וְהוֹרְגוֹ. לָקַח הַהֵלֶךְ אֶת הַזָּאב עַל
 כַּתְּפוֹ, וְהֵלֶךְ בְּרַחוּבָה שֶׁל עִיר וְצָעַק: הַרוֹאִים אַתֶּם, עִם
 הַמִּקְל הַזֶּה הִרְגַתִּי אֶת הַזָּאב! וְהֶאֱמִינוּ לוֹ כְּלָם...
 כְּמוֹ-כֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, בְּכָל דוֹר דוֹר יוֹשֵׁב צְדִיק
 גְּנוּז, וּמִתְפַּלֵּל עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד
 סוּפוֹ: בְּנֵי, חַיֵּי אֲרִיכִי, רְוִיחִי, בְּרִיאוֹת, נַחַת, פְּרִנְסָה,
 אֲרִיכוֹת יָמִים וְכוּ', וְאִישׁ אֵינּוּ יוֹדֵעַ, וּמִמֶּנּוּ נִשְׁפָּעוֹת
 כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת, וּבֵין כֶּף כָּל הַשְּׂקָרָנִים מִתְּפָאֲרִים, שֶׁהֵם
 עוֹשִׂים אֶת זֹאת, בְּשָׁעָה שְׂיוֹשֵׁב לוֹ בְּקֶרֶן זְוִית צְדִיק
 אֲמַת, שֶׁהוּא מְמַשִּׁיף אֶת הַיְשׁוּעָה לְעַם יִשְׂרָאֵל.

כְּשֶׁהִמְצִיאוּ בְּעוֹלָם אֶת הַטֵּלְגְּרָם — מְבָרֵק, הִנֵּה
 זֶה חֲדוּשׁ בְּעוֹלָם, אָדָם נִמְצָא מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
 וְיָכוֹל לְשַׁלַּח מְבָרֵק. כִּיּוֹם יִשְׁנֵנו טֵלֶפּוֹן, פֶּאָקס, וִיכוֹלִים
 לְשַׁלַּח מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אָבֵל בְּעֶבֶר לֹא הָיָה כֵּן.
 בָּנוּ שֶׁל הַרְבֵּי רַבֵּי חַיִּים מִצְאָנוּ זי"ע, בְּעַל הַדְּבָרִי
 חַיִּים, רַבֵּי יַחְזַקְאֵל שְׂרָגָא זי"ע, בְּעַל הַדְּבָרִי יַחְזַקְאֵל,
 נִכְנַס אֶל אָבִיו, וְאָמַר לוֹ: אָבֵא, שְׁמַעְתָּ מָה אָרַע? וְעָנָה
 אָבִיו: לֹא. עָנָה הַבֵּן: יִשְׁנֵנו מְבָרֵק, וְיָכוֹלִים לְשַׁלַּח

מברקים. התאנח האב: אוי, אוי, אוי. שאלו הבן לפשר הדבר? וענה האב: עד עתה פשיהודי הצרוך לישועה הנה טורח להגיע לצדיק, ולא ידע שהצדיק יודע את צרתו ובעייתו, ובוכה בכל לילה בעת תקוון חצות על נשמות ישראל שיושעו. עכשו שיש כבר טלגרם, ישלחו מברק, ויחשבו כאלו עד המברק הצדיק לא ידע. האם אנו יודעים דרכי המקום ברוך הוא וברוך שמו?! הלא אנו אנשים קטני ערך, פגומים, מלאי עוונות, האם חשבנו שפעלינו לחזר בתשובה?! כל-כך הכנסנו בדעתנו ובמחננו שאנחנו חוזרים בתשובה, אך במה חזרנו בתשובה? אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן לה), לחזר בתשובה זה לקחת את המזח ולהדביקו חזרה להקדוש-ברוך-הוא, ורקא דאזדריקת לאתר דאיתגטילת מגיה (עין תקוון כא, ותקוון סד); האם אנחנו חושבים מהקדוש-ברוך-הוא?! הלא המזח שלנו מלא זבל וצואה. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא), משם בא שמדברים רע על הצדיק, מי שיש לו צואה בראש, הוא מתחצף נגד הצדיק. אדם מסתובב ורק מחפש את הרע אצל פלוני, אצל אלמוני, ורואה רק שחור, אין זאת אלא מפני שראשו מלא לכלוף וזהמה, לכן מוצא את הרע שלו אצל אחרים; והנה הצדיק טורח ויגע להקים

קהלה קדושה כזו, שיוכלו לקבל פני משיח צדקנו, שלא יתבישו ממשיח צדקנו, שהנשים תלכנה בצניעות על טהרת הקדש כבנות ישראל כשרות, ותקפדנה שלא תתגלינה שערות ראשן לבחוי, אשר מובא בזהר הקדוש (חלק ב' קכה:), שקללה תבוא על בעל שמתיר לאשתו לילף בגלוי שער, והילדים בבית הזה לא יהיו מצלחים, וקללה תשרה בבית, ורחמנא לצלן, והפרנסה תעדר ממנו. והנה הצדיק לוחם למען הצלחת בתי ישראל, שילכו בצניעות הכי גדולה, שערות באשה זה דינים קשים ומרים, והצדיק לוחם על כף, וברוך הוא וברוך שמו זכה הצדיק להקים קהלה יפה, שעם הקהלה הזו נוכל להתפאר לפני משיח צדקנו, אשר החזקנו מעמד במצבים הכי קשים שעברו עלינו, אף שנודפנו עד חרמה על-ידי 'ערב-רב', בחינת יונים, שזרע טמאה בכל מקום, עד שהמקוה לא היה כשר, ורחמנא לצלן, והכשיל את הצבור בכריתות, והכשרות לא היתה כשרות, עד שהאכיל נבלות וטרפות את העם, והערוב לא היה ערוב, עד שהכשיל את כלם בחלול שבת החמור, ורחמנא לישזבן. אבל אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), שימי חנכה הם ימי תודה והודאה, בכך עלינו לתן תודה להקדוש-ברוך-הוא, שיש לנו צדיק

כְּזֶה, הַמְשַׁמַּח אוֹתָנוּ, וּמְחִיָּה וּמְנַחֵם אוֹתָנוּ, וּמְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד אוֹתָנוּ לְבַל נָפֵל, חֲלִילָה, וּמְעַלָּה אוֹתָנוּ מְעַלָּה מְעַלָּה מְעַמֵּק הַשְּׁאוּל אֶל רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. וְהַעֲקָר — לְהַמְשִׁיף אֶת יְמֵי חֲנֻפָּה, שֶׁהֵם יְמֵי הַוְדָאָה לְכָל הַשָּׁנָה, וְלֹא לְשַׁכַּח אֶת הַגֵּם שֶׁעָשָׂה לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְהִנֵּה רוֹאִים אֶת הַצַּדִּיק, וְאֵין נֶכֶר בּוֹ כְּלוּם, וְהוּא נִרְאָה כְּאֶחָד הָאָדָם, אֵךְ בְּפִנְיֵימִיּוֹתָיו הוּא גָדוֹל וְעָצוּם מְאֹד, דְּבִיּוֹק בְּדַבְּקוֹת נִוְרָאָה בּוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְזֶה עֲקָר הַנְּסִיוֹן, לְאַחֲזוֹ בּוֹ חֻזֵּק וְלֹא לְהִתְנַתֵּק מִן הַגּוֹעַ הַחֲסוֹן. וּבְאַמַּת מִי הֵם אֵלּוֹ שְׂאֵינָם מְכִירִים גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק? כִּי אֵלּוֹ הַקְרוֹבִים אֵלָיו מְאֹד, הֵם פּוֹעְרִים פִּיהֶם, כִּי הֵם כָּל-כֶּף סְמוּכִים אֶל הָאוֹר, עַד שֶׁמְסַתְּנוֹרוֹת עֵינֵיהֶם. וְלִכֵּן לֹא בְּחָנָם שְׂיִשְׁנוּ פִתְגָם: מִי אֵינּוּ מְכִיר אֶת הַצַּדִּיק? הַרְבֵּנִית, הַיְלָדִים וְהַגְּבָאִים, וּמִדּוּעַ? כִּי נִמְצְאִים סְמוּךְ עַל יְדוֹ תְּמִיד, אֲזַי אֵינָם רוֹאִים אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל הַזֶּה, הֵם רְגִילִים אֵלָיו.

יְדוּעַ, שְׂרַבֵּי נִפְתָּלִי מְרוֹפְשֵׁיץ זִי"ע, בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "זֶרַע קִדְשׁ", נּוֹלַד בְּאוֹתוֹ יוֹם וַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּאוֹתָהּ שֶׁעָשָׂה שְׁנַפְטֵר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ זִי"ע: בֵּין

הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת תַּק"כ; וְאָמְרוּ עָלָיו צְדִיקִים אֶת מַה שֶּׁחֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ עַל הַפְּסוּק (קִהְלֹת א, ה): "וַיִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ", עַד שֶׁלֹּא יִזְרַח שֶׁמֶשׁוֹ שֶׁל זֶה, לֹא שֶׁקָּעָה שֶׁמֶשׁוֹ שֶׁל זֶה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נח, סִימָן ב'). וְלָכֵן קָרְאוּהוּ: יִרְעֵ קִדְשׁ, הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּטָן, וְלֹא הִבִּינוּ אוֹתוֹ כָּלֵל, וְהָיוּ עָלָיו הִרְבֵּה קִשְׁיוֹת, כִּי הִתְנַהֵג מְאֹד בְּפִשְׁטוּת, עַד שֶׁלֹּא רָאוּ אֶצְלוֹ מְאוּמָה. וְהָיָה לוֹ חֶתֶן בְּשֵׁם ר' אֶשְׁרֵל מְרוֹפְשִׁין זי"ע, בַּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "אוֹר יִשׁע". אַחַר הַחֲתֻנָּה יָשַׁב זְמַן מָה אֶצֶל חֲמִי הַרְבִּי. פַּעַם אַחַת רָאָה שֶׁהַרְבִּי נִכְנָס לַמִּטְבַּח, אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם הַמְבִשְׁלוֹת, וְהַחֵל לְצַעֵק עֲלֵיהֶן: לֹא מִגִּיעַ לִי כּוֹס חֵלֶב טָרִי, אֲנִי עֹמֵל כָּל-כָּפֹף קִשׁוֹת?! חֲתָנוּ הִתְפַּלֵּא בְּמֵאֵד לְפֶשֶׁר הַדְּבָר, וְכִי חֲמִי הַרְבִּי אֵין לוֹ דְּאֵגוֹת אַחֲרוֹת, אֲלֵא כּוֹס חֵלֶב טָרִי, וּבָא וּמִבְקָשׁוֹ בְּכַעַס וּבִהֲקֻפְדָּה?! וְנִתְּנוּ לוֹ. וְתַכְּף כְּשִׁי צָא מִהַמִּטְבַּח וְנִכְנָס לְחִדְרוֹ, הִגִּיעָה אִיזוֹ אִשָּׁה וּבִקְשָׁה מִהַגַּבְּאִי לְהַכְנִיסָהּ, וְהַכְנִיסָהּ. וּבִכְתָּהּ: רַבִּי, נוֹלַד לִי בֵּן, וְאֵין לִי חֵלֶב לְתֵן לוֹ; חֲנִיף הַרְבִּי, וְנִתְּן לָהּ אֶת הַכּוֹס שֶׁתִּשְׁתֶּה, וּמֵאֵז הָיָה לָהּ חֵלֶב בְּשִׁפְעַ לְהִינִיק אֶת הַבֵּן. עָבְרוּ חֲלָפוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, מִסֵּפֶר הַחֲתָן, רָאִיתִי לְפָתַע אֶת חֲמִי יוֹצֵא מִחִדְרוֹ וְנִכְנָס לַמִּטְבַּח, וְהַחֵל לְצַעֵק לַמְבִשְׁלוֹת: לָמָּה לֹא מִגִּיעַ לִי כּוֹס חֵלֶב טָרִי בְּלֹא מַיִם.

ושוב התפלא החתן, וכי לחמי אין דאגות אחרות אלא אלו? ונתנו לו. ושוב הגיעה איזו אשה, והכניסה הגבאי. ואמרה: רבי, הייתי פה, ברכתני שיהיה לי חלב, ונתברכתי. אלא הילדים שלי פחושים כל-כך, כי החלב שלי דליל מאד. וחיך ונתן לה לשות את הפוס והלקה. ולאחר כמה חדשים חזרה ואמרה: רבי, בני נראה בריא וטוב, ובאתי להודות לכם.

מה למדים מכאן? ר' אשר'ל מרופשיץ היה צדיק גדול, ולא הבין את חמיו, הוא לא ידע, שבאותו רגע שחמיו בקש כוס חלב פה למטה, בקש באותו רגע גם למעלה. ולכן אין לנו השגה בצדיק, ואל נא תשפחו את עברכם, אל תשפחו מה עשיתם, אל תשפחו את ההזמה שלכם, ועם הראש המלכלך שלכם תרצו להבין את הצדיק?! ועוד יהיו עזי פנים שיסיתו נגד הצדיק, ובראשם הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה, שהם מסיתים ומדיחים נגד הצדיק, והם המתנינים של הדור הזה, שעוקרים את האמונה מעם ישראל.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. רבנו ז"ל אינו נותן עצה להיות בשמחה, אלא אומר, שזו מצוה גדולה ממש,

ורבנו ז"ל הִזָּה מְנַחֵם הַכֹּל וּמְשַׁמֵּחַ הַכֹּל, וְלָכֵן שָׁמוּ ר' נַחֲמָן בֶּן שִׁמְחָה, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים, כְּשֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר תּוֹרָה זוֹ, אָבִיו הִזָּה אֶצְלוֹ, וְזוֹ הַפֶּעַם הִיחִידָה שְׁאָבִיו הִזָּה אֶצְלוֹ, וְאָז מְזַכֵּיר רַבְּנוּ ז"ל: "אַל אֱלֻקִּים הִנְיָ"ה דְּבַר" (תהלים נ, א) — עוֹלָה כְּמִסְפָּר שְׁמִחָ"ה. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁחִנְכָה זֶה הַזְּמַן לַפְּעַל אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל יְלָדִים, שְׂיִהְיֶה לָנוּ גִּיחַת מִיְלָדִים, וְהוֹלְדָה בְּנֵקֶל, וּפְרֻנְסָה, שְׁנֻזְכָּה לְלַמֵּד תּוֹרָה הַרְבֵּה, אֶל אֱלֻקִּים הִנְיָ"ה דְּבַר, שְׂיִהְיוּ לָנוּ דְּבוּרִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מָה אָנוּ מְבִינִים בְּהַצְדִּיק?! הֲלֹא הוּא כָּל-כָּף מְסַתֵּיר עֲצָמוֹ, עַד שֶׁהַרְבֵּנִית וְהַיְלָדִים וְהַגְּבָאִים אֵינָם מְשִׁיגִים אוֹתוֹ כָּלֵל.

מְסַפְּרִים עַל הַרְבֵּי מְצֻאֵנוּ זי"ע, בַּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר 'דְּבָרֵי חַיִּים', שֶׁפֶּעַם אַחַת הִזָּה יוֹשֵׁב בְּחֻדְרוֹ בְּלִי מְעִיל עֲלִיוֹן, רַק עִם טְלִית קָטָן, שְׁנֵה לֹא קָרָה אָף פֶּעַם. וְהִנֵּה נִכְנָס הַגְּבָאִי לְרַבִּי, וְאָמַר: זֶה לֹא מִתְּאִים לָכֶם לְשִׁבְתַּת כָּף. וְעָנָה לוֹ הַרְבֵּי: מִי שְׁאֵלְךָ?! וְהַגְּבָאִי שָׁלֵא הִזָּה חֲכָם גָּדוֹל הַתְּעַקֵּשׁ: רַבִּי, הֵיכֵן הִמְעִיל?! וְעָנָה: רְצוּנְךָ דִּיקָא לְדַעַת, הִנֵּה נִכְנָסָה עִתָּה אֶלְמָנָה, שְׁבַעֲלָה גְהַרְגַּ, וְהוֹתִירָה עִם שְׁלֹשָׁה-עֶשֶׂר יְתוּמִים, אִמְלָלָה שְׁבָאִמְלָלִים, שְׁאִין לָהּ מְאוּמָה בְּמָה לְפְרֻנְסָם, וְנִתְתִּי

לָהּ אֶת הַמַּעִיל שֶׁתִּמְכַרְנּוּ, וַיְהִיָּה לָהּ פְּרִנְסָה לַכֶּמֶה
 שָׁנִים. נִמְצָא מִכָּל זֶה, שֶׁהַגִּבְאֵי אֵינוּ מֵבִין וּמְשִׁיג אֶת
 דְּרָכֵי וּמַעֲשֵׂי הַצַּדִּיק, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וְלִכְּן אָמַר מַה שֶּׁאָמַר... כִּי בְּאֵמַת הַצַּדִּיק הוּא קְדוּשׁ
 וְנוֹרָא מְאֹד, רַחֲמָן הַמְּרַחֵם עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּצַעֲרָן,
 וְגַדֵּל רַחֲמָנוּתוֹ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר, וְרַק מִי
 שֶׁהוּא רַחֲמָן יָכוֹל לְהִיּוֹת מְנַהֵיג, כְּדִגְמַת מִשָּׁה רַבְּנוּ
 הַרַחֲמָן הָאֵמֶתִי. וְלִכְּן אֵין לְאִישׁ לְהִתְעַרֵּב בְּדְרָכֵי
 הַצַּדִּיק, וְאָנוּ הַפְּחוּתִים וְקִטְנֵי הָעֶרְףַּ לְעוֹלָם לֹא נוֹכֵל
 לְהִבִּין אֶת הַצַּדִּיק הַמּוֹרֵם אֲלֵפֵי פְּרִסָּאוֹת מֵאֲתָנוּ, וְדְבוּק
 בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכְּן אָסוּר לְשָׂאֵל שׁוּם קְשִׁיוֹת
 עַל הַצַּדִּיק, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְשַׁלֵּיף שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, וּמִקְבֵּל
 אֶת דְּבָרֵי הַצַּדִּיק לְבִלִּי לְהִרְהַר אַחֲרָיו כָּלֵל. קִשָּׂה לָךְ
 קְשִׁיוֹת?! צֵא הַחוּצָה לְשׂוּדָה וְתִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.
 כְּמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵבְרָן, חֶלֶק ב', סִימָן מו):
 קְשִׁי"א רָאשֵׁי תְבוֹת: שְׂמַע הַיְיָ קוֹלִי אֶקְרָא. קִשָּׂה
 לָךְ קְשִׁיוֹת?! צֵא הַחוּצָה, וְתִשְׁלִיף עֲצָמְךָ עַל הָאָרֶץ
 וְתִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, אֲנִי מְלַכְלֶךְךָ בְּלִכְלוּף וּבְזִהְמָה, הוֹצִיאֲנִי מֵהַבּוֹץ
 הָעֵב וְהַגָּס הַזֶּה..." וּמִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא טָהוֹר
 וְקְדוּשׁ?! הַצַּדִּיק מְסַר נַפְשׁוֹ וְכָל כְּלוֹ בַּעֲבוּר בְּגִי
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִי קְדוּשִׁים וְטָהוֹרִים, שְׁלֹא יִדְעוּ מַה זֶה

חטא, ומי הלך ומסרו? הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה, שהם הם העזי פנים, בחינת יונים ומתיונים, שמסרו את הצדיק, רחמנא לצלן, והעלילו עליו עלילת דם, האם נדמה להם שהקדוש-ברוך-הוא לא ישלם להם כגמולם? ! בודאי יבואו עמם חשבון, ויפרעו מהם מלמעלה על רוע מעלליהם, אוי להם ואוי לנפשם! אשר זרעו טמאה בכל מקום, וטמאו כל השמנים, ומה עשה הצדיק? נטל פך שמן טהור שלא נגעו בו היונים, בני ובנות ישראל קדושים וטהורים, שאינם יודעים מה זה חטא, מסר הצדיק נפשו בעבורם לשמור על קדשם וטהרתם, האם מגיע לו אחר-כך שימסרו אותו? ! הלא אינם אלא כדגמת אותו גבאי שוטה ואכזר... ואתה רבי עקיבא, אשריך שנתפסת על דברי תורה!

ידוע, שבחנפּה הִיא יושב הרבי מצאנז, בעל ה'דברי חיים' זי"ע, בדבקות עצומה, שעות על גבי שעות נגד המנורה, וממלמל מה שממלמל, ולא שמעו מה הוא מדבר, אבל עיניו זלגו דמעות. וכן הִיא כל לילה ולילה מימי החנפּה. פעם אחת בעת הדלקת הנרות, הוציא שְׁעוֹנוֹ מדי כְּמָה דקות, ושאל לאנשיו: חלפּה חצי שעה? וענו בשלילה, ואחר-כך שוב שאל:

חלפה חצי שעה? וחזור חלילה, עד שחלפה חצי שעה, וככה את הנרות, ונטל את החנפיה, ורץ לחוץ ופגש מישהו, ונתן לו את השקית עם החנפיה וכו'. והחסידים לא הבינו את הנעשה, הלא כל לילה היה הרבי דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ובוכה לפני הנרות שעות ארוכות, ומה יום מיומים?! ולבסוף נתגלה, שאחר כמה שעות מאז שהחל לבוא קהל גדול לחדר המתנה, הגיעו הרבה אלמנות, ובכו שאין להן מה לאכל, וחלק כסף לכלם, ולבסוף לא היה לו מה לתן, ומשכן את המנורה שלו, כדי לעזר לבריות. כל-כף מסר נפשו בעבור הזולת.

ופלא על גבי פלא, צדיק נורא מאד, שקל רצונו רק לעזר לזולת, ולבסוף אנשים שהיו נעזרים על ידו, הם הלכו והכניסוהו לבית-סהר... מבהיל הרעיון.

וכן נעשה מדור דור, שעל הצדיק האמת קמים ריקים ופוחזים ומוסרים אותו. הלא כלנו צריכים לבכות — היכן הצדיק שמטהר אותנו, מוצף את נשמתנו, מכבס אותנו שלא נצטרך להתענות ולסגף עצמנו?! אימתי צריכים להתענות ולספד? כשנפטר לאדם קרוב משפחתו מהקרובים ביותר. הצדיק הוא

בְּחִינַת חֲנֻכָּה, שְׁמַחְדִּיר בְּנוֹ שְׁלֵא נִצְטָרֵךְ לְסַבֵּל וּלְהִתְעַנּוֹת, וְלִכְן הִתְחִילוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אֶת דְּבָרֵיהֶם: מַאי חֲנֻכָּה? בְּכ"ה בְּכֶסֶל, יוֹמֵי דְחֲנֻכָּה אֵינוֹן, וְאֵין סוּפְדִים וְאֵין מִתְעַנִּים בָּהֶם. זֶהוּ כַחוּ שְׁל הַצְדִיק, בְּחִינַת הַכֶּהֱן גְדוֹל, שֵׁישׁ לוֹ הַפֶּךָ שְׁמֵן טְהוֹר, שְׁמֻטָּהר אוֹתָנוּ וּמַחְדִּיר בְּנוֹ תְּשׁוּקָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוֹזֵר לִילְדֵינוּ, וְהֵנָּה הַיּוֹנִים רוֹצִים רַק לְעָקְרוּ, וְחוֹשְׁבִים מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לְהַפִּילוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְלִכְן עָלֵינוּ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא מְטַהֵר אוֹתָנוּ וּמְזַכֵּךְ וּמְכַבֵּס אוֹתָנוּ.

מִסְפָּר עַל אֶחָד הַצְדִיקִים, שְׁבָלִיל שְׁבַת בְּשָׁעָה שֶׁשָּׁר אֶת הַזְמָר: "אִשֶּׁת חַיִּל", בְּשֶׁהֲגִיעַ לְפָסוּק: "גָּמְלָתְהוּ טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ", הָיָה בּוֹכָה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִרְגֵעַ, כְּשֶׁנִּרְגַע סוּף סוּף, שְׁאַלְוֵהוּ הַרְבֵּנִית וְהִילְדִים: "מִדּוּעַ בְּכִיתֶם כָּל-כֶּךָ?" וְעָנָה וְאָמַר: "אֵיךְ אֲנִי כְּפוּי טוֹבָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גָּמְלָתְהוּ טוֹב, הַשְּׂכִינָה עוֹשָׂה לִי טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ, וְאֲנִי מְצִיק לָהּ, וְלִכְן הִחִילוֹתִי לְבָכוֹת". מָה רָעָה עֲשָׂה לָנוּ הַצְדִיק, שְׁאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְצַעַר אוֹתוֹ כָּל-כֶּךָ?! לָמָּה צְרִיכִים לְשַׁפֵּךְ אֶת דָּמוֹ כָּל-כֶּךָ?! לָמָּה

מגיע לו את זאת?! האם פשהלכתם לישן וקראתם קריאת-שמע, הורדתם דמעה אחת בשביל הצדיק?! האם אתם זוכרים את הצדיק הזה, אשר "גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה", שעשה לכם רק טוב כל החיים, האם הוזלתם דמעה בעבורו?!

הנה חלפו ארבעים וארבע שנים מאז שהתחלתי להדפיס את הספר שו"ת "אשר בנחל", מחנכה תשכ"ד עד היום (תשמ"ח), ואם ידפיסו את כל המכתבים, יהיו לפחות ארבע-מאות פרכים; וזאת אני מבטיח, מי שיעזר להדפיס פרוץ אחד משו"ת "אשר בנחל", תהיה לו טובה גדולה, ואהיה לו למליץ גדול בשמים. ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להחזיר לו טובה תחת טובה. ברוך השם, עשיתי לכם הרבה טובות, אף שקבלתי בחזרה רעות, המשכתי לעשות טובות, על אחת כמה וכמה כשאצא מזה העולם, בנדאי תקבלו אצלי רק טובות. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזפה כבר לבנין בית-המקדש, והפהן ידליק את המנוחה, ויאיר את אור הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

תג האורה

יגלה נוראות נפלאות ממעלת ימי תנכה
הקדושים, ומה יכולים לפעל בנמים אלו.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר יָמֵי חֲנֻכָּה
הַקְּדוּשִׁים הֵם חַג שֶׁל אֹר, שְׂאֵז מִתְגַּלֶּה
הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁיִּתְגַּלֶּה בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ,
וְלִכְּן רְאוּי אֵז לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל הַגְּאֻלָּה, כִּי
הֵם יָמִים מְאֹד מְסֻגְלִים לְבַקֵּשׁ עַל הַגְּאֻלָּה,
שְׂנֻזָּכָה לְהַגְּאֹל גְּאֻלַּת עוֹלָם.

(אמרי־מוהרא"ש, חלק ג' סימן ו')

קוֹנְטְרַס

חג האורה

בני ובנותי היקרים! אנו נמצאים עתה באמצע חג האורה, ימי חנכה הקדושים, שרבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), אשר כל הענין של ימי חנכה, זה תודה והודאה, שהם ימים אשר צריכים להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא. והנה אנו יודעים, כשיש צרה לאחד, יש לו מועקה על לבו, מאין זה בא? או כשעובר על האדם משבר, לבו דופק מפחד, מהיכן זה נובע? מסביר רבנו ז"ל, הנה אנו רואים, כשיש צרה לאדם, אל מי הוא בא? אל חכם העיר, לשאלו עצה מה לעשות. אנו נמצאים בצרה גדולה מאד, אשר כמוה לא היתה, כי אין יום שאין קללתו מרבה מתברו, ובעת הצרה באים אל החכם הזה של האדם, כמו שכתוב (משלי יד, ט): "לב יודע מרת נפשו". ואומרים חכמינו הקדושים (תקוני זהר יד, ט): הלב מבין. ולכן פשוטלים בצרה ובסבל, עקר הצרה היא בלב, כי כל הדמים שזורמים בעורקים

ובגידים, כלם מלחיצים את הלב, ורוצים לדעת מה לעשות. ומזה נובע, שפשיש צרה לאדם — הלב דופק מחמת פחד ורעדה, ומה גם שמרגיש חלשת הלב. ועל זה מסביר רבנו ז"ל: כשאדם נותן תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה אתו, אזי חוזרים הדמים למקום שצריכים להיות, ועוזבים את הלב, והאדם זוכה לקבל רפואה. כי עקר המחלות והחלאים רעים, הפתחים והיראות שבאים לאדם, אין זאת אלא שהדמים לוחצים את הלב, ואינם זורמים בעורקים ובגידים כדבעי. כל אחד ואחד מאתנו עובר בכל יום יום ממצבים בלתי צפויים, שלא היה צפוי מראש שיקרו לו מקרים מוזעזעים, כי החיים אינם הולכים כפי שרוצים, והכל מלמעלה — ממנו יתברך. נשאלת השאלה: למה צריכים לעבר כל-כך הרבה יסורים? למה צריכים לסבל סבל כל-כך גדול? אומרים חכמינו הקדושים (מנחות נג): מה נית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתיית, אם רוצים להוציא שמן זית זך, צריכים לכתש את הזיתים היטב, אף ישראל אינם חוזרים למוטב, אלא על-ידי יסורים. אנו נמצאים בזה העולם לתכלית אחת — כדי להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב בזהר (בא מב.): בגין לאשתמודעון ליה, כדי שגזפה להפירו יתברך. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא נשא ג): מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא עולמו,

נתאנה שיהיה לו דירה בתחתונים, הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור אתנו, כדי שנוזכה להפירו מכל פרט מפרטי הבריאה. לכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), שאיש הישראלי צריך להסתכל תמיד על השכל שבכל דבר, שזה חיות אלקות המחיה את הדבר הזה; אם אדם זוכה להפירו יתברך, וכל מה שהוא צריך, הוא יודע שיש לו רק כתבת אחת — לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, לבקש ממנו יתברך כל צרכיו — בין בגשמיות ובין ברוחניות, וכשמקבל את זאת, הוא נותן תודה להקדוש-ברוך-הוא: "תודה לך, רבונו של עולם, שנתת לי היום לאכל, שנתת לי בגד ללבש, שנתת לי היום בריאות, ששמרת אותי היום מפגעי ומקרי הזמן", זה נקרא תודה והודאה. אדם צריך להרגיל עצמו להודות ולהלל ולשבח את הבורא יתברך שמו בכל יום ויום, ועל-ידי-זה מתרחב לבו לבקש הלאה. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): משיח יכבש את העולם על-ידי חרב התפלה. הוא יכניס את הענין של תפלה בעולם, שבני-אדם ירגילו עצמם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'", כלם ידברו אליו יתברך, כי יהיה גלוי אלקות כזה, שלא נראה רק אמתת מציאותו יתברך, נראה את הפנימיות

שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר. וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁבְּעִבּוּרָה בָּאֵנוּ לְזֶה
הָעוֹלָם — לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ!

וְהִנֵּה בְּיָמֵים הַלְלוּ — יְמֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים, עָלֵינוּ
לְהַרְגִיל עֲצָמָנוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, לְשַׁבַּח וּלְפָאֵר עַל הַנְּסִים
וְהַנִּפְלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אִתָּנוּ. הַיְּנֻנִים הֵם חֻכְמֵי הַטֵּבַע, שֶׁכּוֹפְרִים
לְגַמְרֵי בְרוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, הֵם גְּזָרוּ גְזָרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל,
אֶחָת מִגְּזָרוֹתֶיהֶן הָיְתָה כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יח:),
שֶׁגְזָרָה מְלָכוֹת יוֹן גְּזָרָה, שְׁלֵא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל
פִּיהֶם, שֶׁאֵף פֶּעַם לֹא יִדְבְּרוּ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזֶה
רָצוּ לְסַלֵּק אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הָעוֹלָם. כִּי הַדְּבוּר שֶׁל
הָאֲדָם, יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל מְאֹד. כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר
(לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד), שֶׁעֵקֶר הָאֲמוּנָה תְלוּי בְּפֶה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי". עַל-יְדֵי
שֶׁמְדַבְּרִים אֲמוּנָה בְּפֶה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְאֲמוּנָה;
כְּשֵׁי-הוֹדֵי מַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִם אֲשֶׁתוֹ וּלְדַוּ, עִם אָחִיו
וּגִיסִיו וּשְׂאֵר בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה, עִם הַשְּׂכִנִּים, הַקְּרוֹבִים
וְהַיְדִידִים — רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מוֹרִיד אֶת
הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, כְּשֵׁי-הוֹדֵי מְדַבֵּר רַק מִהַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ
שְׁמוֹ, מְשַׁרְהָ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַטָּה. וְזֶה מֵהַ שְׂאוּמְרִים
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינֵן סִפְרֵי הָאֲזִינוּ שִׁיג) עַל אַבְרָהָם אַבִּינוּ,
שֶׁעַד אַבְרָהָם אַבִּינוּ הָיָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֻךְ עַל

השמים, פי ידעו שישנו אלקים, אף מסתתר כביכול למעלה, ואנו נמצאים בארץ, ויכולים לעשות, חס ושלום, כפאות נפשנו, אבינו אברהם הוריד את הקדוש ברוך הוא פה בארץ, עד שנקרא אלקי הארץ, שידעו שיש השם בכל מקום, הקדוש ברוך הוא נמצא עמנו, אתנו ואצלנו, וכל אשר קורה — בין לטובה בין לרעה, יש בזה פונה עמקה וטובה גדולה, אף איננו מסגלים להבין הטובה הגדולה שיוצאת מהצרה. פי סוף כל סוף פשיש סכל וצער, זה מר וכואב מאד מאד, כשישנם הרוגים ופצועים, ונשפך דם ישראל כמים, אין צער ויסורים גדולים מזה, ואיך יכולים לראות את הטובה בזה? ! ופה נכנסות הקשיות ששואל אדם: "מה זה ועל מה זה? !" אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ה.): כל שהקדוש ברוך הוא חפץ בו — מדכאו ביסורים, ואם קבלם — יראה זרע יאריך ימים. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא; אם יודעים שכל העובר עלינו בגשמיות וברוחניות הכל לטובה, אף על פי שאיננו מבינים את הטובה, אבל זאת הבחינה היא מעין עולם הבא. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ב'): בזה שאדם מרגיל עצמו לתן תודה להקדוש ברוך הוא על כל העובר עליו, זה נקרא שעשוע עולם הבא, פי לעתיד יתבטלו

כָּל הַקְרָבָנוֹת, וַיִּשְׂאֵר רַק קְרָבֵן תּוֹדָה. מַה הֵם הַקְרָבָנוֹת?
 אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּר מִיָּנֵן, נִגְעַלְס וְנִחְשָׁף מִמְּנוּ הָאוֹר,
 כִּי אִם הִיא יוֹדֵעַ הָאָדָם, שְׂמֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא
 יִתְבַּרֵךְ מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתְוֹךְ כָּל
 עֲלָמִין, וְכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה אֱלֻקוֹת, אַף פֶּעַם לֹא הִיא
 חוֹטֵא, כִּי הִנֵּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתִּי, עִמִּי
 וְאֶצְלִי, וּמִסְתַּכֵּל עָלַי, וְאֲנִי מִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְכִיצַד אֲנִי יָכוֹל
 לְחֹטֵא?! בְּרַגַע שֶׁאָדָם, בַּר מִיָּנֵן, חוֹטֵא, הוּא מְסַלֵּק אֶת
 הַשְּׂכִינָה מִמְּנוּ, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.):
 בַּתְּחִלָּה הִיְתָה הַשְּׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שֶׁחֹטְאוֹ
 — סִלְקוּ מֵהֶם אֶת הַשְּׂכִינָה; אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
 אוֹת אַמּוֹנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה
 לְאָדָם. וְכֵן אוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי עוֹנֵתִיכֶם
 מִבְּדִילִים הָיוּ בִּינְכֶם לְבִין אֱלֹקֵיכֶם", וּמִזֶּה בָּא שֶׁאֲנוּ
 סוֹבְלִים סָבֵל גְּדוֹל וְיִסוּרִים מְרוּרִים, וּמְקַבְּלִים מַכּוֹת, כִּי
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְעוֹרְרָנוּ שֶׁנָּשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה
 וְנִסְתַּכֵּל אֵלָיו, שֶׁנִּרְגֵּישׁ אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 שֶׁנִּתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו, וּלְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת
 הַבוֹרֵא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, זֶה שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן כָּל
 הַקְרָבָנוֹת יֵהְיוּ בְּטָלִים, כִּי לֹא יֵהְיוּ חֲטָאִים, וְלֹא יִצְטָרְכוּ
 לְהִבִּיא קְרָבָנוֹת בְּעִבּוֹר חֲטָאִים, אֲלֵא יִשְׂאֵר קְרָבֵן תּוֹדָה,
 שֶׁאָדָם מוֹדָה וּמְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל:
 אִפְלוּ עֲכָשׁוּ, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ, חֵס

ושלום, ברע, צריף להרגיל עצמו למצא את הטוב שיש ברע, פמוכא בדבריו ו"ל (לקויטי-מוהרן, חלק א', סימן לג) ביום טובה — הנה בטוב, וביום רעה — ראה (קהלת, ז, יד). כל יום ויום מתגלה האור הגנוז, שהוא האור שהאיר לאדם הראשון קדם החטא, שרק ראה את הקדוש-ברוך-הוא, רק שמע את הבורא ותברך שמו, רק הרגיש את הקדוש-ברוך-הוא ורק דבר אל הקדוש-ברוך-הוא, לא היה אצלו שום לבוש. כמו שכתוב (בראשית ב, כה): "ויהיו שניהם ערומים, ולא יתבששו", לא היה להם לבוש, ולא התבששו מלדבר באפן גלוי מהקדוש-ברוך-הוא, כיון שחטאו — גרשו אדם ותנה מגן-עדרן. "ויגרש את האדם", ומאז אדם מתבשש לדבר פתוח ממנו ותברך, מתבשש לדבר בגלוי אליו ותברך, כי יחשבו שמדבר אל הקיר, או אל עצמו, כי מרב כפירות ואפיקורסות, אדם איננו מבין משמעות המשג לדבר אל הבורא ותברך שמו! ולכן משית, אומר רבנו ו"ל, יכבש את העולם על-ידי תפלה. הוא יגלה לכלם — אם רוצים להנצל מהצרות, מהיסורים והמרירות, מהענשים קשים ומרים שעוברים עלינו, נרגיל עצמנו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. וכתוב (תהלים קמט, ו): "חרב פיפיות בידם", חרב התפלה צריכה להיות עם שתי פיות. חכמינו הקדושים אומרים (מדרש שוחר טוב): פיהם של ישראל — חרבם. פה של כל יהודי זו החרב לכבש

בַּה אֶת הַמְּלַחְמָה. אֲבָל הַחֶרֶב הַזֹּאת לֹא שָׁנִים מִשָּׁנֵי
 צְדָדִיָּה, לְהַרְגֵם אֶת הַשׁוֹנְאִים, שֶׁכָּף מְצִינוּ בְּתַפְלָה,
 שִׁישָׁנָם שָׁנֵי דְבָרִים: תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּשְׂאֵלַת צְרָכָיו.
 רֵאשִׁית, צְרִיף אָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וּלְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל
 הַחֲסָדִים הַגְּדוּלִים שֶׁגָּמַל עִמּוֹ. וְאִם יִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן,
 יִבְכַח אִיךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וְעָשָׂה עִמּוֹ
 כְּ-לִכְפֵּף הַרְבֵּה גְּסִים וּנְפִלְאוֹת, חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים.
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (נִדָּה ל.א.): אֵין בְּעַל הַגֵּס מְפִיר
 בְּנִסּוֹ, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוֹלְכִים עִמּוֹ בְּמִדַּת הַדִּין, וְשׂוֹכַח
 אֶת הַחֲסָדִים וְהַרְחֵמִים גְּמוּרִים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עוֹשֶׂה אִתּוֹ. אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה טָבַע, מְקַרָּה, מְזֶל, "אֲנִי
 צְרִיף לְלֶכֶת, אֲנִי צְרִיף לְהִתְנוּעֵעַ, לְדַבֵּר לְרֵאוֹת וּלְשִׁמְעַ",
 וְחוֹשֵׁב שֶׁזֶּה טָבַעִי וּמוֹבֵן מֵאֱלֹהֵי, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁזֶּהוּ גֵס
 גְּדוֹל מְאֹד, שִׁישׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֵאוֹת וְרִגְלַיִם לְלֶכֶת, וְכָל
 הַרְמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִים מִתְּפַקְדִים כְּרְאוּי. אֲבָל
 אָדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהִבִּין אֶת זֹאת, וְרוֹאֶה אֶת הַדְּבָר
 כְּבָרוּר מֵאֱלֹהֵי. וְלִכֵּן תִּקְנֵנוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים לְכַרֵּף
 אֶת הַבְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם: "פּוֹקֵחַ עוֹרִים", "הַמְכִין מְצַעְדֵי
 גָּבֵר", "יֵשׁ לִי עֵינַיִם לְרֵאוֹת, אֲנִי נוֹתֵן לָךְ תּוֹדָה, רְבוּנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לִי רִגְלַיִם לְלֶכֶת, אֲנִי מוֹדֶה לָךְ" וְכוּ', וְכֵן
 בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט מֵהַנְּסִים הַיּוֹמִיִּים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, בְּרַגְעַ שְׂאָדָם מְפִיר שֶׁהַכֵּל זֶהוּ גֵס, אֲנִי

נפתח לו הלב ויכול לבקש הלאה: "רבוננו של עולם, עשית עמי נסים ונפלאות, ועדין עתה מרבה בתסדיך המרבים עלי, המשיך לעשות לי נסים", וכאן נפתח לו הלב, ומתחיל לבקש את הקדוש־ברוך־הוא על כל חסרונותיו, ולכן מתחיל תחלה להודות ולהלל בתודה והודאה, ואחר־כך מגיע לשאלת צרכיו. וזאת יחידיר משיח בעולם.

ולכן עקר המצנה בימי חנכה הקדושים — להדליק את הנרות, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד, כי מתגלה אז האור הגנוז, והעקר להתבונן בנרות, ולראות את הבורא יתברך שמו. ולכן ישנם שמונה נרות — כנגד הבינה, שהיא הספירה השמינית ממטה למעלה: מלכות, יסוד, נצח, הוד, תפארת, חסד, גבורה, בינה. אחר שעוברים על השבע מדות שאדם מזכך את עצמו, אז יכול להתבונן מה קורה בזה העולם, שהיגנים החשיכו את עינינו, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה ב'): "וחשך זה יון", שהחשיכו עיניהם של ישראל, והיו אומרים: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל. תרבות יון זה חשך, שלא נסתפל ולא נתבונן על האלקות שיש בדבר הגשמי והחמרי, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל. עשו וישמעאל נלחמים בעם ישראל, כדי

לְהַחֲלִישׁם וּלְשַׁבְּרֵם וּלְבַטְּלֵם, שְׁלֹא יִבְרָחוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יִדְבְּרוּ אֶל קוֹנָם. אָבֵל מְשִׁיחַ בַּחֲרָבוֹ,
 שֶׁהִיא חֶרֶב הַתְּפִלָּה, הוּא יִכְבֵּשׂ אֶת הָעוֹלָם. וְלָכֵן נֹאמֵר
 אֶצֶל יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ח, כ"ב): "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמוּרִי
 בַּחֲרָבִי וּבִקְשָׁתִי", אוֹמֵר עַל זֶה רַשִׁ"י — בַּתְּפִלָּה
 וּבִקְשָׁה, שֶׁזֶה הוּא עֲנִין הַהֲתַבּוּדוֹת, שֶׁגִּלְהָ לָנוּ רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ה), שֶׁזוֹ הַמַּעֲלָה הָעֲלִיוֹנָה
 מֵהַכֹּל, שֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְכָל אֲשֶׁר כּוֹאֵב וּמִצִּיק לוֹ וְכָל צָרָכָיו, הוּא מְבַקֵּשׁ
 רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, בְּזֶה הוּא כּוֹבֵשׂ אֶת הַחֹשֶׁךְ, וּמֵאִיר אֶת
 הָאוֹר אֵין אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְבַטֵּל אֶת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל.
 עֲשׂוֹ — כָּל כַּחוֹ זֶה חֶרֶב, "וְעַל חֲרָבָהּ תַּחֲיֶה", יִשְׁמַעֲאֵל
 כָּל כַּחוֹ זֶה קִשָּׁת — "וְהוּא רוֹבֵה קִשָּׁת", זֶה מֵה שֶׁאָמַר
 יַעֲקֹב: "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמוּרִי בַּחֲרָבִי וּבִקְשָׁתִי",
 אוֹמֵר רַשִׁ"י: תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, מִסְבִּיר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נִחְלוֹת, הַלָּכָה ד'), שֶׁיֵּשׁ שְׁתֵּי קְלִפּוֹת הַמַּתְּלַבְּשׁוֹת
 בְּאָדָם, וּבִפְרָט כְּשֶׁחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית, שֶׁנִּתְעַקֵּם
 לְבָבוֹ וְנִטְמָטֵם מִחוּ בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפִיקוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְשׂוֹאֵל: "מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה עוֹבְרוֹת עָלַי
 כָּל-כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת", וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַסְפִּיקוֹת מְסוֹבְבִים לוֹ
 הַמַּח וְהַלֵּב, עַד שֶׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן י"ב), שֶׁאֲנָשִׁים נוֹפְלִים בְּאִפְיקוֹרְסוֹת וּבִכְפִירוֹת עַל-יְדֵי
 הַחֲכָמוֹת שְׁלָהֶם, שֶׁזֶה בְּעֲצָמוֹ עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, שְׂרוּצִים

להעלים ולהסתיר מאתנו את האמונה. ויש שתי קלפות: קלפת עשו, שבאה פתוח ואומרת: לית דין ולית דין, פנים אל פנים, כנגדה צריכים לילך בחרב. אדם הבא מולך ורוצה להרגך — השכם להרגו. היא אומרת לאדם: "לא יתכן ששומעים אותך, אין לך מה להתפלל, כי אף אחד אינו צריך אותך" וכו', זה השונא שבא אליך בגלוי, פנים אל פנים, כנגדו באים בחרב, וכורתים ראשו, כמו שעשה דוד המלך לגלית, שבא יום יום ערב ובקר לבטלם מקריאת שמע, מאמונה, עד שבא דוד המלך וכרת ראשו בחרבו; כי עם השונא שהוא עשו, שאמר שאין שומעים אותך, ולא צריכים אותך, נגדו הולכים בחרב ומחסלים אותו. אבל יש קלפה קשה יותר, קלפת ישמעאל, שהוא פרא אדם, "ידו בכל יד כל בו" (בראשית טז, יב), אתו אין יכולים ללחם אלא בקשת. טבעה של קשת שיורים אתה למרחוק. מהי קלפה זו? אלא שאומר: "כי שמע אל, הקדוש-ברוך-הוא כבר שמע תפלתך, התפללת כבר, ולמה תתפלל שוב?!" זו קלפה עצומה, כי איננו מכחיש, אלא בא בחכמה, ואומר: כי שמע אל, הקדוש-ברוך-הוא שמע אותך. עליו צריכים לירות בחץ וקשת, כשהשונא בא אלי מרחוק, ורוצה שאפסיק להתפלל, ואומר לי שהתפללתי מספיק, עלי למחות ולומר: "לא ולא! אין זה נכון", כי כל זמן שאדם חי

— צריך להמשיך ולהתפלל, ולא לחדל מזה. ולכן שתי קלפות אלו — עשו וישמעאל, מתלבשות בנשמות ישראל, ורוצות לבטל אותם מאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, מתפלה, מלראות את האור. וזו תרבות יון, שהכניסו את הטבע, מקרה ומזל בעולם.

ולכן ימי חנכה הקדושים, שזכינו למתתיהו, שהוא הנה הכהן גדול, הצדיק האמת, עם ילדיו ותלמידיו, זכו להתגבר על היונים, ולבטל קלפת יון, מצאו פה שמן חתום בחותמו של כהן גדול, שזה האיר לנו שמונה ימים, שהתחלנו להתבונן באור האין סוף ברוך הוא, המאיר בכל העולם, כמו שכתוב (חזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו וגו', וזהו גם חנכה, שבתוך החשך אנו יכולים להתבונן ברוחניות חיות אלקות, בתוך הצרות והיסורים, המרירות והדינים, הענשים קשים ומרים שעוברים עלינו, אנו יכולים גם-כן להסתפל על החסדים והרחמים גמורים שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמנו, ואנו יודעים ומבינים, שבודאי יש כאן איזו כונה מאתו יתברך. וכל זה יגלה משיח צדקנו, כי הוא יגלה את האור הגנוז כי טוב, ולכן משיח — ראשי תבות: מזוזה ימין, חנכה שמאל. מצד ימין אנו רואים את המזוזה, שכתוב בזהר (חלק ג, ש): מזוזה ת אותיות זדמות. מה כתוב בה? "שמע ישראל הנייה אלקינו

הַנְּזִיחָה אֶחָד". זוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּרָה-הוּא אֶתְנוּ, עִמָּנוּ וְאַעֲלֵנוּ, בְּמַצָּבִים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, אֲפֹלוּ שָׂרַע וְמָר וְקָשָׁה לְסַבֵּל אֶת הַסִּבָּל הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת עָלִינוּ לְבוֹא אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּלְדַבֵּק עִצְמָנוּ בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וּלְחַזֵּר אֵלָיו. וּמִשָּׁם יוֹצֵא חֲנֻכָּה שְׂמָאל, שֶׁאֲפֹלוּ שְׂעוּבָרִים עָלִינוּ דִּינִים קָשִׁים וּמְרִים, שֶׁזֶּה הַשְּׂמָאל, עָלִינוּ לְהִזְכִּיר עִצְמָנוּ מַה הָיָה בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שְׂרָבִים טְמֵאִים וּרְשָׁעִים הַתְּגַבְּרוּ עָלִינוּ, אֲבָל הֵם נִפְלוּ בְיַדֵי טְהוֹרִים, מְעֻטִים וְקְדוּשִׁים, וְלֹא הוֹעִיל מְאוּמָה, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב. וְכָל זֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁאֲנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שֶׁזֶּה "חַג הָאוֹרְחָה", חַג שֶׁמְאִיר עָלִינוּ הָאוֹר הַגָּנוּז, אִף שֶׁאֵינָנו מְבִינִים הַרְבֵּה דְבָרִים.

וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ רוֹאִים דְּבַר פְּלֵא — חֲנֻכָּה תְּמִיד חָל בְּשָׁבוּעוֹת שְׁקוֹרָאִים בָּהֶם פְּרָשִׁיּוֹת וַיֵּשֶׁב וּמִקֵּץ, שְׁבָהֵן מְפֻרָטֶת מְכִירַת יוֹסֵף, שֶׁמְכָרוּהוּ לְעֵבֶד. אֲשֶׁר כָּל הַעֲנִיָּן הוּא בְּלִתֵּי מוֹכֵן — אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת, שֶׁאַחִים יִמְכְּרוּ אָח? ! כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קה, יז): "לְעֵבֶד נִמְכַר יוֹסֵף". הַשְּׁלִיכוּהוּ לְבוֹר, וְאַחֲרֵיכֶן מְכָרוּהוּ, עַד שֶׁנִּמְכַּר בְּמִצְרַיִם לְפּוֹטִיפָר, וְהִתְוַצָּאָה לְבִסּוּף — שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הִצְרָכּוּ לְרִדֵת לְמִצְרַיִם בְּגָלוֹת, וְלְסַבֵּל סִבָּל גְּדוֹל מְאֹד. וְאִיזָה קֶשֶׁר יֵשׁ לְכָל זֶה עִם יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, "חַג

האורה", שתמיד חל בפְּרָשִׁיּוֹת אלו, שְׁנֵאָמַר בְּהֵן
מְכִירַת יוֹסֵף הַצְּדִיק? אֵלָּא כָּל הַצְּרוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל
סוֹבְלִים, הֵן רַק מְחַמַּת שְׁנֵאת חֲנָם, שׁוֹנָאִים אֶחָד אֶת
הַשְּׁנִי, שְׁזָה נוֹתֵן כַּח לַעֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל לְהַתְּגַבֵּר עַל עַם
יִשְׂרָאֵל, זֶה נוֹתֵן שְׁלוֹטוֹן לְקַלְפַת תְּרַבוֹת יוֹן, שְׁתַּרְדָּה
בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַש
אַגְדָּה): אֵלְמָלָא הָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל מְאַחְדִים יַחַד, מְחַזִּיקִים
עַצְמָם בְּיַחַד, אֵין כָּל אִמָּה וְלִשׁוֹן יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בָּהֶם,
כִּיֵּן שֵׁישׁ פְּרוּדִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִז מְתַגְבְּרַת תְּרַבוֹת
יוֹן — טָבַע, מְקַרָּה וּמְזֵל, וְעֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּאִים עֲלֵינוּ.
כָּל הַצְּרוֹת שְׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים עַכְשָׁו, כָּל שְׁפִיכוֹת הַדָּמִים
שְׁקוּרָה לָנוּ, זֶה רַק בְּגַלְל דְּבַר אֶחָד — שְׁנֵאת חֲנָם,
אֶחָד אֵינוּ יְכוּל לְסַבֵּל אֶת זוּלָתוֹ. וְלִבֵּל נִשְׁטָה בְּעַצְמָנוּ,
אֲנוּ עֲדִין נִמְצָאִים בְּגִלוֹת גְּדוּלָה, וְעַקֵּר הַגְּלוּת זֶה שְׁנֵאת
חֲנָם, שְׁאֶחָד אֵינוּ יְכוּל לְסַבֵּל אֶת הַשְּׁנִי, עַד כְּדֵי כֵּן,
שְׁאֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. וְזוֹ הִיְתָה מְכִירַת יוֹסֵף,
"וְלֹא יָכְלוּ דְבַרוּ לְשָׁלוֹם" (בְּרַאשִׁית יג. ט). וְכֵן קוּרָה הַיּוֹם
אֲתָנוּ, אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁיִהוּדִים? שְׁנֵאָנוּ זֶה אֶת זֶה,
שְׁיִהוּ פְּלוּגִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל?! עַל זֶה בָּא לָנוּ
אַחַר־כֵּן הַסֵּבֶל הַגְּדוֹל, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל־כֵּן
סוֹבְלוֹת, וְנִשְׁפָּף דָּם יִשְׂרָאֵל כְּמִים, הַכֵּל רַק מְחַמַּת
שְׁנֵאת חֲנָם, שְׁאֵין אֶחָד יְכוּל לְדַבֵּר עִם הַשְּׁנִי. וְעַד שְׁלֹא
נִתְקַן אֶת זֹאת, אֲנוּ רְחוּקִים מִהַגְּאֵלָה. כִּי הַגְּאֵלָה אֵינָה

יכולה לבוא אלא על-ידי אהבה, שנאהב זה את זה. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד'): אהב"ה גימטריה אח"ד, מי שמחזיק באחדותו יתברך, תמיד חושב רק מהקדוש-ברוך-הוא, הוא חי עם הקדוש-ברוך-הוא ואהב את כלם, וזה סוד גרות חנפה, שמאירים את הגלות עם האור הגנוז שיתגלה בעת ביאת משיח. ולכן משי"ח ראשי תבות: ח'נפ'ה ש'מאל, מ'זונה י'מין. מה כתוב במזוזה? "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", מימין הולך חסד, כשיש לאדם אמונה, הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו חסד. שמאל זה דין, גבורה, אבל אם אדם מתבונן בתוך הדינים, ורואה גם שם את האור הגנוז — זו הגאולה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (מדרש פליאה): הדודאים נתנו ריח — זה ראובן שהציל את יוסף, ועל פתחינו כל מגדים — זה חנפה. ראובן מסר נפשו להציל את יוסף, ומזה יצא נר חנפה. כל ענן "חג האורה", חג החנפה, זה להאיר את הקדוש-ברוך-הוא, שגנזה להכניס את הבורא יתברך שמו בתוך ביתנו, וזה 'נר חנפה איש וביתו' (שבת כא:), בתוך הבית נכניס כל אחד ואחד את האור אין סוף ברוך הוא, שיהיה שלום בתוך הבית, וכמאמרם ז"ל (שבת ט:): שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום; וצריכים להכניס את השלום, שהוא שמו יתברך, בתוך הבית. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (סוטה יז:): איש

ואֲשֶׁה זָכוּ — שְׁכִינָה בִּינִיהֶם, אֲצֵל הָאִישׁ יֵשׁ י' אֲצֵל
הָאִשָּׁה יֵשׁ ה', וּבְיַחַד י"ה — הַמַּחֲזִין, וְכֹאֲשֶׁר יֵשׁ
שְׁלוֹם-בַּיִת — יֵשׁ שְׁכִינָה. וְלִכֵּן גַּר חֲנֻכָּה — אִישׁ
וּבֵיתוֹ, לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין גַּר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְהָאִיר לְכָל
אֶחָד אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְהַחֲדִיר בְּבִגְי הַבַּיִת אֲמוּנָה
בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן אוֹמֵר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת חֲנֻכָּה, הַלְכָה ו'),
שְׁפָל עֲנִיָּן הַחֲנֻכָּה זֶה לְשׁוֹן חֲנוּךְ, לְחֻנּוּף אֶת יְלָדֵינוּ
לְאֲמוּנָה, שְׂיִדְעוּ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה הַפֶּךָ
מִתְרַבּוֹת יוֹן, שְׂאֲמָרוּ: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין
לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל; אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן,
חֶלֶק א', סִימָן א'): מֵהוּ שׁוֹר? לְשׁוֹן הַסְּתַפְלוּת, כִּי הַיְיָנִים
הַטְּמְאִים רָצוּ שְׁלֹא נִסְתַּפְּל עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת
שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבָר, אֲלֹא עַל הַטְּבַע, מִקְרָה וּמִזֵּל, אֲשֶׁר מִשָּׁם
בָּאָה מַחֲלַקַת וּמְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת בַּבַּיִת — כְּשֶׁנֶּדְמָה
שֶׁהַכֹּל מִקְרָה וְטַבַּע; כְּשֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה רְבִים, זֶה בָּא רַק
מִחֲמַת טַבַּע, הָאִשָּׁה מֵאֲשִׁימָה אֶת בַּעֲלָהּ, שְׂאִינוּ מְבִיא
מִסְפִּיק פְּרֻנְסָה, וְהַבַּעַל מֵאֲשִׁים אֶת אִשְׁתּוֹ בְּכָל מִינֵי
הָאֲשָׁמוֹת, וְהַכֹּל בָּא, מִחֲמַת שְׂאִין זֹכִים לְהַסְתַּפְּל עַל
רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְאֵז אֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה,
וְיִשְׁנֶה שְׁנֵאָה גְדוּלָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת. וְכֵן נַעֲשֶׂה בַּחוּץ,

שְׁבִי-אָדָם אֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה, עַד שְׂמוֹכְרִים אֶת יוֹסֵף. אָנוּ עֲדִים לַגְּזַענוֹת הָאֲרוּרָה שְׂמֵת־פִּשְׁטָת בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְאוֹכֵלֵת בָּנוּ בְּכָל פֶּה. וְאִם רְצוֹנָנוּ לְהַגְאֵל, עֲלִינוּ לְשָׂרֵף אֶת הַשְּׂנֵאת חֲנָם הַזֶּה, וְלְהִתְאַחַד יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל — לְאַחַד אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן שְׁלֵמוֹת "חַג הָאֲוֵרָה" — לְתַן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ עַל מַה לְתַת תּוֹדָה לוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם יִחַפֵּשׁ וַיִּבְקֹשׁ — יִמָּצֵא הַרְבֵּה נִסִּים שְׁעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים קו): אִי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא נִסִּים וּבְלֹא פְלָאִים. כִּי־עַד? אָדָם נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמְּטָה [אָדָם שׁוֹכֵב בַּמְּטָה], וְהִנָּחַשׁ בְּאָרֶץ לְפָנָיו, [יִשְׁנֶה נִחַשׁ שׁוֹכֵב תַּחַת הַמְּטָה, וְאָדָם אֶפְלוּ אֵינּוּ שָׁם עַל לֵב], כִּי־וְ עַתָּה לְתַן רַגְלוֹ עַל הַקְּרָקַע, בָּרַח הַנָּחַשׁ מִפָּנָיו, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה פְּלָאִים עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ, [אָדָם אֵינּוּ מִבְּחִין בְּנִסִּים שְׁגָמֵל עִמּוֹ הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ]. אָדָם יוֹצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ, נוֹסֵעַ נִסִּיעָה עַל הַדֶּרֶךְ, שְׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יְרוּשָׁלַי בְּרִכּוֹת לד:): כָּל הַדֶּרֶכִים בְּחֻזְקַת סִפְנָה, וְהִנֵּה שָׁב לְבֵיתוֹ בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ הַנִּסִּים וְהַנִּפְלְאוֹת שְׁאָרְעוּ לוֹ, שֶׁלֹּא תִפְסֹס אֵיזָה יִשְׁמַעֲאֵלִי פָּרָא אָדָם וְהַרְגוּ, אוֹ לֹא נִלְכַּד בְּאֵיזָה פְּגוּעַ וְהַרְיָגוֹת וּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, שְׁקוֹרִים עֲכָשׁוּ, רַחֲמָנָא לְעֻלְן.

ולכן בימי חנכה האלו, "חג האורה", עלינו להרגיל עצמנו לתן תודה לפניו יתברך, על הנסים והנפלאות, על התשועות והמלחמות שעשה ועושה עמנו, ובזה יהיה לנו כח לבקש הלאה, כי אנו זקוקים עדין להרבה ישועות ונסים, עד שנזכה להגאל. והעקר מה שעלינו לבקש את הבורא יתברך שמו, שתהיה אהבה ואחדות בין נשמות ישראל, ונשרף את השנאה, שעשו וישמעאל מכניסים בנו, ועלינו להשתדל מאד מאד בנקדה זו — להחדיר בנו אהבת ישראל, לאהב איש את רעהו. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן סב): בשעה שאחי יוסף היו בצרה גדולה מאד, והרהרו בתשובה ואמרו (בראשית מב, כא): "אבל אשמים אנחנו, אנו אשמים שבאה עלינו הצרה הזו, שלא שמענו בקול אחינו בהתתנו אלינו" ומכרנו אותו, ובאו אל יעקב אביהם ואמרו: "אדון הארץ (שזה היה יוסף שלא הכירוהו), מדבר עמנו קשות, ואנו חוששים לרדת, כי רוצה לקחת את בנימין". אמר יעקב (בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן לכם רחמים". שואל רבנו ז"ל: מהו 'לכם'? אלא הקדוש-ברוך-הוא אהב את עם ישראל, ורוצה רק את הטוב שלהם. אבל לעתים, נותן לנו מכות, נהרגים אנשים, נפצעים בני-אדם, אבל זוהי רחמנותו יתברך, ואיננו מבינים את הרחמנות הזו, שאם נגזרו על האדם גזרות קשות ומרות — הפל

לטובה, איננו מסגלים להבין את הטובה שיש מהצרה הזו. ולכן אמר יעקב לבניו: "ואל שדי יתן לכ"ם רחמים", הינו הקדוש-ברוך-הוא ימסר את הרחמים בדינו, כי לפעמים מה שעובר על בני-אדם צרות ויסורים, מרירות וענשים קשים ומרים, זה מצד הקדוש-ברוך-הוא — לטובה, אבל אנו, נשמות ישראל, איננו יכולים לסבל ולקבל את היסורים באהבה, על-פן אנו מבקשים ממנו יתברך: מסר לנו את הרחמים בדינו, לתן לנו כל צרכינו: בריאות, פרנסה, ילדים, שמחת החיים וכו'. זאת אמר יעקב אבינו לבניו, השבטים הקדושים, שהלכו למצא את יוסף ולהחזירו אחר שמכרוהו: "ואל שדי יתן לכ"ם רחמים", הקדוש-ברוך-הוא ימסר את הרחמים בדינו, שאנו נוליף את הרחמנות. ולכן אומר רבנו ז"ל: ישראל זהו ראשי תבות: אל שדי יתן ל'כם ר'חמים. וזאת אנו צריכים עכשו, בימים טרופים אלו, אשר אנו עדים למה שעובר על נשמות ישראל — צרות וסבל רב מאד, ונדם ישראל נשפך פמים, ובנדאי מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — הכל לטובה, אבל איננו מבינים את הטובה הזו, ועלינו להתבונן ב"חג האורה" — מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאתנו? להחזיר את יוסף, את הצדיק האמת, לגלותו ולפרסמו בעולם, לפרסם את למודיו הקדושים, שמחזק ומאמץ את

נשמות ישראל, יוס"ף שמו, מלשון (בראשית ל, כד) "יסף לי בן אחר", הינו שלצדיק האמת הולך בחיים, שעוד יהודי תקרב אל הקדוש-ברוך-הוא וישוב בתשובה. ועלינו לילך בדרכיו של הצדיק, לקרב עוד יהודי לצור מחצבתו, שיכיר אותו ותברך. ואם גלף בדרך זו — נצליח, ונזכה להיות כלים לקבל בהם האור אין סוף ברוך הוא, ו"חג האורה", שהוא חג התנקה, ימשך עלינו כל השנה, שנזכה במו עינינו לראות בגלוי שכינה, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

טמאת יון

יגלה מה זו טמאת היונים, ואיך יכולים
ללחם נגדם, ויחזק את כל בר ישראל שלא
יפל בדעתו בשום פנים ואפן.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גג עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גג עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: טְמֵאת יוֹן שִׁיכַת בְּכָל
דוֹר וְדוֹר, כִּי כָּל אֱלוֹ הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים
הַזֵּדִים הָאֲרוּרִים, שְׂמֵדְבָרִים נֶגְדַּד הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא פְתוּחַ, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַמְצוֹת
מַעֲשִׂוֹת, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים נֶגְדַּד כָּל הַקְּדוֹשׁ
לְעַם יִשְׂרָאֵל, הֵם הַיּוֹנִים שְׂבִדוֹר הַזֶּה,
וְצָרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוּק.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ד')

קוֹנְטְרָס

טְמֵאת יוֹן

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת כ"א:): כְּשֶׁנִּכְנְסוּ יוֹנִים לְהִיכָל, טְמֵאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שְׁבֵהֵיכָל, וּכְשֶׁגָּבְרָה מְלָכוֹת בֵּית חֲשֵׁמוֹנָאִי וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מָצְאוּ אֶלָּא פֶּה אֶחָד שֶׁל שָׁמֶן, שֶׁהָיָה מְנַח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה לוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, וְנִעְשָׂה בּוֹ גִּס וְהַדְלִיקוּ בּוֹ שְׂמוֹנֵה יָמִים. מָה אָנוּ רוֹאִים? כָּל הַגִּס שֶׁל חֲנֻכָּה הָיָה עַל־יְדֵי פֶּה שָׁמֶן שֶׁהָיָה מְנַח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, שֶׁהַיּוֹנִים לֹא נִגְעוּ בּוֹ. וְלָכֵן עָלִינוּ לְהַתְּבוּנָה מֵהִי "טְמֵאת יוֹן", מָה הַיּוֹנִים רָצוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל?! בְּמָה רָצוּ לְהַכְרִיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל?! וּמָהִי הַמְּלַחְמָה נֶגֶד תְּרֻבוֹת יוֹן כְּבָר אֶלְפִים שָׁנָה?! אֶלָּא חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית בָּבֶל, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ד'), שֶׁגִּזְרָה מְלָכוֹת יוֹן גִּזְרָה, שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיָּהֶם. הַיּוֹנִים רָצוּ לְהוֹצִיא מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת שֵׁם ה', וְלֹא לְהַזְכִּיר אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, זֶה הַטְּמֵאָה הַכִּי גָדוֹלָה, כִּי בְּרָגַע שְׂאֵדָם אֵינָנו מְדַבֵּר מֵהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,

אבדה ממנו האמונה. וכמו שאומר הנביא (ירמיה ז, כח):
 "אבדה האמונה ונכרתה מפיהם"; אם אדם תמיד היה
 מדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא היה
 נמצא אצלו, כי מהיכן יכולים לדעת, שהשם יתברך
 שורה באדם? אם הוא מדבר תמיד ממנו יתברך, זה
 סימן שהוא יתברך נמצא אתו, וכמו שכתוב (בראשית
 לט, ט, א): "וירא אדוניו כי הנני ה אתו" וגו', אומר רש"י:
 שם שמים שגור בפיו; אפלו גוי ארור טמא, הכיר
 שה' יתברך נמצא עם יוסף, וכיצד? כי יוסף תמיד
 דבר מהבורא יתברך שמו. ולכן אומר רבנו ז"ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): האמונה תולה בפה של
 האדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך
 בפיי", על-ידי שמדברים את האמונה בפה, זה בעצמו
 מביא לאמונה, לא-כן כשאדם, חס ושלום, מדבר
 כפירות ואפיקורסות, ועושה ליצנות, רחמנא לצלן,
 כלפי מעלה, או עושה ליצנות מצדיקים הדבוקים בו
 יתברך, סימן שהוא מלא כפירות ואפיקורסות. אם
 אדם מדבר אמונה, סימן שהוא דבוק בו יתברך,
 כדברי המאמר: הלשון הוא קולמוס הלב, מה שאדם
 מדבר — בזה הוא אוהז וחי. ולכן אם אדם מדבר
 כפירות ואפיקורסות, רחמנא לישזבן, או שקוץ,
 תעוב, זהו, נבול פה, סימן ששם הוא נמצא, וכמו
 שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נבול פה, סימן א'): מי

שְׁמַדְבַּר נְבוּל פֶּה, בְּיָדוּעַ שְׁלָבוֹ חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת אָוֶן; כִּי הַכֹּל תְּלוּי בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, הַפֶּה מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת הָאָדָם. וְהַיּוֹנִים יִדְעוּ אֶת זֹאת הַיֵּטֵב, וְגִזְרוּ גִזְרָה, שְׁלֹא לְהִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, וְזוֹ "טְמֵאת יוֹן" הִרְשָׁעָה, שֶׁנִּכְנְסוּ לְהִיכֵל, וְטִמְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם. וּמָה זֶה הֵיכֵל? כָּל אָדָם הוּא הֵיכֵל בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבֻמוֹת ס.א.): אַתֶּם נִקְרְאִים אָדָם, וְלֹא אֲמוֹת הָעוֹלָם קְרוּיִים אָדָם. עִם יִשְׂרָאֵל נִקְרְאִים אֲדָ"ם מִלְשׁוֹן אֲדָמָ"ה לְעֵלְיוֹן, כָּל יְהוּדֵי יִשׂ לֹ רַמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִים, כְּנֶגֶד רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֵׂה, וְעַל כָּל יְהוּדֵי נֶאֱמַר: "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ", אוֹמֵר ר' חַיִּים וַיְטַאֵל (שְׁעָרֵי קְדֻשָּׁה): הָעוֹלָמוֹת הָעֵלְיוֹנִים הֵם כְּדִגְמַת אָדָם: רֹאשׁ, עֵינַיִם, אָזְנַיִם, חֻטָּם, פֶּה, צִוָּאר, כַּתְפַּיִם, יָדַיִם, גּוּף, רַגְלַיִם, בְּצוּרָה כְּזוֹ הוֹלְכִים כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַל זֶה נִבְנְתָה כָּל חֲכַמַת הַקְּבֵלָה, וְכָל הַיְחוּדִים וְהַזְּוֹגִים שֶׁל הַשָּׁמוֹת וְהַמְדוּת שֶׁהַצְּדִיקִים מִיְחַדִּים יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמְמַשִּׁיכִים עַל עֲצָמָם אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כָּל מְצוּנָה שְׂאָדָם מְקַיִם, יֵשׁ אֵין סִפּוֹר יְחוּדִים. עַל כָּל לֹא תַעֲשֵׂה שְׂאֵין עוֹשִׁים, יֵשׁ אֵין סִפּוֹר יְחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ. וְדַבֵּר זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַסְבִּיר לְאֶנְשִׁים שֶׁשְׁכַּלְם מְלֵא טְנוּף וְצוּאָה, מְלֵא זְהֻמָּה, כִּי כִּף אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס.א.): אִם יֵשׁ לְאָדָם

אָמוֹנָה, הוּא אוֹחֵז בְּשִׁלְמוֹת, וְכִמוּ שְׁצָרִיכִים אָמוֹנָה
 בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, כִּף צָרִיכִים אָמוֹנָה בְּצַדִּיק, וְכִמוּ
 שְׁצָרִיכִים אָמוֹנָה בְּצַדִּיק, צָרִיכִים אָמוֹנָה בְּעֶצְמוֹ, וְרַב
 רַבִּים מִתְרַחֲקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָהֶם
 אָמוֹנָה בְּעֶצְמָם, וְחוֹשְׁבִים: "מָה אֲנִי שָׁוָה, מִמְּנִי לֹא
 יֵצֵא מְאוּמָה, אֲנִי לֹא יֵצֵחַ וְכוּ", נִכְשְׁלֵתִי בְּעֵבְרוֹת
 חֲמוּרוֹת, וְאֵין לִי שׁוּם תְּקוּהָ וְתִקְוָה בְּחַיִּים", וְלִכֵּן
 מִתְרַשְׁלִים מִלְחָזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲבָל אִם אָדָם הֵיזָה
 יוֹדֵעַ, שְׁעַל-יָדֵי כָל מִצְוָה וּמִצְוָה הוּא מִתְחַבֵּר לְעוֹלָמוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים, וּמִכָּל שְׁפָן שְׁאָדָם זוֹכֵה וּבוֹכֵה בְּבִכּוּת
 עֲצוּמוֹת לִפְנֵי יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁנִטְהַר לוֹ הַמַּח-מִחְשָׁבָה,
 אֲזִי זוֹכֵה לְרֵאוֹת אֵילוֹ שְׁמוֹת וַיְחֻדִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
 אֲזִי רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. תִּתְבָּרֵךְ
 לְעֶצְמָכֶם, אֵין סֵפֶר יְחֻדֵי שְׁמוֹתֵי יִתְבָּרֵךְ, אֵילוֹ אוֹרוֹת
 זֶה מִמְּשִׁיף עַל הָאָדָם! זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַסְבִּיר לְקַטְנֵי
 עֲרֵךְ, לְמִצְמִצְמִים. וְלִכֵּן אֲנָשִׁים כָּל-כֵּף שְׁבוּרִים
 וְרִצּוּצִים, וְנִמְצָאִים בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, שְׁפָל זֶה "טְמֵאת
 יוֹן". וְכִמוּ שְׁכֵתוּב (תְּהִלִּים טו, ג): "טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה",
 אָדָם מְסֻפֵּן, כְּשֶׁנִּכְנַס לְבִיטָה, אֵינוֹ יְכוּל לְצֵאת מִשָּׁם,
 הוּא נִדְבֵק בְּתוֹךְ הַבוֹץ, וְכִשְׁמִגְבִּיהָ אֶת רַגְלוֹ הָאֲחֻת,
 נוֹפֵל בְּרַגְלוֹ הַשְּׁנִיָּה בְּבוֹץ, מִגְבִּיהָ אֶת הַרְגֵל הַשְּׁנִיָּה,
 וְטוֹבֵל בְּבוֹץ עֲמֵק יוֹתֵר, וְחוֹזֵר חֲלִילָה, "טְבַעְתִּי בֵּינוֹן
 מְצוּלָה" — צוּעֵק דוֹד הַמֶּלֶךְ, נִשְׁקַעְתִּי בְּבִיטָה כְּזוֹ,

שְׁאִינְנִי יְכוּל לְצֹאת. בְּרָגַע שְׁנֹכְנֵס בְּאָדָם יְאוּשׁ — "אֲנִי כָּבֵר לֹא יְכוּל לְחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה, מִמְּנִי לֹא יֵצֵא מְאוּמָה", הוּא מְסַתְּכַל בְּסִפְרֵי קְבֻלָּה, וְרוֹאֶה שֶׁשְׁמוֹת וַיְחֻדִים עַל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, וְאוֹמֵר לְעֶצְמוֹ: "זֶה לֹא שִׁיף אֵלַי, כִּי אֲנִי כָּבֵר לְאַחַר יְאוּשׁ" — זֶה "טְמֵאת גּוֹן".

כִּי בְּאֵמֶת מִכָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁאָדָם זֹכֵה לְקַיֵּם, נֶעֱשִׂים יְחֻדִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים. וְרַבְּנּוּ הִפְלִיג פְּעַם בְּמַעֲלַת הָאָדָם וְאָמַר: אַתֶּם יוֹדְעִים מַה זֶה אָדָם? אִם עוֹשֶׂה כָּכָה עִם הַיָּד, נֶעֱשֶׂה כָּכָה בְּעוֹלָמוֹת, אִם עוֹשֶׂה כָּכָה עִם הַיָּד, נֶעֱשֶׂה כָּכָה בְּעוֹלָמוֹת. וְכֵן אָמַר, שְׁאִם הָיוּ פּוֹתְחִים אֶת פְּנִימִיּוֹת הָאָדָם, הָיוּ רוֹאִים שְׁכָּכֵל גִּיד וְאֵיבָר תְּלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפִים עוֹלָמוֹת (חֲיִי־מוֹתֵרֵן, סִימָנִים: תְּקַד, תְּקַה), וְאִזְ הָיָה הָאָדָם נִרְאֶה אַחֲרַת לְגַמְרֵי. וְהִנֵּה יֵשׁ רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה — כְּמִנְיֵן תְּרַנ"ג, וְשִׁבַע מִצְוֹת דְּרַבְּנָן, שְׁזֵה מִנְיֵן כְּתוּר — תְּרַנ"כ; כָּל יְהוּדִי, אוֹמֵר רַבְּנּוּ וַיֵּל (לְקוּטִי־מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א'), סִימָן ו') הוּא יְהִלּוּם בְּכֹתֵר הַמְּלָךְ, אִם יְהוּדִי מְשִׁתּוֹקֵק רַק אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵינּוּ רוֹצֵה מְאוּמָה רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינּוּ מְדַבֵּר מִשׁוּם דְּבַר רַק מִמְּנִי יִתְבַּרֵךְ, הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן הַיְּוֹנִים טְמָאוּ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים, לְהִסִּיר כָּל זֵיק שֶׁל קִדְשָׁה. רַבְּנּוּ וַיֵּל אוֹמֵר (לְקוּטִי־מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שְׁהַמַּח שֶׁל הָאָדָם, זֶה

השִׁמְנוּנִיּוֹת שֶׁלוֹ, וְהַיִּנּוּנִים טִמְאוּ אֶת כָּל הַשִּׁמְנוּנִיּוֹת,
 אֶת כָּל הַשֶּׁכֶל שֶׁל הָאָדָם, וְהַכְּנִיסוּ בְּמַחֲוֹת תְּרֻבוֹת יוֹן;
 כִּי יֵשׁ בּוֹ בְּאָדָם חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת. הַפְּנִימִיּוֹת זֶה
 הַהֵיכָל, שְׂאָדָם צָרִיף לַהֲיוֹת הֵיכָל לְגַבִּי אֵין סוֹף בְּרוּף
 הוּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁרֶה בּוֹ, וּמִבְּחוּץ הַגּוּף
 מַעֲלִים וּמִסְתִּיר אֶת הַנְּשֵׁמָה, וְהַיִּנּוּנִים עָשׂוּ עֵקֶר וְתַכְלִית
 רַק מִהַגּוּף, וְאֵת הַנְּשֵׁמָה רָצוּ לְכַלּוֹת לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי,
 כְּלוּמַר אֵין לְאָדָם נְשֵׁמָה, אֲצֵלָם הַכֹּל הָיָה לְבוֹשׁ,
 חִיצוֹנִיּוֹת, וְלִכֵּן תְּרֻבוֹת יוֹן זֶה תְּרֻבוֹת הַגּוּף, כַּחֲנוּת,
 הַתְּעַמְלוּת, שְׁחִיזָה, סְפוּרֵט, עוֹשִׂים מִהַגּוּף עֵקֶר,
 וְשׁוֹכְחִים שֵׁישׁ נְשֵׁמָה. זֶה הָיְתָה כָּל מְטֵרַת הַיִּנּוּנִים,
 לְהוֹצִיא מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַפְּנִימִיּוֹת, וְזֶה כָּלֵל
 הָאוֹלִימְפִיָּדָה שֶׁהַיִּנּוּנִים מְפִיצִים אֶלְפִים שְׁנָה בְּרַחֲבֵי
 הָעוֹלָם כְּלוֹ, וּמְדַבְּרִים וּמַחְשִׁיבִים רַק אֶת כַּחוֹת הַגּוּף,
 וְאֵת הַנֶּפֶשׁ עוֹקְרִים לְגַמְרֵי מִהָאָדָם, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ נֶפֶשׁ
 כְּלָל. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן לו'):
 כְּשֶׂאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַמַּחֲ שֶׁלוֹ
 מִתִּיבֵשׁ, הַשָּׁמַן שֶׁבְּרֹאשׁ יָבֵשׁ, וְאֵין לוֹ שִׁמְנוּנִיּוֹת, וְאֵז
 נִעֲשֶׂה מְשָׁעָע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. אוֹ שְׁנֹכְנָסִים בּוֹ כָּל מִינֵי
 מַחֲלוֹת וְחִלָּאִים רָעִים, וְעֵקֶר הַמַּחֲלָה זֶה מַחֲלַת עֲצָבִים,
 שְׂאָדָם סוֹבֵל מִדְּכָאוֹן פְּנִימִי, שְׁבֻזָּה יֵשׁ אֵין סֵפֶר
 מַחֲלוֹת: אוֹ שְׂאֵינוֹ רוֹצֶה לְדַבֵּר עִם אָף אֶחָד, אוֹ
 שְׂרוֹצֶה לַהֲיוֹת בַּחֲשָׁף וְלֹא בְּאוֹר, אוֹ שֵׁישׁ לוֹ פֶּתַח

גְּבֵהִים, וְלֹא יִכְנָס לְמַעְלֵית וְכוּ', כֹּל מִיָּנִי מִחֲלוֹת כְּתוּצָאָה מִמְּחֵלֶת עֲצָבִים, וְזֶה בָּא, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מִפְּגַם הַבְּרִית, שְׁנֵתִיבֵשׁ לוֹ הַמַּח וְהַשְּׂכָל, הַשְּׁמֹנוּנִיּוֹת שְׁבָרָאשׁ, וְזֶה מֵה שְׁהִינְנִים מְכַנְיָסִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל — "טמאת גון", לְהִרְאוֹת שְׂאִין לָךְ נֶפֶשׁ, אֵינְךָ שׁוֹה מְאוּמָה, רַק הַגּוֹף בְּעַל חֲשִׁיבוֹת עֲלִיוְנָה, שְׁיֵהִיָּה סְפוּרְטָאִי, אֲגֵרוּפֶן וְכוּ' וְכוּ', כְּדִגְמַת חֵיּוֹת הַנוֹגְחוֹת זֶה אֵת זֶה.

וּבְאֵמַת תְּכָלִית הָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ לְהִיּוֹת "אָדָמָה לְעֲלִיוֹן", בָּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְתַכְלִית אַחַת — לְהַכִּיר אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְשַׁמֵּשׁ אֵת בּוֹרְאָנוּ, וְהִינְנִים עֲקָרוֹ מְאֵתָנוּ, בַּר מִינֵן, שֶׁלֹּא נִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם, וְזוֹ כָּלֵל הַגְּלוּת. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעַקֵּר הַגְּלוּת זֶה מִחֲמַת חֶסֶד אֲמוּנָה, כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנָה, לִידַע שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקִים וְאֱלֹקִים זֶה הַכֹּל, אֵינְנוּ בְּגֵלוּת, אֲלָא יוֹדַע שֶׁכָּכֵל מְקוּם יִמְצָא אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אָדָם שֶׁזוֹכֵר אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחֵי עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא תְּמִיד עֲרֵנִי, וְאֶפְלוּ כְּשִׁישָׁן, מִחוּ מְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוְנִים, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר הָאֵר"י ז"ל: אִם אָדָם לָמַד כְּמָה פְּסוּקִים בַּיּוֹם הַזֶּה, כְּמָה מְשַׁנְּיּוֹת, כְּמָה מִימְרוֹת, כְּמָה הִלְכוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּשֶׁהוֹלֵךְ לִישָׁן, הַנִּשְׁמָה שֶׁלוֹ נִכְנָסֶת לְעוֹלָמוֹת

העליונים, ומגלים לו סודות על הפסוקים, על המשניות, על המימרות, ועל ההלכות שלמד, וכל מי שלמד יותר, מגלים לו סודות רבים יותר. אבל כשקם — שוכח הכל. ויבוא היום, שאדם יחיה את עצמו עם כל מצנה ומצנה, ועם כל למוד ולמוד שלמד בזה העולם במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, כי יגלו לו סודות התורה, ואז הוא כל-כף יצטער: "הכי צד בליתי זמני היקר בשטיות", ומדוע בלה את הזמן בהבל וריק? כי לא האמין בעצמו, שהוא גם-כן חשוב למעלה. כי באמת בזה שאדם מקים איזו מצוה, הוא מקשר את עצמו עם כל העולם כלו אל הקדוש-ברוך-הוא, בזה שאדם לומד כמה פסוקים חמש — מקרא, כמה משניות מששה סדרי משנה, כמה הלכות בשלחן ערוך, בזה ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות אין סוף ברוך הוא, ואם אדם אינו מאמין בזה, אינו מאמין בעצמו ששנה למשהו, זה אשר מרשל אותו מלחזור בתשובה. אבל אם אדם זוכה ומתקרב אל הצדיק האמת, שנמצא אצלו הפך שמן טהור החתום בחותמת הבהן הגדול, שלא נגעו בו היונים — פלל "טמאת יון", אזי זוכה להתחזק בתקף כל הירידות והנפילות, הגלים והמשברים שפוקדים אותו, שנה בחינת הנס שנעשה, שנמצא פך שמן קטן, שלא היה בו מספיק אלא להאיר ליום

אחד, והאיר שמונה ימים, הינו כשאדם שרוי כפר בתכלית הירידה, וכמעט שאבד לגמרי, והנה מוצא פה שמן קטן, שזוכה להדבק בשמן טהור וף ומזכף, בצדיק האמת, אזי נתעורר ועולה מעמק השאול, ומאיר על עצמו אור נורא ונפלא מאד. וכמו שאומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, חנפה, הלכה ו'), שאדם נמצא במדרגה הכי תחתונה, שנדמה לו כי זהו זה, דלית לה מגרמא כלום, והנה הוא עולה עד הבינה, שמתחיל להתבונן באין סוף ברוך הוא, שזה סוד שלא היה בו שמן להדליק אלא ליום אחד, הינו אדם היכול להתחזק בתקף הקטנות והשפל, והנס הגדול שעולה עד הבינה, עד המדרגות הכי עליונות, ומתבונן באין סוף ברוך הוא, וחושב, שגם אני שזה למשהו, זה הכי חשוב!

ולכן היננים גזרו גזרות על עם ישראל להחשיף עיניהם. וכמאמרם ז"ל: וחשף — זו מלכות גון, שהחשיכו עיניהם של ישראל, ואמרו: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל. שור — לשון הסתכלות (שור), כמו שכתוב (במדבר כד, יז): "אראנו ולא עתה, אשורנו ולא קרוב", הינו שכל מטרתם היתה שלא יסתכלו על הקדוש-ברוך-הוא, שענינו לא תסתכלנה על הבורא יתברך שמו, אלא

רק על הגשמיות והחיצוניות, וזה היה חלום פרעה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נד), שזה כח המדמה, שראה שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר, והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן רעות מראה ונדקות בשר, ותאכלנה שבע הפרות רעות המראה את שבע הפרות הבריאות, ולא נודע כי בא אל קרבנה (בראשית מא, כא). איך יתכן בדרך הטבע דבר כזה?! יש לנו פרה שמנה, בריאה, נותנת חלב, והנה באה איזו פרה צנומה ונדקה, חולנית, ובולעת את הפרה הבריאה, ותכף כשבלעה אותה, לא נכר עליה כלום, היתכן?! אלא זו תרבות גון, שבע זה הספירות העליונות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, כנגד זה יש לנו שבעה ימים: ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, ששי ושבת. כל שבוע זה פרצוף אחד מהעולמות, הרי אנו נמצאים בזה העולם, ויש לנו שבוע שלם: יום ראשון, שני, שלישי וכו', כיון שמגיעה שבת, מתגלה עלינו אור אין סוף ברוך הוא, ואז אנו מתחילים להבין, שכל השפע שנושפע עלינו בששת ימי המעשה — בא מן השבת. והנה מדוע אדם מזלזל בקדשת שבת? כי אינו יודע גדלתה ומעלתה, ולכן כל-כף מרים לו החיים, עד שהיא מסתובב כל השבוע מדכא, ונדמה לו כאלו זה סוף העולם. ולכן אין לאדם פרנסה, אין לו בריאות, הוא

חולה וסובל מאד, והכל בא מחמת שאינו מאמין שיש פנימיות, החיצוניות זה כלל הפרות הרעות והצנומות, שבולעות את הפרות היפות שנותנת חלב, ולא נודע כי באו אל קרבה, ומראיהן נותר רע. תרבות גון מלמדת אותנו רק את החיצוניות שיש בעולם, רק את הגשמיות, רק את החמריות, ועוקרת את הפנימיות, כאלו אין לאדם נשמה, אין לאדם נפש דקדושה. אבל אם אדם זוכה ומוציא מעצמו את טמאת גון, שרק רוצה להעלים ולכסות את הפנימיות, את הפרה הבריאה שנותנת חלב, אז הוא הכי מאשר.

ומי מגלה את כל זאת? הצדיק האמת, שהוא זכה לפך שמן שלא נגעו בו היגנים, הינו הוא מגלה לנו את הקדוש-ברוך-הוא בתכלית הגלוי. ולכן אנו רואים, שהסמ"ך-מ"ם רוצה לתפס רק את הצדיק הזה המגלה את הקדוש-ברוך-הוא. ומה הוא עושה? מעלים ומכסה את הצדיק הזה, שלא יפירוהו ולא ידעו ממנו, שזה בחינת פרה כחופשה, רעת מראה, ההולכת לבלע פרה בריאת בשר וטובת מראה, שזה כלל כל השקננים, הרמאים והצבועים, שר"ץ השורץ על הארץ, שמגמתם להעלים ולהסתיר את הצדיק האמת, שיכול לתת לה חלב, שיכול להחיותה, עד שגם אתה תוכל לחוש את הנפש האלקית שבה, שגם

אתה תרגיש את הקדוש-ברוך-הוא. אך דא עקא, שהסמ"ך-מ"ם מאד מפחד מהצדיק הזה, ולכן עושה כל פעלות שבעולם להעלימו ולבטלו. אדם חי את חייו, ונדמה לו — ממני לא יהיה שום דבר, ובפרט שפגם בכרית, נפל בדכאון, ביאוש ובעצלות, וכבר אינו מרגיש את אור הקדוש-ברוך-הוא, שזו היתה גזרת היונים, שרצו לבטל מעם ישראל את השבת, את החדש ואת המילה, ומדוע דיקא שלשה דברים אלו? אלא כיון שאדם פוגם בכרית, רחמנא לישזבן, על-ידי הסתכליות רעות בתמונות תועבה, שקוץ, זהום וערם, על-ידי-זה הוא נופל בעצבות ובעצלות, והעצה לזה הוא החד"ש, הינו להתבונן בלבנה המתחדשת בכל חדש, ולקום בכל פעם ולהתחיל מחדש, אשר את זאת רצו היונים לעקר. וכן רצו לשרש את פנימיות קדשת השבת, שהיא גלוי אלקות עלאה ותתא.

ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שבת לא.), בשעה שאדם הולך לבית עולמו, ומכניסים אותו לדין, שואלים אותו: נשאת ונתת באמונה? האם היית סוכן של אמונה? הלכת ופרסמת את הפך שמן טהור, שהיונים לא נגעו בו? ! וכן: האם קבעת עתים לתורה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ו, חלק א', סימן רפד), ש'קבעת' הוא לשון גנבה, הינו שאדם צריך 'לגנב'

בְּכֹל יוֹם בְּמָה פְּסוּקִים חֲמָשׁ וְרִשְׁ"י, שְׁזָה מִקְרָא, בְּמָה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, שְׁזָה מִשְׁנָה, בְּמָה דְּפִים גְּמָרָא, בְּמָה פְּרָשִׁיּוֹת מְדָרְשׁ, כִּי רַק זֶה מָה שִׁישְׁאָר מִהָאָדָם, וְאִם יִסִּים בְּכֹל שְׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְוּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י, מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁלֹּא יָמוּת בְּלֹא תְּשׁוּבָה, וּמְבַטֵּחַ לוֹ שְׁיִהְיֶה יָרֵא שָׁמַיִם, וּמְבַטֵּחַ לוֹ שְׁתִּהְיֶה לוֹ אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת. וּכְמֵאָמְרָם וְ"ל (בְּרִכוֹת ח:): כָּל הַמְּשָׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו; וְכֵן אִם אָדָם לוֹמֵד בְּכֹל יוֹם מִשְׁנִיּוֹת — פְּרָק אוֹ שְׁנַיִם וְכוּ', זוֹכֶה לְזַכָּךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ, כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וְכֵן אִם אָדָם לוֹמֵד בְּכֹל יוֹם דֶּךָ גְּמָרָא, אוֹ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה, אֲרַבְעַת מִלְּאָכֵי הַשְּׁמִירָה שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ: גְּבֻרִיאֵל, מִיכָאֵל, רְפָאֵל, אֲוִרִיאֵל; וּכְכֹל שְׁאָדָם לוֹמֵד יוֹתֵר גְּמָרָא, יוֹתֵר מִלְּאָכִים הוּא בּוֹרָא, גְּבֻרִיאֵל יֵשׁ לוֹ אֱלֹפֵי אֱלֹפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מִלְּאָכִים תַּחֲתָיו, מִיכָאֵל יֵשׁ לוֹ תַּחֲתָיו אֱלֹפֵי אֱלֹפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מִלְּאָכִים, וְכֵן רְפָאֵל וְאֲוִרִיאֵל. וּכְכֹל שְׁאָדָם לוֹמֵד יוֹתֵר גְּמָרָא, בֵּן מְאִירִים בּוֹ הָאֲרַבְעָה מִלְּאָכִים הֵלְלוּ. אָבֵל אָדָם צָרִיף שְׁכָל לְדַעַת הֵיכֵן הוּא נִמְצָא, הֲלֹא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶתְנֹו, וְלָמָּה אֵין מְרַגְּשִׁים אוֹתוֹ? כִּי "טְמֵאת יוֹן" נִכְנְסָה בְּנוֹ. וְאַחֲרֵכֶךָ שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ: עֲסַקְתָּ בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה?! הִנֵּה הַיּוֹם מְסֻתּוֹבְבִים אֱלֹפֵי אֱלֹפִים רַנְקִים וְרַנְקוֹת בְּנֵי שְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעִים,

שלא מצאו זווגם, בשעה שהיה להם הזווג והחמיצו אותו. ולכן הסמ"ך-מ"ם לוקח עצמו על הצדיק, שהוא השדכן, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט), כי הוא יודע שהצדיק הזה, יש בכחו להציל את נשמות ישראל מרדת שחת, פגם הברית. ואחר-כך שואלים את האדם: פלפלת בחכמה? האם דברת בחכמת ה', או בלית זמנך בשטיות?! האם הבנת דבר מתוך דבר, שהרי מכל הבריאה שומעים אלקות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב), ואם עושים כן, חיים חיים אחרים. אבל תרבות יון מגמתה לבטל את כל אלו, ולהכניס במח זבל וזהום.

והנה חנפה זה היום שמתגלה האור הגנוז, אורו של משיח, ולכן מצות גר חנפה להניח בפתח הדלת, שמקשר מהחוץ לפנים, כי היונים אמרו, שהכל זה רק החוץ, שצורכים התעמלות הגוף לשחק כדור יד ורגל וכו' וכו', ספורט ואגרוף וכו', כל החשיבות אצלם היתה רק תורת הגוף, ולהסתיר את הנפש לגמרי, ולכן מדליקים את הנרות בפתח, כדי לקשר בין החוץ לפנים והפנים לחוץ, לידע שאין כלום רק הקדוש-ברוך-הוא שהוא הפנים, אשר זה יהיה גלוי של משיח — לבטל טמאת יון הרשעה. ולכן משיח ראשי תבואת: מזוזה ז'מין, חנכה ש'מאל. מצד אחד

יש לנו בדלת את המזוזה, ומצד שני יש לנו את גר חנכה, וזה מה שאנו רואים, שכתוב בפטר אירוסין, שלא יעלימו זה מזו וזו מזה, ולמה צריכים לכתב דבר כזה בעת אירוסין? אלא זה אותיות מזוזה, כמו שמרמזים למארסין שלא יפרדו אלא יתחתנו, הינו שיחברו את הפנימיות עם החיצוניות, החיצוניות עם הפנימיות, החוץ והפנים הפנים והחוץ עד שנעשים אחד (וכמו שאמר רבנו ז"ל, שהנשמות למעלה בשמים היו נשמה אחת, וירדו לזה העולם כל אחד אצל זוג הורים אחר, ואחר שנכו למצא זה את זה, אסור להפריד ביניהם). אבל הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה מאד מפחדים מהצדיק הזה, שהוא בחינת משי"ח, שיכול לקשר נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהשיבם לצור מחצבתן, ולכן הסטרא אחרא מסתירים ומעלימים את הצדיק האמת, ועושים אותו ללעג ולקלס, העקר להרחיק את הבריות ממנו, שלא יזכו לקבל תקוונן. ואשרי מי שאינו שות לבו לכל ההסתרות והמניעות שיש על הצדיק האמת, ואינו נפתה לבו אחר השחוק שעושים ממנו, ומוסר נפשו וכל פלו, פשוטו כמשמעו, להאחז בצדיק הזה ויהי מה, ולהדבק בו בשארית כחותיו, כי רק כך יחזיק מעמד ויחיה את לשד עצמותיו בגשר הצר הזה המלא

פתויים ונסיונות, ורק על ידו יזכה להנצל מן הפח
יקוש שפוער לרגליו היצור הרע וכת דליה.

והנה ניקא בחנפה, שאז הזמן שמדליקים את
הנרות, עלינו לזכר שזו מצנה דרבנן, ובה תלויים כל
העולמות; כי חכמינו הקדושים אומרים (ספא ה.):
מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה, ובגר חנפה
המצנה שיהיה למטה מעשרה, לגלות שהקדוש-ברוך-
הוא נמצא גם פה למטה בבוץ הזה שאנו נמצאים בו.
ועוד יותר, אומר מוהרנ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, השקמת הבקר,
הלכה ד'), שבזמן שבית-המקדש היה קיים, הצרכו
לעלות לרגל שלש פעמים בשנה: בפסח, בשבועות
ובסוכות. וקדם שהקריב אדם קרבן, הצריך לעשות כל
מיני הקנות, עד שהגיע לבית-המקדש עם הקרבן, הוא
הובילו ברחובות העיר, וככלם הצביעו עליו: "זה
האיש חטא, והולך להקריב קרבן בבית-המקדש",
וגדל הבושות והחרפות שהיו מנת חלקו — אין
לתאר כלל. וזה היה אחד מהתקונים שלו, שהצריך
להתביש, עד שהגיע ליצדו — בית-המקדש, ושם
הלויים שרו שירים השוכרים את הלב, והחל היהודי
לבכות ולהתחרט, והתודה על קרבנו, ושחטו אותו,
וחשב לעצמו: "אוי, היו צריכים לעשות לי כן", וזהו
הגלוי של חנפה, להדליק גרות למטה מעשרה, ליצע

שגם בתוך הדייטטה התחתונה שאני נמצא בה, הקדוש-ברוך-הוא עמי, ויש לי דרך חזרה לשוב אליו בתשובה שלמה. ועל-ידי האור הזה שמדליקים ומאירים את אורו יתברך, מבטלים את "טמאת גון". ולכן בימי חנכה הללו נדבר רק מהבורא יתברך שמו, ונגלה ונפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל באי עולם, ולא יועיל ליננים להעלים את הצדיק האמת, אשר יש לו הפך שמן טהור שלא נגעו בו היננים, והפרות הכחושות ורעות הבשר לא תוכלנה לבלע ולהעלים את הפרות הטובות והבריאות, שאלו הצדיקים האמתיים שישנם בכל דור ודור, וכמאמרם ו"ל (ספ"ה מה'): לא פחית עלמא מתלתין ושית צדיקאי, שרוצים להעלימם ולכסותם לגמרי, על-ידי הליצנות שעושים מהם. הוי טפשים ושוטים, אתם מדברים על הצדיק! הרי אתם מגלים מי אתם — מלאי עוונות, מלאי טנוף של גאוף, והכיצד תעזו לדבר סרה בקדושי עליון, האידך לא תבשו לפתח פיקם הטמא, שלא הגה ולא שנה, ולשלח לשונכם ארס נגד שלומיו, צדיקי יסוד עולם, שמשחר קטנותם יגעו וטרחו והגו בתורה הקדושה, ולא פסק פומיהון מגרסא עשרים וארבע שעות ביממה, ודבוקים בבורא יתברך שמו כל רגע ושניה, ועל אבירי האמה הללו מלאכם לבכם לדבר, עפרא לפומיהו; וכבר אמר דוד

המִלֶּךָ (תהלים נה, כא): "שֶׁלַח יָדוֹ בְּשִׁלּוֹמָיו — חֲלַל בְּרִיתוֹ"; אִם אָדָם מֵעֵז לְדַבֵּר כְּנֶגֶד צַדִּיק קְדוֹשׁ, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא פָּגוּם, וְאֵת חֲטָאָיו הוּא מְפָרֵס לְכָל, בְּזֶה שְׁפוֹתַח פֶּה לְדַבֵּר עַל צַדִּיק טָהוֹר וְיָד; וְלִכֵּן צָרִיף לְבָרַח מִכָּל אֱלוֹ הַמְדַבְּרִים' עַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁבוֹרַחִים מִנְּבִלָה סְרוּחָה, שְׁמַרְחִיקִים אוֹתָהּ חֲמָשִׁים אֲמָה מִהָעִיר (עֵין בְּכֹא בְּתֵרֵא כ.ה.), כִּי נוֹדֵף מִהֶם רִיחַ רַע כְּדִגְמַת נְבִלָה, וְאֵין יְכוּלִים לְסַבְּלָם כָּלֵל וְכָלֵל. וְזֶה כָּלֵל "טְמֵאת יוֹן", שְׁצַרִּיכִים לְרַחֵק מִמֶּנָּה כְּמִטְחוּי קֶשֶׁת, מֵאֱלוֹ הַמֵּינִים וְהַכּוֹפְרִים הַמְדַבְּרִים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, מֵאֱלוֹ צַרִּיכִים לְבָרַח.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁזָּכְנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזָּכְנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר לוֹ יֵשׁ אֵת הַפֶּה שֶׁמֶן טָהוֹר, שֶׁלֹּא נִגְעוּ בוֹ הַיְּיָנִים, עָלִינוּ לְרֵאוֹת לְהִתְחִיל לְלַמֵּד מִחֲדָשׁ אֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהִתְמִיד בִּ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל פִּינוּ, כִּי בְּלִי לְמוֹד "לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, עֲדִין אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל מִיְהוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵין מְקַרְבִּים אֵלָיו כָּלֵל; רַבְּנוּ ז"ל הִלְבִּישׁ בְּתוֹרוֹתָיו אֵת כָּל הַהִשְׁגוֹת שֶׁל הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְסוּדוֹת הָאָר"י ז"ל מִהָעֵץ חַיִּים וְהַפְּרִי עֵץ חַיִּים וְהַשְּׂמוּנָה שְׁעָרִים, כָּל הַמוֹסָר וְהַחֲסִידוֹת נִמְצְאִים בִּ"לְקוּטִי-

מוהר"ן, ולכן אמר רבנו ז"ל, שה"לקוטי-מוהר"ן" זה
 אתחלתא דגאולה (ת"י-מוהר"ן, סימן שמת). ועל-כן עלינו
 ללמד "לקוטי-מוהר"ן" עד שיהיה שגור על לשוננו, וכן
 ללמד בכל יום "ספורי-מעשיות", שיעורר אותנו מהשנה
 שאנו שרויים בה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק א', סימן ס'), שהצדיק מעורר מהשנה; וכן עלינו ללמד
 "ספר-המדות", כדי שנתקן מדותינו הרעות, וכמאמרם
 ז"ל (מגלה יב:): במדה שאדם מודד — בה מודדים לו;
 המדות הן עקר האדם, ואם רוצים ילדים טובים, צריכים
 לקנות מדות טובות, וזאת רוכשים על-ידי למוד "ספר-
 המדות"; בכך נא ונא עשו לעצמכם חשבון הנפש, האם
 למדתם היום "לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות",
 "ספר-המדות"? בלי זה, אינכם מקרבים לרבנו ז"ל!
 האם אתם יודעים את כל השיחות של רבנו ז"ל
 ב"שיחות-הר"ן" וב"ת"י-מוהר"ן"? בלי זה אדם אינו
 מקרב לרבנו ז"ל, הוא חי סתם בדמיון גדול. רבנו ז"ל
 אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), שפניו, שכלו וחקמתו
 ונשמתו נמצאים בתוך הספרים שלו. הצדיק — אין
 יכולים להכירו, אלא על-ידי ספריו הקדושים שחבר. אם
 הייתם רואים עכשו את רבנו ז"ל, לא הייתם מתקרבים
 אליו, כי על רבנו ז"ל לא הכירו כלום, וכמו שהתבטא
 פעם ואמר: מי שמכיר אותי, יעיד שאין בי שום תנועה
 של אדמו"ר ומפרסם. רבנו ז"ל הלך בפשטות, והתנהג

בפשטות וכו', עד שר'ב בני-אדם חשבוהו כאחד האדם, ולא נהו אחריו. אבל אנשי שלומנו שהיתה להם השגה ברוחניות, נשארו אצל רבנו ז"ל. ואפלו שרבנו ז"ל גרשם, הם חזרו שוב. ופעם אמר רבנו ז"ל איזה הומור על מישהו, וזהו ברח, פגשו מוהרנ"ת ז"ל ושאלו: מדוע ברכת? וענה הלה: כי רבנו בזני. ענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל: אותי אפלו אם רבנו היה מכה במקל — לא הייתי בורת. ומי יודע מדוע רבנו ז"ל בזה את ההוא? בודאי כדי להמתיק ממנו את הדין. ואם-כן העקר ללמד ספרי רבנו ז"ל, ורק על-ידי-זה מקרבים אליו. רבנו ז"ל הוא הוא שמכניע את "טמאת יון", ולכן עלינו ללמד את ספריו הקדושים, ולהפיצם לכלל נשמות ישראל. מי שקורא עצמו על שם רבנו ז"ל, בהכרח שיצא בכל יום לגלות ולפרסם את האור הזה לכל עם ישראל, ובזכות זה שיקרב רחוקים, גם לו תהיה תקנה, כי זה עקר התקון לפגם הברית, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, סימן נא): תקון להוצאת זרע לבטלה — שישתדל להחזיר אחרים בתשובה; וכלנו חטאנו ופשענו, כלנו אין פנינו יפות כלל, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לט), ועלינו לבכות בכל יום: "רבנו של עולם, ופנו להתקרב להצדיק האמת, שיאיר גם בנו את האור אין סוף ברוך הוא". ואם נחזיר בנו את האור הזה, אז נבטל את "טמאת יון", עד שמעט

מהאור יבטל הרבה מהחשך. כי ביצר יכולים לגרש חשך? על-ידי הדלקת נר אחד קטן, כבר נעשה אור, עוד נר — כבר נעשה עוד אור וחוזר חלילה. ולכן בימי החנכה מגרשים את טמאת היונים, ואם גדליק עוד ועוד גרות, נזכה שרבים יפלו ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך.

חנכה זהו חג של תורה שבעל-פה, ולכן עלינו לקבל על עצמנו ללמד את התורה מחדש: מקרא — לסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, משנה — ללמד בכל יום עוד משנה ועוד משנה, עד שנסיים ששה סדרי משנה, גמרא — ללמד בכל יום דף אחר דף, עד שנסיים מסכתא ועוד מסכתא, עד שנסיים את כל הש"ס, ללמד רמב"ם — עוד הלכה ועוד הלכה, עד שנסיים את כל הרמב"ם, וכן כל השלחן ערוך וכו' וכו', וכן מדרש ללמד בכל יום, איזה תענוג הוא זה ללמד תורה, איזה זיו וחיות תפגס בנו. ועל כלם — עלינו לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, שפחזק אותנו, ומעודד ומשמח אותנו, ומכניס בנו אור כזה, שגם אנו נרגיש את הבורא יתברך שמו. ואימתי נדע שאנו מקרבים אל רבנו ז"ל? אם הולך לנו בחיים להפיץ את אורו בכל העולם כלו. הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה כבר במו עינינו לראות בגלוי שכנינו,

רכב

טמאת יון

שִׁיתְגִּלָּה אֱלֵינוּ מֶלֶךְ הַכְבוֹד בְּעֶצְמוֹ, וַיְבַנֶּה לָנוּ אֶת
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וַיַּגְאֲלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן!

תם ונשלם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוֹנְטֵרס

זאת חֲנֻכַּת הַמְזִיבֵחַ

יגלה נוראות נפלאות מסוד זאת חֲנֻכָּה, שְׁבוּ
נגמרים כל התקונים שֶׁהִתְחִילוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
לְצִלוֹת אֶת מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא לְכֹל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי

רַבֵּי נַחְמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנֵנוּ

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נְפִלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נַחְמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי

תְּכַמִּינֵי הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְב"א

מוהר"א ש"נ"י אָמר, שְׁבִיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
חֲנֻכָּה נִגְמָרִים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחִילוּ
בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
וּבְעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים,
בְּחֵג הַסְּפּוֹת וּבְשִׁמְיֵי עֲצֶרֶת וּבְשִׁמְחַת
תּוֹרָה, וְאִז קוֹרִין "זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ",
שְׂאֲנַחְנוּ מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ אַחַר כָּל
הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת שֶׁיִּגְעֵנוּ וְטְרַחְנוּ בַּיָּמִים
הַנּוֹרָאִים, וְחִזְרְנוּ בְּתְּשׁוּבָה, וְקִיַּמְנוּ אֶת כָּל
הַמִּצְוֹת, שְׂיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
וְיִחַנְדֵּן לָנוּ אֶת עֲבוֹדַת הַמִּזְבֵּחַ בְּהַקְרַבַת
הַקְּרָבָנוֹת.

(אמרי־מוהר"א ש"נ. חלק ג' סימן ח')

קונטרס

זאת תנפת המזבח

יום מיוחד במינו הוא היום האחרון של תנפה, ונקרא: 'זאת תנפה', על שם שגומרים את פרישת הנשיאים, וקוראים בו: "זאת תנפת המזבח". ומקבל מהבעל-שם טוב הקדוש ז"ע, שמה שהתחילו לתקן את המלכות בראש השנה, שאז ממליכים את הקדוש-ברוך הוא, וצועקים בקול גדול: "המלך", וכן מזכירים בתפלות: "המלך הקדוש", "המלך המשפט", שאנו מקבלים על עצמנו על מלכותו יתברך, לידע שהשם יתברך מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, וכל מה שעושה, הכל רק לטובה. וכמאמרם ז"ל (ברכות ס): אמר רבי עקיבא, כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד; ואפלו אם פעמים רבות נראה לנו שזה הפך הטוב, אין זאת אלא מחמת חסרון הדעת. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רנ), שאפלו מכל היסורים שעובר על האדם, אם יודע שהכל בהשגחה מאתו יתברך, אז בנגל יכול לקבל את זאת. ואפלו יסורי

הגוף, שאדם ההכרח לו להרגיש את זאת, אם יודע שהכל ממנו יתברך, בנגל יקבלם. ומכל שפן דברים שחויץ לגוף, שיש לאדם עגמת נפש, צער וחלישות הדעת, מפלוני ומאלמוני, או ממה שקורה לו, אם אדם יודע שהכל בהשגחה פרטית, אז יכול לקבל הכל. וזו שלמות תקון המלכות, שאדם מקבל על עצמו בראש השנה: "המלך הקדוש", "המלך המשפט", שיודע שהכל זה ממנו יתברך. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר), חלק א', סימן ד': כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא. פי על העולם הבא נאמר (ישעיה סד, ג): "עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחבה לו", אם היה אדם יודע מהו עולם הבא, רוחניות חיות אלקות, שכל השבעים שנה שאדם חי בזה העולם, אף אם יהיו לו כל התענוגים בחיים, ומכל העולם פלו כל העשירות שרק תהיה לו, זה אינו מגיע לשעה אחת של חיי העולם הבא. אין לנו משג מה זה עולם הבא, רוחניות חיות אלקות, שאדם אינו מרגיש משום דבר רק אלקותו יתברך. ולכן בזה העולם אם אדם מקבל כל העובר עליו לטובה, זה מעין עולם הבא, שמרגיש תענוג רוחני. ואומרים חכמינו הקדושים (אבות ד, יז): יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא; הינו אף שתענוג עולם הבא זהו תענוג נצחי, תענוג רוחני, שאדם

מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְרַגֵּשׁ רַק אֱלֻקוֹת,
וְאֵין מְעַנֵּן אוֹתוֹ מְאוּמָה, רוֹצֶה רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְשֵׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַחַיִּים שְׁלוֹ
עֲנָג רוּחָנִי, עִם כָּל זֹאת שְׁעָה אַחַת שְׁאֵדָם בּוֹרַח
לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, וּלְבֵית-הַמְּדַרְשׁ לְלַמֵּד, וְעוֹשֶׂה
מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, זֶה שְׁוֶה יוֹתֵר מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא. דְּבַר כְּזֶה אֵין לָנוּ אֶפְלוּ מִשָּׁג בְּנוֹרְאוֹתוֹ.

וְהִנֵּה אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא מְצַמְצֵם, כַּמָּה יֵשׁ לוֹ
לְחַיּוֹת כָּאֵן? שְׁבָעִים שְׁמוֹנִים שָׁנָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים
ז, ט): "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת
שְׁמוֹנִים שָׁנָה", אָבֵל זֶהוּ זֶה! וְגַם עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמֵי
שָׁמַיִם, אֵף אֶחָד אֵינוּ בְּטוֹחַ בְּדָקָה וּשְׁנִיָּה. עִם כָּל זֹאת
בֶּן אָדָם שֵׁיֵשׁ לוֹ שְׂכָל, וְנִכְנָס שְׁלֵשׁ פְּעָמִים לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
לְהִתְפַּלֵּל: שְׁחֲרִית, מִנְחָה, עֲרֵבִית בְּצַבּוּר, וְכֵן בּוֹרַח
לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ וְלוֹמֵד: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ,
הִלְכָה — שְׁעָה אַחַת, זֶה יוֹתֵר חָשׁוֹב מִכָּל תַּעֲנוּגֵי
הָעוֹלָם הַבָּא! וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא
דְּרַב כְּהָנָא כַח, ח): כָּל זְמַן שֵׁיִשְׂרָאֵל מַעֲצָרִים בְּבִתֵּי כְּנֶסֶת
וּבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹצֵר שְׁכִינָתוֹ עִמָּהֶם.

וְלָכֵן הַיּוֹם הַזֶּה נִקְרָא "זֹאת חֲנֻכָּה", 'זֹאת' —
מוֹבָא בְּזֵהָר זֹו הַשְּׁכִינָה, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (וִיקְרָא טז, ג):

"בְּזֹאת יָבֹא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ", אֶהְרֵן הַפֶּהֶן נִכְנָס עִם מִדָּה שֶׁל 'זֹאת', שְׂזוּ הָאֲמוּנָה, אֶל תּוֹךְ הַקֹּדֶשׁ. בְּזֹאת נִתְבָּרְכוּ עִם יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים לֵג, א): "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה", כְּדוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיוּ לוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, וְרָצוּ רַק לְשַׁבְּרוּ וּלְהִרְסוֹ, וְקָמוּ נִגְדּוֹ אֲנָשָׁיו, יִלְדָּיו וְאִשְׁתּוֹ, מֵהָ הוּא אָמַר? "בְּזֹאת אָנִי בּוֹטֵחַ", אֵין לִי אֵלָּא מִדָּה שֶׁל 'זֹאת'. וְלָכֵן הַיּוֹם הַזֶּה נִקְרָא 'זֹאת חַנּוּכָּה', כִּי בְּזֶה נִגְמְרִים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחַלְנוּ לַעֲשׂוֹתָם מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה, יְמֵי הַתְּשׁוּבָה, יוֹם הַכְּפוּרִים, חַג הַסְּכּוֹת, וְשֵׁשִׁים יוֹם שֶׁל חֲשׁוֹן וְכֶסֶלּוֹ עַד עַכְשָׁיו, שֶׁנִּגְמְרוּ הַתְּקוּנִים. וְלָכֵן בַּיּוֹם הַזֶּה קוֹרְאִים: 'זֹאת חַנּוּכַּת הַמְּזֻבַּח', אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבֵּנוּ I"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר, חֶלֶק א', סִימָן יז), שֶׁהִשְׁלַחַן שֶׁל הָאָדָם נִקְרָא מְזֻבַּח, וְלָכֵן אָדָם צָרִיף לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד מֵהָ הוּא אוֹכֵל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹם שְׁאֵלוֹת וּפְקוּקִים עַל הַבֶּשֶׂר שְׁאוּכֵל, וְעַל הַלֶּחֶם וְהַיֶּרְקוֹת וְהַפְּרוֹת וְשָׂאֵר מֵאֲכָלִים, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּזֶה, חֵס וְשָׁלוֹם, שׁוֹם סֶפֶק סֶפְקָא שֶׁל אֲסוּר.

וַיֵּשׁ לְהַבִּין מֵהָ הַקֶּשֶׁר בֵּין רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז מִמְּלִיכִים אֶת הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹמְרִים: "הַמֶּלֶךְ", אֵתָהּ רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, "הַמֶּלֶךְ הַקֹּדֶשׁ", "הַמֶּלֶךְ הַמְּשֻׁפֵּט", שְׂאֵנוּ עוֹסְקִים בַּיָּמִים הַנוֹרְאִים רַק לְגַלּוֹת אֶת מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקֹּדֶשׁ-

ברוך-הוא, לבין חנכה? אלא היננים רצו לעקר מעם ישראל את שם ה', עד שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה ב'), שהם גזרו שלא יזכירו שם ה' בפניהם, פתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל; כי בזה שאדם תמיד מדבר עם השם יתברך, בזה הוא ממשיך על עצמו אותו יתברך, והם רצו להשפית את שם ה'. אבל עם ישראל נלחמו נגד היננים והמתנינים, וגלו לכלם: אנחנו תחת עלו יתברך, אנחנו עבדי הבורא יתברך שמו! ולכן חרטו על דגלם: מכב"י, ראשי תבות: מי כ'מוך ב'אלים ה'י"ה, שגלו ליננים ולמתנינים, שאיננו מפחדים מכם, ולא נפנע, אנו נגלה את הקדוש-ברוך-הוא לעצמנו, לכני משפחתנו, ולכל עם ישראל, ולכל העולם כולו. שזה הגם של חנכה, שהיננים טמאו את כל השמנים, את כל המחות, ורצו להוציא מאתנו את ה'מלך', כאלו עם ישראל הם עם ככל אמות העולם, בכך אנו מגלים להם: לא ולא! אנו בני הקדוש-ברוך-הוא, וכמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להו"ה אלקיכם", ואומרים חכמינו הקדושים (אבות ג, יד): חביבין ישראל שנקראו בנים למקום; ולכן כשמגיע היום האחרון של חנכה, אז קוראים: "זאת חנכת המזבח", אנו עתה חונכים את המזבח. ואומרים חכמינו הקדושים (ברכות נה:): בזמן שבית-המקדש היה קיים, היה השלחן מכפר,

וְעָכְשׁוּ שְׂאִין לָנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁלַחְנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר.
 הֵינּוּ הַמְזֻבָּח הִיָּה מְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. בְּמִזְבֵּחַ
 הַזֶּהֱבָה הַקְּטִירוֹ קִטְרֶת, וּבְמִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת הַקְּרִיבוּ אֶת
 הַקְּרִבָּנוֹת. אָבָל מִשְׁנַחֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, לֹא נוֹתֵר לָנוּ רַק
 הַשְּׁלַחֵן בַּבַּיִת, הֵינּוּ הָאֵכֶל שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים. וְכָתוּב בַּזֶּהֱרָה
 (עֵין חֶלֶק ב' קנ"ג): אִם אָדָם בָּעֵת אֲכִילָהּ מִזְמִין אוֹרַח
 שְׂיֵאכֹל עִמּוֹ, וְנוֹתֵן צְדָקָה, וּמְדַבֵּר דְּבוּרֵי תוֹרָה בְּאִמְצַע
 הָאֲכִילָהּ, יוֹצֵא כְרוֹז מִן הַשָּׁמַיִם: "זֶה הַשְּׁלַחֵן אֲשֶׁר לִפְנֵי
 ה'". וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז),
 שְׂרוּאִים בְּדֶרֶךְ כָּל כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל, אִזּוֹ נִתְּבַלְבֵּל מִחוּ
 מְאֹד, וּמִדּוּעַ? כִּי כָּף כְּתוּב בַּזֶּהֱרָה הַקְּדוֹשׁ (רַעֲיָא מְהִימְנָא עֲקָב
 רַעֲב): עֵידֵן אֲכִילָהּ — עֵידֵן מְלַחְמָה; אִף יְהוּדֵי צָרִיף
 לְחַיּוֹת עִם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְכִשְׁהוֹלֵף לְאָכֹל פֶּת,
 עָלָיו לְטַל יָדָיו וּלְבָרָף: "עַל גְּטִילַת יָדַיִם", וְאִם מְזוּלָזֵל
 בָּזֶה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שְׁנַעֲקֵר מִן הָעוֹלָם
 (סוֹפָה ד'): וְשׂוֹאֲלִים: הֲרֵי רוּאִים הַרְּבֵה אֲנָשִׁים, שְׂאִינָם
 מְקַפִּידִים עַל כָּף, וְאִינָם גְּעַקְרִים מִן הָעוֹלָם? אֵלֶּא עַל
 גְּטִילַת יָדַיִם רְאִישֵׁי תְּבוּאוֹת: עָנִי. וְשׂוֹאֲלִים: הֲלֹא יִשְׁנָם
 שְׂאִינָם גְּזֹהְרִים בָּזֶה, וּבְכָל זֹאת אִינָם עֲנִיִּים? אֵלֶּא 'אֵין
 עָנִי אֵלֶּא בְּדַעַת' (בְּדָרִים מֵא.), שְׂאִין לְהֵם הַשְּׁכָל וְהַדַּעַת
 הָאֲמִתִּית, וּמֵהִי? "אִתָּה הָרְאֵתָ לְדַעַת, כִּי הִנֵּי־הִיא אֱלֻקִּים
 אֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ" (בְּדָרִים ד', לה), שְׂאָדָם יִרְגִישׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֶּה. וְלָכֵן יְהוּדֵי קִדְּם שְׁהוֹלֵף לְאָכֹל,

צָרִיף לְבַדֵּק אִם נִקְנָה הַלֶּחֶם בְּמָקוֹם שֵׁשׁ לוֹ הַכֶּשֶׁר מִהֲדָר מְאֹד. כִּי, לְדַאֲבוּנָנוּ, יִשָּׁנן הַיּוֹם מֵאֲפִיּוֹת שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן שׁוֹם פְּקוּחַ, וְהַקֶּמַח לֹא נָפוּ אוֹתוֹ בְּדָבְעֵי, וַיֵּשׁ בוֹ חֲרָקִים וְתוֹלְעִים, מִכָּל שָׁכַן שֶׁלֹּא הִפְרִישׁוּ מֵעֶשֶׂר, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ שְׁבִיעִית, וְכֹאשֶׁר אָדָם מְבַרֵךְ בְּרִכָּה עַל הַלֶּחֶם הַזֶּה, הוּא מְנַאֵץ אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד. וְכֵן צְרִיכִים לְהִקְפִיד עַל פְּרוֹת וִירְקוֹת שִׁיְהִיו מְעֻשְׂרִים וְנִקְיִים מִתּוֹלְעִים, וְכֵן הַדְּגִים שִׁיְהִיו כְּשֵׁרִים. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה צְרִיכִים לְהִקְפִיד בְּעֻנְיֵן הַבֶּשֶׂר שִׁיְהִיָּה כָּשֶׁר בְּהַכֶּשֶׁר מִהֲדָר, וְלֹא מְשׁוּחָטִים קָלִים וְרִיקִים, אֲלֹא יִהְיוּ יִרְאֵי שָׁמַיִם אֲמִתִּיִּים. וְאִזּוֹ כְּשֶׁאָדָם נוֹטֵל יָדָיו, נִשְׁפָּע עָלָיו שִׁפְעֵ אֱלֹקֵי, וְכִשְׁמִבְרֹךְ "הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ", וּמְנִיחַ עֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹתָיו עַל הַלֶּחֶם, בְּזֶה מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּמְגַלֶּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהָאֵכֵל שְׁלוֹ. וְכִשְׁאָדָם מִתְנַהֵג כֶּף, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ו, חֵלֵק א', סִימָן סב), אִזּוֹ נַעֲשֶׂה יַחֲוֵד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּא אֲפִין בְּאֲפִין, וַיְכוּלִים לִרְאוֹת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַת הָאֵכֵל, וְכִמוֹ שֶׁפְּתוּב (רוֹת ב, יד): "לְעַת הָאֵכֵל גִּשֵׁי הַלוֹם", כִּי אִם אָדָם מִתְבּוֹנֵן בְּמָה שְׂאוּכֵל, אֲשֶׁר זֶה אֱלֹקוֹת, אִזּוֹ נַעֲשֶׂה יַחֲוֵד גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם. וְכְתוּב בְּזֶהֱרָה, שֶׁאָדָם יֵאָכֵל אֶת כָּל הַמְּעַדְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, בְּאֲפֵן שִׁיְבָרֵךְ בְּרִפְתֵּ-הַמְּזוֹן בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד וּבְכֻנָּה עֲצוּמָה, וּבְזֶה מְקַדֵּשׁ שֵׁם הַשֵּׁם

בעולם. ולכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אכילה, חלק ב', סימן ג'): על-ידי ברפת המזון, נתודע השם יתברך בעולם; ברפת-המזון זה דאורייתא, וצריך לברך בנחת מתוך הסדור דיקא, מלה במלה, בכונת פרוש המלות וכו', ואם אדם אוכל כמו יהודי, נוטל ידים תחלה, ודואג שהכל יהיה כשר למהדרין, ואוכל בכונה שיהיה לו פח לעבד את הבורא יתברך שמו, ומכון שגם האכל זה אלקות, אז "זה השלחן אשר לפני ה'", וזה המזבח. ולכן גם עכשו, כשאנו נמצאים עדין בגלות, יש לנו מזבח בבית, כי שלחנו של אדם זה המזבח.

ולכן היום האחרון שעוסקים בתקון המלכות נקרא: "זאת חנכה", על שם "זאת חנכת המזבח". ויכולים עוד לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא ביום זה, ולהוסיף או למחק בפתק שקבלנו. כי בראש השנה השם יתברך כותב את הפתק, מה יהיה התקציב של כל אחד השנה, ומה יקרה עמו השנה — אם יעני או יעשיר, אם יחיה או ימות, אם יחיה חיי שלנה, או יחיה חיים של עצבון ודכאון ופחדים, כי בראש השנה נכתב לאדם כל אשר יקרה עמו כל השנה, ובעבור זה נוסעים לצדיק האמת לראש השנה, כי אנו זקוקים לעורך דין גדול מאד, שימליץ טוב בעדנו. אחר-כך נותן לנו הקדוש-ברוך-הוא שבועה ימים שנחזור בהם בתשובה

שְׁלֹמֶה, וְאָז בְּהִגִּיעַ יוֹם כְּפוּר חוֹתֶם עַל הַפֶּתַח שְׁכַנְתְּבָנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּבַהוֹשֵׁעַנָּא רַבָּה, אֲזַי מוֹסְרִים אֶת הַפֶּתַקִּים לְשָׁלוּחִים, וְכָל אֶחָד מְקַבֵּל אֶת הַפֶּתַק שְׁלוֹ, וְאִין מוֹעִיל שׁוּם דְּבָר. עִם כָּל זֹאת אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שְׁנוֹתְרוּ לָנוּ שְׁשִׁים יוֹם מִסוּף חַג הַסְּכוּת — שְׁמִינֵי עֲצָרַת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה, עַד חֲנֻכָּה, וּב"ז זֹאת חֲנֻכָּה" יְכוּלִים עוֹד לְהִתְעַקֵּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם, הוֹסֵף נָא לִי כַּמָּה אֶפְסִים עַל הַסְּכוּם שֶׁהִקְצַבְתָּ לִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם, פֶּה רָשׁוּם עָלַי אֵיזָה עֲנֹשׁ, אֵיזָה דִין, בַּר מִינָן, מְחַק נָא לִי אֶת זֶה". וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאֲדָם מוֹרִיד כַּמָּה דְּמַעוֹת בְּעַת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹטֵף אֶת פָּנָיו בַּדְּמַעוֹת, הוּא מְצַלִּיחַ לְמַחֵק אֶת הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּפֶתַח וּלְהַפְּכֵן לְטוֹבָה. "רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם, כָּאֵן קְתַבְתָּ לִי שְׁיִהְיֶה לִי טוֹב, הוֹסֵף נָא לִי עוֹד מְלָה אוֹ שְׁתִּים: 'מְאֹד מְאֹד', שְׁיִהְיֶה לִי טוֹב מְאֹד מְאֹד", וְכֵן בְּכָל הַפֶּתַח שֶׁכְּתַבוּ לְאָדָם, יְכוּל לְהוֹרִיד וּלְהוֹסִיף, וְהַכֵּל בְּזָכוֹת שְׁמִכְנִים בְּשִׁלְחוֹנוֹ אוֹרַח עֲנִי. וְלָכֵן כְּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּף, שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה הָעֲנִיִּים הוֹלְכִים עַל דְּלָתוֹת פִּתְחֵי יִשְׂרָאֵל, וְצִרִיכִים לְקַרְבָּם וּלְתַן לָהֶם. כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְעֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וּלְסִיעַ לְעֲנִיִּים, כִּי הַשִּׁלְחוֹן זֶה הַמְּזַבֵּחַ, וּכְמֵאמָרָם ו'ל: כָּל זְמַן שְׁבִית-הַמִּקְדָּשׁ קָיָם מְזַבֵּחַ מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו שִׁלְחוֹנוֹ שְׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִים עֲנִי וְנוֹתֵן לוֹ גַם-כֵּן

לְאָכֵל, וְאוֹמֵר דְּבָרֵי תוֹרָה, זֶה הוּא הַמִּזְבֵּחַ, וְזֶה "זאת חנפת המזבח". וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא תְּרוּמָה): מָהוּ מִזְבֵּחַ? מ' — מְחִילָה, ז' — זְכוּת, ב' — בְּרָכָה, ח' — חַיִּים. אִם אָדָם שׁוֹמֵר מָה הוּא אוֹכֵל, שְׁלֵא יִפְשֵׁל, חַס וְשְׁלוֹם, בְּבִשָּׁר וְחֶלֶב, אוּ בְטָרְפוֹת וּנְבֵלוֹת, הַמִּזְבֵּחַ — שְׁנֵה הַשְּׁלַחַן שְׁלוֹ, יָבִיא לוֹ מְחִילָה, שְׂיִמְחֵלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְיִמְשִׁיף עָלָיו זְכוּת אָבוֹת, וְיָבִיא עָלָיו בְּרָכָה, שְׂיִהְיֶה מְבָרֵךְ, וְיִמְשִׁיף לוֹ חַיִּים טוֹבִים. וְזֶה מִזְבֵּחַ — רְאִשֵׁי תְבוֹת: מְחִילָה, ז' זְכוּת, בְּרָכָה, ח' חַיִּים.

וְלָכֵן בַּיּוֹם הַזֶּה "זאת חנפה", עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לְשֹׁמֵר מָה אָנוּ אוֹכְלִים, וּמָה שְׁנִכְנַס הַבַּיִתָּה, אֵיזָה בְּשָׁר בְּפָרֵט, וְאֵילוּ מוֹצְרִים בְּכָלֵל, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים שְׁאָדָם סוֹבֵל הֵם מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ נִזְקֵר בְּמַאֲכָלִים אֲסוּרִים. וּבְפָרֵט הַיּוֹם, שְׁכָּל הַשּׁוֹק מוֹפֵץ עִם טָרְפוֹת וּנְבֵלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲסוּר לְקַנּוֹת מִיַּגִּי מְתִיקָה לִילְדִים לְפָנֵי שְׁבוּדָקִים אִם יֵשׁ עַל זֶה הַכֶּשֶׁר מֵהַדָּר שֶׁל בֵּית-דִין יִרְאִי ה', כִּי עָלוּל לֵהִיֹּת בְּתוֹכָם שׁוֹמֵן חֲזִיר. הַעֲרֹב-רֵב בְּכוֹנֵה תַחֲלָה מַחְדִּירִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל טָרְפוֹת וּנְבֵלוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יִקְלֹטוּ, בַּר מִיָּנֹן, אֶת הָאָמוּנָה. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר מְאֹד, וּבְפָרֵט לְהִזְהִיר אֶת הַיְלָדִים לֹא לְקַנּוֹת מִמִּתְקִים שְׁנִרְאִים

חיצונית כל־כף יפה, ומושכים את העיץ ומגרים מאד. צריכים לדעת, שהכל פסות עינים להכשיל במאכלות אסורים.

"זאת חנכת המזבח", עכשו חונכים את המזבח, עכשו אנו מקבלים על עצמנו לשמר מה אנו אוכלים, ולהזהיר את האשה שתשמר מה היא קונה, ולא לקנות שום מוצר שאין עליו הכשר. ולהזהיר את ילדינו, אשר כל מיני מתיקה, בהכרח שיהיה על זה הכשר של בית־דין יראי ה'. ולא די בהכשר 'רבנות', כי בלי רב ירא שמים, צריכים לידע שזה טרפות ונבלות. וצריכים להשמר בדבר זה במאד מאד. וזה היה הפח של היינים, שהכשילו את נשמות ישראל עם כל הבא בידם. ולכן ביום זה "זאת חנכה", עלינו לקבל על עצמנו קבלות טובות, שנוזקה לשמר על השלחן שלנו, שלא יהיה מערב בו, חס ושלום, בשר וחלב, ולא יעלה עליו, חס ושלום, טרפות ונבלות, ולאכל בדרך ארץ, ולהקפיד מאד על נטילת ידים, על מים אחרונים, ועל ברכת המזון מתוך הסדור, כי מי שמברך מתוך הסדור, מבטח לו שיתעשר.

והנה בימי חנכה הקדושים, עם ישראל מדליקים את הנרות, ומגלים ומפרסמים את הקדוש־ברוך־הוא

לכלם, וְכַל מַה שֶׁרָצוּ הַיּוֹנִים וְהַמְתִּינִים מִשָּׁף אֲלֵפִים שָׁנָה, לְנַתֵּק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מֵהַמּוֹרֶשֶׁת, מִהַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלֵנוּ בְּהַר סִינַי — לֹא הִצְלִיחוּ, כִּי תָמִיד תִּשְׁאַרְנָה נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל חֻקּוֹת בְּאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְנִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר, וְזוֹ הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר שֶׁלָּנוּ. וְלָכֵן יָמֵי חֲנֻכָּה הֵם יָמֵי הַוּדָאָה, וְכַמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ב'), שִׁימֵי חֲנֻכָּה הֵם יָמֵי תוֹרָה וְהוּדָאָה, וְעַלֵּינוּ לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֻסְדִּים שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ, וְעַלֵּינוּ לְצַאת מֵעֲצָמָנוּ, מִהַדְּפֹאוֹן הַפְּנִימִי שֶׁדָּבַק בָּנוּ, וּמִתַּקֵּף הַצָּרוֹת עַלֵּינוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִחְזִיק מֵעַמָּד. רַבֵּנוּ ו"ל גִּלְגָּל לָנוּ סוּד נִפְלָא (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קצא), שֶׁדָּוֵד הַמֶּלֶךְ אָמַר בְּעֵת הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", דָּוִד הַמֶּלֶךְ סָבַל סָבַל גְּדוֹל מְאֹד, עִם כָּל זֹאת לֹא אָבַד עֲשָׂתוֹנוֹתָיו, אֲלֵא בָּא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְאָמַר: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי, בְּכָל הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלַי — הִרְחַבְתָּ לִּי. אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל, שְׂזוֹ הָעֲצָה לְכָל יְהוּדֵי — לֹא לְהִשְׁבֵּר בְּעֵת צָרָה. כָּלֵנוּ עוֹבְרִים צָרוֹת, כָּלֵנוּ עוֹבְרִים יְסוּרִים, כָּלֵנוּ סוֹבְלִים סָבַל, אֲבָל אָנוּ נִשְׁאַרִים בְּתוֹף הַצָּרוֹת, חוֹשְׁבִים תָּמִיד מִהַצָּרוֹת וּמִתְיָאֲשִׁים. אֲבָל עַל-יְדֵי שְׂמוּצָאִים אֶת הַהִרְחַבּוֹת שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לָנוּ אֲפֵלוּ בְּתוֹף הַצָּרוֹת, אִזִּי מִחֻזִּיקִים מֵעַמָּד.

ולכן אם אנו יודעים מרבי אמת כזה, אם אנו יודעים מרבי כזה שמגלה לנו גלוי כזה — 'המלך', שהשם יתברך נמצא אצלנו, 'המלך הקדוש', 'המלך המשפט', כל המשפטים הם מאתו יתברך, אז מוצאים הרחבות גם במצוקות הגדולות ביותר. וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית דף יא.): אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, כל צרה שהייתי נכנס בה, הייתה מרחיבה לי, נכנסתי לצרתה של בת-שבע, נתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל, נתת לי את המקדש. דוד המלך סבל סבל גדול מאד כל ימי חייו, סבל צרות צרורות מבנו אבשלום שגרשו, אשר היכן שומעים דבר כזה שפן יגרש את אביו?! ודוד המלך מצא הרחבה בתוך הצרה, והחל לומר אז: "מזמור לדוד בברחו אבשלום בנו" (תהלים ג, א). שואלים חכמינו הקדושים (ברכות ז): איזה מזמור זה? בן שיגרש את אביו?! וכי יש כאן מזמור?! הלא הנה צריך לומר: "קינה לדוד", שאני צריך לברח מפני בני, האם זהו מזמור? אלא אומרים חכמינו הקדושים, שדוד המלך בשעת צרתו מצא לעצמו הרחבה. ומי יכול להראות דבר כזה? רק דוד המלך! הלא היינו נשברים לגמרי, אם היילדים שלנו, חס ושלום, היו רודפים אותנו, מה — אם אדם היה רודף אותנו, ומצר ומציק לנו — היינו נשברים, כל שפן אם האשה או היילדים

רודפים אותנו, בודאי לא היינו מחזיקים מעמד. דוד המלך סבל סבל מאשתו שבזתה אותו, מאבשלום שגרשו, והכרח לצאת מירושלים בבזיונות, ואף-על-פי-כן הוא אומר: "מזמור לדוד בכרחו מפני אבשלום בנו, ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי". הקדוש-ברוך הוא תראה כמה צרות יש לי, וכמה קמים עלי, ואם לא די בזה, ממשיך דוד המלך: "רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה", הרבה אומרים: הקדוש-ברוך הוא עזב אותך, ואינו אוהב אותך, והראיה — שלשונאיך לא קורה מאומה, ואתה נמצא בצער ובגלות, אבל דוד המלך לא אבד את עשתונותיו: "ואתה הוי"ה מגן בעדי, כבודי ומרים ראשי", אני בטוח, רבנו של עולם, שאתה מגן בעדי, ותרים את ראשי שהשפילוני כל-כף.

זה הלמוד שרבנו ז"ל מגלה לנו — לא להתיאש במצבים הכי קשים, להחזיק מעמד; ישנם הרבה אנשים שסובלים עניות, אבל אסור לפל בדתו, ואם אדם חזק בזה, שלא יעזב את הקדוש-ברוך-הוא בכל מחיר, אף שעוברות עליו עניות ודחקות, סוף כל סוף הכל יתהפך לטובה. ומה עלינו לעשות בעת צרה? להודות ולהלל ולשבח להקדוש-ברוך-הוא, וזה יתן לנו כח לבקש להבא. שזהו מה שאומרים חכמינו

הקדושים (מדרש תהלים מזמור כ'): אִמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
בְּשֶׁעָה שְׁמַגַעַת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל, וּמִבְקָשִׁים אוֹתִי
וּמִשְׁתַּתְּפִים בְּכַבּוּדִי, כְּבוּדִי עִמָּהֶם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֲנִי
עוֹנֶה אוֹתָם; אֵימַתִּי נִשְׁמָעוֹת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל? בְּשֶׁעָה
שֵׁישׁ לְאָדָם צְרוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסָּבֵב עִם הַמּוֹן שׁוֹנְאִים,
עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת סוֹבְבִים אוֹתוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ
מִתְיָאֵשׁ וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וּבוֹרַח אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְיוֹצֵא לְשָׂדֶה, וּמִתְיָשֵׁב עַל סֵלַע, אוֹ מִטְּפָס עַל הַהַר
וּמִתְיָשֵׁב עַל הַדֶּשָׁא, וְשׁוֹטֵחַ כְּפִיו לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ וּמִבְקָשׁ:
רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵין לִי אֶף אֶחָד, כֹּלָם עֲזוּבוּנִי, וְנִשְׁאָר
לִי רַק אוֹתָךְ, בְּאוֹתוֹ רָגַע רוֹאֶה יִשׁוּעָה. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּהַר ג'): בֵּן אָדָם, כִּי־נִין שְׁמַגִּיעָה לוֹ צָרָה
וְעוֹשָׂה תְּשׁוּבָה, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ, וְאִם לֹא —
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עָלָיו עוֹד צָרָה. וְלִכֵּן הִבָּה
נִקְבַּל עַל עֲצָמָנוּ עֲכָשׁוּ, שֶׁהֵנָּה לַיְלוֹת טַבַּת הָאָרְפִים
נִכְנָסִים, אֲזִי כָּל לַיְלָה נַעֲשֶׂה קְבִיעוֹת בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה
שְׁבַע-לִפְּהֵי: מִשְׁנָה וּגְמָרָא, מְלַבֵּד מֵה שְׂאֲנוּ לוֹמְדִים
בַּיּוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרְשׁ, אֶלָּא כָּל לַיְלָה
נַעֲשֶׂה לְעֲצָמָנוּ סֵדֶר בְּמִשְׁנָה וּבְגְמָרָא, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ
י"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁהַקּוֹלוֹת שֶׁל הַסְּטָרָא
אֲחֵרָא, וְהַנְּגוּנִים שֶׁהַזְּמִרִים הַרְשָׁעִים מְזַמְרִים, לֹא יוֹכְלוּ
לְהַזִּיק לָנוּ. כִּי כֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (חֲגִיגָה טו:):
אִיךְ אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה, שֶׁהִנֵּה מֵאַרְבָּעָה שָׁנִים לְפָרְדֵּס,

איך יצא וכפר בעקר, הלא היה יחד עם רבי עקיבא, עם בן עזאי, עם בן זומא, וכיצד יצא לתרבות רעה? אלא היו לו שני דברים שהכשילוהו, וזה לנו למוד גם על עכשו: היו בכיסו ספרי מינים ואפיקורסים, ולא הפסיק לזמר וזמר יוני; גם היום ישנה הקלפה הזו, מי ששומע את כלי התקשרת וקורא בעתונים, שהם כלי שופכין, אשר מדברים שם פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא, ועושים ליצנות מכל הקדוש לעם ישראל, זה ספרי מינים. והנה יהודי כותב ספר קדש, אחר שהתיגע הרבה בתורה, אברך יושב בכולל, ויגע חדשים ושנים ומברר הלכות, וסוף סוף מצליח לחבר ספר, ושואלים אותו: היכן הסכמה, למה אין לך הסכמה על הספר?! הלא הוא ברר הלכה, חדש חדושי תורה... כל יום, מתריע מזהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג'), יוצאים זבל של עתונים, שהפותרת בהם מלאה פפירות ואפיקורסות, עם תמונות תועבה מהכי גרוע, וקוראים את זאת המון-העם בצמאון ובשקיפה, רחמנא לצלן, והמהדרין מן המהדרין לוקחים את העתון לפני התפלה בבקר — "מה חדש, מה חדשות?!" למה לא שואלים על זה — האם צריכים הסכמה?! אז אתם רואים איך הסמ"ך-מ"ם תופס את האדם?!... כמו-כן כל הזמרים צריכים רחמי שמים, אפלו זמר שיש לו זקן ופאות, אם שר שירי גויים, צריך רחמים רבים וכו',

אָבֵל אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, אִם אָדָם לוֹמֵד בְּלִילָה תוֹרָה שְׁבַע-לֶפֶה, זֶה מֵה שֶׁמֵּצִיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׁוֹכְנֵסִים עֲכָשׁוּ לַיְלֹת טִבַּת הָאֲרָכִים, תִּרְאוּ לְנֹצֵל אֶת הַלֵּילֹת לְלַמֵּד כַּמָּה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ, כַּמָּה מְשֻׁנּוּת, כַּמָּה מִמְרוֹת, כַּמָּה סִגְיוֹת, כַּמָּה הִלְכוֹת וְכוּ', וְלֹא לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם צָרָה שְׁעוֹבֵרֶת, אֲלֵא לְבָרַח תַּכְּף אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֶׁבַת קִלְט.): אִם רָאִיתָ דוֹר, שְׁצָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדַק בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל; מִי אֲשֶׁם בְּכָל הַצָּרוֹת? דִּינֵי יִשְׂרָאֵל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם הַקִּים רַע-בָּנִים בְּכָל עִיר וְעִיר לְהַכְשִׁיל בְּנֵי אָדָם, כִּי קָשָׁה לוֹ לְרוּץ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְקוֹם לְמְקוֹם, וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁמַר מֵהֶם, כִּי הֵם גּוֹרְמִים כָּל הַצָּרוֹת. וְאַף שְׁלֹא כָּל אֶחָד מִסְּגָל לְהִבִּין וְלִקְלֹט אֶת זֹאת, אִיךָ יָכוֹל לְהִיּוֹת דָּבָר כָּזֶה, אָבֵל זֶה הַמְצִיאֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵינָם מְבַהִירִים שֶׁהַצָּרוֹת מְגִיעוֹת בְּעֵבוֹר דְּבָרִים אַחֲרִים, אֲלֵא אוֹמְרִים בְּפִרוּשׁ: אִם רָאִיתָ דוֹר, שְׁצָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדַק בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכָּל הַצָּרוֹת אֵינָן בָּאוֹת אֲלֵא בְּשִׁבְלִים; וּמִדּוּעַ? כִּי בְּרַגַע שֵׁיִשְׁנָם מְבִינֵיהֶם, אֲשֶׁר אֵינָם מְגִלִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָם שׁוֹמְרִים עַל קְדֻשַׁת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמְקוֹה יִהְיֶה כָּשֶׁר לְמַהֲדָרִין, שִׁיְהִיָּה חֲנוּךְ כָּשֶׁר לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵלּוּ הֵם שְׁלִיחֵי הַסְּמִיךְ-מ"ם, וְצָרִיכִים לְהִשְׁמַר מֵהֶם מְאֹד מְאֹד. כִּי הַסִּימָן לְרַב יִרְאֵ שְׂמִים —

שֶׁמֶחֶזֶק וּמַעוֹדֵד וּמִשְׂמַח אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִתְחַדֵּיר
בָּהֶם דְּרָךְ לְדַעַת אֶת הַשֵּׁם. וְלִכְן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סִימָן ב'): מִתָּר לְכַיֵּשׁ אֶת הַרְבָּנִים
שֶׁשׁוֹכְרִים אֶת הַרְבָּנוֹת לְשֵׁם גְּאֻהָה, וְרֵאוּי לְבוֹזוֹתָם, וְאֵין
עוֹמְדִים לְפָנֶיהֶם וְאֵין קוֹרְאִים אוֹתָם רַבִּי, וְהַטְּלִית
שְׁעָלֵיהֶם כְּמַרְדְּעַת שְׁעַל חֲמוֹר; כִּי רַב יָרָא שָׁמַיִם צָרִיךְ
לְקָרֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֶל אֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, וְלִגְלוֹת לָהֶם
אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וּכְמֵאמָרָם ז"ל (עֵין מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים
צ'): אִם בָּאָה עַל הָאָדָם צָרָה, לֹא יֵצֵחַ לֹא לְמִיכָאֵל וְלֹא
לְגַבְרִיאֵל, אֲלֵא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַד; וְזוֹ צָרִיכָה
לְהִיּוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁל רַב יָרָא שָׁמַיִם — לְעוֹרֵר פְּעַם אַחַר
פְּעַם אֶת אֲנָשָׁיו, שֶׁיִּקְפִּידוּ עַל קָלָה כְּבַחֲמוּרָה, וְיִתְמַיְדוּ
בַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מִתּוֹךְ יִרְאַת שָׁמַיִם טְהוֹרָה, וְיִשְׁמְרוּ
בְּמֵאֵד מְאֵד עַל קִדְשָׁה וְטְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְיִקְפִּידוּ עַל
שְׁמִירַת שַׁבַּת כְּהִלְכָתָהּ, וְעַל צְנִיעוֹת מְרֻבָּה, וְיֵאכְלוּ
מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים בְּתַכְלִית הַכְּשָׁרוֹת, וְיִקְפִּידוּ עַל הַכְּשָׁר
הַבָּשָׂר שֶׁיְהִיָּה מְשׁוּחַט יָרָא שָׁמַיִם, (אַחֲרַת זֶהוּ טְרַפּוֹת
וּנְבִלוֹת, וְרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הַיּוֹם מְכַשִּׁילִים רַבִּים מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּכֶשֶׁר פְּגוּלִים). וְיִשְׁלַחוּ אֶת הַיְלָדִים לְכַתִּי חֲנוּךְ
תּוֹרְנִים אֲמַתִּיִּים, כִּי אִם אֵין נוֹתְנִים לְיְלָדִים חֲנוּךְ תּוֹרְנֵי
טְהוֹר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עוֹקְרִים אוֹתָם לְגַמְרֵי מִהַעוֹלָם הַזֶּה
וּמִהַעוֹלָם הַבָּא. זוֹ צָרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁל רַב.

ולכן "זאת חנכה" שקוראים אז את חנכת המזבח, זה היום המבחר של כל השנה, כי בזה אנו גומרים את כל התקונים שהתחלנו בראש השנה — לגלות את 'המלך', ואנו מקבלים על עצמנו רב ירא שמים, רב צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא ינחנו בדרך המלך, בדרך התורה, שהוא יחזקנו וינחמנו איך לעבור את זה העולם בנקל, להחזיק מעמד ולא להיות שבורים, לא להיות בעצבות ובמרירות ובדכאון, ומעורר אותנו על קדשה וטהרה. ולכן היום הזה זאת חנכה, הוא יום גדול מאד, באו ונמלא אותו עם טוב אמת ונצחית, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבמה שהתחלנו בראש השנה לגלות את הבורא יתברך שמו, בזה נסים עכשו ב"זאת חנכה" — לגלות את השם יתברך לעצמנו, לבני ביתנו, לבנינו ולבנותינו, לשכנינו, לקרובינו, ולכל עם ישראל. ולכן באו ונקבל על עצמנו להפיץ את אור רבנו ז"ל לכל עם ישראל, שזו המצוה הכי גדולה, כי מסכנים עם ישראל רוצים לחזור בתשובה, עם ישראל חפצים להתחזק, ועוברים על כלם כל-כף הרבה צרות ויסורים, כל-כף הרבה דכאונות ואסונות, בכך באו נקבל על עצמנו ביחד לאהב את עם ישראל. בחורי ישראל עומדים בסכנות גדולות ברוחניות ובגשמיות, הבה נרחם עליהם, הבה נתן לכל אחד ואחד קמיע, שאני מכריז ומודיע: מי

זאת חנכת המזבח

רמד

שִׁיחֲזִיק אֶת הַקְּמִיעַ אֶצְלוֹ, לֹא יֵאָרַע לוֹ מָאוֹם, וְלִכְּנֹן
נְפִיץ לְבַחֲוֵרֵי יִשְׂרָאֵל הָעוֹמְדִים מוֹל סַפְּנַת הָאוֹיֵב אֶת
הַקְּמִיעַ שִׁיחֲזִיקוּ בְּכִיסָם, וְאִזּוּ יִהְיוּ שְׂמוּרִים מִכָּל רַע.
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ, וְנִנְזָקָה כָּבֵד בְּמוֹ עֵינֵינוּ
לְרֹאוֹת בְּהַתְּגַלּוֹת הַשְּׂכִינָה וּבְהַתְּגַלּוֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
שְׁבוּא יְבוּא וְלֹא יֵאָחֵר, וְיִגְאָלְנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

זאת חנכה

יגלה נפלאות רבות ממעלת היום הזה, שהוא
גמר החותם, שהתחילו בימים נוראים, ועכשו
הוא גמר כל התקונים, ויכולים לפעל ביום הזה,
כל מה שרוצים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר זֹאת חֲנֻכָּה הוּא
הַיּוֹם הָאֲחֵרֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, וְנִקְרָא "זֹאת
חֲנֻכָּה", כִּי זֹאת הִיא הָאֲמוּנָה, וּבַיּוֹם
הָאֲחֵרֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, אִזּוֹ נִשְׁלְמַת הָאֲמוּנָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וּמָה שֶׁהִתְחַלְנוּ לְבַנּוֹת אֶת
פְּרָצוֹף הָאֲמוּנָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּלְגַלוֹת
וּלְפָרְסָם לְכֻלָּם, אֲשֶׁר "וַיִּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי
אֵתָּה פִּעַלְתָּ, וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אֵתָּה יִצְרָתָּ,
וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ הוֹי"ה אֶלְקֵי
יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה", עֲכָשׁוּ
בַיּוֹם הָאֲחֵרֹן שֶׁל חֲנֻכָּה נִשְׁלְמִים בַּשְּׁלֵמוֹת
כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחַלְנוּ בָהֶם, וְלִכֵּן אֲצֵל
צְדִיקִים הָיָה הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם מִיָּחָד.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ט)

קוֹנְטֵרַס

זאת תִּנְכָּה

.א

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ נִמְצָאִים בְּיוֹם קָדוֹשׁ
וְנוֹרָא, הַיּוֹם הַאֲחֵרוֹן שֶׁל תִּנְכָּה, שֶׁנִּקְרָא "זאת תִּנְכָּה".
וּמִקְבֵּל מֵהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע, שֶׁבְּיוֹם הַזֶּה, הַיּוֹם
הַאֲחֵרוֹן שֶׁל תִּנְכָּה, אִזּוּ הוּא גַּמְרַח חוֹתֵם, מֵהַשְּׁתַּחֲלֹנוּ
בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, לְהַכִּין עֲצָמָנוּ לְיוֹם הַדִּין הַקְּדוֹשׁ
וְהַנוֹרָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאִזּוּ דָּנִים אֶת הָאָדָם מֵהַיְקָרָה
אֲתוּ כָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה
ח:): מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה אָדָם נִדוֹן מֵהַיְהִיָּה בְּסוֹפָהּ; וּבְרֵאשׁ
הַשָּׁנָה כּוֹתְבִים לְאָדָם אֶת הַתְּקָצִיב (עֵין בִּיצָה טז); וְנוֹתְנִים
לוֹ שְׂבוּעַ יָמִים עַד יוֹם הַכְּפוּרִים, לְקַבֵּעַ אֶת הַהַחֲלָטָה
שֶׁנִּגְזְרָה. וּבְיוֹם הַכְּפוּרִים חוֹתְמִים עַל אֲשֶׁר גִּזְרוּ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, וּמְחַכְּמִים עַד הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, שְׁאִזּוּ מְחַלְקִים אֶת
הַפְּתִיקִין, שֶׁבָּהֶם כְּתוּב מֵהַשְּׁכָתְבוּ וְחַתְמוּ, וְהַרְצִים יְצֵאוּ
דְּחוּפִים, וְנוֹתְנִים לְכָל אָדָם אֶת אֲשֶׁר כְּתָבוּ לוֹ בְּרֵאשׁ

השנה וחתמו לו ביום הכפורים (עין זהר חלק א' רכ.). ולכן נתנו לנו יום הושענא רבה, לבקש רחמים ותחנונים מהקדוש-ברוך-הוא, אולי נוכל לתפס את השליח ולשנות את הפתק בידו. אומר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שהשליחים הללו יוצאים, וכל אחד יש לו כתבתו, אבל יש אנשים שעברו מקום ואין מוצאים כתבתם, או מאיזו סבה לא מצאו אותם עד "זאת חנכה", שאז אפלו כל אלו שעדין לא מצאו אותם, ב"זאת חנכה" מוסרים לכלם את הפתק. ולכן "זאת חנכה" — היום האחרון של חנכה, זהו יום גורלי, יום קדוש ונורא, וצדיקים עושים מדורה מכל השמנים והפתילות שנותרו, ומבקשים את הבורא לתברך שמו: רבונו של עולם, שיהיה טוב לעם ישראל, שיזכו לבריאות, ולבני חיי, מזוגי, רויחי, ולכן יום זה צריך להיות אצלנו יום של חשבון הנפש, יום של שמחה, יום של חיל ורעדה. אנו עדים מה קורה לעם ישראל בימים טרופים אלו, שאין יודעים מה ישא עמו היום הזה, ומכל שכן מה המחר יביא, ולכן עלינו לחזר בתשובה שלמה אליו ותברך; כי כל אשר קורה עם האדם בזה העולם, יש בזה פונה מיחדת, כי כל הצרות והיסורים והמרירות והעגשים קשים ומרים שאנו עוברים, זה רק בשביל סבה אחת, שהקדוש-ברוך-הוא קורא אותנו שנתזר אליו, הקדוש-ברוך-הוא רוצה

לגאל אותנו. והנה לדאבוננו, מלכות יון מתגברת ומתפשטת, ובפרט על נשמות ישראל, שהערכ-רב עושים שמות בהם, אותו ערכ-רב, אותם מתיונים שהיו אז, נמצאים עתה בינינו, ורוצים לעקר לגמרי את שם ישראל. חכמינו הקדושים אומרים, שגזרו היונים, שלא יזכירו שם שמים בפיהם, ובכלל לא ידברו מהקדוש-ברוך-הוא. ולדאבוננו הרב, אנו רואים שזה נתקיים גם בדורותינו אלו, אחר שעם ישראל עברו שואה גשמית, שהרגו, שרפו, חנקו בכל מיני מיתות משנות שלישי מעם ישראל, אשר דבר זה לא היה מימות בריאת העולם, כמו-כן עבר ועובר על נשמות ישראל שואה רוחנית, שעוד לא היתה פזאת מאז קבלת התורה, שיקומו אנשי רשע, אנשי בליעל, ערכ-רב, אשר אינם מעם ישראל, ומדברים פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, ומתלווצים מהמצוות, ועוקרים את השבת לגמרי, ורוצים להשפיע את התורה מנשמות ישראל, ומחשיכים את עיני ישראל, כמאמרם ו"ל (בראשית רבה, פרשה ב'): "וחשך" — זה יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם, שהיו אומרים להם: 'כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל', אומר רבנו ז"ל: שור — לשון הסתכלות, במקום להסתכל על רוחניות חיות אלקות, לידיע שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיג את הבריאה, הכניסו

בעם כאלו הכל טבע, מקרה ומזל, שזו תרבות יון. אבל
 אנו עם ישראל, שכלנו עמדו רגלינו על הר סיני,
 וקבלנו את התורה, שהיא גלוי השגחתו הפרטי פרטית,
 אנו יודעים שאין משג של טבע, מקרה ומזל, אלא כל
 דבר בהשגחה פרטית, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה
 מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. וכמאמרם ז"ל
 (תליו ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן
 מכריזים עליו מלמעלה; ומכל שכן וכל שכן כשקורה,
 רחמנא לישזבן, שלא גדע מצרות, איזה פגוע, איזו
 הריגה, חס ושלום — הפל משגח; ולכן עלינו עתה
 לחזר בתשובה שלמה, לידע שכל העובר עלינו זה רק
 כדי למשכנו חזרה אליו יתברך, כי הקדוש-ברוך-הוא
 אב הרחמן, ורוצה שנתזר אליו בתשובה שלמה,
 וכמאמרם ז"ל (מנחות גג): מה זית אינו מוציא שמנו,
 אלא על-ידי כתית, כף ישראל אינם חוזרים למוטב
 אלא על-ידי יסורים; לצערנו הרב, תרבות יון, החכמות
 חיצוניות, הנבול פה, הזבל והלכלוף עושים פרוצות
 בנשמות ישראל, הכפירות והאפיקורסות מחשיכים את
 עינינו. ומה עלינו לעשות עכשו? לגלות ולפרסם לכלם
 את אמתת מציאותו יתברך; ואמר מוהרנ"ת ז"ל
 (לקוטי-הלכות, חנכה, הלכה ו'), שחנכה הוא ענין של חנוף,
 שעלינו לחנף עצמנו מחדש, כדי לקבל את התורה
 מחדש ולקיימה מחדש, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,

חלק א', סימן ז'): עקר הגלות זה רק מחמת חסרון אמונה; כל מה שאנו סובלים גלות, זה רק עקב העדר האמונה, כי אם היינו מתחזקים באמונה פשוטה בו לתברך, ובורחים אל הקדוש-ברוך-הוא, היינו נגאלים מכל הצרות, וכמאמר ו"ל (עין פנחומא בשלח, סימן י'): אין ישראל נגאלים, אלא על-ידי אמונה; כשיהודי מתחזק באמונה פשוטה, זה מה שמציל אותו ומאיר לו כל הברכות, וכמאמר החכם מכל האדם (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", לאמונה יש סגולה אמתית, כשאדם חזק באמונה הוא ממשיך אור אלקי, כי אמונה זו הדיקות והדבקות זו האמונה, וכשיהודי מאמין שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, על-ידי-נה הוא מסבך, והקדוש-ברוך-הוא שומרו מכל רע. ולכן בימי חנכה הקדושים הללו, שאנו מדליקים את הנרות על פתח ביתינו, שכלם יראו את הנסים והנפלאות שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, שעמדו נגדנו רבים, טמאים ורשעים, כלל תרבות יון, ורצו לעקר מאתנו את האמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ולהחדיר טבע, מקרה ומזל, רצו לשרש מאתנו מצנת מילה, לטמא את בריתנו בכל מיני עריות, רחמנא לישזבן, רצו לעקר מאתנו את השבת, שזה גלוי השגחה פרטית, וכמובא בזהר (זהר חלק ב' פח'): שבת שמא דקדשא בריך הוא ההוא דשלים מכל סטרוי; בשבת מתגלה האור אין

סוף ברוך הוא. וכמוכא בתקוני-זהר (תקון ע', דף קכו):
 שב"ת — שתי מלים: ש' בת, תלת גוּנִין דְּעִינָא וּבַת
 עֵין, הַעֵין רוּאָה עַל-יְדֵי הָאִישׁוֹן, שְׁמַצְמָצִים אֶת כָּל מַה
 שְׁאָדָם רוּאָה, וּמְבִיא אוֹתוֹ אֶל הַשְּׂכָל, אָדָם רוּאָה לְפָנָיו
 הַר גְּבֵהָ, שֶׁהוּא פִי מְלִיזוֹן גְּדוֹל יוֹתֵר מִהַעֵין הַקְּטָנָה,
 אֲבָל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִטְבִּיעַ אִישׁוֹן עֵין, שְׁמַקְטִין
 הַכֹּל וּמְבִיא אֶל הַשְּׂכָל. זֶה שְׁבַת: ש' — שְׁלֹשָׁה גּוּנִין
 דְּעִינָא, בַּת — אִישׁוֹן הַעֵין, גְּמָצָא, שְׁבַשְׁבַּת יֵשׁ גְּלוּי
 הַהִשְׁגָּחָה, וְלִכֵּן בְּשַׁבַּת נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טז, כט): "רְאוּ כִי
 הִנְיִי"ה נִתֵּן לָכֶם אֶת הַשַּׁבַּת", אִם יְהוּדֵי שׁוֹמֵר שַׁבַּת,
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר עָלָיו, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְשַׁפִּיעַ לוֹ שְׁפַע עַל כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְכִמּוּכָא בְּזֵהַר
 (חֶלֶק ב' פח:), שְׂכָל הַהִשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבָאוֹת לְאָדָם, הֵן
 רַק בְּזִכּוֹת שַׁבַּת, וְכִמְאָמְרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית בְּבָה, פְּרָשָׁה יא, סִימָן
 א'): בְּרִכַּת שַׁבַּת הִיא תַעֲשִׂיר — זו בְּרִכַּת שַׁבַּת;
 כְּשִׁיְהוּדֵי שׁוֹמֵר שַׁבַּת וְשִׂמַּח בָּהּ, נִשְׁפָּע עָלָיו שְׁפַע בְּרַכָּה
 וְהַצְלָחָה בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל. וְזֵהוּ מַה שֶׁהַיּוֹנִים וְהָעֲרֵב-רֹב
 עוֹקְרִים מֵאֲתָנּוּ אֶת הַשַּׁבַּת, וְאַחֲרֵיכֵן אָנוּ מִתְּפַלְאִים —
 לְמַה עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שְׁעוֹבֵר, אֲשֶׁר כֵּן אוֹמְרִים תְּכַמִּינּוּ
 הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת י'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַשָּׂה,
 מִתְּנֶה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי וְשַׁבַּת שְׁמָה — לָךְ
 וְהוֹדִיעָם; הִנֵּה נִתֵּן לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּנֶה יְקָרָה
 כְּזוֹ, וְאָנוּ זוֹרְקִים אוֹתָהּ מֵאֲתָנּוּ, וְאַחֲרֵיכֵן אָנוּ תַמְהִים

— מדוע עובר עלינו סבל כל־כף גדול, למה דם ישראל נשפך, בשעה שאנו מחללים את השבת בריש גלי, ואם לא די בזה — עוקרים את החדש, שנה סוד אמונת חכמים, אשר הם הקובעים אימתי יהיה ראש חדש, מועדי ה', חגי ישראל ומועדיו, וזאת רצו היננים לעקר — את האמונת חכמים, שיזלזלו בתורה שבעל־פה.

ולכן כתוב בספר "בני יששכר", שחנכה זהו חג של תורה שבעל־פה, שהיננים רצו לעקר מאתנו, ובזה שאנו מדליקים בימי חנכה הקדושים שלשים וששה גרות, זה כנגד שלשים ויש מסכתות שיש לנו בתלמוד בבלי, ובזה אנו מאירים עלינו האור הגנוז שהאיר על אדם הראשון שלשים ויש שעות.

ולכן עכשו ב"זאת חנכה" עלינו לקבל על עצמנו אמונה בהקדוש־ברוך־הוא, כי בפרוש גלה רבנו ז"ל (שיחות־הר"ן, סימן קכח), שקדם הגאולה יהיה נסיון קשה מאד, כי מלמעלה ירדו כפירות ואפיקורסות, ויהיה קשה מאד להתחזק. ולכן בזה שיהודי מתחזק עכשו כשהחשך על פני תהום, בעת שיוננים מחשיכים עינינו, ואף־על־פיי־כן איננו מתפעלים מהם, אלא מתחזקים באמונה, ומכניסים לדינו בכתבי חנוף שלומדים בהם

תורה, מכניסים בנותינו בבתי ספר שלומדים בהם
אמונה וקיום מצוותיו ותברוך, בזה אנו מבטלים את
החשף של תרבות יון, כי בזה שנקבל על עצמנו לשמר
שבת ולשמח בה, בזה אנו עוקרים את תרבות יון, בזה
שנתחזק בקדשת הברית ובטהרת הצניעות והמשפחה,
בזה אנו מבטלים את כח הטמאה של תרבות יון
והערב-רב, בזה שנתחזק באמונת חכמים — בזה
נבטל את כלל הרע והזהמה. ולכן עלינו להתחזק עכשו
ביתר שאת ועז, ולגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא
לכלם, ולהשתדל לקרב מה שיותר יהודים אל הקדוש-
ברוך-הוא, שזו עבודת הצדיקים שהקדוש-ברוך-הוא
שולח לנו בכל דור ודור. כמו שאמר רבנו ז"ל
(שיחות-הר"ן, סימן קצב): כשם שהקדוש-ברוך-הוא נמצא
וקים לעד, בן נמצאים צדיקים בכל דור ודור. וזהו מה
שאנו אומרים: "צור כל עולמים צדיק בכל הדורות",
כמו שהקדוש-ברוך-הוא נצחי, כך יש צדיקים בכל
דור. וכמאמרם ז"ל (תגינה יב:): כל העולם עומד על
עמוד אחד וצדיק שמו, שנאמר (משלי י, כה): "וצדיק
יסוד עולם"; כל הבריאה עומדת על הצדיק שמפרסם
את הקדוש-ברוך-הוא, וכן אומרים (סנה מ"ה): לא פחית
עלמא מתלתין ושיתא צדיקיא, אשר הם מפרסמים את
הקדוש-ברוך-הוא. ולכן עלינו להתחזק בהם, כי גם
היום יש צדיקים, חכמי התורה, ראשי ישיבות, ראשי

כוללים, וְעַלֵּינוּ לְרֵאוֹת לְמַלְא אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ בְתִלְמוּדֵי תוֹרָה, שְׂבָהֶם יִלְמְדוּ תִינוּקוֹת שֶׁל
בֵּית רַבֵּן, וּבְתֵי סֵפֶר שְׂבָהֶם יִחַנְכוּ אֶת בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּצַנִּיעוֹת. שְׁהָרִי מָה הֵיְתָה גְזֵרַת הַיּוֹנִים (בְּרֵאשִׁית וַבַּה, פְּרָשָׁה
ב): כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי
יִשְׂרָאֵל; מִדּוּעַ דִּיקָא עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר? אֵלֶּא אוֹמְרִים
חֲתָמִינוּ הַקְדוּשִׁים: בְּמָה יְכוּלִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֶרֶן?
הַמֶּתֶר לְטַלְטֵל קֶרֶן בְּשֶׁבֶת? אֵלֶּא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ
בְּקַבּוּק חֶלֶב, בְּצַד הַרְחָב הַכְּנִיסוּ אֶת הַחֶלֶב, וּמֵהֲצַד
הַצָּר הַתִּינוּק יִנֵּק, הַיּוֹנִים רָצוּ שֶׁנִּחְקַק עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר,
הֵינּוּ כְּבָר מַגִּיל תִּינוּקוֹת פְּעוּטִים שְׁשׁוֹתִים מִקֶּרֶן הַשּׁוֹר,
כְּבָר יֵרָאוּ שָׁם, שְׂאִין לָהֶם חֶלֶק, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּאַלְקֵי
יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אִם נִבְנָה בְּתֵי סֵפֶר וּתְדָרִים כְּשָׂרִים
וּטְהוּרִים בְּכָל עֵיר וְעֵיר, וּמְדִינָה וּמְדִינָה, וְנִכְנִיס בָּהֶם
יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִחַנְכֶם לְתוֹרָה וְאַמוּנָה, בְּזֶה נִבְטַל תְּרַבּוּת
יָוֵן וְתְרַבּוּת הָעֲרַב־רַב. וְלִכֵּן אָנוּ עֲדִים, שֶׁהֵם מִתְּפַשְׁטִים
בְּיוֹתֵר עַל תִּלְמוּדֵי תוֹרָה וּבְתֵי סֵפֶר, עַל יְשִׁיבוֹת
וְכוֹלָלִים, לְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל לֹא
יִצְלִיחוּ, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל חֲזָקִים בְּאַמוּנָה, וּמוֹכְנִים לִילָף
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, לְפִתּוֹחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּתֵי חֲנוּף לִילְדֵינוּ,
יְשִׁיבוֹת וְכוֹלָלִים לְבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל וְאַבְרָכְיוֹ, לְהוֹצִיא מֵהֶם
מוֹרֵי הוֹרָאָה. לִכֵּן הַיּוֹם הַזֶּה "זֹאת חֲנֻכָּה", זֶהוּ יוֹם
קְדוּשׁ, וְאַף אֵלּוּ שְׁעֵדִין לֹא קָבְלוּ פִתְקָתָם עַד עַתָּה, לֹא

יוכלו להתחמק מזה, כי השלוחים מצאו אותם. ולכן נתנו לנו היום הזה יום אחרון לשוב בתשובה שלמה, ועלינו לבקשו יתברך, שאם נגזרה עלינו, חס ושלום, איזו גזרה רעה, שהכל יתבטל, ונזכה ביחד לקבל פני משיח צדקנו, שבוא יבוא ולא יאחר, ויגאלנו גאלת עולם, ונזכה לראות במו עינינו בכנין בית-המקדש.

ב.

בני ובנותי היקרים! "זאת חַנּוּכָּה" הוא יום קדוש ונורא מאד, ומהי מעלתו, ולמה נקרא כך? אלא הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, הקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ונותן לנו חדש אחד בשנה לחזור בתשובה, הוא חדש אלול, ובו אנו יכולים לזכות לתקן את כל חטאינו. רבנו ו"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קמא): כשאדם חוטא, בר מינן, בפגם הברית, על-ידי כל טפה וטפה היה יכול להוצר ולד, ורחמנא לצלן, על-ידי שחוטא, בזה הורג את בנו או בתו, וזהו עון חמור במאד מאד. עם כל זאת נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא חדש אחד, הוא חדש אלול, שזה ראשי תבות (דברים ל, ו): "א'ת ל'בבך ו'את ל'בב ורעד", בחדש אלול יכולים לתקן כל אשר חטאנו בפגם הברית, רחמנא לישזבן. והנה בא ראש השנה, ודנים את האדם מה יהיה עמו

כל השנה, בראש השנה, אומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה ח.), אדם נדון מה יהיה בסופה, מה יקרה אתו כל השנה, בראש השנה כותבים לאדם את התקציב, קובעים את הבריאות לכל השנה, גוזרים מי יחיה ומי ימות, מי יעני ומי יעשיר. הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ונותן לנו זכות לנסע אל צדיק. רבנו ז"ל אמר (ת"י מוהר"ן, סימן תג): כל מי שמאמין בי, שיבוא אלי לראש השנה לאומן. ואמר: כל מי שמאמין בי, שיעשה פרוז שיבואו אלי לאומן.

מהו הענין שבאים אל רבנו ז"ל בראש השנה? אלא כשיש לאדם משפט, חס ושלום, הוא מחפש עורך דין גדול מאד. וככל שאדם יודע שהמשפט חמור ומסכן, ומי יודע כמה שנים ישימו אותו בפלא, כמו-כן הוא מחפש עורך-דין יותר גדול. והנה הצדיק האמת הוא העורך דין. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קיא), שבשביל זה נוסעים אל הצדיק בראש השנה, שאז הוא ממתיק את כל הדינים מאתנו. כי הצדיק הוא העורך-דין, רבנו ז"ל הבטיח, שכל מי שיבוא אצל ציננו הקדוש בעיר אומן, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר עשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הפללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, הוא יתקן אותו. מי ששומע דבורים כאלו, איזה נסיון יש לו לא להיות

אצל ציון רבנו ו"ל בראש השנה?! אם נגזר, חס ושלום, על האדם שיחלה באיזו מחלה, שלא נדע מצרות, כשאדם נעשה חולה, רחמנא לישזבן, אינו שואל את אף אחד, אלא אורז חבילתו, מגיס את הכסף, ונוסע מסוף העולם ועד סופו, פן ואולי יש איזה רופא שיכול להביא לו מזור. והנה יש רופא גדול בשם רבי נחמן מברסלב זי"ע, שהבטיח, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש בעיר אומן בראש השנה, יוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, אף שעשה מה שעשה, הלא צריך אדם להיות אגיל, שוטה וכסיל ולא לבוא אל רבנו ו"ל, כי שום מגיעה שבעולם אסור שתמנע אותו מלבוא לשם, שהרי אם יש לאדם משפט, לא יחסך פרוטה, העקר למצא עורך דין שיוציאו מהפח שנפל אליו.

והנה זכינו והיינו אצל רבנו ו"ל בראש השנה, ואלו שעדין לא היו, הקדוש-ברוך-הוא יתן להם את החיים, וגם-פן יסעו לרבנו ו"ל, ואם-פן אנו מאמינים באמונה שלמה, שהצדיק ממתיק מאתנו את הדינים. והקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ונתן לנו שבועה ימים בין ראש השנה ליום הכפורים, שאם כתבו לנו תקציב לא טוב למשך השנה, אם כתבו שחס ושלום, שלא נדע מצרות, אדם פלוני צריך להפגע מאיזה פגוע, או להיות חולה וכיו, נתן לנו אבינו אב הרחמן שבועה

ימים אלו לראות — הנחזור בתשובה אם לאו?!
 וברחמינו יתברך נתן לנו את יום הכפורים, אשר זהו
 יום אחד בשנה, שבו מכפר לנו על כל העוונות, פי
 עצומו של יום מכפר, ואמר הרמב"ם — למאמינים
 בו. יום הכפורים הוא יום התתימה. והנה אנו מחכים
 לפתקים, הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן נותן לנו עוד
 ארבעה ימים מיום הכפורים עד ספות, ומה עושים
 בימים אלו? קונים ארבעה מינים: לולב, אתרוג,
 הדסים וערבות, ובונים סכה, להסתר בצל כנפיו יתברך.
 כתוב בזהר (חלק א' רכא.): מאן נצח? מאן דאחיו קרבא
 בידוהי. מיהו המנצח? מי שמחזיק נשקו בידו, מהו
 הנשק של עם ישראל? ד' מינים: לולב, אתרוג, הדסים
 וערבות, כל זמן שזה בדינו, אנו מנצחים במלחמה,
 ומה עושים עם ד' מינים? אוגדים את הלולב, הדסים
 וערבות ביחד, וביד השנייה נוטלים את האתרוג,
 ומאחדים את הכל, ומנענעים לכל הכוונים, להורות
 שמלא כל הארץ כבודו, הקדוש-ברוך-הוא נמצא בכל
 מקום: מזרח, מערב, צפון, דרום, מעלה ומטה. אף
 אחד אינו יכול להתחמק ממנו יתברך, פי הוא יתברך
 נמצא אתנו, עמנו ואצלנו. מה הוא סוד הד' מינים?
 לולב זה נוטריקון: לו לב, יש לו לב אחד להקדוש-
 ברוך-הוא, הצדיק בטל ומבטל לפניו יתברך, בבטול
 נורא ונפלא מאד, עד שאין רואים אצלו שום דבר.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קטז): בגי' אדם
 חושבים שאת הצדיק צריכים להפיר מבחויץ, אומר
 רבנו ז"ל זו טעות, פי הצדיק מבחויץ נראה כשאר
 אנשים, אבל העקר הפנימיות שלו, וזאת אף אחד אינו
 יודע. הצדיק מוכן למסר נפשו בשבילו יתברך כל רגע
 ודקה, ולנו אין השגה מה זה צדיק, מה זאת אומרת
 למסר נפש בשביל הקדוש-ברוך-הוא?! זה הצדיק.
 אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמג): שלמה
 המלך חבר שלשה ספרים: שיר השירים, קהלת
 ומשלי; אומרים חכמינו הקדושים (נדים ג, ה): כל
 השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים. משלי וקהלת
 אדם יכול להבין בהם, והו ספר מוסר גדול מאד, שיר
 השירים אין בזה שום הבנה, אין משיגים כלום. כמו-כן
 אומר רבנו ז"ל — זה הצדיק; כל מה שהוא יותר
 גדול, אין רואים אצלו כלום, אלא להפך. וזהו הלולב,
 שיש לו לב אחד לאבינו שבשמים. ומקשרים אליו את
 ההדסים, שיש להם ריח ואין להם טעם, שזה מרמז על
 הבינונים, ואחר-כך הערבות, שאין להן לא ריח ולא
 טעם, ואת שניהם קושרים אל הלולב — הצדיק.
 האתרוג — כנגד הצדיקים, גם-כן מחברים אותו אל
 הצדיק, הינו אפלו אדם תלמיד חכם, לומד תורה,
 ואפלו הוא צדיק, מכרח להיות מקרב אל הלולב בכל
 הנענועים וכו', אחרת אין יוצאים ידי חובה. ואם-כן

אֶל הַצַּדִּיק מִקְשָׁרִים צַדִּיקִים, בֵּינוֹנִים, רְשָׁעִים, כִּי זֶה מַעֲלֵת הַצַּדִּיק שְׂיָכוֹל לְקַרֵּב אֶת כָּלֶם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִנֵּה הַתְּאִסְפָּנוּ כָּאֵן צָבוּר גָּדוֹל, אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן נה) מַהוּ צָבֵר? צַדִּיקִים, בֵּינוֹנִים, רְשָׁעִים, הַצַּדִּיק יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהַעֲלוֹת כָּלֶם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְצַעֲרָנוּ הָרַב, מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצָנוּ, וְנִתְרַחֲקָנוּ מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ, אֲלֵפִים שָׁנָה הֵיינוּ מִגְרָשִׁים מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הֵיינוּ מִפְּזָרִים בְּכָל אַרְצוֹת הַגּוֹיִים. הַגּוֹיִים יִמַּח שָׁמַם וְזָכָרָם, הָרָגוּ, שָׁחֲטוּ, שָׂרְפוּ בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאַכְזָרִיוֹת אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָבֵר אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי: הִלָּכָה הִיא בְּיָדוֹעַ שְׂעֵשׂוֹ שׁוֹנֵא לִיעֶקֶב (סִפְרֵי בְּהַעֲלוֹתָהּ ט, י). וּמַדּוּעַ? וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֶׁבַת פט): מֵאִזְ שִׁירְדָה תוֹרָה בְּסִינֵי, יִרְדָה שְׁנֵאת עוֹלָם לְעַם עוֹלָם; הָאֲמוֹת מְקַנְאוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְרַגְשׁוֹת נַחֲתוֹת כְּלַפֵּיהֶם. לְדָאֲבוּנָנוּ הָרַב, חֲלָפָה מְלַחֲמַת עוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנֵיָה, וְנִכְחָדוּ מְלִיוֹנִים מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַחְזִיר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

לִאֲרָצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אֲבָל רַבְּנוּ וַיֵּל אָמַר (שיחות-הר"ן, סימן קכח), שְׂקָדָם הַגָּאֵלָה יִהְיֶה נִסְיוֹן מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂיִתְמַלֵּא הָעוֹלָם בְּכַפִּירוֹת וְאִפְיִקוֹרְסוֹת, וַיַּעֲקְרוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהָאֱמוּנָה, יִטְמְאוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיּוֹן וְהָמָּה וְזוֹנוֹת, שְׂקוּץ, תַּעֲוֵב וְזוּהוּם, וְלִצְעָרֵנוּ הָרַב זֶה נִתְקַיֵּם פֹּה, שְׂקִמְץ קָטָן שֶׁל עַרְב־רֵב, רְשָׁעִים אַרוּרִים, שְׂאִינָם מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל, הַעֲבִירוּ עַל הַדַּת מְלִיוֹנִים מֵאַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט אַחִינוּ מֵעֲדוֹת הַמְּזֻרָח, וּמִמָּשׁ עָקְרוּ אֱמוּנָתָם לְגַמְרִי. וְהִנֵּה שְׁלַח הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוּחַ טְהוֹרָה וְקַדְשָׁה מְמָרוֹם, וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְחִילִים לְחֹזֵר בַּחֲזָרָה, זֶהוּ הַפֶּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׁלוֹקַח נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — צַדִּיקִים, בִּינוּנִים, רְשָׁעִים, שְׁזָה רֵאשֵׁי תְבוֹת: צַב"ר וּמֵאַחֲדָם, (לְמַה קוֹרְאִים לְמִי שְׁנוּלֵד בְּאַרְץ צַב"ר? אֵלָּא הַסְּבָא הִיא צַדִּיק, הָאֲבָא בִּינוּנִי, וְהֵבֵן נִהְיָה רִשָּׁע), וּבִכְחַ הַצַּדִּיק לַעֲשׂוֹת צַב"ר — לְקַחַת צַדִּיקִים, בִּינוּנִים, רִשָּׁעִים, לְחַפְרָם יַחַד וּלְקַשְׂרָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכָל זֹאת אָנוּ עוֹשִׂים בְּסִפָּה, וּמִתְכַּפְּסִים בְּצִלָּה דְמֵהִימְנוּתָא, צֶל הַסְּפָה. וְאִם-כֵּן — בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּתַב לָנוּ מַה יִּקְרָה עִמָּנוּ כָּל הַשָּׁנָה הַזֹּאת, בְּיוֹם כְּפֹור חַתָּם עַל אֲשֶׁר כָּתַב, וּבְיוֹם הוֹשַׁעְנָא רַבָּא זֶהוּ יוֹם שְׁלִיחַת הַשְּׁלִיחִים עִם הַפֶּתְקָאוֹת, וּמְבִיאִים

אותם לכל אחד ואחד. לצערנו הרב, מראש השנה של שנה זו עד עכשו, כמה צרות כבר ספגנו, רחמנא לצלן, כמה אנשים נהרגו, נחלו, עברו עליהם שאר מיני מרעין ביטחון וצרות. הנה חלפו מתחלת השנה שלשה חדשים קשים ומרים מאד; ואם כן בהושענא רבא יוצאים השליחים עם הפתקאות, וכל אחד מקבל את הפתק שלו. ויש הזדמנות עד הושענא רבה לשוב בתשובה. אבל ישנם אנשים, שהשלוחים לא מצאו אותם, הינו כתבו לו לאדם בפתק כל מיני גזרות רעות, רחמנא לצלן, אבל אדם שב בתשובה, והשליח אינו מוצא אותו וכו', [בזהר (פרשת יתרו) מבארות חכמת היד והפרצוף, אם מבינים בכף היד, יש שם שרטוטים רבים, ובה יכולים לראות את כל אשר יקרה עם האדם. ויש על זה הרבה ספרים, שמגלים איך מסתכלים על היד, לידע מה יקרה עם האדם כל השנה, אבל כתוב בספרים, שכל זה נאמר על גוי, שנתתם לו הקורות, ונכר על כף ידו כל המאורעות וזהו זה! אבל יהודים הם מעל הטבע והמזל, ואם יהודי מחליט שעוזב את אולתו, ושב אל הקדוש-ברוך-הוא, כל הקורות אותו משתנים, ולא כפי שרואים בקני היד והפרצוף, ואם כן ישנם אנשים, שהשלוחים לא מצאו אותם], וכתוב מהאר"י הקדוש, שב"זאת חנכה" מוצאים את כל אלו שלא יודעים היכן נעלמו, שלא הותירו עקבות וכו',

ואז הם מקבלים את הפתק. ולכן ההודמנות האחרונה היא היום הזה. ואומרים חכמינו הקדושים (חלין פג): בקרבנות, הלילה הולך אחר היום, ואם-כך עתה אנו עדין יכולים לתקן את הכל ולצאת זכאים, אם נקבל על עצמנו על מלכות שמים.

חנכה חל תמיד בפרשיות: וישב ומקץ. מה מספר בהן? אחי יוסף שנאו אותו. אנו איננו מסגלים להבין איך יתכן שאחים שנאו אח אחד, יהיה מה שיהיה, ולא סתם שנאה היתה זו, אלא "ולא יכלו דברו לשלום" (בראשית לו, ד), עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה פד, סימן יד): שמעון ולוי שסו בו את הכלבים, וראובן אמר להשליכו לבור (ובאמת היתה פונתו להחזירו לאביו), ויהודה אמר למכרו לעבד. ומאז שמכרו את יוסף, ונכנס יוסף לבית-הסהר, אנו סובלים את הסבל עד היום הזה. חכמינו הקדושים אומרים (יומא ט): בית-המקדש הראשון למדו בו הרבה תורה, אבל עברו על שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים, ולכן חרב, אבל למה חרב בית-המקדש השני, הלא אז שבו כלם בתשובה, ולמדו תורה, ונזקרו מעברות? אף אומרים חכמינו הקדושים: עקב שנאת חנם, שאחד שנא את זולתו, ומסימת הגמרא: ועדין מרקד בינן (שם טט); השנאת חנם הזו

צדין מתפשטת בינינו. איזה כאב, איזה צער, שיהודי
 שונא יהודי אחר, הלא אין דבר חמור מזה, שיש קנאה
 ושנאה בין אחים ואחיות, בין גיסיים וגיסות, איזה צער
 ועגמת נפש יש לאב, שרואה כזאת בקרב ילדיו, ושואל
 את עצמו: "בשביל זה הבאתי ילדים, שישנאו זה את
 זה"? ! זה אבא גשמי. מכל שכן אבא שבשמים מצטער
 מאד כשיהודים, בניו, שונאים זה את זה. מה ראינו כל
 הדורות? גזענות רבה ישנה בין נשמות ישראל, שנאת
 חנם בין אחינו בני ישראל, ועד היום הזה המציאות
 המרה טופחת על פנינו, שיהודים קדושים וטהורים
 הרוצים לעזר לנשמות ישראל, החפצים להעלות את
 קרן התורה ולומדיה, דיקא עליהם חולקים, ואותם
 מבזים ומחרפים ומדברים עליהם כל דבר אסור, אף
 אין זאת אלא קמץ קטן של מסיתים ומדיחים, ואיך
 יתכן שישנאו יהודים זה את זה?! אחי יוסף שנאו
 אותו, ולא יכלו לשקט, עד שמכרוהו לעבד. תתארו
 לעצמכם, יוסף הצדיק למד תורה אצל האבא — יעקב
 אבינו, והנה יום אחד בוששו אחיו לבוא, יוסף הצדיק
 יושב ולומד עם אביו, והאבא רוצה לראות שלום בניו,
 ושולח את יוסף אחיהם לחפשם, יוסף הצדיק ידע
 שאחיו שונאים אותו, אף לא שאל שום דבר, האבא
 אמר — מציתים לו תכף-ומיד, אף שיידע כי בנפשו
 הוא, ומכניס עצמו למקום סכנה. [מכאן למדים גדל

מַצֹּת כּבוֹד אָב וְאִם, אֲשֶׁר הִיא הַמַּצֹּה הַקְּדוּשָׁה בְּיֹתֵר, וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים עָלֶיהָ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן א'): חַמּוּדָה שֶׁבַחְמִוּרוֹת זֹו כּבוֹד אָב וְאִם; וְהִנֵּה בַדּוֹר הַזֶּה, שְׁנִכְנֹסָה בְּנֶעֱר תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה, כְּשֶׁהַהוֹרִים עֲדִין אֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה תְּשׁוּבָה, וּמִסְתַּכְּלִים עַל הַיְלָדִים כְּעַל מַפְלְצוֹת, וּכְאֵלוּ יֵצְאוּ מִדַּעְתָּם, וּבִקְאֶמֶת מַה כָּבֹד זְכוּל לְהִיּוֹת? שֶׁהֵבֵן יַגְדִּיל זֶקֶן וּפְאוֹת, יִנִּיחַ תְּפִלִּין, יֹאכֵל כֶּשֶׁר, יִשְׁמַר שַׁבָּת, מָה רַע בָּזֶה?! טוֹב יוֹתֵר שֶׁהֵבֵן יִבְרַח לְהוֹדוּ, לְמַזְרַח הַרְחֹק?! וְרַחֲמָנָא לְצִלָּן מְבִיאִים אוֹתוֹ בַּחֲזָרָה בְּאַלּוּנָקָה וְכוּ'?! אוֹ שְׁמָא יְנוּס לְמַעַרְבַּ הַפְּרוּעַ, וְאֵין יוֹדְעִים מָה אֵתוֹ וְכוּ', וְשׁוֹכַח מֵהוֹרָיו?! הַהוֹרִים אֵינָם מְבִינִים מַהִי חֲזָרָה בַּתְּשׁוּבָה. עִם כָּל זֹאת, כְּשֶׁשָּׁבִים בַּתְּשׁוּבָה צְרִיכִים לְזַכֵּר — אֵף שֶׁחֲזַרְתִּי בַּתְּשׁוּבָה, וְאֲנִי אוֹהֵב אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא, וּמוֹכֵן לְמִסֵּר נַפְשִׁי בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִדְאַבּוּנֵי הַהוֹרִים עֲדִין רְחוּקִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים עֲדִין מַה זֹו שַׁבָּת, קִדְשַׁת הַבְּרִית, מַה זֶה לֹא לְהַבְעִיר אֵשׁ בַּשַּׁבָּת, אֲבָל עָלֶי לְזַכֵּר, שְׂאֵבָא וְאֵמָא נּוֹתְרִים אֲבָא וְאֵמָא! כָּל אֵלוֹ שְׁזוֹכִים לְחַזֵּר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, צְרִיכִים לְזַכֵּר, שֶׁהַהֲכָרַח לְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים, אֲפֵלוּ שֶׁהֵם עֲדִין רְחוּקִים, רַק לְהַסְבִּירָם בְּנַחַת: "אֲבָא, לָמָּה תִּתְנַגֵּד עָלַי כָּל־כֶּף? אֵמָא, לָמָּה תִּתְנַגְדִּי עָלַי?! טוֹב יוֹתֵר שְׁאַהֲיָה מְסַמֵּם אוֹ מְלֵא אֱלִימוֹת" וְכוּ'?! וְהַהוֹרִים בְּיָדָאֵי יְבִינּוּ דְבַר זֶה. וְזֶה

היסוד בחזרה בתשובה, וצריכים לידע, שאסור לנתק קשר מההורים, כי אותו רבוננו של עולם שאמר, שצריך לשמר שבת, אותו הרבוננו של עולם אמר: "כבוד את אביך ואת אמך". אלא אומרים חכמינו הקדושים (במות ה:): למה כתוב "איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמרו"? מלמד שאם ההורים אומרים לחלל שבת, בזה אסור לצייתם, כי גם הם מחיבים בכבודו יתברך].

יוסף הצדיק ראה שהאחים שונאים אותו, וידע שהוא מסכן את עצמו, עם כל זאת, אם אביו שלחו שילף לראות בשלומם — הלך, ולא אמר דבר. ותכף-ומיד כשהגיע אליהם, תפסוהו והשליכוהו לבור ומכרוהו, וקבל מכות מהמדינים ומחסותרים וכו', עד שמכרוהו למצרים, ונמכר שם לעבד. תתארו לעצמכם, אם היינו במקום יוסף, בודאי היינו נשברים לגמרי בחרס הנשבר, "עשיתי מצנה, קימתי כבוד אב, אבא אמר לי לרדת לאחי, והנה ארע לי מה שארע". בודאי במקום יוסף, היינו נופלים ליאוש גדול. אבל יוסף הצדיק לא נשבר, קבל מאביו אמונה חזקה כל-כף, שתמיד דבר עמו יתברך, שזה נקרא בלשון רבנו ז"ל: "התבודדות". רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק ב, סימן כה): ההתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, הינו שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו תפלה

מלבו, אינכם יכולים לתאר מה זה עושה למעלה בשמים — כשיהודי מדבר אליו יתברך, אשר כל דבור נשמע ונתקבל. יוסף הצדיק כל-כף חזק בשיחה בינו לבין קונו, עד ששום דבר לא יכול היה לשבר אותו, עד שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה פו, סימן ה'), שאדונו פוטיפר שאלו, מה הוא ממלמל בשפתיו? וענה לו: יש אלקים, ואני מדבר אליו. ואחר-כך כתוב (בראשית לט, ב): "ויהי ה' את יוסף, ויהי איש מצליח", כל אשר עשה יוסף — הצליח. אדם שחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אדם שמרגיל עצמו לדבר אליו יתברך בשפת האם שלו, הוא איש מצליח, ואותו אין יכולים לשבר, ואפלו שיעשו לו כל הצרות שבעולם — הוא איתן מאד ומחזיק מעמד. ואחר-כך כתוב (שם פסוק ג'): "וירא אדניו כי הויה אתו", המצרי ראה וכי המצרי ראה פעם את הקדוש-ברוך-הוא, שראה שנמצא עמו? אלא אומר רש"י: שם שמים שגור על פיו. יום אחד אשת פוטיפר תפסה את יוסף והסיתה אותו לדבר עברה, אשר זהו נסיון גדול מאד, ויוסף הצדיק התגבר וברח לבחוץ, ומשראתה שאינה יכולה לנצחו, אזי העלילה עליו עלילה שפלה וכו', ופוטיפר בא ושמע את הדברים, והכניסו בבית-סהר. תתארו לעצמכם מה היתה הרגשתנו במקום יוסף, "לא די

שְׁקִימְתִי מִצֹּת כְּבוֹד אָב, וְהִלַּכְתִּי לְחַפֵּשׂ אֶת אַחִי
 וּמְכֻרֹנֵי וְכו', אַחֲר־כֵּן עוֹד מֵעֲלִילִים עָלַי עֲלִילָה נוֹרְאָה,
 וְהַכְּנִיסוּנִי בְּבֵית-סֶהֱר" וְכו', בְּנֹדָאֵי הֵיינוּ נִשְׁפָּרִים לְגַמְרֵי
 לְגַמְרֵי. אָבֵל יוֹסֵף הָיָה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְמָקוֹם לְהִיּוֹת
 שָׁבוּר וּמְדַכָּא בְּבֵית-סֶהֱר, הֵלֶךְ וְחִזַּק אֶת כָּל הָאֲסִירִים
 וְשָׂמַח אוֹתָם, עַד שֶׁרוֹאֶה אֶת שֵׁר הַמְּשָׁקִים וְהָאוֹפִים,
 וְהִנֵּה פְּנֵיהֶם זוֹעֵפּוֹת, בְּמָקוֹם לְהִיּוֹת רְצוּץ וּמְדַכָּדָךְ,
 שְׁסוּבֵל סָבֵל רַב וְכו' וְכו', הוּא שָׂמַח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרָאָה
 שִׁישְׁנָם כָּאֵן שְׁנֵי אַנְשִׁים עֲצָבִים, וְאֵינוּ יָכוֹל לְסַבֵּל
 עֲצָבוֹתָם, וְשׂוֹאֵלָם: עַל מָה וְלָמָּה אַתֶּם כָּאֵן? וְהֵם
 מְסַפְּרִים לוֹ אֶת הַחֲלוּם, וּפְתָר לָהֶם אוֹתוֹ. וּבְאָמַת מָה
 הַחֲזִיק אֶת יוֹסֵף? אֲמוּנָה חֲזָקָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.
 וּכְמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּסִלְיָחוֹת: "מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק —
 הוּא יַעֲנֶנּוּ." עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבֵב, שִׁיוֹסֵף
 הַצַּדִּיק יֵצֵא מִבֵּית-הַסֶּהֱר, וְלֹא אַרְךָ זְמַן רַב, וְנַעֲשֶׂה מִלֶּךְ
 בְּמִצְרַיִם, אָבֵל כָּאֵב לוֹ מְאֹד עַל שֶׁאַחֲיוֹ מְכֻרוּהוּ, וְיָדַע
 שֶׁעֲלֵיהֶם לְשֵׁלֶם מְחִיר, לֹא שֶׁרָצָה לְנַקֵּם בָּהֶם, חֵס
 וְשְׁלוֹם, אֲלֹא רָצָה שִׁישׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן סָבֵב עִמָּהֶם
 סְבוּבִים כְּאֵלוֹ, שֶׁבָּאוּ לְקִנּוּת אֶכָּל, וְהִתְנַכַּר אֲלֵיהֶם, וְלֹא
 הִפְרִיחוּהוּ, כִּי כְּשֶׁמְכֻרוּהוּ הָיָה בֵּין שְׁבַע-עֶשְׂרֵה לְלֹא זָקֵן,
 וְעַתָּה הָיָה בֵּין שְׁלֹשִׁים, וְנִרְאָה הָיָה שׁוֹנֶה לְגַמְרֵי, בְּכֵן
 עָבְרוּ עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה מִשְׁפָּרִים, עַד שֶׁנִּשְׁפָּרוּ וְאָמְרוּ:
 "אָבֵל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אַחֲנוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ"

בהתחננו אלינו ולא שמענו" (בראשית מב, כא), והחלו לשוב בתשובה. ואת הפרשיות הללו של הספור עם יוסף קוראים תמיד בחנכה.

ומה הקשר בין פרשת מקץ לזאת חנכה, שאז השלוחים תופסים את מי שעדין לא נתנו לו את הפתקא? אלא הנה אנו במצב קשה מאד, בני עשו וישמעאל משתוללים, ודם ישראל נשפף פמים, מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאתנו? אלא אומרים חכמינו הקדושים (מנחות נג:): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתית, אף ישראל אינם שבים למוטב, אלא על-ידי יסורים. ורחמנא לצלן, כדי שנשוב בתשובה עלינו לקבל יסורים. ולכן היום הזה באו נקבל על מלכות שמים, ונבקש ממנו יתברך מחילה, כפרה וסליחה, ונחליט אחת ולתמיד, שאנו את הקדוש-ברוך-הוא איננו עוזבים, ורוצים לקיים מצוות ולשוב בתשובה שלמה, וכמאמרם ו"ל (פסיקתא דרב כהנא כה) על הפסוק (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד הנו"ה אלקיך", אפלו אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק נגדו יתברך, אומר הקדוש-ברוך-הוא, עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; נשאלת השאלה: איך שבים בתשובה? ממשיך הנביא ואומר: "קחו עמכם דברים, ושובו אל ה'", אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לח, סימן

(ד): איני מבקש מכם אלא דברים; הקדוש-ברוך-הוא רוצה שנדבר אליו, זו נקראת "התבודדות". וזה היסוד אצל רבנו ז"ל, להרגיל עצמנו לדבר אליו יתברך, וכל מה שאנו צריכים, כל מה שאנו רוצים, יש לנו כתבת — הקדוש-ברוך-הוא, ואליו נפנה ונבקש! חכמינו הקדושים אומרים (פנחומא ג'א): מיום שבא הקדוש-ברוך-הוא עולמו, נתאנה שיהיה לו דירה בתחתונים; הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור בינינו, חפץ שנסתכל עליו ונרגיש אותו. אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ג): קדם שחטאו ישראל, הייתה השכינה עם כל אחד ואחד, כיון שחטאו, נסתלקה מהם שכינה; ומזה בא שאיננו רואים את הבורא יתברך שמו. הלא השם יתברך נמצא אתנו, עמנו ואצלנו, כי מי הולך בנו? מי מסתכל דרפנו? מי מדבר בנו? מי מתנועע בנו? רק הקדוש-ברוך-הוא! אם יוציא מאתנו את החיות — אנו נותרים כאבן דוממת. אומרים חכמינו הקדושים (קדושין ל): שלשה שתפים באדם: אבא, אמא והקדוש-ברוך-הוא, אבא ואמא מביאים את הגוף, והקדוש-ברוך-הוא מכניס את הנשמה, כיון שמגיע הזמן, שאדם צריך לשוב אליו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא מוציא את הנשמה ומותיר את הגופה להורים וכו', וקוברים אותה, אך העקר זה הנשמה.

לכן עלינו לקבל על עצמנו היום הזה: "זאת חנכה", שזוהי ההזדמנות האחרונה שנתנו לנו לקבל את הפתק, ואם אין הוא טוב, אנו יכולים למחקו על-ידי דמעות התשובה שלנו, על-ידי קבלת על מלכות שמים. אומר רבנו ו"ל: בזה שיהודי מחזיק את עצמו ומדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הדבורים הללו עושים רעש בשמים, איננו מסגלים להבין בגדל הענין הזה, ומדוע? כי חטאנו, וכמו שאומר רבנו ו"ל (ספר המדות, אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם; כשאדם חוטא, אזי חשף לו, כמו שכתוב באנשי סדום ועמורה, שהיו רשעים גדולים וגזלו וחקסו (בראשית יט, א): "והאנשים אשר פתח הבית הכו בסגורים מקטן ועד גדול, וילאו למצא הפתח", כל יהודי הוא חלק אלוק ממעל, נרוצה לשוב בתשובה, אף אינו יודע היכן הפתח מחמת חטאיו. אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן פד): הפה של האדם, זה השער להכניס אל הקדוש-ברוך-הוא. אם אדם מקבל על עצמו לדבר אליו ותברך, זה פתח התשובה לשוב אליו ותברך. ולכן עלינו לקבל על עצמנו עכשו לחזר בתשובה שלמה, ולקיים את מצוותיו ותברך, להניח תפלין בכל יום, לבוא לבית-הכנסת בקר וערב, ועל כלם — להתחתן בגיל צעיר, לשמור על קדשה וטהרה. כהיום, הערב-רב טמאו את נשמות ישראל בטמאת

הַבְּרִית, עַד שְׁמִסְתּוֹכְבִים רְנָקִים בְּגִיל שְׁלֹשִׁים, שְׁלֹשִׁים וְחֹמֶשׁ וְאַרְבָּעִים, וְעַלֵּיהֶם לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): חֲנֻכָּה זֶהוּ זְמַן שֶׁל זְווגִים, שְׂיִכּוּלִים לְמִצָּא אֶת הַזְּווג. וְלִכֵּן הַדָּבָר הֵרָאשׁוֹן רָאוּ לֹא לַעֲכָב אֶת זְווגְכֶם וְלֹא לְמַנַּע אוֹתוֹ.

חֲנֻכָּה הוּא זְמַן הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת; תְּרַבּוֹת יוֹן גְּזֵרָה גְזֵרָה, שְׁלֹא לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם ה' בְּשׁוּם פְּנִים, לֹא לְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלִכֵּן עָקַר תְּפִקִּידְנוּ דִּיקָא לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, דִּיקָא לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה בְּבוּרָא יִתְבָּרַךְ, וּכְשִׂיְהוּדֵי מְאַמִּין בַּה', בָּא עָלָיו שְׁפַע, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי כ, כח): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", אִין לְהַתִּיֵּאֵשׁ מִשׁוּם דְּבָר כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): אִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל! אַף שְׁנַמְצָאִים בְּמִצְבִּים הֲכִי קָשִׁים בְּחַיִּים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד נִקְלַע לְמִצְבַּ קָשָׁה, וַיִּשְׁנֵם זְמַנִּים, שְׁחֲשַׁף וּמַר לְאָדָם מְאֹד, וּנְדָמָה לוֹ שְׁהֵנָה הִגִּיעַ סוּפוֹ, עַד שְׁאִינוּ רוֹאֵה אוֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: אַל תֵּאמֵר כֹּזֵאת. וּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מְאַמִּין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; אִין לְהַשְׁבֵּר כָּלֵל, אֶלֶּא לְהִתְחַזֵּק מִעַמֵּד, זֶהוּ הַכַּח שֶׁל הַצְּדִיק, כַּח מַתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, אֲשֶׁר הֵם הַכְּנִיעוּ אֶת הַיּוֹנִים, שְׁחָרְטוּ עַל דְּגָלָם: "מִי כְּמוֹךָ בְּאֵלִים ה'". וְלִכֵּן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ לְחִזּוֹר

בתשובה שלמה להקדוש-ברוך-הוא, ומהיום והלאה
אנו מתחילים לדבר אליו יתברך, מהיום והלאה אנו
מתחילים לשמר שבת ולילך בציצית, זה הסמל שלנו.
ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנקבל על עצמנו קבלת על
מלכות שמים בלב אמת ובפה אמת כאיש אחד בלב
אחד. רבנו ז"ל אומר (לקיטת-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט),
שהכל תלוי כפי שיהודי אוהב את זולתו; תפלה אינה
מתקבלת בשמים בשום אופן, אם אין שלום בין יהודי
ליהודי, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום";
עקר הדבור בא משלום. הדבר הראשון שעלינו לקבל
על עצמנו עתה — לעקר מעצמנו את השנאת חנם,
את הגזענות הארוכה, שעדין ישנה מציאות של
השפלת יהודי כשאינו מהעדה שלנו, כשאינ מנגיסיים
אלפי יהודים לישיבות, בין שהם מעדה אחרת,
היתכן? ואחר-כך רוצים את משיח? הלא הוא שוחק
— "מדוע אבוא אליכם, כשיש ביניכם גזענות, ואתם
עושים איפה ואיפה בין דם לדם? תחכו עוד בגלות",
חס ושלום. אבל כתוב בזהר (זהר חדש, פרשת נח): אם יהיה
בית-הכנסת אחד, שיחזר בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא
ימחל לכל עם ישראל. באו ונראה לפניו יתברך,
שהבית-הכנסת הזה יהיה אצלנו, וכלנו נקבל על עצמנו
על מלכות שמים בצותא, מתוך אחדות השלמה ואהבת
הבריות באמת, כמו שכתוב (ויקרא יט, יח): "ואהבת לרעך

ערה

זאת חנכה

קְמוּדָה, שְׁנֵאֵהֵב כָּל יְהוּדֵי וְנַעֲזֹר לְכָל אֶחָד, וְאֵז נִזְכָּה,
שְׂיִמְחֵל לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְנִמְחַק
אֶת הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן !

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד

קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה

נלב"ע י"ז שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ג.ה.

כבוד ה' איראיו וקבירתו להודיעם זה שמו מאד לו

וכסוף מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיים וברוחניים
אשרי מי שיאמנם בק"י יום

תקון נרא ונפלא מאד מאד
לכל צדקות החסידים
והוא פנים הקב"ה רחמיה יצ"ו

תִּיקוֹן הַפְּלֵאָה

יסדו, תקנו, גלו וצנח לפרסמו כלל ישראל
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הבא לדפוס על-יד
חסיד ברסלב
ע"ה"ק ורש"לים תובב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ הקמה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פינא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל ביהסיתי בך:
 ב אמרת ליהנה אדני אתה טובתי בלעליך:
 ג לקדושים אשר בארץ הקמה ואדירי כל חפצי
 ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף
 נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
 ה יהנה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
 ו חבלים נפלוי לי בנעמים אה נחלת שפרה עלי:
 ז אברך את יהנה אשר ישעני אה לילות יסרוני
 כליותי: ח שויתי יהנה לנגדי תמיד פי מימיני
 בל אמוט: ט לכן א שמה לפי ויגל פבודי אה
 בשרי ישכן לבסח: י כי לא תעזב נפשי לשאול
 לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
 תיים שבע שמהות את פניך נעמות בימינך
 נעה:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרֵי נִשְׁוִי פֶשַׁע פָּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרֵי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי פָלוּ עַצְמִי בַּשְּׂאֲנִיתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נִהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בַחֲרֹבְנֵי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמֹרֹתַי אֹדֶה עָלַי פֶּשַׁעִי לַיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֵת עֵוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד | אֱלֹהִי לַעֲת מַעַל רַק לִשְׁטוֹן מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֵי לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תַּעֲרַנִּי
 רַנִּי פִלַט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁפִּילְךָ | וְאֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלַּךְ אִישַׁעָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוֹם כְּפָרֶד אִין הַבַּיִן בְּמִתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהִי: י רַבִּים מְכֹאֲזִבִּים לְרִשָּׁע וְהַפּוֹטֵחַ
 בַּיהוָה חֹסֵד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שִׁמְחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ
 עַד־יָקִים וְהִרְגִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְעֵחַ מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֶהוּ בְּנַפְשׁ אֲיָבִו:
 ד יְהוָה | יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַסִּבֵּת
 בְּחַלְוֵי: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתֵּי יָמוֹת
 וְאֵבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־נָא לְרֵאוֹת | שׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבִּיץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לַחֲוִיץ יִדְבֵּר: ׀ יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחַשְׁבוּ רָעָה לִּי: ׀ דְּבַר־בְּלִיעַל
 יַעֲזֹב בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יֹסִיף לְקוֹם: ׀ גַּם־אִישׁ
 שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר־בְּמַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לְחֶמֶי הַגְּדִיל עָלַי
 עֵקֶב: ׀ וְאַתָּה יְהוָה הַגִּנִּי וְהַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לְחֶם:
 י׃ בְּזֹאת יִדְעָתִי כִּי־תַפְעֶת בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אִינִי
 עָלַי: ׀ וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכֶנֶת בִּי וְתַעֲיִבְנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: ׀ בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
 וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעֵחַ מִשְׁפִּיל לִבְנֵי־קִרְחָ: ׀ פֶּאִיל תַּעֲרֹג
 עַל־אֶפְסֵיקֵי־מָיִם בֶּן־נַפְשֵׁי תַעֲרֹג אֱלֹהִים:
 ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חֵי מְתֵי אַבּוּא
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ׀ הִיִּתְהַלִּי דְמַעְתִּי לְחֶם יוֹמָם
 וְלַיְלָה פֶּאֶמֶר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אִיָּה אֱלֹהֶיךָ: ׀ אֵלֶּה
 אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶדֶךְ
 אֲדָדָם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן
 הוֹנֵג: ׀ מַה־תִּשְׁתַּחֲוֶהִי | נַפְשֵׁי וְתַחֲמִי עָלַי הוֹחֲלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹרְנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנֵינוּ: ׀ אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדָן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מַעְעֵר: ׀ תְּהוֹם־אֵל־תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל עֲנֻרֶיךָ כָּל־מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְדֶךָ עָלַי עֲבְרוּ:
 ט יוֹמָם | יַעֲזֹב יְהוָה | חֶסְדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תַפְלָה לְאֵל חַיִּי: ׀ אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שִׁכַּחְתִּי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִי בְּלִחַץ אוֹיֵב: * בְּרִצַּח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי עוֹרְרִי בְּאֶמְרָם אֱלֹהֵי כָל־הַיּוֹם
 אֵימָה אֱלֹהֵיךָ: * מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחַי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶמָּה
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְעַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: * הַעֲיִלְנִי
 מֵאֵיבֵי | אֱלֹהֵי מַמְתְּקוֹמָמִי תִשְׁנֹבְנֵנִי: * הַעֲיִלְנִי
 מִפְּעָלֵי אֲוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: * כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 הַטָּאתִי יְהוּה: * כִּלְי־עֵוֹן יִרְעוּן וַיִּכּוֹנְנוּ עוֹרְהָ
 לְקַרְאֹתִי וּרְאָה: * וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגָדֵי אֲוֶן סָלָה: * יִשׁוּבֹו לְעָרְב יַהֲמוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: * הִנֵּה | יִפְיַעוּן בְּפִיָּהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשַׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמְעַ: * וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: * עוֹז אֱלֹהִי אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנֹבֵי: * אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: * אֶל־תִּהְרַגְם | פֶּן־יִשְׁפַּחוּ עָמִי
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מִגִּנְנוֹ אֲדֹנָי: * תִּפְאֵת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
 וּמִכַּפְחֵשׁ יִסְפְּרוּ: * כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יְהוּמוּ כַּפְּלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 זַיִנְעוֹן לְאֹכַל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינּוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר אֶדָּךְ וְאַרְגֹּן לְבִקְרַת חֶסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגֵּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם עַרְלִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזוּכְרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשְׁגֵּבֵי אֱלֹהֵי חֶסֶדִי:

עז * לְמַנְעֵחַ עַל-יְדוּתוֹן לְאִסְרָה מִזְמוֹר: ב קוּלִי *
 אֱלֹ-אֱלֹהִים וְאֶעְעָקָה קוּלִי אֱלֹ-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֱלִי: ג בַּיּוֹם עָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזוּכְרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטְפֵּנִי רוּחִי סִלְה: ה אֲחִזֶּת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזוּכְרָה נִגְיַנְתִּי בְּלִילָה
 עַם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּתְפֹּשׂ רוּחִי: ח הֲלִעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסְרֵף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנִעֵחַ
 חֶסֶדְךָ נָמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשִּׁכְחָה חַנּוּת אֵל
 אִם-קִפְצִין בְּאֵף רַחֲמֵי סִלְה: יא וְאֲמַר תְּלוּתִי הֵיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזוּכּוֹר מֵעַלְלִי-יָה כִּי-אֲזוּכְרָה
 מִקְדָּם פְּלִאָךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 כַּאֱלֹהִים: טו אֲתָה הָאֵל עֲשֵׂה פְּלֵא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 אֶדָּךְ: טז גְּאֻלְתָּ בְּזֵרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלְה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יִחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ח"י יו"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
 אֶף־חֲצִצְיִתָּהּ יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעְמָהּ | בַּגְּלָגַל הָאִירוּ
 בְּרָקִים תִּבְלַרְגְּזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בַּיָּם בְּרַפָּךְ
 וְשִׁבְלֶיךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:
^{כא} נְהִיִת כַּעֲזָן עֲמָךְ בַּיַּד־מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

א * תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מַעֲזָן אֶתְּךָ
 הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וְדֹר: ^ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
 וְתִחְוִל אֶרֶץ וְתִבְל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתְּךָ אֵל:
 ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד־דָּפָא וְתֵאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ^ה זְרַמְתָּם שָׁנָה יֵהִיוּ בַּבֶּקֶר
 כְּחֹצֵיר יִחְלַף: ^ו בַּבֶּקֶר יַעֲיִץ וְחֹלֶף לְעָרֵב יִמּוּלַל
 וַיִּבֶשׁ: ^ז כִּי־כָלִינוּ בְּאִפְךָ וּבְחִמְתְּךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שִׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנֶיךָ: ^ט כִּי
 כָל־יְמִינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 י יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַחֲבָם עָמַל וְאֹן כִּי־נָז חֵיֶשׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יִודַע עֹז אִפְךָ וּכְיֹרֶאתְךָ עַבְרַתְךָ: ^{יב} לְמִנּוֹת
 יְמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנִבְא לְבַב חֲכָמָה: ^{יג} שׁוֹבָה יְהוָה
 עַד־מָתִי וְהִנַּחֵם עַל־עַבְדֶּיךָ: ^{יד} שִׁפְעָנוּ בַּבֶּקֶר
 חֲסִדְךָ וּגְרַמְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמִינוּ: ^{טו} שִׁמְחָנוּ
 כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: ^{טז} יִרְאָה אֵל־
 עַבְדֶּיךָ פְּעֻלֶךָ וְחִדְרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: ^{יז} וַיְהִי | נַעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָהוּ:

קה * הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיחו בכל-
נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב |
מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
בחייו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
משפטי: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף
דור: ט אשר פרת את-אברהם ושבעתו לישחק:
י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
יא לאמר לך אתן את-ארץ-כנען חבל נחלתכם:
יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
יד לא-הניח אדם לעשקם ויזכה עליהם מלכים:
טו אל-תגעו במשיחי ולגביאי אל-תגעו:
טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-להם שבר:
יז שלח לפניהם איש לעבד נמפר יוסף: יח ענו
בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
ויתירהו משל עמים ויפתההו: כא שמו ארון
לביתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וְזָקְנָיו יִתְפַּסּוּ: כג וַיִּבֹא יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת־עַמּוּ מֵאֵד וַיַּעֲצֵמְהוּ
 מִצִּיּוֹן: כה הַפֶּה לִפְנֵי לִשְׁנָא עֲמוּ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שְׁלַח מִשָּׁה עַבְדּוֹ אַחֲרָיו אֲשֶׁר בְּחֶרֶב־בוֹ: כז שְׁמוֹ
 בַּם דְּבָרֵי אֲתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
 הַשֶּׁף וַיִּהְיֶה־שֶׁף וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הַפֶּה אֶת־
 מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שְׂרֵץ אֲרָעָם
 אֶפְרָדָעִים בְּחֶדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיִּבֹא עָרַב
 כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם כְּרוּ אֵשׁ
 לְהַבּוֹת בְּאֲרָעָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנָם וַתִּאֲנָתָם וַיִּשְׁפַּר עֵץ
 גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיִּבֹא אֲרָבָה וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסְפָּר:
 לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָעָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיֵּךְ כָּל־כְּבוֹד בְּאֲרָעָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׁמַח מִצְרַיִם בַּעֲצָתָם כִּי־נִפְלַח פִּתְחָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
 וַיִּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
 וַיִּזְבּוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נִהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
 דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אֲבֹרָתָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוּ
 בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָעוֹת
 גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים יִרְשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
 חֲקָיו וַתּוֹרַתּוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּנִי:

קלז * על־נְהַרֹת | בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־כְּכִינוּ
 בְּזַכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 כְּנֹרֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי־שִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמַחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךָ נָשִׁיר
 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֹכַר: ה אִם־אֲשַׁכְּחָךְ
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַק לְשׁוֹנֵי | לְחִפֵּי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֵכִי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שְׁמַחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוּד פֹּה:
 ח בַּת־בְּבַל הַשְּׁדוּדָה אֲשֶׁר־י שִׁיִּשְׁלַם־לָךְ אֶת־
 גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלֹת לָנוּ: ט אֲשֶׁר־י שִׁיאֲחִז וְנִפְּץ אֶת־
 עַלְלִיךָ אֶל־הַסַּלַּע:

קנ * הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ
 עִזוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְנֹזֶר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנָּב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּעֲלָצִילִי־שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּעֲלָצִילִי תְרוּעָה:
 ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון לשועת ישראל בשׁוֹב יְהוָה שְׁבוּת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:
 וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם וַיִּפְּלְטֵם
 מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ: